

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็กไทยอายุ 6-12 ปี
(FACTORS AFFECTING 6-12 YEAR-OLD THAI CHILDREN'S COMPETENCE IN PUBLIC SPEAKING)

นางสาว พิมพัชรา วจนะพุกกะ

สถาบันวิทยบริการ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต
สาขาวิชาวาทวิทยา ภาควิชาวาทวิทยาและสื่อสารการแสดง

คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2547

ISBN 974-17-6943-1

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

FACTORS AFFECTING 6-12 YEAR-OLD THAI CHILDREN'S COMPETENCE IN PUBLIC SPEAKING

Miss Phimwatchara Watjanapukka

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Speech Communication
Department of Speech Communication and Performing Arts

Faculty of Communication Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2004

ISBN 974-17-6943-1

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็กไทย
อายุ 6-12 ปี

โดย

นางสาว พิมพ์วิชรา วัจนะพุกกะ

สาขาวิชา

วาทวิทยา

อาจารย์ที่ปรึกษา

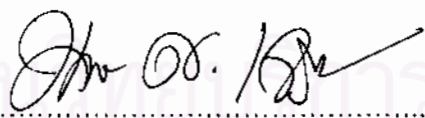
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นงลักษณ์ ศรีอักษรภาพ เจริญงาม

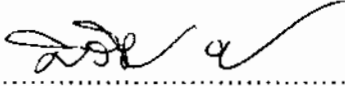
คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีคณะนิเทศศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร. พีระ จิรโสภณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ อวยพร พานิช)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นงลักษณ์ ศรีอักษรภาพ เจริญงาม)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ศิริชัย พงษ์วิชัย)

พิมพ์วิธรา วัจนะพุกกะ :ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็กไทยอายุ 6-12 ปี . (FACTORS AFFECTING 6-12 YEAR-OLD THAI CHILDREN'S COMPETENCE IN PUBLIC SPEAKING)- อ. ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.นงลักษณ์ ศรีอัยฎาพร เจริญงาม ,129 หน้า. ISBN 974-17-6943-1.

การศึกษานี้เป็นส่วนหนึ่งในชุดโครงการวิจัยเรื่องการพัฒนาบุคลิกภาพการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็กไทยวัยประถมศึกษา อายุ 6-12 ปี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็กอายุ 6-12 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 โดยพิจารณาปัจจัยส่วนบุคคลของเด็ก บทบาทการสื่อสารภายในครอบครัว ทัศนคติของผู้ปกครองต่อบทบาทของโรงเรียน และทัศนคติของผู้ปกครองต่อบทบาทของสื่อมวลชน ที่ส่งผลต่อความสามารถในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็กไทยอายุ 6-12 ปี ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือหลักในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างผู้ปกครอง ที่พาเด็กมาร่วมโครงการพัฒนาบุคลิกภาพการพูดของเด็กจำนวนทั้งสิ้น 153 คน

ผลการวิจัยพบว่า

อุปนิสัยส่วนตัวด้านความกล้าแสดงออกของเด็ก โอกาสในการร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรการพูด การเปิดรับสื่อภาพยนตร์ และการเปิดรับสื่ออินเทอร์เน็ต ส่งผลต่อความสามารถทั้งด้าน วัจนภาษา (verbal) และอวัจนภาษา (non-verbal) ในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็กไทยอายุ 6-12 ปี

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา .... ภาควิทยาและสื่อสารการแสดง..... ลายมือชื่อนิสิต.....
สาขาวิชา..... ภาควิทยา..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ปีการศึกษา.....2547..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

4685093028 : MAJOR SPEECH COMMUNICATION

KEY WORD: FACTOR AFFECTING / CHILDREN COMMUNICATION COMPETENCE /PUBLIC SPEAKING/
AGE 6-12 YEARS/PRATHOM 1-6

PHIMWATCHARA WATJANAPUKKA : FACTORS AFFECTING 6-12 YEAR-OLD THAI
CHILDREN'S COMPETENCE IN PUBLIC SPEAKING.THESIS ADVISOR : NONGLUCK
SRIASSADAPORN CHAROENNGAM, Ph.D., Asst. Prof. 129 pp. ISBN 974-17-694-31.

This present study was a part of the research project on “personality development in public speaking for 6-12 year-old Thai children.” The main purpose of this study was to examine factors affecting the competence in public speaking of the 6-12 year-old Thai children who were studying at the levels of Prathom 1-6. More specifically, the study was aimed to investigate the factors related to children’s personal characters, the roles of family communication, the roles of school, and the roles of mass media. Questionnaire data were collected from 153 parents or guardians whose children participated in this research project.

The study found that the children’s self assertiveness, their opportunity in being actively involved in public speaking extracurricular activities, and their openness to mass media (i.e., movies and internet) had impacts on verbal and nonverbal communication competence in public speaking of the 6-12 year-old Thai children .

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากบุคคลหลายท่าน ขอกราบขอบพระคุณ ผศ.ดร. นงลักษณ์ ศรีอัญญาพร เจริญงาม อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้จุดประกายความคิดในการทำวิทยานิพนธ์ที่มีประโยชน์และมีคุณค่าเป็นอย่างยิ่ง พร้อมทั้งให้ความเมตตาในการเอาใจใส่ดูแลและให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิดกับรายละเอียดของทุกบท ทุกกระบวนการ และทุกขั้นตอน จนกระทั่งเสร็จสิ้นเป็นรูปเล่มวิทยานิพนธ์ที่สมบูรณ์แบบ กราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ อวยพร พานิช ประธานกรรมการการสอบวิทยานิพนธ์ และ รองศาสตราจารย์ ศิริชัย พงษ์วิชัย กรรมการการสอบวิทยานิพนธ์ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอขอบพระคุณเหล่าคณาจารย์,เจ้าหน้าที่ทุกฝ่าย ของคณะนิเทศศาสตร์ที่ได้ให้ความรู้ ความเมตตา ความช่วยเหลือข้าพเจ้าเป็นอย่างดีมาโดยตลอด

ขอขอบพระคุณผู้ที่มีส่วนร่วมในการจัด"โครงการพัฒนาบุคลิกภาพการพูดของเด็กไทยวัยประถมศึกษา อายุ 6-12 ปี" ทุกท่าน ทั้งทีมเพื่อนผู้วิจัย,ผู้ปกครอง,เด็ก,ผู้ประเมิน,เจ้าหน้าที่ทุกฝ่าย ที่ได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีตั้งแต่เริ่มกิจกรรมจนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดีรวมถึงขอขอบพระคุณผู้ให้การสนับสนุนกิจกรรมทุกท่าน ที่ได้เอื้อเฟื้อเงินอุดหนุนและสิ่งของที่จำเป็นในการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กทำให้วิทยานิพนธ์นี้ประสบความสำเร็จ

ขอขอบคุณกำลังใจจากบรรดาญาติพี่น้อง,เพื่อนรักทุกคนและเพื่อน ๆ พี่ ๆ น้อง ๆ ชาวปริญาโท สาขาวิชาวิทยา สำหรับความช่วยเหลือทุกด้าน คำแนะนำทุกอย่างที่ทำให้การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลงได้

ท้ายสุดนี้ ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ผู้ให้กำเนิดชีวิต ที่ให้ทั้งร่างกาย แรงใจ ให้การอบรมสั่งสอน เป็นแรงบันดาลใจให้ข้าพเจ้าฝ่าหาสิ่งที่มีคุณค่าให้กับชีวิต ตั้งแต่ลืมตาดูโลกจนสามารถดูแลตนเองได้ ข้าพเจ้าหวังเป็นอย่างยิ่งว่าวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะเป็ประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาการศึกษาทางการพูดสำหรับเด็ก ตลอดจนองค์ความรู้อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง หากผิดพลาดประการใด ข้าพเจ้าขอน้อมรับด้วยความเต็มใจและจะนำไปปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น

พิมพ์วิชรา วัจนะพุกกะ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
บทที่	
1	บทนำ.....1
	1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....1
	1.2 วัตถุประสงค์ทั่วไป.....3
	1.3 วัตถุประสงค์เฉพาะ.....3
	1.4 คำถามนำวิจัย.....4
	1.5 ขอบเขตการศึกษา.....4
	1.6 คำจำกัดความ.....5
	1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....6
2	แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....7
	2.1 แนวคิดเรื่องพัฒนาการของเด็กวัย 6-12 ปี.....7
	2.2 แนวคิดเรื่องพัฒนาการทางภาษาของเด็กในวัย 6-12 ปี.....11
	2.3 แนวคิดเรื่องการพัฒนาบุคลิกภาพของเด็กวัย 6-12 ปี.....12
	2.4 แนวคิดเรื่องการพูดต่อที่หน้าชุมชน.....18
	2.5 แนวคิดเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการพูดต่อหน้าชุมชน.....25
	2.5.1 แนวคิดเรื่องปัจจัยส่วนบุคคล.....25
	2.5.2 แนวคิดเรื่องบทบาทการสื่อสารภายในครอบครัว.....27
	2.5.3 แนวคิดเรื่องบทบาทของโรงเรียน.....34
	2.5.4 แนวคิดเรื่องบทบาทของการเปิดรับสื่อ.....37
3	ระเบียบวิธีวิจัย.....41
	3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....41

บทที่	หน้า
3.2	การออกแบบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....42
3.3	การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....46
3.4	วิธีดำเนินการเก็บข้อมูล.....47
3.5	การวิเคราะห์ข้อมูลและตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย.....49
4	ผลการวิจัย.....58
4.1	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะประชากรของกลุ่มตัวอย่าง.....58
4.2	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....61
4.3	ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ.....82
5	สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....93
5.1	สรุปผลการวิจัย.....94
5.2	อภิปรายผลการวิจัย.....98
5.3	ข้อจำกัดและข้อเสนอแนะในการวิจัย.....108
	รายการอ้างอิง.....109
	ภาคผนวก.....116
	ภาคผนวก ก แบบสอบถามผู้ปกครอง.....116
	ภาคผนวก ข หนังสือยินยอมให้บุตรหลานเข้าร่วมทดสอบบุคลิกภาพการพูด.....124
	ภาคผนวก ค รายละเอียดโครงการวิจัย “บุคลิกภาพการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็กไทยวัยประถมศึกษา (อายุ6-12 ปี)”.....125

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
ตารางที่ 4.1 แสดงลักษณะทั่วไปของประชากรกลุ่มตัวอย่าง(ผู้ปกครอง).....	58
ตารางที่ 4.2 แสดงลักษณะทั่วไปของประชากรกลุ่มตัวอย่าง(เด็ก).....	60
ตารางที่ 4.3 แสดงการทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของ ความสามารถด้านวจนภาษา(verbal) และอวจนภาษา (non-verbal) ของเพศชาย และเพศหญิง.....	62
ตารางที่ 4.4 แสดงการทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของ ความสามารถด้านวจนภาษา(verbal) และอวจนภาษา (non-verbal) ของเด็กที่มีสุขภาพ แข็งแรงและมีโรคประจำตัว.....	63
ตารางที่ 4.5 แสดงการทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของ ความสามารถด้านวจนภาษา (verbal) และอวจนภาษา (non-verbal) ของเด็กที่มี อุปนิสัยกล้าแสดงออก/ขี้อาย/ร่าเริง/เก็บตัว และเด็กที่ไม่มีอุปนิสัยดังกล่าว.....	65
ตารางที่ 4.6 แสดงการทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของ ความสามารถด้านวจนภาษา(verbal) และอวจนภาษา (non-verbal) ของเด็กที่มีโอกาส ในการร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรในระดับความถี่ที่ต่างกัน.....	67
ตารางที่ 4.7 แสดงการทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของ ความสามารถด้านวจนภาษา(verbal) และอวจนภาษา(non-verbal) ของเด็กที่ได้รับการ สนับสนุนจากพ่อแม่ในระดับที่ต่างกัน.....	68
ตารางที่ 4.8 แสดงการทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของ ความสามารถด้านวจนภาษา (verbal) และอวจนภาษา (non-verbal) ของเด็กที่มีโอกาส ในการแสดงความคิดในระดับที่ต่างกัน.....	69
ตารางที่ 4.9 แสดงการทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของ ความสามารถด้านวจนภาษา (verbal) และอวจนภาษา (non-verbal) ของเด็กที่ใช้ 1 ภาษาและเด็กที่ใช้หลายภาษาในการสื่อสารภายในครอบครัว.....	70
ตารางที่ 4.10 แสดงการทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของ ความสามารถด้านวจนภาษา(verbal) และอวจนภาษา (non-verbal) ของเด็กที่มีการร่วม กิจกรรมกับทางโรงเรียนในระดับที่ต่างกัน.....	72

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
ตารางที่ 4.11 แสดงการทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของความสามารถด้านวจนภาษา(verbal) และอวจนภาษา (non-verbal) ของเด็กที่มีความสัมพันธ์กับครูในระดับที่ต่างกัน.....	73
ตารางที่ 4.12 แสดงการทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของความสามารถด้านวจนภาษา(verbal) และอวจนภาษา (non-verbal) ของเด็กที่มีความสัมพันธ์กับเพื่อนในระดับที่ต่างกัน.....	74
ตารางที่ 4.13 แสดงการทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของความสามารถด้านวจนภาษา(verbal) และอวจนภาษา (non-verbal) ของเด็กที่ได้รับการช่วยส่งเสริมจากครูในระดับที่ต่างกัน.....	75
ตารางที่ 4.14 แสดงการทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของความสามารถด้านวจนภาษา (verbal) และอวจนภาษา (non-verbal) ของเด็กที่มีการช่วยส่งเสริมจากเพื่อนในระดับที่ต่างกัน.....	76
ตารางที่ 4.15 แสดงการเลือกเปิดรับสื่อของเด็กที่มาร่วมโครงการพัฒนาบุคลิกภาพการพูด.....	77
ตารางที่ 4.16 แสดงการทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของความสามารถด้านวจนภาษา (verbal) และอวจนภาษา (non-verbal) ของเด็กที่เปิดรับสื่อโทรทัศน์ในปริมาณที่ต่างกัน.....	78
ตารางที่ 4.17 แสดงการทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของความสามารถด้านวจนภาษา(verbal) และอวจนภาษา (non-verbal) ของเด็กที่เปิดรับสื่อภาพยนตร์ในปริมาณที่ต่างกัน.....	79
ตารางที่ 4.18 แสดงการทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของความสามารถด้านวจนภาษา(verbal) และอวจนภาษา (non-verbal) ของเด็กที่มีการเปิดรับสื่ออินเตอร์ในปริมาณที่ต่างกัน.....	80
ตารางที่ 4.19 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของความสามารถด้านวจนภาษา (verbal) และอวจนภาษา (non-verbal) ของเด็กที่เลือกเปิดรับสื่ออินเตอร์และสื่ออินเตอร์เน็ตกับเด็กที่ไม่เปิดรับ.....	81
ตารางที่ 4.20 แสดงผลการวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล.....	82
ตารางที่ 4.21 แสดงผลการวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับบทบาทการสื่อสารภายในครอบครัว.....	84
ตารางที่ 4.22 แสดงผลการวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับทัศนคติของผู้ปกครองต่อบทบาทของโรงเรียน.....	86
ตารางที่ 4.23 แสดงผลการวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับทัศนคติของผู้ปกครองต่อบทบาทของการเปิดรับสื่อ.....	88

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาทักษะการพูดนับเป็นเรื่องสำคัญ ที่ต้องมีการพัฒนากันตั้งแต่วัยเด็ก เพราะวัยเด็กเป็นวัยที่เริ่มมีการเรียนรู้ และพัฒนาอย่างรวดเร็ว หากได้รับการเรียนรู้และพัฒนาบุคลิกภาพในการพูดอย่างถูกต้อง ก็จะช่วยให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีบุคลิกภาพการพูดที่ดี ซึ่งเป็นบันไดและกุญแจสำคัญสู่ความสำเร็จในการทำงานในอาชีพต่าง ๆ ต่อไปในอนาคต ดังที่ เดมอสเทนิส นักพูดชาวกรีกที่มีชื่อเสียงที่สุด ได้กล่าวไว้ที่ กรุงเอเธนส์ ในอาณาจักรกรีซสมัยโบราณว่า คนเราสามารถพิสูจน์ตัวเองได้ด้วยคำพูดหรืออาจกล่าวสั้น ๆ ว่า “วาจาเป็นเครื่องพิสูจน์คน”(Men are proved by their speeches –Demosthenes) (จันทิมา พรหม โชติกุล,2530) ซึ่งหมายความว่า คำพูดของคนเราสามารถบ่งชี้ถึงพื้นฐานความรู้ ประสบการณ์ ความคิดอ่าน สติปัญญา ทัศนคติและระดับจิตใจของบุคคลนั้นได้ การพูดจึงมีความสำคัญต่อบุคคลมาก ทั้งในด้านการสื่อสารชีวิตประจำวัน และในการประกอบอาชีพตลอดจนถึงการประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ผู้พูดที่ดีหรือมีสมรรถภาพในการพูด มักจะประสบความสำเร็จในการทำงาน มีผู้นิยมคบหาสมาคมด้วยน้ำใจไมตรีและยินดีให้ความร่วมมือในกิจการทั้งปวงเป็นอย่างดี อันก่อให้เกิดผลดีต่อสังคมโดยรวม ในทางตรงกันข้ามผู้ที่พูดไม่ดีย่อมไม่เป็นที่นิยมยินดีของผู้อื่น อาจสร้างศัตรูหรือปรีภัยได้ ทำให้ไม่ประสบความสำเร็จในการประกอบกิจการงาน อันอาจก่อให้เกิดผลเสียถึงส่วนรวมได้ (อ่านเพิ่มเติมใน ประสงค์ ราชณสุข , 2528)

การพูดต่อหน้าชุมชนถือได้ว่าเป็นทักษะการสื่อสารอย่างหนึ่งที่ทำทลายความสามารถของบุคคลในการถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดและศักยภาพของบุคคลต่อหน้าคนหมู่มากให้ได้รับรู้และประเมินคุณค่า ซึ่งจะส่งผลถึงโอกาสในการนำเสนอตนเองให้เป็นที่รู้จักและนิยมชมชอบในสังคมจากการสังเกตการพัฒนาทักษะการพูดในผู้ใหญ่พบว่า ปัญหาส่วนใหญ่เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในวัยเด็กที่ไม่ได้รับการใส่ใจดูแลหรือแก้ไข ส่งผลให้ติดเป็นนิสัย เช่น การพูดอักษระควบกล้ำไม่ชัดเจน การพูดเร็วเกินไป ซ้ำเกินไป พูดไม่เต็มปากเต็มคำ พูดคิด ๆ ซัด ๆ มีความผิดปกติเกี่ยวกับอวัยวะในการพูด ทำให้ห่ออกเสียงไม่ชัด เป็นต้น หรือปัญหาจากการขาดความมั่นใจในลักษณะการพูดของตนเองเนื่องจากถูกล้อเลียน ถูกวิจารณ์รุนแรงจนรู้สึกอาย ส่งผลให้เกิดเป็นความรู้สึกที่ขาดความมั่นใจมาจนโตและเมื่อไม่ได้รับการแก้ไขหรือกระตุ้นให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องในการพูด หรือสร้างทัศนคติที่ดีในการพูด ทำให้ขาดความมั่นใจ จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น เพื่อให้เราสามารถพัฒนาบุคลิกภาพการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็กไทยได้ถูกต้องและสามารถพัฒนาต่ออย่างมี

ประสิทธิภาพ ชุดโครงการวิจัยเรื่อง การพัฒนาบุคลิกภาพการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็กไทยวัย 6-12 ปี จึงเกิดขึ้น โดยประกอบด้วย งานวิจัย 3 ชิ้น ดังนี้

- 1) การสื่อสารเชิงวัจนะในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็กไทยอายุ 6-12 ปี
โดย ปณิธาร วงศาคุลักษ์ณ์ (2547)
- 2) การสื่อสารเชิงอวัจนะในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็กไทยอายุ 6-12 ปี
โดย อมลลิน ศิริสวัสดิ์ (2547)
- 3) ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็กไทยอายุ 6-12 ปี
โดย ผู้วิจัย

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการทางภาษาของเด็ก คือ เพศ ความสัมพันธ์ทางครอบครัว เศรษฐกิจและสังคมที่เลี้ยงดูเด็ก กล่าวคือ เด็กที่อยู่ในครอบครัวที่ทุกคนมีความสัมพันธ์ใกล้ชิด และมองเห็นความสำคัญของการทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน และมีปัจจัยเพียงพอที่เอื้อต่อการกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้ก็ย่อมทำให้เด็กมีโอกาสพบปะสนทนากับบุคคลต่าง ๆ อยู่เสมอ ทำให้เด็กมีโอกาสเรียนรู้คำใหม่ ๆ และฝึกใช้คำใหม่ ๆ อยู่ตลอดเวลา ซึ่งจะรวมถึงสภาพแวดล้อมรอบตัวเด็ก เช่น หนังสือ ของเล่น วิทยุ โทรทัศน์ ก็เป็นสิ่งเร้าที่มีผลต่อพัฒนาการทางภาษาของเด็กด้วย (สาวิตรี จันทร์สวัสดิ์, 2538)

นอกจากนี้จากการศึกษาวิจัยเรื่องความบกพร่องทางภาษาพบว่า ภายใน 10 ปีที่ผ่านมา จำนวนเด็กและผู้ใหญ่ที่มีความบกพร่องทางภาษาเพิ่มขึ้นอย่างมากจากทั่วทุกมุมโลก ซึ่งอาจจะเกิดจากภาวะแวดล้อมที่เป็นมลพิษ ลักษณะความสัมพันธ์ในครอบครัว ลักษณะทางสังคม เศรษฐกิจ ลักษณะการเรียนการสอน การประเมินผลการเรียน ลักษณะวิธีการสื่อสารในโลกสมัยใหม่ที่บั่นทอนสมรรถภาพทางภาษาของมนุษย์ ฯลฯ (ศรีเรือน แก้วกังวาล, 2546) ซึ่งการมีบุคลิกภาพอันเป็นเอกลักษณ์ประจำตัวก็เกิดจากอิทธิพลแวดล้อมเป็นสำคัญ (สุชา จันทน์เอม , 2543)

ในการศึกษาถึงปัจจัยแวดล้อมต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการทางการพูดของเด็กที่กล่าวมาเป็นการศึกษาถึงพัฒนาการทางการพูดของเด็กในชีวิตประจำวัน ไม่ว่าจะอยู่ที่บ้าน โรงเรียน หรือในสังคมทั่วไป ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการทางการพูดดังกล่าวอาจส่งผลไปถึงความสามารถในการพูดต่อที่ชุมชนของเด็ก เช่น ปัจจัยทางด้าน ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว ความใกล้ชิดของสมาชิกในครอบครัวช่วยให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์ (interaction) กับสมาชิกอื่น ๆ ในครอบครัวตลอดเวลา ทำให้เด็กมีพัฒนาการทางภาษาสูงกว่าเด็กที่ไม่มีพ่อแม่เลี้ยงดูอย่างใกล้ชิด ซึ่งผลการวิจัยพบว่าเด็กกำพร้าที่อยู่ในสถานสงเคราะห์เด็กกำพร้ามีพัฒนาการทางภาษาช้ากว่าเด็กที่มีพ่อแม่เลี้ยงดูอย่างใกล้ชิด (เพ็ญจันทร์ สุนทรจารย์, 2524) หรือถ้าพิจารณาปัจจัยในเรื่องของขนาด และโครงสร้างของครอบครัว ก็ส่งผลต่อพัฒนาการทางภาษาเช่นกัน กล่าวคือ เด็กที่เป็นลูกคนเดียว จะมีความสามารถในการใช้ภาษาสูงกว่าเด็กที่มีพี่น้องหลายคนเพราะจะใช้เวลาส่วนใหญ่กับผู้ใหญ่ ในระหว่างวัยเด็ก และลูกฝาแฝดมีพัฒนาการทางด้านารพูดช้าเล็กน้อย เนื่องจากลูกแฝดจะใช้ภาษา

ส่วนตัวเฉพาะระหว่างกันและกัน (ประยูรศรี สุยะสุนานนท์,2521) ด้วยปัจจัยดังกล่าวอาจส่งผลทำให้ความสามารถของเด็กในการพูดต่อหน้าชุมชนแตกต่างกันแม้ว่าการพูดในลักษณะนี้จะมีเวลาในการเตรียมตัว หรือ ฝึกซ้อมที่เหมือนกันก็ตาม นอกจากนี้ ปัจจัยด้านฐานะเศรษฐกิจสังคม ก็ส่งผลพัฒนาการทางภาษาของเด็ก ซึ่งเด็กที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมสูงจะพูดชัดกว่า ดีกว่า และพูดได้มากกว่าเด็กที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำ (ศรียา นิยมธรรม,2519) ปัจจัยในด้านต่าง ๆ ดังกล่าวอาจจะส่งผลต่อความสามารถในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็กแต่ละคน

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาว่า ปัจจัยแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการทางการพูดในชีวิตประจำวันของเด็กด้านใดบ้างที่ส่งผลต่อความสามารถในการพูดต่อชุมชน โดยพิจารณาปัจจัยทั้งที่มาจาก ปัจจัยส่วนบุคคล บทบาทการสื่อสารภายในครอบครัว รวมถึงสำรวจทัศนคติของผู้ปกครองต่อบทบาทของโรงเรียน และการเปิดรับสื่อ ของเด็กอายุ 6-12 ปี หรือกำลังศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษา เนื่องจากเด็กในวัยนี้เป็นวัยที่เริ่มเข้าใจกฎเกณฑ์ต่าง ๆ อย่างมีเหตุผล และเข้าใจความหมายทั้งทางคณิตศาสตร์ ภาษาและการอ่าน มีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและสามารถอธิบายได้ (สุรงค์ ไคว์ตระกูล,2544) จึงเป็นวัยที่เหมาะสมแก่การพัฒนาทักษะทางการพูด ทั้งนี้ ผลของการศึกษาน่าจะเป็นประโยชน์แก่ผู้เกี่ยวข้องเพื่อนำไปใช้ในการส่งเสริมให้เด็กมีความสามารถในการพูดต่อหน้าชุมชนมากยิ่งขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์ทั่วไป

เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็กอายุระหว่าง 6-12 ปี

1.3 วัตถุประสงค์เฉพาะ

1. เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลให้ความสามารถในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็กแตกต่างกัน

2. เพื่อศึกษาบทบาทการสื่อสารภายในครอบครัวที่ส่งผลต่อความสามารถในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็ก

3. เพื่อศึกษาทัศนคติของผู้ปกครองต่อบทบาทของโรงเรียนที่ส่งผลต่อความสามารถในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็ก

4. เพื่อศึกษาทัศนคติของผู้ปกครองต่อบทบาทของการเปิดรับสื่อของเด็กที่ส่งผลต่อความสามารถในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็ก

1.4 คำถามนำวิจัย

คำถามนำวิจัยที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลที่ต่างกันส่งผลให้ความสามารถในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็กแตกต่างกันอย่างไร

คำถามนำวิจัยที่ 2 บทบาทการสื่อสารภายในครอบครัวที่ต่างกันส่งผลให้ความสามารถในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็กแตกต่างกันอย่างไร

คำถามนำวิจัยที่ 3 ผู้ปกครองมีทัศนคติต่อบทบาทของโรงเรียนที่ต่างกันส่งผลให้ความสามารถในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็กแตกต่างกันอย่างไร

คำถามนำวิจัยที่ 4 ผู้ปกครองมีทัศนคติต่อบทบาทของการเปิดรับสื่อที่ต่างกันส่งผลให้ความสามารถในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็กแตกต่างกันอย่างไร

1.5 ขอบเขตการศึกษา

การศึกษาในเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็กไทย อายุ 6-12 ปี โดยเปิดโครงการทดสอบบุคลิกภาพการพูดของเด็กอายุ 6-12 ปี ในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล ตั้งแต่เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2547 ถึง เดือน ธันวาคม 2547 ซึ่งโครงการทดสอบบุคลิกภาพการพูดนี้เป็นการศึกษาเด็ก แต่กลุ่มตัวอย่างที่จะทำการศึกษาในเรื่องของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็กนั้นเป็นกลุ่มผู้ปกครองที่พาเด็กมาเข้าโครงการทดสอบบุคลิกภาพการพูด โดยทำการศึกษานำร่อง (Pilot Study) กับผู้ปกครองของเด็กที่เป็นอาสาสมัคร จำนวน 43 คน และศึกษาจริงจากผู้ปกครองของเด็กที่สมัครโครงการทดสอบบุคลิกภาพการพูด จำนวน 110 คน โดยผู้วิจัยได้ขอความร่วมมือจากผู้ปกครองให้ผู้ที่พาเด็กเข้ามาทดสอบนั้นเป็นผู้ที่สามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กได้อย่างละเอียด เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วน สมบูรณ์ โดยเก็บข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มผู้ปกครอง ในประเด็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถ

ในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็ก ทั้ง ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยการสื่อสารภายในครอบครัว ตลอดจน ปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

1.6 คำจำกัดความ

1) ความสามารถในการพูดต่อหน้าชุมชน

ของเด็กไทยอายุ 6-12 ปี

หมายถึง

ความสามารถของเด็กที่กำลังศึกษา
อยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6
ในการพูดต่อหน้าคนหมู่มาก
ตั้งแต่ 10 คนขึ้นไป ซึ่งในการทดสอบ
ครั้งนี้ เป็นการพูดหน้าชั้นต่อหน้า
ผู้ฟังที่เป็นอาสาสมัครในการประเมิน
การพูดของเด็ก กลุ่มผู้ปกครอง
กลุ่มเด็กและบุคคลที่สนใจ

2) ปัจจัยส่วนบุคคล

หมายถึง

เพศ สุขภาพ อุปนิสัยส่วนตัว
และ โอกาสในการร่วมกิจกรรมเสริม
หลักสูตรของเด็กในที่นี้ คือโอกาสใน
การพูด ที่ส่งผลต่อความสามารถในการ
พูดต่อหน้าชุมชน

3) บทบาทการสื่อสาร

ภายในครอบครัว

หมายถึง

บทบาทการสื่อสารระหว่างพ่อแม่
หรือ ผู้ปกครองและเด็ก ที่ส่งผลต่อ
ความสามารถในการพูดต่อหน้าชุมชน
ของเด็ก

4) บทบาทของโรงเรียน	หมายถึง	บทบาทของโรงเรียน ได้แก่ กิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น การสนับสนุนจากครู และเพื่อนตามทัศนคติของผู้ปกครองที่ส่งผลต่อความสามารถในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็ก
5) บทบาทของการเปิดรับสื่อ	หมายถึง	บทบาทของเด็กในการเปิดรับสื่อ โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร ภาพยนตร์ อินเทอร์เน็ต และสื่ออื่น ๆ ตามทัศนคติของผู้ปกครองที่ส่งผลต่อความสามารถในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็ก

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เป็นข้อมูลสำหรับผู้ปกครองเด็กให้สามารถเข้าใจถึง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการพูดของเด็ก เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาบุคลิกภาพการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็ก
2. เป็นข้อมูลสำหรับครู อาจารย์และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเด็กในวัยประถมศึกษาสามารถนำไปพัฒนาหลักสูตร และกิจกรรมการเรียนการสอน การพูดต่อหน้าชุมชนในระดับประถมศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น
3. เป็นข้อมูลพื้นฐานในการศึกษาวิจัยถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการพูดของเด็กในวัยประถมศึกษา และสามารถต่อยอดการศึกษาวิจัยถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการพูดของเด็กในวัยมัธยมศึกษา และเยาวชนในระดับอุดมศึกษา จนถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการพูดของผู้ใหญ่วัยทำงานในสายอาชีพต่าง ๆ

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็กไทยอายุ 6-12 ปี” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ปัจจัยส่วนบุคคล บทบาทการสื่อสารภายในครอบครัว ทักษะคิดของผู้ปกครองต่อบทบาทของโรงเรียนและบทบาทของการเปิดรับสื่อ ที่ส่งผลต่อความสามารถในการพูดในที่ชุมชนของเด็กอายุ 6-12 ปีหรือกำลังศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษา ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้รวบรวมแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อสนับสนุนต่อคำถามนำวิจัย ที่ได้กล่าวไปแล้วในบทที่ 1 ในประเด็นต่อไปนี้

- พัฒนาการของเด็กวัย 6-12 ปี *
- พัฒนาการทางภาษาของเด็กวัย 6-12 ปี *
- การพัฒนาบุคลิกภาพของเด็กวัย 6-12 ปี *
- การพูดต่อหน้าชุมชน *
- ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็ก ได้แก่
  - ปัจจัยส่วนบุคคล
  - บทบาทการสื่อสารภายในครอบครัว
  - บทบาทของโรงเรียน
  - บทบาทของการเปิดรับสื่อ

2.1 พัฒนาการของเด็กวัย 6-12 ปี

นักวิชาการได้กล่าวถึงพัฒนาการของเด็กวัย 6-12 ปี ที่แตกต่างกัน ทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา รวมถึงพัฒนาการทางภาษา ดังนั้นก่อนที่จะทำการศึกษาปัจจัยด้านต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อความสามารถในการพูดของเด็กได้นั้น จึงต้องมีความเข้าใจพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของเด็กในแต่ละวัย เพื่อที่จะได้รับรู้ถึงที่มาของปัญหา สาเหตุที่เกิดขึ้น และสามารถแก้ไขได้อย่างถูกวิธี ซึ่งจากการที่ผู้วิจัย ได้บูรณาการแนวความคิดที่กล่าวถึงพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของเด็กในช่วงวัยนี้ สามารถแบ่งได้เป็น 3 ช่วง ดังนี้

พัฒนาการของเด็กอายุระหว่าง 6-8 ปี

การเจริญเติบโตของร่างกายของเด็กในวัยนี้ จะมีการเจริญเติบโตทางกล้ามเนื้อมาก เด็กชาย มีพัฒนาการของกล้ามเนื้อเร็วกว่าเด็กหญิง การใช้ทักษะของการเคลื่อนไหวเกี่ยวกับกล้ามเนื้อ ใหญ่ๆ ใช้การได้ดี (สุโท เจริญสุข,2520) เมื่ออายุประมาณ 7 ปี การใช้และบังคับกล้ามเนื้อต่างๆ ทั้ง ใหญ่และย่อยจะดีขึ้นมาก และสามารถที่จะประสานงานกันได้ดี ดังนั้น เด็กวัยนี้จึงไม่อยู่นิ่ง ชอบ เคลื่อนไหวสนุกในการลองความสามารถในด้านต่าง ๆ เช่น การกระโดดสูง กระโดดระยะทาง ไกลๆ กระโดดเชือก เล่นเตะฟุตบอล โยนฟุตบอล และถีบจักรยาน เด็กวัยนี้จะพยายามที่จะฝึก ทักษะทางการเคลื่อนไหวเพื่อไม่ให้เหนื่อยหน้าเพื่อน เพราะเพื่อนจะมีความสำคัญและมีอิทธิพลต่อ พฤติกรรม ทักษะคิด และค่านิยมของเด็กวัยนี้ (สุรางค์ ใ้วตระกูล,2544)

ทางสังคมและทางอารมณ์ เด็กในช่วงวัยนี้ยังไม่คิดแยกเพศ ชอบเล่นและแข่งขันเพื่อจะได้ เกิดความสัมพันธ์กับคนอื่น การทำสิ่งต่าง ๆ มักไม่ได้คิดให้รอบคอบ ชอบซักถามปัญหาเรื่องราว กับผู้ใหญ่ ส่วนใหญ่เด็กมักมีความเข้าใจผิดในเรื่องต่างๆ มาก ต้องอาศัยประสบการณ์ที่เด็กได้รับใน เวลาต่อไปช่วยให้เข้าใจอย่างถูกต้อง (สุโท เจริญสุข ,2520) เด็กวัยนี้เป็นวัยที่มีการเรียนรู้มากขึ้น สามารถปรับตัวได้ดีขึ้น จึงเปลี่ยนความรู้สึกที่ต้องการให้ผู้อื่นรักใคร่สนใจตัวเองแต่ผู้เดียวเป็น ความรู้สึกที่ทำให้ผู้อื่นพอใจ รู้จักหาวิธีระงับความโกรธ เลิกกลัวสิ่งที่ไม่มีความกลัว และ ปรากฏการณ์ธรรมชาติมากแล้วสิ่งที่จะเกิดขึ้นจริง เช่น กลัวความอดอยาก กลัวไม่มีเพื่อน กลัวเรียน ไม่ได้ เด็กในวัยนี้ต้องการความรักและอยากอยู่ใกล้พ่อแม่ มีความรู้สึกว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของหมู่ คณะ รู้สึกน้อยใจต่อคำวิจารณ์ รู้จักเห็นใจผู้อื่น (สุชา จันทน์เอม,2543)

ทางด้านสติปัญญานั้น เด็กจะอยากรู้อยากเห็น ชอบทดลองและทำอะไรเพื่อจะตอบข้อ สงสัยของตนเอง สิ่งที่เด็กสนใจมากคือเรื่องเกี่ยวกับตัวของเขาเอง เป็นประสบการณ์ใกล้ตัว ชอบ เล่นสมมุติ เด็กต้องการจะทราบข้อแตกต่างระหว่างความจริงและความไม่จริง เด็กจึงชอบอ่านนิยาย การ์ตูนเกี่ยวกับเด็ก ในระยะนี้เด็กมักจะเถียงกันเกี่ยวกับการทำงานอาชีพ อยากรู้คำบอกเล่าเรื่องเพศ มีความสนใจในเหตุการณ์อันเกิดขึ้นตามธรรมชาติ เช่น ฟ้าแลบ ฝนตก (สุโท เจริญสุข,2520) เริ่มมี การแสดงเหตุผลและจดจำได้เก่ง สามารถสังเกตความแตกต่างระหว่างสิ่งของได้ รู้จักสังเกต ระยะทางใกล้ไกล บนล่าง กลาง หน้าหลัง ความคิดสร้างสรรค์เกิดจากการสัมผัส จับต้องกับวัตถุที่ จะประกอบงานศิลปะ เช่น การก่อสร้าง วาดภาพและปั้น ช่วงความสนใจของเด็กวัยนี้ยังอยู่ในระ สิ้น การทำสิ่งใดก็ตามจะแสดงความกระตือรือร้นในระยะแรก ๆ เมื่อหมดความสนใจก็จะเลิกทำ ทันที โดยไม่สนใจว่างานนั้นจะสำเร็จหรือไม่ เด็กจะสนใจสิ่ง แปลก ๆ ใหม่ ๆ สีสันสะดุดตา เช่น ภาพระบายสี สัตว์เลี้ยง สนใจนิยายเกี่ยวกับเรื่องนางฟ้า นิทาน ฯลฯ (สุชา จันทน์เอม ,2543)

พัฒนาการของเด็กอายุระหว่าง 9-11 ปี

พัฒนาการทางร่างกายของเด็กอายุ 9-11 ปี จะเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว เด็กชายและเด็กหญิงจะมีขนาดเท่าๆ กัน ทั้งน้ำหนักและส่วนสูง เด็กชายจะโตกว่าเด็กหญิง ว่องไว รู้สึกเหนื่อยช้า มีทักษะในการทำงาน กล้ามเนื้อกับประสาทประสานงานได้ดีขึ้น มีกำลังกายและแรงทำงานมากขึ้นสามารถทำงานละเอียดลอบได้และทำได้นาน (สุโท เจริญสุข,2520)

ทางสังคมและอารมณ์นั้น เด็กมักจะรวมกลุ่มตามเพศ การเล่นเกมต่างๆ ก็มักจะแบ่งตามเพศ ในวัยนี้เด็กจะเริ่มใช้เวลาส่วนมากอยู่กับเพื่อน และเริ่มเรียนรู้ที่จะให้ความร่วมมือ รู้จักให้และรับ เด็กจะเลียนแบบพฤติกรรมต่างๆ จากเพื่อน เพื่อนเป็นผู้ที่ให้แรงเสริม ขณะเดียวกันจะเป็นผู้ประเมินพฤติกรรมให้คำติชม เด็กในช่วงวัยนี้จะไม่ค่อยเชื่อฟังผู้ใหญ่ สามารถทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะได้แต่จะสนใจเฉพาะเรื่อง อย่างไรก็ตามเด็กวัยนี้จะมีความวิตกกังวลเกี่ยวกับการเรียน กล่าวว่าจะสอบไม่ได้ จะถูกทำโทษ หรือกลัวว่าเพื่อนจะไม่ชอบ ถ้าเด็กมีความวิตกกังวลมากอาจจะแสดงพฤติกรรมที่แตกต่างจากคนอื่น บางคนอาจจะซึม ไม่ตั้งใจเรียน นอนหลับในชั้นเรียน บางคนอาจแสดงออกโดยการไม่อยู่นิ่ง มีอารมณ์เปลี่ยนแปลงง่าย หรือแสดงพฤติกรรมที่ทำความแปลกใจให้แก่คนอื่น เด็กวัยนี้เวลาที่มีอารมณ์โกรธ อาจจะมีการต่อสู้กันทางร่างกาย หรืออาจจะดื้อวาทาโดยการล้อหรือตั้งสมญา พุดจาถากถาง ขู่ หรือบางครั้งอาจจะไม่พูดกับคนที่ทำให้โกรธ การแสดงออกอารมณ์โกรธจะแตกต่างกันในหมู่เด็กหญิงและเด็กชาย เด็กหญิงอาจจะต้องใช้เวลาโกรธ การช่วยเด็กที่แสดงความโกรธโดยการทำร้ายผู้อื่น ควรจะใช้การอธิบายให้เด็กเข้าใจว่าพฤติกรรมที่แสดงไม่เป็นที่ยอมรับของสังคม และควรหาตัวอย่างแบบเพื่อนร่วมวัยที่มีพฤติกรรมดีที่เด็กจะเลียนแบบได้ (สุรางค์ ใ้วตระกูล ,2544)

ทางด้านสติปัญญา เด็กในช่วงวัยนี้จะชอบการอ่านมากทั้ง 2 เพศ ทั้งเรื่องสัตว์ เรื่องเด็ก การผจญภัยและตลกขบขัน เด็กที่อ่านหนังสือไม่คล่องจะชอบอ่านหนังสือการ์ตูน เด็กชายที่ฉลาดมากจะชอบอ่านเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ ประวัติศาสตร์และชีวประวัติต่าง ๆ ส่วนเด็กหญิงที่ฉลาดจะไม่ชอบนิยายเกี่ยวกับอารมณ์มากนัก มีจินตนาการสูง เพราะได้รากฐานมาจากการอ่าน ชอบสร้างหรือประดิษฐ์งานสร้างสรรค์(สุชา จันทน์เอม,2543) สามารถวางโครงการทำงานเองได้ มีการรับรู้ในด้านนามธรรมได้มากขึ้น ประารถนาจะทำตนให้เป็นประโยชน์กับคนอื่น ความตั้งใจในการทำงานและเล่นจะอยู่ได้นาน 1-2 ชั่วโมง และยังสามารถท่องจำได้แม่นยำ (สุโท เจริญสุข,2520)

พัฒนาการของเด็กอายุ 12 ปี

การเจริญเติบโตทางร่างกายของเด็กในวัยนี้ เด็กหญิงจะโตกว่าเด็กชาย เพราะเด็กหญิงจะเข้าสู่วัยแรกรุ่น (Puberty) เร็วกว่าเด็กชายราวๆ 2 ปี (สุรางค์ ใ้วตระกูล,2544) ส่วนต่าง ๆ ของร่างกายเจริญเติบโตไม่พร้อมกัน ไม่ได้สัดส่วน จึงทำให้การเคลื่อนไหวของเด็กในวัยนี้ดูเก้งก้าง

(สุชา จันทน์เอม,2543)

ทางสังคม และอารมณ์ เด็กในวัยนี้จะปลีกตัวออกจากบุคคลในครอบครัว ชอบอยู่ในหมู่เพื่อน และมีความเห็นว่าหมู่คณะเป็นสิ่งสำคัญสำหรับเขามาก จึงมีการแต่งตัว พูดยาและนิยมสิ่งต่าง ๆ เหมือนเพื่อน เด็กในวัยนี้ชอบตัดสินใจเอง ไม่ชอบให้ผู้ใหญ่มายุ่งเกี่ยวในเรื่องส่วนตัว ชอบความเป็นอิสระ มักเชื่อความคิดของตนเอง ระยะนี้เด็กชายและเด็กหญิงจะเล่นด้วยกันน้อยลง เด็กจะเริ่มสนใจเพื่อนต่างเพศ ระยะเวลาแรก ๆ สนใจเพื่อนต่างเพศเป็นกลุ่ม ๆ รวม ๆ กันไปก่อน ระยะเวลาหลังจึงเลือกสนใจเฉพาะคน ลักษณะการคบเพื่อนยังไม่แน่นอน มีการเปลี่ยนเพื่อนอยู่เสมอ ระยะเวลานี้จะค่อย ๆ พึ่งตนเองทีละน้อย เพื่อเตรียมพึ่งตนเองเมื่อเป็นผู้ใหญ่ เด็กชายจะมีความสามารถในการรวมกลุ่มได้นานกว่า และคบเพื่อนได้ดีกว่าเด็กหญิง เด็กในวัยนี้จะรักษาอารมณ์ได้ดีพอสมควรจะระมัดระวังไม่ทำให้ผู้อื่นกระทบกระเทือนใจ ไม่ต้องการเด่นกว่าหรือด้อยกว่าเพื่อนฝูง ชอบการยกย่องแต่ไม่ชอบการเปรียบเทียบ บางครั้งทำตัวเป็นผู้ใหญ่แต่บางครั้งก็ไม่กล้าทิ้งความเป็นเด็ก เด็กวัยนี้จึงมีความขัดแย้งทางอารมณ์ จนบางครั้งเกิดปัญหา ครอบครัวกับสิ่งแวดล้อมเป็นปัจจัยสำคัญมาก ผู้ปกครองและครูที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเด็กวัยนี้ควรเอาใจใส่เรื่องอารมณ์ อธิบายให้คำแนะนำที่ถูกต้องเมื่อเด็กต้องการเพื่อช่วยให้พัฒนาการทางอารมณ์ของเด็กเป็นไปอย่างเหมาะสม (สุชา จันทน์เอม,2543)

ทางสติปัญญา เด็กในวัยนี้เห็นได้จากความสามารถในการใช้เหตุผล เข้าใจความหมายของคำพูดได้ถูกต้อง สามารถใช้คำจำกัดความแก่คำที่เป็นนามธรรมได้ มองเห็นความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ ได้มากขึ้น เริ่มฟังเหตุผลของผู้ใหญ่และต้องการให้ผู้ใหญ่รับฟังเหตุผลของตนเองบ้าง การแก้ปัญหาที่มีความสามารถที่จะคิดโครงการและสามารถดำเนินการด้วยตนเองโดยไม่ต้องอาศัยการนำทางของผู้ใหญ่ การตัดสินใจจะอาศัยประสบการณ์และคิดอย่างไตร่ตรอง ชอบแสวงหาความจริง มักจะชอบถามเกี่ยวกับตนเอง การเล่นสมมุติจะน้อยลงเริ่มมีความสนใจปัญหาสังคมและโลกภายนอก ชอบอภิปรายแสดงความคิดเห็น และมีความคิดริเริ่ม (สุชา จันทน์เอม,2543)

โดยสรุปแล้วพัฒนาการของเด็กช่วงอายุ 6-12 ปี สามารถแบ่งเป็น 3 ช่วง ได้แก่ช่วงอายุ 6-8 ปี 9-11 ปี และ 12 ปี โดยแต่ละช่วงมีลักษณะเด่นที่เห็นได้ชัด คือ ช่วง 6-8 ปี เด็กจะเริ่มมีการแสดงเหตุผลและจดจำได้เก่ง ช่วง 9-11 ปี สามารถวางโครงการทำงานเองได้ มีการรับรู้ในด้านนามธรรมได้มากขึ้นและยังสามารถท่องจำได้แม่นยำ และช่วง 12 ปี มีความสามารถในการใช้เหตุผล เข้าใจความหมายของคำพูดได้ถูกต้อง ชอบอภิปรายแสดงความคิดเห็นและยังมีความคิดริเริ่มด้วย

จากการรวบรวมแนวความคิดเกี่ยวกับ พัฒนาการด้านต่าง ๆ ของเด็กในวัย 6-12 ปี ที่กล่าวมานั้นจะเป็นพื้นฐานในการทำความเข้าใจลักษณะของเด็กในวัยต่างๆ เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็ก

2.2 แนวความคิดเรื่องพัฒนาการทางภาษาของเด็กในวัย 6-12 ปี

ในระยะทารกก่อนเข้าโรงเรียน เด็กจะรู้จักใช้คำพูดที่เกี่ยวกับตนเองก่อน เช่น รู้จักเรียกชื่อตัวเองและสิ่งของที่เป็นของตน แล้วจึงค่อยรู้จักใช้ภาษาเกี่ยวกับคนอื่นๆ ต่อมามีการเลียนแบบคำพูดจากผู้ใหญ่ได้มากขึ้น เด็กจะเริ่มมีคำศัพท์ใช้มากขึ้น แต่การออกเสียงยังไม่ชัดและถูกต้องนัก แต่ก็ชัดมากขึ้นกว่าเดิม และปลายขวบที่ 5 เด็กโดยทั่วไปจะไม่ใช้คำพูดแบบเด็กทารกอีกต่อไปแล้ว เด็กจะตั้งคำถามผู้ใหญ่ชนิดตอบแบบไม่ทัน ทั้งนี้เพราะเด็กมีความสนใจต่อสิ่งใหม่ๆ รอบๆ ตัวเด็กมากยิ่งขึ้น ถ้าบิดามารดามีความอดทนในการตอบคำถามเหล่านี้ จะช่วยบุตรของตนมีโอกาสพัฒนาความคิดอ่านได้เป็นอย่างดี จากการรวบรวมแนวความคิดเกี่ยวกับพัฒนาการทางภาษาของเด็กในวัย 6-12 ปี สามารถแบ่งเป็น 3 ช่วงวัยดังนี้

พัฒนาการทางภาษาของเด็กอายุ 6-8 ปี

เด็กในวัยนี้ สามารถพูดออกเสียงได้ชัดเจน แต่อักษรกล่าจะต้องหัดพูดหลายๆ ครั้งจึงจะพูดได้ชัด การสนทนาจะเปลี่ยนจากการพูดแต่เรื่องของตัวเองและความเห็นของตนเองเป็นการพูดเกี่ยวกับการกระทำของคนอื่น การสนทนายังเป็นเรื่องรูปธรรมอยู่ คือ ต้องมีของจริงให้เห็นจึงจะเข้าใจและ เมื่อเข้าสู่ช่วงอายุ 7-8 ปี สามารถพูดคุยเรื่องที่เป็นนามธรรมได้ เช่น สามารถกล่าวถึงบุคคลอื่นที่ไม่ได้อยู่ตรงหน้าได้ เนื่องจากเด็กมักจะต้องการพูดแสดงเหตุผลของตนเองให้ผู้อื่นเข้าใจ จึงทำให้เกิดการขัดแย้งกันกับเพื่อนอยู่บ่อยๆ (สุชา จันทน์เอม, 2543) อย่างไรก็ตาม ความคิดของเด็กในวัยนี้จะขยายออกไปจึงทำให้การพูดของเด็กสับสนในบางครั้ง รวมถึงการใช้รูปประโยคที่ซับซ้อนมากขึ้น มีการใช้คำสันธานเชื่อมประโยค (กิตติวดี บุญชื้อ, 2531)

พัฒนาการทางภาษาของเด็กอายุ 9-11 ปี

เด็กในวัยนี้จะมี ความรู้เกี่ยวกับศัพท์ขยายกว้างออกไป ทำให้สามารถคิดและเข้าใจสิ่งต่าง ๆ ได้มากขึ้น เด็กเริ่มใช้ภาษาพูดได้อย่างคล่องแคล่ว ประโยคเพิ่มความซับซ้อนและมีความหมายมากขึ้น และกว้างขึ้น (กิตติวดี บุญเชื้อ,2531) อ่านเก่ง สะกดตัวคล่อง เพราะอวัยวะต่าง ๆ มีวุฒิภาวะมากขึ้น จำได้เก่ง จึงสามารถจำประโยคยาว ๆ ได้ (ประยูรศรี สุยะสุนานนท์ ,2521) เด็กเริ่มสนใจไวยากรณ์ เริ่มใช้ภาษาพูดในลักษณะรูปประโยคที่สมบูรณ์และเริ่มเข้าใจความหมายของคำมากขึ้น (พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์ ,2521)

พัฒนาการทางภาษาของเด็กอายุ 12 ปี

ในวัยนี้เด็กจะใช้ภาษามากขึ้น มีความเข้าใจในคำพูดมาก สามารถคุยกับผู้ใหญ่โดยการใช้คำสุภาพได้ พูดคุยกับเพื่อน โดยใช้ภาษาที่ตนถนัดได้เป็นอย่างดี อ่านตั้งแต่หนังสือเรื่อยไปจนถึงเรียงความยาว ๆ (ประยูร สุยะสุนานนท์,2521) เด็กวัยนี้จะเข้าใจความหมายของบทเรียนทั้งทางคณิตศาสตร์ ภาษา และการอ่าน มีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและสามารถอธิบายได้ เด็กวัยนี้มักจะสนใจ คำโคลงหรือกลอน ที่สอดคล้องกัน หรือปัญหาต่างๆ ที่จะต้องแก้ด้วยความคิดเหตุผล ถ้าแก้ได้ ก็จะมีคามภูมิใจ (สุรางค์ ไคว์ตระกูล,2544) นอกจากนี้เด็กยังจะเริ่มศึกษาไวยากรณ์อย่างแท้จริงและสามารถใช้ภาษาได้ดียิ่งขึ้น (พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์ ,2521)

2.3 แนวความคิดเรื่องการพัฒนาบุคลิกภาพของเด็กในวัย 6-12 ปี

ปัจจัยสำคัญของการพัฒนาบุคลิกภาพ เริ่มจาก การที่เด็กได้รับการถ่ายทอดลักษณะจากบิดา มารดา และบรรพบุรุษ เป็นสัทธิภาพพื้นฐานในการพัฒนาบุคลิกภาพ และพฤติกรรมของแต่ละคนอยู่แล้วส่วนหนึ่ง แต่เท่านี้ยังไม่เพียงพอ การพัฒนาบุคลิกภาพยังต้องอาศัยสิ่งแวดล้อม ซึ่งหมายถึงสิ่งเร้าที่อยู่รอบตัว และกระตุ้นอยู่ตลอดเวลา ตั้งแต่ระยะก่อนเกิดมาแล้วจนกระทั่งภายหลังการเกิด ได้แก่ สังคม วัฒนธรรม ระเบียบประเพณี แบบแผนของครอบครัว ศีลธรรม ศาสนา และอาชีพ สิ่งเหล่านี้ล้วนมีอิทธิพลที่จะหล่อหลอมกล่อมเกลามาให้เกิดลักษณะเฉพาะของแต่ละคนขึ้นมา (กำธร จำทอง ,2541) ด้วยเหตุดังกล่าวการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็กในวัย 6-12 ปี จึงต้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลิกภาพของเด็กในวัยดังกล่าว

อุไร สุมาริธรรม(2545) ได้กล่าวถึง นักจิตวิทยาหลายท่านที่ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการทางบุคลิกภาพของเด็กในวัย 6-12 ปีที่แตกต่างกันไปดังนี้

ซิกมันด์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud) เชื่อว่าบุคคลจะเป็นเช่นไร มีความผิดปกติหรือไม่ขึ้นอยู่กับว่าการพัฒนาในแต่ละขั้นของชีวิต สามารถตอบสนองความต้องการตามขั้นนั้นๆ ได้พอดีหรือไม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วง 5 ขวบปีแรก ซึ่งเป็นวัยแห่งการวางรากฐานที่สำคัญให้กับบุคลิกภาพในวัยผู้ใหญ่ พัฒนาการทางบุคลิกภาพตามแนวคิดของฟรอยด์ แบ่งเป็น 5 ขั้น คือ

1. ขั้นปาก (Oral Stage) อยู่ในช่วง 0-18 เดือน ฟรอยด์เรียกขั้นนี้ว่าเป็นขั้นออโรล เพราะความพึงพอใจอยู่ที่ช่องปาก เริ่มตั้งแต่เกิด เด็กอ่อนจนถึงอายุราว ๆ 2 ปี หรือวัยทารก เป็นวัยที่ความพึงพอใจเกิดจากการดูดนมแม่ นมขวดและดูดนิ้ว เป็นต้น ในวัยนี้ความคับข้องใจ(Frustration) จะเกิดขึ้นได้ ถ้าเด็กหิวแต่แม่ไม่ให้นมเลย หรือให้แต่ไม่พอ ถ้าหากเด็กเกิดความคับข้องใจ จะทำให้เกิดภาวะที่เรียกว่า “การติดตรึงอยู่กับที่” (Fixation) ได้และมีปัญหาทางด้านบุคลิกภาพเรียกว่า “Oral Personality” มีลักษณะที่ชอบพูดมาก และมักจะติดบุหรี่ เหล้าและชอบดูดหรือกัดอยู่เสมอ โดยเฉพาะเวลาที่มีความเครียด บางครั้งจะแสดงด้วยการดูดนิ้ว หรือคินสอ ปากกา ผู้มีลักษณะแบบนี้จะชอบพูดจาถากถาง เหน็บแนม เสียดสีผู้อื่น

2. ขั้นทวารหนัก(Anal Stage) อยู่ในช่วง 18 เดือน -3 ปี ฟรอยด์กล่าวว่า เด็กวัยนี้ได้รับความพึงพอใจทางทวารหนัก คือ จากการขับถ่ายอุจจาระ และในระยะซึ่งเป็นสาเหตุของความขัดแย้งและความคับข้องใจของเด็กวัยนี้ เพราะพ่อแม่มักจะห้ามนำเด็กใช้กระโถนและต้องขับถ่ายเป็นเวลา เนื่องจากเจ้าของความต้องการของผู้ฝึกและความต้องการของเด็กเกี่ยวกับการขับถ่ายไม่ตรงกัน บางทีเกิดความขัดแย้งมาก อาจทำให้เกิด Fixation และทำให้เกิดบุคลิกภาพที่เรียกว่า “Anal Personality” ผู้ที่มีพฤติกรรมแบบนี้อาจเป็นคนที่ชอบความเป็นระเบียบเรียบร้อยเป็นพิเศษ และค่อนข้างประหยัด มัธยัสถ์ หรืออาจมีบุคลิกภาพตรงข้าม คืออาจจะเป็นคนที่ใจกว้างและไม่มีความเป็นระเบียบ เห็นได้จากห้องทำงานส่วนตัวจะรกไม่เป็นระเบียบ

3. ขั้นอวัยวะเพศ(Phallic Stage) อยู่ในวัย 3-5 ปี ความพึงพอใจของเด็กในวัยนี้อยู่ที่อวัยวะสืบพันธุ์ เด็กมักจะต้องการลูกคล้ออวัยวะเพศ

4. ขั้นแฝง(Latency Stage) เด็กในวัย 6-12 ปี จะอยู่ในขั้นนี้ โดยทั่วไปจะแสดงความตื่นตัวพึงพอใจที่แปลกใหม่ของบุคคลจะหันเหไปสู่การเรียนรู้สิ่งต่างๆ ในโลกของโรงเรียน หรือโลกนอกบ้าน เช่น เรียนรู้เกี่ยวกับเพื่อน ครู กิจกรรมการเรียน วัยนี้เด็กจะจับกลุ่มเล่นหรือทำกิจกรรมแยกตามเพศ ฟรอยด์มองว่าขั้นนี้บุคคลไม่มีจุดตอบสนองต่อความ พึงพอใจที่โดดเด่นอยู่ที่อวัยวะส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกาย เขาจึงเรียกระยะนี้ว่า ระยะแฝง

5. ขั้นสนใจเพศตรงข้าม(Genital Stage) วัยนี้เป็นวัยรุ่น เริ่มตั้งแต่อายุ 12 ปี ขึ้นไป จะมีความต้องการทางเพศ วัยนี้จะมีความสนใจในเพศตรงข้ามซึ่งเป็นระยะเริ่มต้นของวัยผู้ใหญ่

ในขณะที่ ทฤษฎีจิตสังคมของอีริกสัน (Erik H. Erikson) นั้นในตอนแรกก็ได้ศึกษาและฝึกฝนด้านจิตวิเคราะห์กับแอนนา ฟรอยด์ (Anna Freud) ซึ่งเป็นลูกสาวของฟรอยด์ แต่ต่อมาเขาได้นำเสนอแนวคิดที่เป็นของตนเอง เนื่องจากอีริกสันมีความเห็นที่แตกต่างจากฟรอยด์ หลายประการ ตั้งแต่การให้ความสำคัญกับตนเองเป็นหลัก(ego) โดยการมองว่าพัฒนาการของบุคคลจะดำเนินต่อเนื่องไปอย่างมีแบบแผนตลอดช่วงชีวิต มีปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อพัฒนาการ คือประสบการณ์จากการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลแวดล้อม และสังคมวัฒนธรรม นอกจากนั้นในแต่ละขั้นของพัฒนาการจะมีข้อวิกฤติประจำขั้นที่บุคคลจะต้องเผชิญ และหากสามารถพัฒนามาในทิศทางของความรู้สึगतบวมากกว่าความรู้สึगतลบ ก็จะถือว่าเกิดการพัฒนาการที่ดีในขั้นนั้นๆ ขั้นพัฒนาการตามแนวคิดของอีริกสันมี 8 ขั้น คือ

1.ขั้นความไว้วางใจ-ความไม่ไว้วางใจ(Trust vs Mistrust) ขั้นนี้จะอยู่ในวัยทารก เด็กในขวบปีแรกยังช่วยเหลืออะไรตนเองไม่ได้เลย ผู้เลี้ยงดูจะต้องดูแลเอาใจใส่ทั้งหมดตั้งแต่ ป้อนนม อาหาร การทำความสะอาดร่างกาย การดูแลให้เกิดความสบายและความปลอดภัยทางร่างกายและจิตใจ ซึ่งหากเด็กได้รับการเลี้ยงดูอย่างดี ได้รับความรัก ความเอาใจใส่อย่างอบอุ่นก็จะทำให้บุคคลเกิดความรู้สึกไว้วางใจต่อบุคคลอื่น ๆ และสิ่งแวดล้อม ในทางตรงกันข้ามหากเด็กไม่ได้รับการดูแล ถูกปล่อยให้ทุกข์ทรมานจากการขาดสิ่งที่จะมาสนองตอบความต้องการทางกายขาดความรัก ความอบอุ่น ก็จะทำให้เด็กเกิดความรู้สึกไม่ไว้วางใจ

2.ขั้นความเป็นตัวของตัวเองอย่างอิสระ-ความสงสัยไม่แน่ใจตัวเอง (Autonomous vs Shame and Doubt) ช่วงนี้อยู่ในวัยเด็กเล็กอายุ 2-3 ปี เด็กจะเดินเองได้ พูดได้ ไปหยิบจับสิ่งของเองได้ ทำให้เด็กเริ่มเกิดความรู้สึกเป็นตัวของตัวเอง เด็กอยากจะทำอะไร อยากทำอะไรด้วยตนเอง ในขั้นนี้หากผู้ใหญ่ปล่อยให้เด็กได้ทำอะไรในสิ่งที่เขาทำได้และไม่เกิดอันตราย จะช่วยให้เด็กพัฒนาในทิศทางบวก แต่หากผู้ใหญ่เลี้ยงดูโดยไม่ปล่อยให้เด็กได้ทำอะไรเองเลย หรือหากเด็กกระทำในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง ก็ถูกดุ ถูกลงโทษอย่างรุนแรงเกินเหตุ จะทำให้เด็กพัฒนาความรู้สึกผิด ละอาย สงสัย ไม่แน่ใจในตนเอง ในระดับที่มากเกินไป ดังนั้นในขั้นนี้ผู้ใหญ่จึงควรช่วยให้เด็กเรียนรู้ขอบเขตว่าเขาทำอะไรได้บ้าง ไม่ควรปล่อยให้เด็กทำอะไรก็ได้หรือเข้มงวดต่อการกระทำของเด็กมากเกินไป

3.ขั้นการเป็นผู้คิดริเริ่ม-การรู้สึกผิด(Initiative vs Guilt) อยู่ในช่วงอายุประมาณ 3-5 ปี ในวัยนี้ เด็กสามารถกระทำการต่าง ๆ ได้ด้วยตนเองมากขึ้น สามารถเรียนรู้และทำความเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ ได้กว้างขึ้น เด็กช่างอยากรู้อยากเห็นเริ่มมีความคิดและจินตนาการในรูปแบบของตนเอง เด็กในวัยนี้จึงสนุกสนานกับการเล่นสมมุติต่าง ๆ หากเด็กได้รับการส่งเสริมให้ได้ทดลองทำสิ่งต่างๆ ด้วยตนเอง ได้นำเสนอความสามารถของตน จะช่วยให้เด็กเกิดพัฒนาความรู้สึกริเริ่มสร้างสรรค์ แต่หากเด็กขาดโอกาสที่จะได้กระทำหรือทำแล้วขาดการส่งเสริม การชมเชยยกย่องจากผู้ใหญ่เด็กจะพัฒนาความรู้สึกไม่ค้อยก้าคิด ไม่ค้อยก้าทำอะไร

4. **ขั้นขยันหมั่นเพียร-ความรู้สึกด้อย(Industry vs Inferiority)** ซึ่งเด็กอายุ 6-12 ปี จะอยู่ในขั้นนี้ เด็กจะอยู่ในโรงเรียนระดับประถมศึกษา เริ่มเรียนรู้โลกกว้างมากขึ้น เด็กจะฝึกรู้และพยายามกระทำสิ่งต่างๆ เพื่อให้เห็นว่าเขาสามารถทำได้หรือประสบความสำเร็จ เด็กอยากให้ครูและเพื่อนยอมรับว่าเขามีความสามารถ ดังนั้นหากผู้ใหญ่ได้ช่วยให้เด็กได้เกิดความรู้สึกว่าเขาก็มีดี มีความสามารถ ซึ่งทำได้โดยหาทางสนับสนุนให้เขาทำงานให้สำเร็จอย่างสุดความสามารถ และหาจุดดีของงานหรือของตัวเองในการทำงานนั้น มายกย่อง ชมเชย ก็จะช่วยให้เด็กอยากทำกิจกรรมต่างๆ เมื่อทำก็จะพยายามอย่างเต็มที่ อันเป็นการเพาะบ่มความรู้สึกขยันหมั่นเพียรให้เกิดขึ้นในตนเอง ในทางตรงกันข้ามหากเด็กทำอะไรแล้วผู้ใหญ่มีแต่ตำหนิ หรือไม่เคยยกย่อง ชมเชยเด็กเลย เขาก็จะรู้สึกว่าคุณเองด้วย ไม่มีความสามารถ

5. **ขั้นอัตภาพ หรือการรู้จักว่าตนเองเป็นเอกลักษณ์-การไม่รู้จักตนเองหรือสับสนในบทบาทสังคม(Ego Identity vs Role Confusion)** เป็นขั้นที่อยู่ในช่วงของวัยรุ่น อายุประมาณ 12-19 ปี เป็นระยะที่บุคคลมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากมาและรวดเร็วในทุกด้าน ตั้งแต่ด้านร่างกายที่เจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ สติปัญญาก็สามารถรับรู้และคิดได้เทียบเท่ากับผู้ใหญ่ วัยนี้เด็กจะพยายามเป็นอิสระจากพ่อแม่หรือผู้ใหญ่อื่น ๆ เขาต้องการเรียนรู้และทดลองทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเองเพื่อเตรียมการเข้าสู่ความเป็นผู้ใหญ่และมีชีวิตแนวทางของตนเอง

6. **ขั้นความใกล้ชิดผูกพัน-ความอ้างว้างตัวคนเดียว(Intimacy vs Isolation)** อยู่ในช่วงอายุระหว่าง 20-24 ปี หนุ่มสาวที่มีสุขภาพจิตที่ดีจะสร้างเอกลักษณ์ที่มั่นคงในช่วงวัยรุ่น ซึ่งทำให้สามารถมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับผู้อื่น และมีความกระตือรือร้นที่จะเสริมเอกลักษณ์ให้แข็งแกร่ง วัยรุ่นจะพยายามสร้างความสัมพันธ์และสามารถที่จะผูกพันกับผู้อื่นแม้จะเป็นการทำให้ต้องประนีประนอมและต้องเสียสละก็ตาม(อ่านเพิ่มเติมใน นพมาศ อึ้งพระ(ธีรเวคิน) ,2546)

7. **ขั้นความเป็นห่วงชนรุ่นหลัง-ความคิดถึงแต่ตนเอง(Generativity vs Stagnation)** คือ ช่วงวัยผู้ใหญ่-วัยกลางคน ซึ่งมีอายุระหว่าง 25-64 ปี ผู้ใหญ่ที่มีเอกลักษณ์ของ ego ที่เข้มแข็งจะได้พัฒนาอาชีพพร้อมกับมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับผู้อื่น ตามความคิดเห็นของ อิริคสัน ความรับผิดชอบหลักของคนรุ่นนี้คือ การสร้างชนรุ่นใหม่ที่และสั่งสอนแนะแนวพวกเขาให้ดี แต่ Generativity มิได้หมายถึงเพียงการเกิดลูกและการเลี้ยงลูกเท่านั้น แต่ยังหมายถึงการสร้างผลผลิต ความคิด ศิลปะ ฯลฯ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น วิกฤตของผู้ใหญ่วัยนี้คือ ความขัดแย้งระหว่างความสร้างสรรค์กับการข้อยู่กับที่ การข้อยู่กับที่หรือ Stagnation จะเกี่ยวกับการไม่สร้างสรรค์เพื่อหน่ายและขาดความสัมพันธ์กับผู้อื่น(อ่านเพิ่มเติมใน นพมาศ อึ้งพระ(ธีรเวคิน) ,2546)

8. **ขั้นความพอใจในตนเอง-ความสิ้นหวังไม่พอใจในตนเอง(Ego Integrity vs Despair)** ซึ่งอยู่ในช่วงวัยชราอายุประมาณ 60 ปีขึ้นไป บุคคลวัยนี้ได้ผ่านร้อนผ่านหนาวกับประสบการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตมากมาย หากการพัฒนาในขั้นที่ผ่านมาของชีวิตสามารถพัฒนาในทิศทางบวกมากกว่า เมื่อเข้าสู่วัยนี้ก็จะรู้สึกว่าคุณได้ใช้ชีวิตและทำสิ่งที่เป็นประโยชน์ทั้งต่อตนเองและผู้อื่นมาพอสมควรอัน

ก่อให้เกิดความพึงพอใจในชีวิตที่ผ่านมาและพร้อมที่จะเป็นผู้สูงอายุมีการเตรียมพร้อมสำหรับอนาคตที่ตนจะต้องละจากโลกนี้ไป ส่วนผู้ที่มีการพัฒนามาในทิศทางลบมากกว่า เมื่อมาถึงในวัยนี้ จะรู้สึกว่าคุณยังไม่ได้ในสิ่งที่ต้องการ ไม่สมหวังในชีวิต ก่อให้เกิดความรู้สึกผิดหวัง ไม่พอใจในชีวิตของตน อันจะนำไปสู่การเป็นผู้สูงอายุที่ท้อแท้เหนื่อยหน่ายในชีวิต แต่ก็ยังไม่พร้อมที่จะเข้าสู่วิถีแห่งการละโลกนี้ไปในอนาคต จึงมักเป็นคนแก่ที่เรียกร้องความสนใจ และสร้างควมนำรำคาญให้กับลูกหลาน

นอกจากนี้ยังมีปัจจัยสำคัญอีก คือ ช่วงเวลาของชีวิตมีผลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพ กล่าวคือ ในวัยเด็กช่วงหนึ่งมีบุคลิกลักษณะเป็นไปอย่างหนึ่ง เมื่อวุฒิภาวะเปลี่ยนไป บุคลิกลักษณะก็เปลี่ยนตาม วุฒิภาวะนั้น อีริกสัน (Erikson 1959 : 88) เชื่อว่า การพัฒนาบุคลิกภาพของมนุษย์นั้น จะมีการพัฒนาตลอดชีวิต จุดสำคัญของการพัฒนาบุคลิกภาพจึงควรเริ่มต้น ที่วัยเด็กเพราะบุคลิกภาพของเด็กจะพัฒนาไปตามความสามารถ พันธุกรรมผนวกกับสิ่งแวดล้อมทางสังคม และกลายเป็นผลรวมของบุคลิกภาพทั้งในส่วนที่น่าพอใจ หรือไม่พึงพอใจ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่บนพื้นฐานของความต้องการทั้งในทางสรีรวิทยา ทางสังคม และ ภาพที่สะท้อนความเป็นตัวตนของบุคคลนั้น (กำธร จ่างทอง,2541)

นอกจากนี้ ศรีธรรม ธนะภูมิ (2535) ได้กล่าวถึง ทฤษฎีพัฒนาการทางความรู้ความเข้าใจของเพียเจต์ (Jean Piaget) ซึ่งเป็นนักชีววิทยาได้ศึกษาค้นคว้าเรื่องพัฒนาการทางความรู้ความเข้าใจและเขาวรรณปัญญา โดยเสนอทฤษฎีว่า ความรู้คิดและปัญญาของมนุษย์นั้นมีขั้นตอนของการพัฒนาจากเรื่องง่ายไปสู่เรื่องยากตามลำดับ จากเรื่องรูปธรรม(concrete) ไปสู่นามธรรม(abstract) ทฤษฎีพัฒนาการทางความรู้คิดนี้มีประโยชน์ต่อการเข้าใจการเรียนรู้ของเด็ก โดยเพียเจต์อธิบายว่าพัฒนาการของเขาวรรณปัญญา มาจากการที่บุคคลนั้นปรับตัวกับสิ่งแวดล้อม เริ่มจากปัจจัยทางชีวภาพที่ติดตัวเด็กมาแล้วแต่กำเนิด เด็กจะมีปฏิกิริยาต่อลักษณะของสภาพแวดล้อมที่ละขั้นตอน ซึ่งจะค่อย ๆ นำไปสู่การเรียนรู้มากขึ้น สิ่งที่ติดตัวเด็กมาซึ่งประกอบด้วยวิธีการที่เด็กจะพัฒนาด้านปัญญาและการปรับตัวกับสิ่งแวดล้อมด้วย พัฒนาการทางความรู้คิดและปัญญาในแต่ละลำดับขั้นตอน มีดังนี้

1. ขั้นการรับรู้สัมผัสและการเคลื่อนไหว (Sensorimotor Intelligence Period) ระยะแรกเกิดถึง 2 ปี ทารกแรกเกิดแสดงปฏิกิริยาโต้ตอบสิ่งแวดล้อม โดยรีเฟล็กซ์ทางกล้ามเนื้อและประสาทสัมผัสโดยการรับรู้สภาพแวดล้อม ทารกใช้สิ่งที่ติดตัวมา (innate endowment) ในการแสดงออกต่อสิ่งแวดล้อม เมื่ออายุมากขึ้นทารกจะเรียนรู้วิธีอื่นในการปรับตัว ตัวอย่างเช่น กราสป์ รีเฟล็กซ์ (grasp reflex) ในทารกทำให้ทารกสัมผัสสิ่งของต่าง ๆ และทำให้ได้เรียนรู้ลักษณะของสิ่งนั้น ๆ ในการสัมผัสครั้งแรก ๆ เด็กจะมีการรับรู้วัตถุไว้ในใจในรูปของแบบแผนผังความคิด (schema) และต่อมาเมื่อทารกได้สัมผัสวัตถุหลาย ๆ อย่าง เขาก็จะปรับตัวและเรียนรู้ลักษณะที่แตกต่างกัน แต่ก็ยังเป็นรูปแบบที่สืบสานและแยกกันไม่ออก เมื่อทารกเจริญขึ้น แบบแผนผังความคิดหลาย ๆ ชนิดและความสามารถในการแยกตนเองจากสิ่งภายนอกทำให้เด็กสามารถแสดงพฤติกรรมที่มีจุดมุ่งหมายได้

การรับไว้และการปรับตัวในสิ่งต่าง ๆ ที่ซับซ้อนมากขึ้นทำให้การเรียนรู้ขยายวงกว้างออกและเกิด การรวบรวมอย่างมีระบบ (systematic organization) ในสิ่งใหม่ ๆ แม้ว่าเด็กจะปรับตัวด้วย พฤติกรรมแบบรูปธรรมที่ตรงไปตรงมาและพฤติกรรมที่ไม่มีความหมายนัก แต่ในปลายขวบที่สอง เด็กจะสามารถเข้าใจสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกันได้ เช่น รู้จักความถี่ห่าง รับรู้กำหนดเวลา

2. **ขั้นการเตรียมตัวและรู้จักคิดเชิงรูปธรรม (Preparation for and Organization of Concrete Operation Period)** แบ่งเป็น 2 ขั้นตอนย่อย คือ

2.1 **ขั้นเตรียมตัวในการใช้ความคิด (Preoperational Thought Period)** อายุ 2-7 ปี ในวัยนี้เด็กจะรับเอาความรู้ต่าง ๆ ที่ได้เรียนจากการใช้ประสาทสัมผัส และกลั่นเนื้อเข้าไว้ในตน ซึ่งเป็นการเตรียมตัวในการที่จะเปลี่ยนจากการเรียนรู้โดยการกระทำไปสู่การเรียนรู้ โดยการรู้จักคิดด้วยความคิด เริ่มมีการเปลี่ยนพฤติกรรมที่มีความหมายน้อยมาเป็นการกระทำที่มีจุดมุ่งหมายมากขึ้น ซึ่งจำเป็นต้องมีการเรียนรู้ความหมายหรือสัญลักษณ์ เช่น การใช้ภาษาสื่อความหมาย เป็นต้น

2.2 **ขั้นการใช้ความคิดเชิงรูปธรรม (Concrete operation)** ซึ่งเด็กในระดับชั้น ประถมศึกษาอยู่ใน ขั้นนี้ คือ อายุประมาณ 7-11 ปี เด็กมีพัฒนาการทางความรู้ความเข้าใจ ต่อสิ่งต่างๆ ที่ถูกต้อง สมเหตุสมผล สามารถคิดย้อนกลับได้ เข้าใจกฎเกณฑ์ในหลายมิติ พร้อมกันได้ จึงทำให้สามารถคิดหาเหตุและผลได้ แก้ปัญหาอย่างเป็นระบบได้ แต่มี ข้อจำกัดว่า ความรู้ความเข้าใจและความสามารถทางการคิดเหล่านี้จะต้องสามารถแทนด้วย สิ่งที่เป็นรูปธรรมได้ (อ่านเพิ่มเติมใน หน่วยศึกษานิเทศก์,2517)

3. **ขั้นการใช้ความคิดเชิงนามธรรม (Formal or Abstract Operation)** อายุ 11-15 ปี พัฒนาการทางความคิดขั้นนี้ เป็นการใช้ความคิดขั้นสูงสุด คนบางกลุ่มอาจไม่พัฒนาถึงขั้นนี้แม้จะมี ระดับเขาวินิจฉัยที่ไม่ต่ำ อาจเกิดจากการขาดการกระตุ้นจากสภาพแวดล้อม หรือมีประสบการณ์ ด้านการเรียนรู้น้อย ในบางคนอาจมีพัฒนาการถึงระดับหนึ่งแล้ว แต่ขั้นนั้นอาจมีความถนัดหรือความ สนใจเบนไปสู่การเรียนรู้ในรูปแบบอื่นก็ได้

ข้อสรุปหลักของพัฒนาการเกี่ยวกับบุคลิกภาพคือ มนุษย์เราจะมีความสุข สุขภาพจิต สุขภาพ ภายดี มีความหวังในชีวิต มีชีวิตชีวา เมื่อเราสามารถควบคุมวิถีชีวิตของตนเองได้ และมนุษย์จะ สามารถควบคุมวิถีชีวิตของตนเองได้ เมื่อพวกเขาสามารถควบคุมตัวเองได้ มี self-mastery คือมนุษย์ เรียนรู้ในการที่จะจัดการกับความต้องการของตัวเอง อารมณ์ของตัวเองมีเหตุมีผล มีความรอบรู้ รู้เท่า ทันคน มีเป้าหมายในชีวิตและบรรลุศักยภาพได้ ทั้งหมดนี้เกิดจากการเรียนรู้ในวัยต่าง ๆ กัน ข้อสำคัญ ที่สุด พ่อแม่และผู้ใหญ่จะต้องเลี้ยงลูกด้วยความรักที่ถูกทาง คือให้ความรักความอบอุ่น ให้ลูกเรียนรู้ ในการช่วยตัวเอง วางกฎเกณฑ์ให้เหมาะสม ไม่บังคับลูก มีการเจรจาต่อรอง เลี้ยงลูกให้มีความเชื่อมั่น อย่างถูกต้อง ให้รู้จักเคารพสิทธิของตัวเองและของผู้อื่นด้วย สอนให้ลูกตั้งเป้าหมายในชีวิตอย่าง

เหมาะสม ให้เขาเลือกวิถีชีวิตของตัวเอง ให้เขามีความเชื่อมั่นและช่วยตัวเองได้ ให้ความรักความอบอุ่น ซึ่งมีผลงานวิจัยจำนวนมาก พบว่า การมีความเชื่อว่าตัวเองทำได้คือ มี self- efficacy และมีศูนย์กลางควบคุมพฤติกรรมอยู่ที่ตัวเอง พร้อมกับมีการมองโลกในแง่ดี จะทำให้คนมีความสุข (อ่านเพิ่มเติมใน นพมาศ อึ้งพระ(ธีรเวคิน),2546) และมนุษย์เราจะสามารถควบคุมวิถีชีวิตตัวเองได้ดีขึ้น เมื่อได้รับการอบรม และการศึกษาที่ดีจากครอบครัว โรงเรียน สังคมและสื่อมวลชน ด้วยเหตุปัจจัยต่าง ๆ ดังกล่าว จึงเป็นที่มาของการศึกษาปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อความสามารถในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็ก โดยพิจารณาจาก ปัจจัยส่วนบุคคล สถาบันครอบครัว โรงเรียนและการเปิดรับสื่อของเด็กแต่ละคน

2.4 แนวความคิดเรื่องการพูดต่อหน้าชุมชน

การพูดในที่ชุมชนหรือการพูดในที่สาธารณะ ได้รับความสนใจมาตั้งแต่สมัยโบราณ ทุกยุคทุกสมัยจะมีนักพูดที่มีความยิ่งใหญ่ เกรียงไกร นักพูดที่มีชื่อเสียงและคนดีมีความสามารถในการพูดมากมาย อาทิเช่น แอริสโตเติล,เพลโต ,ซิเซโร,ควินติเลียน,เดมอสเทนีส,จิงโจเรส,มิราโบ,วันแดร์เวลดต์,เบอร์ค,เชอร์ชิลล์,อับราฮัม ลินคอล์น,แฟรงกลิน รูสเวลต์,จอห์น เอฟ เคนเนดี, มาร์ติน ลูเธอร์คิง ฯลฯ เป็นต้น บุคคลเหล่านี้ได้วางหลักเกณฑ์และแนวทางในการพูดในที่ชุมชนไว้มากมาย ฉะนั้นการศึกษาศิลปะการพูดในที่ชุมชนจึงเป็นวิชาที่ค่อนข้างเด่น ได้รับความสนใจและเป็นที่ยอมรับอย่างแพร่หลายมาโดยตลอดทุกยุคทุกสมัยนับตั้งแต่โบราณกาลมาจนถึงปัจจุบัน (วิรัช ลภีรัตนกุล,2543) โดยผู้วิจัยได้รวบรวมแนวคิดสำคัญที่ควรทราบ ได้แก่ ความหมายและความสำคัญของการพูดในที่ชุมชน ,ประเภทของการพูดในที่ชุมชน,ปัจจัยแห่งการพูดที่สัมฤทธิ์ผลในทัศนะของอริสโตเติล,บุคลิกภาพของการพูดในที่ชุมชน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ความหมายและความสำคัญของการพูดในที่ชุมชน

การพูดในที่ชุมชนหรือการพูดในที่สาธารณะ (Public Speaking) หมายถึงการติดต่อสื่อสารที่เป็นไปอย่างมีระบบ โดยใช้วิธีการสื่อความหมายด้วยคำพูดและอากัปกิริยาท่าทางเพื่อเพิ่มพูนความรู้และความเข้าใจให้แก่ผู้ฟังหรือเพื่อให้เกิดมีอิทธิพลต่อทัศนคติและพฤติกรรมหรือการประพฤติปฏิบัติของผู้อื่น

อีกทั้งยังเป็นเครื่องมือการสื่อสารที่สำคัญอย่างหนึ่งในสังคมประชาธิปไตย เพราะการพูดในที่ชุมชนเปิดโอกาสให้มนุษย์สามารถแสดงความรู้สึกริเริ่มคิดของตนได้อย่างเสรีและเปิดเผย รวมทั้งช่วยให้บุคคลสามารถปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นได้โดยการสื่อสารความคิดเห็นกับผู้อื่นรอบข้าง

ตน นอกจากนี้การพูดในที่ชุมชนยังช่วยเสริมสร้างวิชาชีพของบุคคลและมีความจำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในสังคมชุมชนที่มั่นคงอุดมสมบูรณ์พูนสุขอย่างมีอิสระเสรี (นิพนธ์ ทิพย์ศรีนิมิต ,2544)

ประเภทของการพูดในที่ชุมชน

มีนักวิชาการหลายท่าน ได้แก่ สวนิต ยมาภัย (2538) สมจิต ชิวปรีชา(2540) มาณวิกา ดันตีสฤต (2541) วสันต์ พงศ์สุประดิษฐ์(2545) ได้กล่าวถึง การพูดในที่ชุมชนว่า มีวิธีพูดอยู่ 4 วิธีดังนี้

1) การพูดแบบฉับพลัน (Impromptu speech)

การพูดแบบกะทันหัน โดยผู้พูดไม่รู้ตัวล่วงหน้ามาก่อน สิ่งต่าง ๆ ที่ผู้พูดพูดจึงเกิดขึ้นจากความรูพิเศษ และประสบการณ์ต่าง ๆ ตลอดจนทักษะความชำนาญ ไหวพริบ สติปัญญาของผู้พูด ซึ่งบ่อยครั้งบุคคลอาจจะต้องประสบกับการพูดแบบนี้โดยทันที ทันใด เช่น ได้รับเชิญหรือขอร้องให้ขึ้นกล่าวอะไรสักเล็กน้อยโดยที่เราไม่ได้คาดคิดไว้ก่อน และจำเป็นต้องออกไปพูดโดยไม่สามารถปฏิเสธได้ ฉะนั้น ข้อควรคำนึงที่อาจเตรียมไว้ล่วงหน้าคือ การเตรียมคำพูดไว้คร่าว ๆ ในใจ แม้ไม่ได้รับเชิญให้พูดก็ไม่เป็นไร หากได้รับเชิญก็จะได้ไม่ประมาทตื่นเต้นจนเกินควร เข้าทำนอง “กันไว้ดีกว่าแก้” สำหรับขั้นตอนต่อไป ต้องควบคุมสมาธิให้มั่น สร้างความมั่นใจให้แก่ตนเอง โดยอาจจะหายใจยาว ๆ ลึก ๆ เป็นการอบอุ่นร่างกาย (Warm up) การพูดควรพยายามเชื่อมโยงความคิดของเรื่องที่พูดให้สอดคล้องกับความรู้เดิมและประสบการณ์ของเรา จะช่วยให้เกิดความมั่นใจยิ่งขึ้น และควรจะเลือกเรื่องมีเนื้อหาสาระอันเป็นประโยชน์แก่ผู้ฟังที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย รวมถึงเหมาะสมกับโอกาสและกาลเทศะ ส่วนการกำหนดเค้าโครงเรื่อง (Outline) ทำให้พอเหมาะพอดีกับเวลา จากนั้นดำเนินการพูดตั้งแต่ต้นจนจบ และควรสรุปทิ้งท้ายไว้ให้ประทับใจผู้ฟัง

2) การพูดแบบท่องจำ (Memorized speech)

การพูดแบบนี้ผู้พูดจะต้องเสียเวลาในการท่องจำมากขึ้นในข้อมูลทุกอย่าง ละเอียด เมื่อเวลาพูดจะสามารถพูดได้อย่างคล่องแคล่ว แต่การพูดในลักษณะนี้ หากมีตอนใดจำไม่ได้จะทำให้การพูดนั้นสะดุดลง ก็จะเป็นโทษมากกว่าเป็นคุณ การพูดแบบนี้มักใช้ในการพูดที่เป็นพิธีการทางศาสนา เช่น การทำพิธีกรรมของศาสนาต่าง ๆ การสวด การบวงสรวง หรือพิธีกรรมทางไสยศาสตร์ การอ่านทำนองเสนาะ หรือการอ่านบทประพันธ์ บทกวีนิพนธ์ หรือ บทละคร เรื่องสั้นหรือเรื่องเล่า/เล่านิทาน เป็นต้น

3) การพูดแบบอ่านจากต้นฉบับ (Read speech or reading from manuscripts)

เป็นการพูดที่อ่านจากบทที่เตรียมไว้ล่วงหน้า ส่วนมากจะใช้ในการพูดที่เป็นแบบแผนเป็นทางการหรือเป็นพิธีการในโอกาสต่าง ๆ ที่นิยมปฏิบัติกันในการพูดอย่างเป็นทางการ ในพิธีสำคัญ ๆ ผู้พูดมักเป็นบุคคลสำคัญ อาทิ พระบรมราชาธิราช คำปราศรัย สุนทรพจน์ ปาฐกถาพิเศษ การกล่าวรายงาน กล่าวเปิด-ปิดการประชุม สัมมนา การกีฬา อาคาร สถานที่ ส่วนมากจะเป็นการพูดให้โอวาท สดุดี ต้อนรับ ไว้อาลัยที่เป็นทางการ ฯลฯ

4) การพูดแบบมีการเตรียมตัวล่วงหน้า (Extemporaneous speech)

การพูดโดยวิธีนี้ผู้พูดทราบมาก่อนว่าจะต้องพูด จึงมีโอกาสได้เตรียมตัวมาล่วงหน้าอันจึงดีกว่าแบบแรก เป็นวิธีการพูดที่สัมฤทธิ์ผลมากที่สุดและยังถูกต้องตามหลักวิชาอาทิวทยาหรือหลักวิชาการพูด นักพูดเก่ง ๆ มักนิยมใช้การพูดแบบนี้ เพราะผู้พูดเป็นตัวของตัวเอง พูดออกมาจากความรู้อารมณ์ความเข้าใจจริง ทำให้ผู้ฟังเกิดความเลื่อมใสในตัวผู้พูด และยังสามารถสร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้ฟังได้ง่ายเพราะ ไม่ต้องกังวลกับการอ่านหรือท่องจำ ตลอดเวลา เหมือนกับ 2 แบบแรก

ข้อดี คือ การพูดแบบนี้เปิดโอกาสให้ผู้พูดพูดได้อย่างมีความคล่องตัวสูง (flexibility) และสามารถปรับเรื่องที่เหมาะสมควรกับกาลเทศะหรือสภาพการณ์และกลุ่มผู้ฟังได้ทันที ได้หลักฐานอ้างอิงข้อมูลต่าง ๆ พร้อมทั้งมีการยกตัวอย่างประกอบพร้อมมูล ตลอดจนมีโอกาสฝึกพูดล่วงหน้าจนมั่นใจ ก็สามารถที่จะทำให้การพูดไม่ว่าจะเป็นการพูดเพื่อการประชาสัมพันธ์หรืออื่นใดประสบความสำเร็จอย่างงดงาม

ในส่วนของการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็กนั้น ผู้วิจัยได้ศึกษาองค์ประกอบหลายด้าน ทั้งปัจจัยส่วนบุคคล เช่น โอกาสในการร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรของเด็กแต่ละคนมีความแตกต่างกันไป ซึ่งถ้าเด็กคนใดมีประสบการณ์มากก็อาจจะทำให้สามารถพูดแบบจับพาดได้ดี หรือเด็กคนใดขาดประสบการณ์ก็จะต้องใช้วิธีการพูดแบบท่องจำหรือการพูดแบบอ่านจากต้นฉบับ นอกจากนี้ปัจจัยที่เกิดจากครอบครัวก็มีส่วนสำคัญ เช่น เด็กที่พ่อแม่มีการส่งเสริม สนับสนุนและคอยผลักดันให้เด็กได้แสดงความสามารถตลอดเวลา ก็จะทำให้เด็กมีกำลังใจและสามารถแสดงออกได้ดี เช่น พ่อแม่อาจจะกระตุ้นให้เด็กมีการเตรียมตัวล่วงหน้าในการพูด ซึ่งนับว่าเป็นการวางรากฐานที่ถูกต้องในการพูดต่อหน้าชุมชนส่งผลให้เด็กประสบความสำเร็จในการพูด และเป็นแรงเสริมทางบวกที่จะช่วยให้เด็กกล้าที่จะแสดงออกต่อไปในอนาคต

ปัจจัยแห่งการพูดที่สัมฤทธิ์ผลในทัศนะของอริสโตเติล

วีรช ฤทธิรัตนกุล(2543) ได้กล่าวถึงทฤษฎีของอริสโตเติลในด้านปัจจัยแห่งการพูดที่สัมฤทธิ์ผล ดังนี้

อริสโตเติล นับว่าเป็นปราชญ์คนแรกที่ได้วางระบบวาทศาสตร์ไว้อย่างละเอียดสมบูรณ์ และได้อธิบายว่า ปัจจัยแห่งการพูดที่สัมฤทธิ์ผลแบ่งออกได้เป็น 3 สิ่ง คือ

1) อีทอส (Ethos) หมายถึง ลักษณะความน่าเชื่อถือของผู้พูด (source credibility) ที่ปรากฏอยู่ในจิตใจของผู้ฟัง Ethos ยังประกอบด้วยสิ่งสำคัญอีก 3 ประการ คือ ความรู้จริงในเรื่องที่พูด (Expertise or Expertness) , คุณธรรมหรือความดีงามในตัวผู้พูด (moral character) และ ความจริงใจและปรารถนาดีต่อผู้ฟัง(sincerity,good will and trustworthiness)

2) พาทอส (Pathos) หมายถึง การที่ผู้พูดจะต้องรู้ถึงสภาพอารมณ์ ทัศนคติ ของผู้ฟังและเลือกสรรเนื้อหาสาระที่พูดให้เหมาะสมกับความสนใจและความต้องการของกลุ่มผู้ฟัง ตลอดจนจนถึงการศึกษาให้ทราบถึงธรรมชาติแห่งความต้องการของมนุษย์ทั่วไป

3) โลกอส (Logos) หมายถึง การที่ผู้พูดรู้จักใช้เหตุผล (logic) อย่างถูกต้องมาประกอบการพูด รู้จักการประมวลเรื่องที่พูด และการนำเอาข้อเท็จจริงหลักฐานต่าง ๆ มาประกอบการพูดและการพิจารณาหาเหตุผลในเรื่องที่พูด ฟิงระลึกไว้เสมอว่า การใช้ logos นี้ ผู้พูดจะต้องให้สัมพันธ์สอดคล้องกับความรู้จริงในเรื่องที่พูดด้วย

บุคลิกภาพของการพูดในที่ชุมชน

ผู้พูดควรสร้างและรักษาบุคลิกภาพเหล่านี้ไว้

1. มีความมั่นใจและขี้ใจน้อย สามารถควบคุมอาการปฏิกิริยาและพฤติกรรมต่าง ๆ ให้อยู่ในอาการปกติ ไม่แสดงอาการประหม่าตื่นเต้น
2. มีชีวิตชีวา สดชื่น ยิ้มแย้มแจ่มใส มีลีลาวาจาพูดคุยปกติ มีความพร้อมที่จะสื่อความกับผู้ฟังเสมอ
3. มีความเป็นมิตร รักและปรารถนาที่จะพูดคุยกับผู้ฟัง สนใจ ช่างสังเกต เพื่อปรับการพูดให้เป็นธรรมชาติ และเกิดทัศนคติที่ดีต่อผู้ฟัง
4. มีมารยาท สุภาพ เรียบร้อย สง่างาม ใช้คำพูดไพเราะและให้เกียรติแก่ผู้ฟัง
5. สังเกตพฤติกรรมได้ตอบจากผู้ฟังเพื่อปรับปรุงการพูดให้เหมาะสมกับผู้ฟัง ได้ดียิ่งขึ้น
6. แสดงความเฉลียวฉลาดปราดเปรื่อง เชาว์ปัญญา ความรอบรู้ เพื่อสร้างความเลื่อมใสเชื่อถือศรัทธาแก่ผู้ฟัง รู้จักใช้จิตวิทยาผู้ฟัง โน้มน้าวชักจูงให้เห็นคล้อยตาม

7. มีความยุติธรรม โปร่งใส ซื่อสัตย์ในการพูด เห็นอกเห็นใจ เอาใจเขามาใส่ใจเรา ไม่ก้าวร้าวข่มขู่ หรือเป็นศัตรูกับใคร
  8. มีความอดทน หนักแน่น สำรวม สามารถควบคุมอารมณ์ได้ ไม่มีโมโหจริต โทสจริต จนลืมหัด
  9. ให้เกียรติแก่ผู้ฟังไม่พูดจายโสโอหัง คุกคามหมิ่น เลียดสี ประชดประชัน เข้าทำนอง “ยกตนข่มท่าน” ต่อผู้ฟัง
  10. มีความเด็ดเดี่ยวเชื่อมั่นในตนเอง นักพูดทุกยุคทุกสมัยต้องเป็นผู้ที่สามารถเผชิญเหตุการณ์ทุกอย่างได้ ควบคุมสติ แก้ไขสถานการณ์ผ่อนหนักให้เป็นเบา ไม่ท้อแท้หรือทอดทิ้งต้องอดทนได้ทุกสถานการณ์อย่างเด็ดเดี่ยวกล้าหาญ
  11. มีเทคนิคลูกเล่นแพรวพราว ทั้งในการพูดและท่าทางที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว ไม่ลอกเลียนแบบใครและไม่เหมือนใคร
  12. มีอารมณ์ขันและรื่นเริง เพื่อช่วยให้ผ่อนคลายความตึงเครียด ด้วยการหัวเราะอย่างสุภาพ
  13. มีรสนิยมดี ทั้งการใช้ถ้อยคำสำนวนและการแต่งกายที่เหมาะสมกับเรื่องที่จะพูดและกาลเทศะอยู่เสมอ ในทุกครั้งที่ได้รับเชิญไปพูด
- ผู้พูดที่ดีควรหลีกเลี่ยงการใช้วาจาที่ไม่เหมาะสม ขจัดคำพูดที่ไม่น่าพูด ไม่น่าฟัง การเว้นวรรคตอน เน้น ย้ำ ที่ผิด ๆ ถูก ๆ ตลกตลกปรก คำพูดสองแง่สามง่าม ที่ไวต่อความรู้สึก คำพูดที่เป็นภาษาเขียน ภาษาวิบัติ คำแสดง คำศัพท์เฉพาะทางเทคนิค – วิชาการ ศัพท์เฉพาะกลุ่ม หรือภาษาต่างประเทศที่ใช้เฉพาะกลุ่ม โดยเฉพาะคำในภาษาไทย ซึ่งเป็นภาษาแม่ควรใช้ให้ถูกต้องตามอักขรวิธีโดยเคร่งครัด ถึงแม้ว่าบุคลิกภาพการพูดในที่ชุมชนที่ผู้วิจัยได้ยกมาข้างต้นนี้ เป็นมาตรฐานของบุคลิกภาพการพูดที่ดีที่ควรมีในระดับผู้ใหญ่ แต่อย่างไรก็ตามผู้วิจัย ได้ใช้เป็นส่วนหนึ่งในการพิจารณาความสามารถในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็กแต่ละคน ตามระดับความสามารถของเด็ก ประกอบกับการพิจารณาพัฒนาการ ของเด็กแต่ละวัยด้วย

การพูดในที่ชุมชน มีลักษณะตลอดจนกลวิธีและศิลปะการพูดที่แตกต่างกันทั้งด้านความสำคัญ โอกาส ความนิยม ตลอดจนขนบธรรมเนียมประเพณีนิยมและวัฒนธรรม ที่ถือปฏิบัติต่อการพูดจาสื่อสารกันในแต่ละสังคม ทั้งนี้ ในการศึกษาวิชาการพูดในที่ชุมชน จะต้องศึกษาจากหลักเกณฑ์ในเชิงทฤษฎีและการฝึกฝนจากประสบการณ์ตรง จากบรรดานักพูดที่มีชื่อเสียงตั้งแต่สมัยกรีกโบราณจนถึงอนุชนรุ่นปัจจุบัน ซึ่งบางหลักเกณฑ์อาจคงอยู่ บางหลักอาจมีการปรับเปลี่ยนประยุกต์ให้เหมาะสมแก่กาลสมัยรับกับวิวัฒนาการทางเทคโนโลยีและสถานการณ์ปัจจุบัน อันสามารถใช้เป็นหลักทฤษฎีมาตรฐานในการสื่อสารยุคโลกาภิวัตน์ที่ข่าวสารไร้พรมแดน

ในปัจจุบัน มีตำราที่เกี่ยวกับการพูดจากเหล่าบรรดา นักวิชาการ อาจารย์และนักพูดต่าง ๆ ออกมามากมาย ตัวอย่างเช่น สวนิต ยมาภัย และ ถิรนนท์ อนวัชศิริวงศ์ (2538) นิพนธ์ ทิพย์ศรีนิมิต (2544) สมจิต ชีวปรีชา(2540)มาณวิกา ตันติสุกฤต (2541) สุเมธ แสงนันทนวล (2545) วสันต์ พงศ์สุประดิษฐ์(2545) สมิต สัจฉกร(2547) ฯลฯ ที่สามารถศึกษาถึงทฤษฎีต่าง ๆ ในการพูดต่อหน้าชุมชน รวมเทคนิควิธีการพูดที่เป็นประโยชน์และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

จากแนวคิด ทฤษฎีที่กล่าวมาเกี่ยวกับการพูดในที่ชุมชนนั้น ได้มีผู้ทำการศึกษาถึงความสามารถในการพูดต่อที่ชุมชนไว้มากมาย แต่โดยส่วนใหญ่จะเป็นความสามารถของผู้ใหญ่หรือเด็กในระดับมัธยมศึกษาขึ้นไป ส่วนเด็กในวัยประถมจะเป็นการศึกษาถึง “พัฒนาการทางการพูด” หรือ “ความสามารถในการพูด” ซึ่งจะเป็นการพูดในชีวิตประจำวันทั่วไปแต่มิใช่ “การพูดในที่ชุมชน” ดังตัวอย่างการศึกษาวิจัย ต่อไปนี้

สวนา พรพัฒน์กุล (2513) ได้ศึกษาเรื่อง “พัฒนาการทางถ้อยคำของนักเรียนในโรงเรียนของสถานเลี้ยงดูเด็กเปรียบเทียบกับนักเรียน โรงเรียนสามัญระดับประถมศึกษาปีที่ 2 และ 3” จำนวน 327 คน โดยใช้แบบทดสอบ 2 ชุด ซึ่งสร้างขึ้นเอง ผลสรุปข้อหนึ่งที่สอดคล้องกันคือ เด็กที่มีอายุน้อยกว่าจะมีพัฒนาการทางถ้อยคำดีกว่า ซึ่งเป็นเพราะเด็กอายุมากขึ้นมีความสามารถในการรู้จักคำและเข้าใจมากขึ้นนั่นเอง

ปรียา หิรัญประดิษฐ์ (2520) ได้ศึกษาถึง “ปัญหาการสอนทักษะพูดในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น” เพื่อศึกษาสภาพการสอนทักษะพูดในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในเรื่องเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของการใช้หลักสูตร ประมวลการสอนและเอกสารประกอบการเรียนการสอนวิชาการใช้ภาษาไทย ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น โดยกลุ่มตัวอย่างมีทั้ง หัวหน้าสายภาษาไทย ครูภาษาไทย และนักเรียนระดับม.ต้น ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการเรียนการสอนทักษะพูด เกิดจากครูใช้วิธีการสอน โดยการสาธิตและให้นักเรียนออกมาฝึกปฏิบัติเป็นบางคน ทำให้ไม่ทั่วถึง เนื่องจากจำนวนนักเรียนในชั้นมีมากเกินไป นอกจากนี้ครูที่สอนไม่ได้เป็นครูสอนทักษะพูดโดยเฉพาะและบางคนไม่มีความรู้เกี่ยวกับการสอนทักษะพูด

เพ็ญจันทร์ สุนทรอาจารย์ (2524) ที่ได้ศึกษาถึง “ความสามารถในการพูดของเด็กก่อนวัยเรียน” มีวัตถุประสงค์เพื่อ เปรียบเทียบความสามารถในการพูดเป็นประโยชน์ของเด็กชายและเด็กหญิงที่อายุ 5-6 ปี และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการรู้จักคำศัพท์ และการพูดเป็นประโยชน์ของเด็กก่อนวัยเรียน โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่มีอายุระหว่าง 5-6 ปี จากโรงเรียนเอกชนและรัฐบาลในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 60 คน แบ่งเป็นชาย

และหญิงจำนวนเท่า ๆ กัน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นภาพระบายสีขนาด 9 x 12 นิ้ว 5 ภาพ เป็นเรื่องเกี่ยวกับ ครอบครัว อาหาร สัตว์เลี้ยง สถานที่สำคัญในชุมชน ศาสนาและการคมนาคม ขณะที่ให้เด็กดูภาพจะใช้คำถามเป็นสื่อในการตอบเป็นคำและเป็นประโยค คือ “หนูเห็นอะไรในภาพนี้บ้าง” และ “หนูเห็นใครทำอะไรบ้าง” ผลการวิจัยพบว่า เด็กชายและเด็กหญิงมีความสามารถในการรู้จักคำศัพท์และการพูดเป็นประโยคไม่แตกต่างกัน ส่วนสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการรู้จักคำศัพท์และการพูดเป็นประโยคของเด็กก่อนวัยเรียนแตกต่างกัน

ลมโซย เจริญวงศ์ (2528) ได้วิจัยเรื่อง “การนำเสนอโปรแกรมการจัดกิจกรรมการสอนทักษะพูดในการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย” ผลการวิจัย พบว่า การฝึกทักษะพูดนั้น ครูส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ครูใช้วิธีกำหนดหัวข้อให้นักเรียนพูดตามใจ ส่วนความเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับวิธีการที่ครูใช้ในการสอนทักษะพูดคือ การเสนอปัญหาให้นักเรียนได้หาที่ตามกฎเกณฑ์ หรือ อภิปราย แหล่งศึกษาเพิ่มเติมในการสอนทักษะพูดของครู คือ หนังสือ เอกสาร วารสารต่าง ๆ ส่วนแหล่งศึกษาเพิ่มเติมของนักเรียนคือ วิทยุและโทรทัศน์

วัชรภรณ์ สอนงคุณ (2533) ได้ศึกษา “ความสามารถในการใช้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กรุงเทพมหานคร” พบว่า ความสามารถในการใช้ภาษาไทยแต่ละทักษะเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ความสามารถในการพูด ความสามารถในการฟัง ความสามารถในการอ่าน และความสามารถในการเขียน การที่ความสามารถในการพูดของนักเรียนอยู่ในเกณฑ์ดี ผู้วิจัยให้ความเห็นว่า อาจมาจากสาเหตุที่ระบบการเรียนการสอนปัจจุบันเน้นให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง นักเรียนจะมีโอกาสแสดงความคิดเห็นในรูปของการพูด ไม่ว่าจะเป็นการอภิปราย ได้ว่าที่ การพูดตามหัวข้อที่ครูกำหนดให้

อัญชลี อภัยปรปักษ์ (2541) ได้ศึกษาเรื่อง “การศึกษาพฤติกรรมการใช้ภาษาและท่าทางประกอบการพูดภาษาไทยของนักศึกษาสายวิชาคหกรรมศาสตร์ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล” ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมการใช้ถ้อยคำในทางบวกที่นักศึกษาแสดงพฤติกรรมมากที่สุด คือ ใช้คำสรรพนามเหมาะสม ส่วนพฤติกรรมการใช้ถ้อยคำในทางลบที่แสดงพฤติกรรมมากที่สุด คือ การใช้ถ้อยคำไม่มีความหมาย ด้านการออกเสียงถ้อยคำพฤติกรรมในทางบวกที่นักศึกษาแสดงมากที่สุด คือ ออกเสียง “ล” ถูกต้อง และพฤติกรรมการออกเสียงในทางลบที่นักศึกษาแสดงพฤติกรรมมากที่สุด คือ ออกเสียง “ร” ไม่ถูกต้อง ส่วนพฤติกรรมการใช้เสียงประกอบการพูดภาษาไทย พฤติกรรมการใช้เสียงที่นักศึกษาแสดงมากที่สุด คือ พูดโดยปกติเสียงดังชัดเจน ส่วนพฤติกรรมที่แสดงน้อยที่สุด คือ พูดคล่องแคล่ว และพฤติกรรมการใช้ท่าทางประกอบการพูดภาษาไทย การใช้ท่าทางที่นักศึกษาแสดงพฤติกรรมมากที่สุด คือ การแสดง

ลีหน้า โดยมีลีหน้ายิ้มแย้มแจ่มใส และการใช้ท่าทางที่นักศึกษาแสดงพฤติกรรมน้อยที่สุด คือ การใช้สายตาที่มองผู้ฟังอย่างเหมาะสม

จากการศึกษาที่ผ่านมาแม้จะมีผู้ศึกษาเกี่ยวกับ ความสามารถในการพูดต่อที่ชุมชน แต่ก็เป็นการศึกษาในกลุ่มเด็กมัธยม ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาในกลุ่มเด็กที่อยู่ในระดับประถมศึกษา และมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการพูดในที่ชุมชนของเด็ก จึงต้องทำความเข้าใจปัจจัยต่าง ๆ ทั้งปัจจัยส่วนบุคคล บทบาทการสื่อสารภายในครอบครัว โรงเรียน รวมถึงการเปิดรับสื่อ ที่ส่งผลต่อความสามารถในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็ก

จากแนวความคิด ทฤษฎี ที่ได้รวบรวมมาทั้งในเรื่องของ การพูดในที่ชุมชน พัฒนาการทางภาษาและลักษณะของเด็กในวัย 6-12 ปี เพื่อที่จะเป็นฐานการศึกษาในหัวข้อ “ปัจจัยแวดล้อมด้านการสื่อสารที่ส่งผลต่อความสามารถในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็กในระดับชั้นประถมศึกษา” ซึ่งต่อจากนี้ จะเป็นแนวความคิดเกี่ยวกับปัจจัยแวดล้อมในด้านต่าง ๆ ดังนี้

2.5 แนวความคิดเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการพูดต่อหน้าชุมชน

2.5.1 แนวความคิดเรื่องปัจจัยส่วนบุคคล

ปัจจัยส่วนบุคคล นับว่าเป็น ส่วนสำคัญที่ทำให้พัฒนาการทางภาษาของเด็กแต่ละคนแตกต่างกันไป และอาจส่งผลต่อความสามารถในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็กด้วย จากการบูรณาการแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการทางภาษาของเด็ก พบว่าปัจจัยส่วนบุคคลที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการทางภาษา ได้แก่ เพศ สุขภาพ ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม รวมถึงอุปนิสัยส่วนตัว ดังนี้

เพศ ในช่วงปีแรกของชีวิต เด็กจะยังไม่มีความแตกต่างระหว่างเพศ ในการพูดให้ปรากฏ จนกระทั่งเริ่มปีที่สองความแตกต่างนี้จึงเริ่มแสดงให้เห็น โดยเด็กผู้หญิงเริ่มแสดงการใช้เสียงพูดได้เหนือกว่า เด็กผู้ชายจะเริ่มพูดได้ช้ากว่าเด็กผู้หญิง ประโยคที่พูดก็มักจะสั้นกว่า และผิดไวยากรณ์มากกว่า ความเข้าใจคำศัพท์น้อยกว่า การออกเสียงก็ถูกต้องน้อยกว่า ความแตกต่างอันนี้จะยิ่งปรากฏชัดเมื่อเด็กโตขึ้น ด้วยเหตุนี้เมื่อพิจารณาด้านความบกพร่องทางการพูดจึงพบว่า เด็กผู้ชายมักมีปัญหามากกว่าเด็กผู้หญิง(ศรียา นิยมธรรม และประภัสสร นิยมธรรม ,2523) อีกทั้งเด็กหญิงมักมีความสามารถเหนือกว่าเด็กชายในด้านการใช้ศัพท์ การออกเสียง จำนวนคำศัพท์ในการพูด จนถึงอายุประมาณ 10 ปี(ประยูรศรี สุยะสุนานนท์ ,2521) นอกจากนี้จากการศึกษาพัฒนาการและเขาวนปัญหาของเด็กไทย พบว่า เด็กผู้หญิงวัยเรียนโดยรวมมีค่าเฉลี่ยของระดับเขาวนปัญหาเท่ากับ 88.5

สูงกว่าเพศชายซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 87.6 ขณะที่กลุ่มวัยรุ่นเพศชายมีค่าเฉลี่ยของระดับเชาวน์ปัญญา สูงกว่าเพศหญิง คือ เท่ากับ 87.3 และ 86.2 ความแตกต่างระหว่างเพศมีนัยสำคัญทางสถิติ($P < 0.05$) ในทั้งสองกลุ่มอายุ (นิชรา เรื่องคารกานนท์, 2547)

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยจึงต้องการที่จะทราบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ ความแตกต่างด้าน เพศส่งผลต่อความสามารถในการพูดต่อหน้าชุมชนหรือไม่

สุขภาพ เด็กที่มีสุขภาพดีเรียนรู้ที่จะพูดได้เร็วกว่าเด็กที่มีสุขภาพไม่ดี เนื่องจากพวกเขามี แรงจูงใจสูงที่จะเป็นสมาชิกของสังคม และเพื่อติดต่อกับสมาชิกในกลุ่ม (Hurlock, 1978) นอกจากนี้ การเจ็บป่วยเรื้อรังในช่วงสองปีแรกของชีวิต มักทำให้การเริ่มพูด และการรู้จักใช้ประโยชน์เข้าไป ทั้งนี้เพราะการเจ็บป่วยที่รุนแรงจะทำให้เด็กถูกตัดขาดจากการคบค้ากับเด็กอื่น ๆ ซึ่งมีผลให้ พัฒนาการทางภาษาล้าหลังไป นอกจากนี้การเจ็บป่วยก็ทำให้เด็กไม่อยากพูดจากับใคร ส่วนเด็กที่มีความบกพร่องทางอวัยวะที่เกี่ยวข้องกับการพูด เช่น หูหนวก ปากแหว่ง เพดานโหว่ ก็มีผลเสียต่อ พัฒนาการทางภาษาเช่นกัน (ศรียา นิยมธรรม และประภัสสร นิยมธรรม, 2523)

จากการศึกษาที่ผ่านมาเมื่อพบว่าสุขภาพมีผลต่อพัฒนาการทางภาษา ผู้วิจัยจึงต้องการที่จะ ทราบว่าปัจจัยส่วนบุคคลของเด็ก ในด้านสุขภาพระหว่างเด็กที่มีสุขภาพแข็งแรงกับเด็กที่มีโรค ประจำตัวจะมีความสามารถในการพูดต่อหน้าชุมชนที่แตกต่างกันหรือไม่

ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม Martin and Burns (1959) ได้ศึกษาเรื่อง ระดับฐานะ สังคม เศรษฐกิจและการเลี้ยงดู พบว่า เด็กที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูง จะมีพัฒนาการทาง ภาษาสูงกว่าเด็กที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำกว่า เนื่องจากเด็กที่อยู่ในครอบครัว ฐานะทางเศรษฐกิจสูงมีสิ่งกระตุ้นมากกว่า เช่น การได้รับความใกล้ชิดกับมารดา และ โอกาสใน การอ่านหนังสือ ดูโทรทัศน์มาก และ เด็กที่อยู่ในสถานเลี้ยงเด็กกำพร้า จะมีพัฒนาการทางภาษาช้า กว่าปกติ และจากการศึกษาของ Hurlock (1978) และ ศรียา นิยมธรรม และประภัสสร นิยมธรรม (2523) ยังได้กล่าวถึงปัจจัยด้าน ฐานะทางเศรษฐกิจ และสังคมที่สอดคล้องกัน ว่า เด็กที่มีฐานะ เศรษฐกิจสูง เรียนรู้ที่จะพูดเร็วกว่า แสดงออกได้ดีกว่า และพูดคุ้ยได้มากกว่าเด็กที่มาจากกลุ่มฐานะ เศรษฐกิจต่ำทั้งนี้อาจเกี่ยวเนื่องไปถึงความแตกต่างด้านสติปัญญาและ โอกาสที่จะได้เรียนรู้ นอกจากนี้ ประยูรศรี สุยะสุนานนท์ (2521) ยังมีความคิดเห็นเพิ่มเติมว่า เด็กจากครอบครัวที่อยู่ใน เศรษฐกิจสังคมต่ำ มีคำศัพท์ที่น้อยกว่า อ่านหนังสือได้ช้ากว่า การออกเสียงก็ต่ำกว่าเด็กจาก ครอบครัวชั้นกลาง จากการที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสังคมต่ำ ๆ รวมกับสิ่งแวดล้อมที่ขาดแคลน จะทำ ให้เด็กเลียนแบบสำเนียงการพูดที่ไม่ถูกต้องตามมาตรฐานของภาษา รวมถึง การขาดโอกาสที่จะพูด กับผู้ใหญ่ก็เป็นปัจจัยสำคัญเห็นได้จาก เด็กที่ถูกเลี้ยงในสถานสงเคราะห์เด็กและในโรงพยาบาลจะ พัฒนาทักษะทางการใช้ภาษาได้ช้ากว่าส่วนเฉลี่ยของเด็กที่มีได้อยู่ในสถานสงเคราะห์

จากข้อมูลดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะพิจารณาปัจจัยส่วนบุคคลในด้านโอกาสในการร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตร ซึ่งปัจจัยด้านฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมเป็นส่วนสำคัญอย่างหนึ่งที่จะช่วยส่งเสริมให้เด็ก มีโอกาสหรือประสบการณ์ในการแสดงความสามารถในด้านต่าง ๆ มากน้อยแตกต่างกันไปและอาจส่งผลต่อความสามารถในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็กด้วย

อุปนิสัยส่วนตัว เด็กที่มีความต้องการติดต่อกสื่อสารกับบุคคลอื่นสูง เป็นแรงจูงใจให้เด็กเรียนรู้ที่จะพูด ยิ่งมีความเต็มใจมากกว่าเท่าใดก็จะเรียนรู้ได้มากเท่านั้น(Hurlock, 1978) ตัวบุคคลหรือตัวเด็กเองจะมีพื้นฐานถ่ายทอดทางความคิด อารมณ์ และสติปัญญา ซึ่งมีผลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพและสุขภาพจิตอยู่มาก ถึงแม้จะได้รับกำลังใจด้วยความอบอุ่น ได้รับความยุติธรรมในครอบครัว มีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ขาดแคลน ได้รับการศึกษาพอสมควรแก่อัตราแล้วก็ตาม แต่ยังมีบางคนที่มิพบพฤติกรรมตามความต้องการของตนเอง มีลักษณะอารมณ์ที่เป็นปัญหาต่อการพัฒนาสุขภาพจิต เช่น ความโกรธ ความอิจฉา ริษยา ความกลัว ความวิตกกังวล ความขัดแย้ง ความเหนื่อยหน่ายชีวิต ความเปลี่ยนแปลงทางด้านอารมณ์ อาจมีพื้นฐานสภาพแวดล้อมที่เป็นตัวแปรไม่อาจควบคุมได้ จึงทำให้เข้าใจว่าเป็นเหตุจากตัวบุคคลนั่นเอง อย่างไรก็ตาม ยังคงเชื่อมั่นกันอยู่ว่าอิทธิพลทั้งทางบ้านและทางโรงเรียน มีผลต่อบุคลิกภาพ และสุขภาพจิตสูงสุด หากได้รับการปลูกฝังโดยวิธีที่ถูกต้อง จะก่อให้เกิดภาวะจิตใจและบุคลิกภาพที่พึงประสงค์เกิดขึ้นได้อย่างแน่นอน (กำธร จ้างทอง ,2541)

ดังนั้นการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยจึงได้พิจารณาปัจจัยส่วนบุคคลในด้านอุปนิสัยส่วนตัวที่เห็นเด่นชัดต่อการแสดงออกในที่ชุมชน ได้แก่ กล้าแสดงออก, ขี้อาย, ระวังและเก็บตัว เพื่อพิจารณาว่าอุปนิสัยของเด็กที่แตกต่างกันส่งผลต่อความสามารถในการพูดต่อหน้าชุมชนที่แตกต่างกันหรือไม่

จากการรวบรวม แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อพัฒนาการทางภาษาทั้งในด้าน เพศ สุขภาพ ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนอุปนิสัยส่วนตัว ก็เพื่อที่จะตอบคำถามนำวิจัยที่ 1 คือ

คำถามนำวิจัยที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลที่ต่างกันส่งผลให้ความสามารถในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็กแตกต่างกันอย่างไร

2.5.2 บทบาทการสื่อสารภายในครอบครัว

ครอบครัวเป็นสถาบันหลักสถาบันแรก ที่มีความสำคัญในการวางรากฐานและหล่อหลอมลักษณะต่าง ๆ ของเด็ก การที่ปัจจัยทางครอบครัวที่ไม่ส่งเสริมการพัฒนาการของเด็ก เช่น ครอบครัวแตกแยก ครอบครัวที่ปล่อยปละละเลย ไม่มีเวลาใส่ใจลูก ครอบครัวที่เข้มงวดกวดขันลูกมากเกินไป ก็จะทำให้เด็กเกิดปัญหาในด้านต่าง ๆ ยิ่งในปัจจุบันที่เด็กจะต้องเผชิญกับสภาพบีบรัดต่าง ๆ ที่รุมเร้ารอบด้าน ตามสภาพของสังคมในยุคโลกาภิวัตน์ด้วยแล้ว ยิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่ครอบครัว จะต้องตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ในการช่วยส่งเสริมพัฒนาการของเด็กวัยรุ่นให้ได้เหมาะสมในทุก ๆ ด้าน ซึ่ง บทบาทการสื่อสารภายในครอบครัวเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งที่ส่งผลต่อความสามารถในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็ก ดังนั้นเพื่อเป็นพื้นฐานในการทำความเข้าใจ ผู้วิจัยได้ประมวลแนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสารภายในครอบครัว ได้แก่ รูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัว และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง, บทบาทของพ่อแม่ที่ส่งผลต่อพัฒนาการทางภาษา รวมถึงความสัมพันธ์ภายในครอบครัวและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

รูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัว

หมายถึง รูปแบบหรือลักษณะพฤติกรรมการสื่อสารภายในครอบครัวระหว่างพ่อแม่ผู้ปกครองกับลูก ซึ่งรูปแบบหรือพฤติกรรมดังกล่าว แสดงออกโดยวิธีการอบรมสั่งสอนของพ่อแม่ที่มีต่อลูก ในช่วงวัยเด็กจนกระทั่งลูกเติบโตเป็นผู้ใหญ่ พฤติกรรมการสื่อสารในครอบครัวมีหลายลักษณะ ไม่ว่าจะเป็นการพูดคุยติดต่อกัน การปรึกษาหารือ การแนะนำ การอบรมสั่งสอน การตักเตือน รวมถึงพฤติกรรมแสดงออกในลักษณะดังกล่าวโดยมิได้ใช้วาจา แต่สามารถสื่อความหมายเข้าใจกัน ในความหมายของลักษณะพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดเป็น "รูปแบบ" ของการสื่อสาร คือ ความถี่บ่อยครั้งของพฤติกรรมการสื่อสารระหว่าง พ่อแม่กับลูก โดยพิจารณาจากการให้คำแนะนำอบรมสั่งสอนที่ผ่านมาในช่วงชีวิตของบุคคล (บุญศิริ มีสำราญ, 2544) สำหรับแนวคิดของรูปแบบของการสื่อสารภายในครอบครัว ที่ผู้วิจัยได้รวบรวมมา มี 2 แนวคิด ที่นักวิจัยส่วนมากได้นำมาใช้ในการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัว คือ

1) แนวคิดของ Chaffee, Mcleod and Wackman (1973) ได้แบ่งรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวเป็น 2 รูปแบบ คือ แบบที่เน้นการดำรงรักษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลตามลำดับชั้น (Hierarchical personal relationship) หรือเรียกว่า Socio-Oriented และแบบที่เน้นการแสดงออกซึ่งความคิดเห็น โดยอิสระเสรี (Self expression and free discussion) หรือเรียกว่า Concept-Oriented และ

2)แนวคิดของ Kantor and Lehr (1976) ได้แบ่งรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวเป็น 3 ลักษณะ คือ

- 1) การสื่อสารในครอบครัวแบบปิด เป็นแบบวิธีการสื่อสารในครอบครัวที่เข้มงวด มีการวางระเบียบกฎเกณฑ์อย่างรัดกุม
- 2) การสื่อสารในครอบครัวแบบเปิด เป็น แบบวิธีการสื่อสารในครอบครัวที่สมาชิกแต่ละคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจความเป็นไปต่าง ๆ ในครอบครัวสูง และ
- 3) การสื่อสารในครอบครัวแบบปล่อย เป็น แบบวิธีการสื่อสารในครอบครัวที่สมาชิกแต่ละคนสามารถทำอะไรตามที่ต้องการได้ กฎระเบียบต่าง ๆ มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ การอยู่ร่วมกันของสมาชิกในครอบครัวแบบนี้เป็นไปตามสบายในแบบฉบับของแต่ละคน

งานวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัว

McLeod ,Harburg and Price(1972) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการโน้มน้าวใจและการสื่อสารภายในครอบครัว พบว่าแต่ละบุคคลได้รับการเรียนรู้จากการสื่อสารในครอบครัว นับตั้งแต่วัยเด็กและการเรียนรู้ ส่งผลให้เกิดสังคมประภคิต (Socialization) ซึ่งความแตกต่างกันในด้านนี้ทำให้บุคคลแต่ละคนถูกโน้มน้าวใจ ได้ในระดับที่แตกต่างกัน

McLeod,Chaffee and Wackman(1973) ได้พบว่าแบบการสื่อสารภายในครอบครัว ระหว่างพ่อแม่กับลูกมีความสัมพันธ์กับการใช้สื่อเพื่อรับข่าวสารของเด็กวัยรุ่น การวิจัยนี้ได้ควบคุมตัวแปรที่สำคัญอื่น ๆ ไว้เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยพบว่า ในบ้านที่เด็กถูกสอนให้แสดงความคิดเห็นได้ และเปิดโอกาสให้เถียงได้นั้น มักจะเป็นผลให้เด็กเปิดรับข่าวสารที่มีเนื้อหาสาระ มากกว่าการเปิดรับข่าวสารที่มีเนื้อหาในด้านบันเทิง ซึ่งเด็กอื่น ๆ จะได้รับการใช้สื่ออื่น

สำหรับในประเทศไทยงานวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัว โดยเฉพาะงานที่ใช้เกณฑ์ของ Kantor และ Lehr มีจำนวนน้อยมาก นอกจากงานวิจัยของ พัทณี เศษจรธา และประทุม ฤกษ์กลาง (2531) เรื่องรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัว และการเปิดรับสื่อมวลชน ของเยาวชนในกรุงเทพมหานคร ซึ่งกลุ่มที่ศึกษาคือกลุ่มนักเรียนมัธยมในโรงเรียนต่าง ๆ ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า รูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวแบบเปิดมีความสัมพันธ์กับการเปิดรับนิตยสาร และวิทยุ รูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวแบบปิดมีความสัมพันธ์กับการเปิดรับสื่อ นิตยสาร ส่วนรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวแบบปล่อยมีความสัมพันธ์กับการเปิดรับนิตยสารและวิทยุ

วาริศา พลายบัว (2532) ได้วิจัย “รูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัว การเปิดรับสื่อมวลชนและทัศนคติต่อสถานภาพสตรีของนักศึกษาในกรุงเทพมหานคร” พบว่า รูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวแบบปิดไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับสื่อมวลชน แต่แบบเปิดและแบบปล่อยมีความสัมพันธ์กับการเปิดรับสื่อมวลชนและรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อสถานภาพสตรี

อารีพร อำนวยกิจเจริญ (2533) ได้ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยบุคลิกภาพและการเลี้ยงดูของครอบครัวของวัยรุ่นที่มีอิทธิพลต่อการชม “ฟริคอนเสิร์ต” ในเขตกรุงเทพมหานคร” พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้รับความอบอุ่นจากครอบครัวมาก มีบุคลิกภาพดีทั้งการประเมินตนเอง และความภาคภูมิใจในตนเองสูง และได้รับความพึงพอใจในการชม “ฟริคอนเสิร์ต” ปานกลาง การเลี้ยงดูของครอบครัวมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการชม “ฟริคอนเสิร์ต” ในทิศทางตรงกันข้าม ส่วนการเลี้ยงดูของครอบครัว บุคลิกภาพของวัยรุ่นทั้งการประเมินตนเอง ความภาคภูมิใจในตนเอง ต่างไม่มีความสัมพันธ์กับความถี่ในการชม “ฟริคอนเสิร์ต” นอกจากนี้บุคลิกภาพทั้งการประเมินตนเอง และความภาคภูมิใจในตนเอง ไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการชม “ฟริคอนเสิร์ต”

นิศารัตน์ ทองอุปการ (2538) ได้ศึกษาเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวและทัศนคติต่อเรื่องเพศของวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร” พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวแบบเปิด มีทัศนคติต่อเรื่องเพศในเชิงบวกและเป็นกลาง ส่วนพฤติกรรมการเปิดรับสื่อมวลชนนั้น โทรทัศน์เป็นสื่อที่ให้ประโยชน์ในเรื่องเพศมากที่สุด การทดสอบสมมติฐานพบว่า รูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเปิดรับหนังสือพิมพ์และนิตยสาร พฤติกรรมการเปิดรับหนังสือพิมพ์มีความสัมพันธ์ต่อทัศนคติเกี่ยวกับเรื่องเพศ และรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวมีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อเรื่องเพศ

จากตัวอย่างงานวิจัยที่ยกมาข้างต้น แม้จะมีงานวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวจำนวนมาก แต่ส่วนใหญ่จะศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวกับพฤติกรรมของเด็กในด้านต่าง ๆ และโดยมากจะศึกษาเด็กวัยรุ่น ทั้งนี้เนื่องจากสาเหตุที่ว่า เด็กในวัยดังกล่าวอยู่ในวัยที่มีอิสระสามารถตัดสินใจทำอะไรด้วยตนเองได้ อย่างไรก็ตาม งานวิจัยดังกล่าวสามารถที่จะเป็นพื้นฐานข้อมูลในการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการพูดต่อหน้าชุมชนครั้งนี้ จะพิจารณา บทบาทการสื่อสารภายในครอบครัวที่มีผลต่อ

ความสามารถในการพูดของเด็กในวัย 6-12 ปี ซึ่งผู้ที่มีบทบาทสำคัญ ก็คือ พ่อแม่ ดังจะกล่าวในแนวคิดเกี่ยวกับบทบาทของพ่อแม่ที่ส่งผลต่อพัฒนาการทางภาษา ต่อไปนี้

บทบาทของพ่อแม่ที่ส่งผลต่อพัฒนาการทางภาษา

พ่อแม่มีบทบาทสำคัญต่อพัฒนาการทางภาษาของเด็กโดยเฉพาะอย่างยิ่ง แม่ ซึ่งมีโอกาสใกล้ชิด และเป็นแบบอย่างในการฝึกพูดแก่ลูกตั้งแต่แรกเกิด โดยเด็กจะเริ่มความสัมพันธ์ในการใช้ภาษาพูดด้วยการรับรู้ว่ามีแม่เป็นครั้งแรก ที่เด็กรักและหวงแหน และเป็นตัวอย่างในการหัดพูดหัดเลียนแบบ ส่วนแม่จะติดต่อกับลูกด้วยการสัมผัส การแสดงสีหน้า น้ำเสียงที่ใช้พูด หรือการหยอกเล่นต่างๆ เป็นขั้นเตรียมก่อนการใช้คำพูด แม้แม่จะพูดด้วย ก็ไม่ได้คาดหวังว่าลูกจะรับรู้ภาษา หากแต่น้ำเสียงที่พูด สีหน้าท่าทาง จะเป็นสื่อสำคัญให้เด็กมีความรู้สึกต่างๆ ช่วงวัย 1-2 ขวบ เป็นระยะของการเริ่มใช้สัญลักษณ์ หัดเรียกชื่อสิ่งต่างๆ เรียนรู้คำต่างๆ เริ่มรู้จักจำแนกเสียงที่ได้ยินว่าเสียงใด เป็นภาษาพูด และเสียงใดมีความหมายว่าอย่างไร บทบาทของแม่ก็จะ มีการเลียนแบบระหว่างแม่ลูก การเลือกคำที่พอเหมาะกับวัยมาใช้ มีพัฒนาการในด้านการเลียนแบบ โดยแม่ทำหน้าที่เป็นผู้แก้ไข ให้เด็กได้ตระหนักถึงการพูดที่ถูกต้อง ช่วยส่งผลสะท้อนกลับ (feedback) ให้แก่เด็ก ในช่วง 2-6 ขวบ เป็นระยะที่เด็กเริ่มโยงความสัมพันธ์ เริ่มรู้จักใช้ไวยากรณ์ในภาษาพูด สามารถพูดเป็นวลีและประโยคสั้นๆ ได้ ยังคงหัดเรียนรู้คำ และเสียงที่ต้องใช้ต่อไป แม่ก็จะทำหน้าที่จัดสรร การให้การสะท้อนกลับให้แก่เด็กด้วยการพูดวลี หรือประโยคที่ถูกต้องให้เด็กรู้และจดจำได้แม่นยำยิ่งขึ้น ภาษาที่ใช้มาตั้งแต่แรกเกิดจนถึงวัยนี้เป็น การเลียนแบบระหว่างบุคคลสองคน (Dualistic speech) กล่าวคือเด็กจะเลียนแบบจากตัวอย่างที่ได้พบเห็น ต่อจากนั้นเด็กจะค่อย ๆ พัฒนาไปสู่ภาษาพูดที่เป็นมาตรฐานซึ่งใช้ในสังคมนั้น และเมื่อเด็กเข้าโรงเรียน ครู เพื่อน วิทยุ หนังสือ สื่อต่างๆ จึงเข้ามามีบทบาทสำคัญในการสื่อความหมายและเป็นแบบอย่างการใช้ภาษา

ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว

ในด้านความสัมพันธ์ภายในครอบครัว ถ้ามีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างพ่อแม่ลูก ย่อมช่วยให้เกิดพัฒนาการทางภาษาได้ง่ายขึ้น ตรงข้ามหากความสัมพันธ์ไม่ดี ไม่เพียงแต่จะทำให้พัฒนาการทางภาษาล่าช้าไป แต่ยังก่อให้เกิดความบกพร่องทางการพูดด้วย เช่น การพูดติดอ่าง พูดไม่ชัด ฯลฯ จากการศึกษาเด็กในสถานเลี้ยงดู และเด็กกำพร้า พบว่า ทารกในสถานเลี้ยงดูเด็กจะร้องไห้มากกว่าเด็กที่เลี้ยงอยู่ที่บ้าน เด็กพวกนี้จะเล่นเสียงน้อยกว่าจึงส่งผลให้มีพัฒนาการทางภาษาล่าช้าทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเด็กพวกนี้ขาดความสัมพันธ์ส่วนตัว กับแม่หรือคนเลี้ยง (ศรียา นิยมธรรม และ

ประภัศร นิยมธรรม, 2523) นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยอีกหลายเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ภายในครอบครัว ที่ส่งผลต่อเด็กในด้านต่าง ๆ

งานวิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ภายในครอบครัว

กัลยา แก่นใน (2514) ได้ศึกษาเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนกับทัศนคติของมารดาเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดู” พบว่า มารดานักเรียนชายและหญิง ที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูงและสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนต่ำ มีทัศนคติเกี่ยวกับการวางระเบียบควบคุมพฤติกรรมของเด็ก การละเลยทอดทิ้งเด็กและการเลี้ยงดูอบรมเด็กโดยใช้วิธีปกครองแบบประชาธิปไตยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .95 แต่มารดานักเรียนหญิงที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนต่ำ มีทัศนคติเกี่ยวกับการเลี้ยงดูอบรมเด็กโดยใช้วิธีปกครองแบบประชาธิปไตยมากกว่ามารดานักเรียนชายที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .95

รัชณี กิติพรชัย (2515) ได้ศึกษาเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดู ในด้านความเข้มงวด การลงโทษ กับความคิดสร้างสรรค์ของบุตร” ผลการศึกษาเปรียบเทียบการอบรมเลี้ยงดูและความคิดสร้างสรรค์พบว่า 1) มารดาเข้มงวดและใช้การลงโทษในการยับยั้งการพึ่งตนเองของบุตรมากกว่าบิดา 2) ทั้งบิดาและมารดาที่มีการศึกษาสูงและปานกลาง อบรมเลี้ยงดูบุตรเข้มงวดและใช้การลงโทษในการยับยั้งการพึ่งตนเองของบุตรน้อยกว่าบิดามารดาที่มีการศึกษาดำ บิดามารดาที่มีการศึกษาสูงและปานกลางอบรมเลี้ยงดูบุตรด้านความเข้มงวดและการลงโทษไม่แตกต่างกัน 3) ทั้งบิดามารดาอบรมเลี้ยงดูบุตรชายหญิงไม่แตกต่างกัน และ 4) เด็กชายและเด็กหญิงมีความคิดสร้างสรรค์ไม่แตกต่างกัน

วินิจ เกตุขำ (2515) ได้ศึกษาเรื่อง “การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ กับความคิดสร้างสรรค์ ความเป็นผู้นำ และความวิตกกังวลของนักเรียนชั้น ม.ศ. 3 ในจังหวัดสุโขทัย” พบว่า

1) การอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ 3 แบบ คือ การให้ความรัก การลงโทษ และการเรียกร้องเอาจากเด็ก พบว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความรัก กับแบบเรียกร้องเอาจากเด็ก ไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดสร้างสรรค์ ส่วนการเลี้ยงดูแบบลงโทษมีความสัมพันธ์กับความคิดสร้างสรรค์ คือ เด็กที่อบรมเลี้ยงดูแบบลงโทษมากจะมีความคิดสร้างสรรค์น้อย

2) เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความรักมาก จะมีลักษณะความเป็นผู้นำมากและถ้าได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความรักน้อย จะมีลักษณะความเป็นผู้นำน้อย ส่วนเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบลงโทษมาก มีแนวโน้มที่จะมีลักษณะความเป็นผู้นำน้อย

3) เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความรักมาก มีแนวโน้มที่จะวิตกกังวลน้อย ส่วนการอบรมเลี้ยงดูแบบการลงโทษ ไม่มีความสัมพันธ์กับความวิตกกังวล

ถึ้น แพเพอร์ (2516) ได้ศึกษาเรื่อง “การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูเด็กกับความคิดสร้างสรรค์และความเกรงใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3” พบว่า 1) นักเรียนทั้งชายหญิงที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย มีความคิดสร้างสรรค์สูง 2) นักเรียนทั้งชายหญิงที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความคุ้มครองจนเกินไป ไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดสร้างสรรค์ 3) กลุ่มนักเรียนชายหญิงที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเดียวกัน มีความคิดสร้างสรรค์ไม่แตกต่างกัน

วารินทร์ ม่วงสุวรรณ (2517) ได้ศึกษาเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูลูกแบบให้ความรักและแบบควบคุม ความเอื้อเฟื้อและวินัยทางสังคม พบว่า

1. เด็กที่ได้รับความรักมาก มีความเอื้อเฟื้อมากกว่าเด็กที่ได้รับความรักน้อย
2. เด็กที่ได้รับความรักมาก มีวินัยทางสังคมมากกว่าเด็กที่ได้รับความรักน้อย
3. เด็กหญิงได้รับความรักมากกว่าเด็กชาย
4. เด็กในต่างจังหวัดและในกรุงเทพฯ ได้รับการเลี้ยงดูแบบควบคุมพอ ๆ กัน

กฤตยา กฤษภาวุฒิ (2513) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบสังคมประกิตและบุคลิกภาพของบุตรที่มีบิดามารดามีระดับการศึกษาต่างกัน พบว่า บิดามารดาที่มีระดับการศึกษาสูงมีการฝึกความสัมฤทธิ์ผลและการฝึกความเป็นอิสระมากกว่าบิดามารดาที่มีการศึกษาต่ำ ส่วนบิดามารดาที่มีการศึกษาต่ำ มีความเข้มงวดและการลงโทษมากกว่าบิดามารดาที่มีการศึกษาสูง บุตรชายและหญิงที่มีบิดามารดามีระดับการศึกษาสูง มีความสามารถในการคบหาสมาคม ความมั่นคงทางอารมณ์ และความสามารถในการบังคับตนเองสูงกว่าบุตรชายและหญิงที่มีบิดามารดาที่มีการศึกษาต่ำ และบุตรหญิงมีความสามารถในการคบหาสมาคม ความมั่นใจในตนเอง ความอ่อนไหวทางอารมณ์และความเกรงใจคนอื่นสูงกว่าบุตรชาย

จากตัวอย่างงานวิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ภายในครอบครัวที่ยกมา จะเห็นได้ว่าการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่มีบทบาทสำคัญต่อ พฤติกรรม อุปนิสัยใจคอ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งพัฒนาการ

ทางด้านภาษาของเด็ก นอกจากนี้ยังมีปัจจัยในด้านอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อพัฒนาการทางด้านภาษา เช่น การพูดหลายภาษา(Bilingualism) เพราะ การที่เด็กเรียนรู้ 2 ภาษาขึ้นไปพร้อม ๆ กัน มักทำให้เกิดความสับสน เพราะต้องเรียนรู้คำศัพท์ และหลักไวยากรณ์ของภาษานั้น ๆ ไปด้วย ผลก็คือ เด็กจะพูดช้าและต้องใช้ความคิดตลอดเวลา ว่าควรพูดอย่างไรในโอกาสไหน เด็กที่ถูกเลี้ยงมาในสภาพแวดล้อมของการพูดสองภาษาจะบกพร่องในการพัฒนาทางด้านภาษา เด็กที่จะเรียนรู้ได้มักเป็นเด็กที่มีความสามารถทางภาษาเป็นพิเศษเท่านั้น การให้เด็กเรียนสองภาษาในขณะที่เด็กยังไม่พร้อม จึงก่อให้เกิดปัญหายุ่งยากในการปรับตัวแก่เด็กมากกว่าที่จะให้เด็กเรียนภาษาเดียว เมื่อเด็กไม่อาจพูดติดต่อกับใคร ได้ตั้งใจปรารถนา (ศรียา นิยมธรรม และประภัสสร นิยมธรรม, 2523) อีกทั้งเด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูในบ้านที่พูดได้ 2 ภาษา มักจะใช้ภาษาพูดอย่างถูกต้องตามมาตรฐานได้ช้า เช่น ลูกคนจีนเมื่อเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้นมักจะพูดภาษาไทยไม่ได้ดี (ประยูรศรี ศุยะศุนานนท์ , 2521) ส่วนปัจจัยในเรื่องของขนาดและโครงสร้างของครอบครัวก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อพัฒนาการทางภาษาเพราะ ลูกคนเดียวมักใช้เวลาส่วนใหญ่กับผู้ใหญ่ในระหว่างวัยเด็ก จึงมีความสามารถในการใช้ภาษาเหนือกว่าเด็กที่มีพี่น้องหลายคนและลูกฝาแฝดมีพัฒนาการทางด้าน การพูดช้าเล็กน้อย เนื่องจากลูกแฝดจะใช้ภาษาส่วนตัวเฉพาะระหว่างกันและกัน (ประยูรศรี ศุยะศุนานนท์ ,2521) ในส่วนของการศึกษา “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการพูด ต่อหน้าชุมชนของเด็กไทยวัย 6-12 ปี” นี้ ได้พิจารณาบทบาทการสื่อสารภายในครอบครัว ในด้านของการสนับสนุนจากพ่อแม่ การเปิดโอกาสให้เด็กแสดงความคิดเห็นรวมถึงการพิจารณาภาษาที่ใช้สื่อสารภายในครอบครัว ว่าส่งผลต่อความสามารถในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็กหรือไม่

จากการรวบรวม แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง บทบาทการสื่อสารภายในครอบครัว เพื่อที่จะตอบต่อคำถามนำวิจัยที่ 2 คือ

คำถามนำวิจัยที่ 2 บทบาทการสื่อสารภายในครอบครัวที่ต่างกันส่งผลต่อความสามารถในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็กอย่างไร

2.5.3 บทบาทของโรงเรียน

โรงเรียนมีบทบาทสำคัญในการให้ความรู้และกระบวนการเรียนรู้ทางวิชาการและอาชีพ รวมทั้งการอบรม ชัดเกล้า พัฒนาคุณลักษณะด้านต่าง ๆ ของเด็ก จึงเป็นสถาบันที่มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าบ้าน ยิ่งในยุคนี้ที่ครอบครัวต้องทุ่มเทเวลาส่วนใหญ่ให้กับการทำมาหาเลี้ยงชีพ ไม่ค่อยมีเวลาให้กับการอบรมสั่งสอนลูก ก็มักจะฝากความหวังในการพัฒนาเด็กไว้กับโรงเรียน แม้

โดยความเข้าใจโดยทั่วไปของสังคมก็เช่นเดียวกัน ที่มองว่าโรงเรียนเป็นสถาบันที่จะช่วยพัฒนาให้เด็กเป็นคนดีมีวิชาติดตัวที่จะนำไปใช้ในการทำงานและสามารถอยู่ร่วมกับคนอื่นในสังคมได้ โรงเรียนจึงต้องรับบทหนักตั้งแต่ไหนแต่ไรมาในการที่จะต้องช่วยส่งเสริมพัฒนาการใน ทุก ๆ ด้านให้กับเด็ก เพื่อให้เขาเป็นคนที่มีความเหมาะสมกับความคาดหวังของครอบครัว และสังคม และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง การศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็ก ถือได้ว่าโรงเรียนมีบทบาทสำคัญอย่างมากในการที่จะช่วยพัฒนาทักษะทางการพูดให้กับเด็ก รวมถึงเป็นเวทีแรกที่เด็ก ได้มีโอกาสแสดงออกต่อหน้าชุมชน ซึ่งผู้วิจัยจะกล่าวถึงบทบาทของโรงเรียน ที่ส่งผลต่อพัฒนาการทางภาษาของเด็ก ดังนี้

โรงเรียนส่งเสริมให้เด็กได้ค้นพบความสามารถ ความถนัดของตนเอง และส่งเสริมสนับสนุนให้เขาได้ตั้งอกงามไปตามที่เขาถนัด ซึ่งทางโรงเรียนได้จัดรายวิชาเรียนไว้หลากหลาย ให้เด็กมีโอกาสเลือก นอกจากนั้นกิจกรรมเสริมหรือนอกหลักสูตร ก็มีหลากหลายเช่นเดียวกัน ครูจะเป็นผู้จัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้เด็กมีโอกาสได้คิด ตัดสินใจ และแก้ปัญหาด้วยตนเอง เพื่อพัฒนาให้เด็กคิดเป็น แก้ปัญหาเป็น จากการประมวลสรุปผลการวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนการสอน โดยสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่าครูส่วนใหญ่นิยมใช้วิธีการสอนแบบดั้งเดิม คือ การบอกและอธิบายให้นักเรียนฟังมากกว่าจะเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงความคิดเห็นและใช้เหตุผล ตลอดจนการให้อิสระต่อนักเรียนในการที่จะคิดทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเองยังมีน้อย (ทัศนาก กอภักดี, 2541) ซึ่งเป็นสิ่งที่บั่นทอนการพัฒนาทางสติปัญญาของเด็กที่ควรจะต้องตระหนัก และปรับปรุง ยิ่งยุคปัจจุบันที่มีสิ่งกระตุ้น และชักนำที่ทำให้มอมเมาและเสียหายได้มากมาย เป็นยุคของข้อมูลข่าวสารและการเปลี่ยนแปลง หากเด็กไม่ได้รับการฝึกให้คิด ตัดสินใจ และแก้ปัญหาย่างเหมาะสมแล้ว เขาก็อาจกลายเป็นเหยื่อของสิ่งมอมเมา หรือไม่อาจปรับตัวให้สามารถดำรงชีวิตอย่างเป็นสุขได้ ครูยังมีส่วนช่วยให้เด็กนักเรียน ได้รู้สึกรู้ว่าตนเองประสบความสำเร็จ โดยการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้เขามีกำลังใจและแรงจูงใจที่จะพัฒนาตนเองให้มากขึ้นต่อไป เพราะถ้าเด็กรู้สึกว่าเขาประสบความสำเร็จแล้วเมื่ออยู่ที่โรงเรียน เขาก็จะขาดกำลังใจ เบื่อหน่ายและไปแสวงหาความรู้สึกรักภาคภูมิใจข้างนอกโรงเรียน และอาจนำไปสู่การนำพาชีวิตไปสู่สิ่งเสียหายได้ง่าย เด็กที่หนีโรงเรียน เบื่อโรงเรียนส่วนใหญ่เกิดจากไม่ประสบความสำเร็จในการเรียนเพราะฉะนั้นครูจึงมีบทบาทที่จะช่วยให้เขาประสบความสำเร็จในการเรียน เพราะฉะนั้นครูจึงมีบทบาทที่จะช่วยให้เขาประสบความสำเร็จแม้เพียงสักอย่าง ให้เขาภาคภูมิใจในสิ่งนั้น ก็จะช่วยให้เด็กกลับมาทุ่มเทฝึกฝนพัฒนาตนเองต่อไปอย่างมีความหวังและใฝ่ดีได้ เช่น เด็กที่เรียนคณิตศาสตร์ได้ไม่ดีอาจจะเก่งทางภาษา พูดเก่ง ถ้าครูนำจุดเหล่านี้มาส่งเสริมให้เขาโดดเด่นในด้านที่เขาสามารถทำได้ดี เด็กคนนี้จะพัฒนาศักยภาพของตนได้อย่างดี ซึ่ง ครูจะคอยให้คำปรึกษา แนะนำแนวทาง ให้หลักและวิธีการที่จะทำให้เด็กเรียนรู้ได้ดีขึ้น นอกจากนี้โรงเรียนยังจัดสภาพแวดล้อม

ต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นอาคาร สถานที่ ห้องเรียน และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้เอื้ออำนวยต่อบรรยากาศการเรียนรู้ของเด็ก (อุไร สุมาริธรรม ,2545)

บทบาทของของโรงเรียนยังมีอิทธิพลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพ เพราะโรงเรียนเป็นแหล่งหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการสร้างแนวทางประพฤติปฏิบัติสำหรับบุคคลเป็นเหมือนบ้านที่สองของเด็ก ยิ่งในยุคปัจจุบันมีสถาบันทางการศึกษาที่ดีขึ้น ตั้งแต่ระดับเล็กไปจนถึงอุดมศึกษา หลักการที่โรงเรียนถือปฏิบัติทางด้านพัฒนาบุคลิกภาพและสุขภาพจิต เป็นหลักการที่มุ่งเน้นให้เป็นคนที่สมบูรณ์ทุกด้านนับตั้งแต่ 1) ฝึกเด็กให้รู้จักพึ่งพาตัวเองในด้านต่าง ๆ 2) ฝึกจิตให้เป็นสุขได้ด้วยการแสดงออกที่ถูกต้องลดละกิเลส และรู้จักอยู่ร่วมกัน 3) ฝึกหาความรู้ มีคุณธรรมจริยธรรมประจำใจ รู้จักนำไปใช้อย่างเหมาะสมในชีวิตประจำวัน 4) ฝึกความสามารถในการแก้ปัญหาด้วยตัวเองและด้วยกระบวนการกลุ่ม 5) ฝึกมองโลกในแง่ดี โดยอาศัยหลักธรรมทางศาสนา และกฎหมายหรือระเบียบ 6) ฝึกนิสัยให้รักการงาน ขยันอดทน เพื่อจะได้รู้จักประกอบอาชีพที่เหมาะสมตามอัธยาศัยของตน 7) ฝึกให้คิด ถึงความเจริญก้าวหน้าทั้งของตัวเองและของครอบครัว และ 8) ฝึกร่างกายให้แข็งแรง เพื่อต่อสู้สภาพแวดล้อมและโรคภัยไข้เจ็บได้

ทั้งหมดนี้เป็นส่วนหนึ่งที่ชี้ให้เห็นบทบาทของโรงเรียนว่ามีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเด็กได้อย่างมาก (กำธร จ่างทอง ,2541)

เนื่องจากเนื้อหาดังกล่าวข้างต้นนั้นเป็นบทบาทของโรงเรียนต่อการพัฒนาเด็กโดยตรงที่นับว่ามีความสำคัญมาก อย่างไรก็ตาม การศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาทัศนคติของผู้ปกครองต่อบทบาทของโรงเรียนที่จะส่งผลต่อความสามารถในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็ก โดยโครงการพัฒนาบุคลิกภาพการพูดได้รับสมัครเด็กเข้าร่วมโครงการจากหลากหลายโรงเรียนเพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่ครอบคลุมและมองเห็นปัญหาในลักษณะต่าง ๆ ได้อย่างชัดเจน และ เพื่อที่จะตอบคำถามนำวิจัยที่ 3 คือ

คำถามนำวิจัยที่ 3 ผู้ปกครองมีทัศนคติต่อบทบาทของโรงเรียนที่ต่างกันส่งผลให้ความสามารถในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็กแตกต่างกันอย่างไร

2.5.4 บทบาทของการเปิดรับสื่อ

ตั้งแต่ศตวรรษที่ 20 เป็นต้นมา เป็นที่ยอมรับกันว่าสังคมเราอยู่ร่วมกันในยุคของการสื่อสารมวลชน (Mass Communication) (จงจิต ศรีพรณ 2524:156) ดังนั้นเด็กที่เติบโตมาในยุคปัจจุบันจึงหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะต้องมีการเปิดรับสื่อ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าพ่อแม่ ผู้ปกครองไม่มีเวลาดูแลบุตรหลานของตนเองแล้ว สื่อจะยังมีบทบาทสำคัญต่อการเรียนรู้ของเด็ก ซึ่งผู้วิจัยได้รวบรวมแนวคิดสำคัญเกี่ยวกับบทบาทของการเปิดรับสื่อมาดังนี้

Harold D.Lasswell (1948) (อ้างถึงใน วาริตา พลายบัว,2532) นักรัฐศาสตร์ ซึ่งบุกเบิกทำการวิจัยด้านการสื่อสารมวลชน ได้กล่าวถึงหน้าที่สำคัญ 3 ประการของสื่อสารมวลชน คือ

- 1) แสวงหาและเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม
- 2) ประสานส่วนต่างๆ ในสังคม หมายถึง แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่เป็นการวิเคราะห์ และเสนอแนะว่าควรจะทำอย่างไรเกี่ยวกับสิ่งนั้น ๆ
- 3) ถ่ายทอดมรดกทางสังคม หมายถึง เผยแพร่ความรู้ ค่านิยมและบรรทัดฐานของสังคมแก่สมาชิกรุ่นใหม่ ของสังคม เพื่อให้วิทยาการและวัฒนธรรมของสังคมคงอยู่

Wilbur Schramm(1964) และ Charles R. Wright (1975) ได้เพิ่มเติมหน้าที่ประการที่ 4 ของสื่อมวลชน คือ

- 4) ให้ความบันเทิง หมายถึง เผยแพร่การแสดง ดนตรีและศิลปะ เพื่อสร้างความจรรโลงใจแก่มวลชน

Rush and Athoff (1971) ได้ศึกษาพบว่า สื่อมวลชนมีบทบาทอย่างมากในการให้ความรู้ ความเข้าใจ ค่านิยม ความเชื่อ ทักษะคิด ซึ่งมีผลต่อการสังสมประสบการณ์และพัฒนาบุคลิกภาพ และมีบทบาทในกระบวนการขัดเกลาทางสังคมและการเรียนรู้แก่บุคคล นักวิชาการทางสังคมวิทยา มานุษยวิทยา รัฐศาสตร์ หรือทางการสื่อสารมวลชนต่างก็ยอมรับบทบาทของสื่อมวลชน ที่มีต่อชีวิตมนุษย์ด้วยกันทั้งสิ้น

Joseph and Klapper (1961) ได้เสนอแนวความคิดเกี่ยวกับอิทธิพลของสื่อมวลชนที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ และพฤติกรรมของประชาชนไว้ดังนี้

1. สื่อมวลชนไม่ได้มีอิทธิพลต่อประชาชนโดยตรง แต่จะมีอิทธิพลโดยอ้อม ซึ่งขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้

1.1 ความมีใจโน้มเอียง คือ ประชาชนจะมีความคิดเห็น ค่านิยม และความโน้มเอียงที่จะประพฤติปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง อยู่ก่อนที่จะมาสัมผัสสื่อมวลชน

1.2 การเลือกรับสาร ประชาชนจะเลือกรับสารที่สอดคล้องกับความคิดเห็นและความสนใจของตน และจะเลือกตีความหมายของสารตามความเชื่อ และค่านิยมที่ตนมีอยู่เดิม

1.3 อิทธิพลของบุคคล บางครั้งข่าวสารจากสื่อมวลชนจะผ่านสื่อบุคคล หรือผู้นำความคิดเห็นก่อนที่จะไปถึงประชาชน ผู้นำความคิดเห็นมักสอดแทรกความรู้สึกนึกคิดของตนเข้าไปด้วย ทำให้มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นของประชาชนอยู่มาก

1.4 กลุ่มและบรรทัดฐานของกลุ่ม

1.5 ระบบสื่อมวลชน

2. สื่อมวลชนเป็นเพียงแรงเสริม (Reinforcement) ที่สนับสนุนทัศนคติ รสนิยม ความมีใจ โน้มเอียง ตลอดจนแนวโน้มด้านพฤติกรรมของประชาชนให้เข้มแข็งขึ้น และพร้อมที่จะแสดงออกมาเมื่อมีแรงจูงใจหรือเมื่อโอกาสเหมาะสม

3. สื่อมวลชนอาจเปลี่ยนแปลงทัศนคติของประชาชนได้เล็กน้อย และมักเป็นทัศนคติที่ยังไม่มั่นคง การเปลี่ยนแปลงทัศนคติที่ฝังรากลึกหรือเปลี่ยนไปในทางตรงกันข้ามนั้นเป็นไปได้ยาก อาจเปลี่ยนได้บ้าง แต่ต้องใช้เวลาและบุคคลต้องได้รับข่าวสารเพียงพอ อย่างไรก็ตาม อิทธิพลของสื่อมวลชนในด้านการเปลี่ยนแปลงจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อบุคคลมีความ โน้มเอียงที่จะเปลี่ยนแปลงอยู่ก่อนแล้ว

4. สื่อมวลชนสามารถสร้างทัศนคติให้แก่ประชาชนได้ ในกรณีที่บุคคลไม่เคยมีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับสิ่งนั้นมาก่อน และต้องได้รับสารที่เสนอเรื่องราวในแนวเดียวกันบ่อย ๆ เป็นอิทธิพลในลักษณะสะสม ไม่ใช่อิทธิพลที่ก่อให้เกิดผลในทันทีทันใด

งานวิจัยเกี่ยวกับการเปิดรับสื่อมวลชน

จุฑามาศ สุกิจจานนท์ (2539) ศึกษาการสร้างความหมายทางวัฒนธรรมวัยรุ่นในรายการ ปกิณกะบันเทิงทางโทรทัศน์ พบว่า รายการปกิณกะบันเทิงนำเสนอแบบอย่างทางด้านความคิดและพฤติกรรมโดยพัฒนารูปแบบมาจากรายการที่เปิดมิวสิกวิดีโอตลอดของสถานีโทรทัศน์ MTV ซึ่งหล่อหลอมทั้งการส่งเสริมการขายและผลิตภัณฑ์เป็นประสบการณ์ความบันเทิง ใช้เทพเพลงนำวัยรุ่นเข้าสู่อาณาจักรแห่งอารมณ์ที่ใช้ภาพและเสียงเพลงส่งเสริมการขาย

รายการปกิณกะบันเทิงของไทยใช้สัญลักษณ์ของสังคมตะวันตกคล้ายกับรายการของต่างประเทศ เพื่อสร้างแบบอย่างของวัยรุ่นให้มีอัตลักษณ์ที่ทันสมัยจากการบริโภค และมีวัฒนธรรมวัยรุ่นตะวันตกเป็นกรอบอ้างอิง มีการนำเสนอพฤติกรรมตามแบบตะวันตก เช่น การนอนเคียงข้างกันดำเนินรายการของพิธีกรชายหญิง และนำเสนอรูปแบบการบริโภคในลักษณะที่เป็นไปอย่างอิสระ ไร้การควบคุมจากพ่อแม่ผู้ปกครอง สนับสนุนให้วัยรุ่นไล่ตามแฟชั่นอย่างไม่มีที่สิ้นสุด นำเสนอภาพวัยรุ่นในอุดมคติที่เต็มไปด้วยความสนุกสนานจากการบริโภคสินค้า

รูปแบบรายการมีการนำโฆษณาสินค้าเข้ามาสอดแทรกเป็นเนื้อหาของรายการเพื่อให้สินค้าเป็นองค์ประกอบหนึ่งในรูปแบบการดำเนินชีวิตของวัยรุ่น เหมือนกับรายการของ MTV ที่มีการ

สอดคล้องโฆษณาอย่างกลมกลืน ให้ผู้ชมดูไม่ออกว่ามีโฆษณาอยู่ในรายการ ทำให้ความจริงทางด้านการพาณิชย์เป็นสิ่งสำคัญอันดับแรกในชีวิตประจำวัน ผลักดันให้ผู้ชมเกิดการรับรู้และตีความวัฒนธรรมวัยรุ่นตามรหัสทางอุดมการณ์ที่รวมตัวกันอยู่ในกระบวนการสร้างความหมายคือ อุดมการณ์ทุนนิยมตามแบบที่รายการนำเสนอ กระตุ้นให้ผู้ชมรับรู้อุดมการณ์บริโภคนิยมและอุดมการณ์ตะวันตกนิยม ใช้ความบันเทิงสร้างความพึงพอใจให้วัยรุ่นและทำให้วัยรุ่นพร้อมที่จะบริโภคสิ่งต่าง ๆ ที่รายการนำเสนอ

ศศิลักษณ์ แจ่มสุข (2538) ศึกษาเรื่องการนำเสนอภาพตัวละครเอกโทรทัศน์ พบว่า มีการถ่ายทอดอุดมการณ์ทุนนิยมผ่านตัวละครเอก โดยในยุคต้นจะเน้นการเอาชนะ โชคชะตาด้วยความขยันหมั่นเพียร ทำงานหนัก แต่ในยุคหลังจะเน้นการบริโภค ความสะดวกสบาย ตัวละครชายมีลักษณะหล่อ ดุติ และเน้นเรื่องสถานะทางสังคม ในขณะที่ความสวยงามเป็นบุคลิกที่โดดเด่นของตัวละครหญิง

ณัฐวุฒิ ศรีศักดิ์ (2540) ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการดำเนินชีวิต พฤติกรรมการเปิดรับสื่อ และพฤติกรรมการบริโภคสินค้าของเจนเนอเรชันวายในกรุงเทพมหานคร พบว่า ในประเด็นของพฤติกรรมการเปิดรับสื่อนั้น กลุ่มตัวอย่างทุกคนเปิดรับสื่อโทรทัศน์และกว่าร้อยละ 80 ของกลุ่มตัวอย่างเปิดรับสื่อโทรทัศน์ทุกวัน กลุ่มตัวอย่างประมาณร้อยละ 95 เปิดรับสื่อวิทยุ ร้อยละ 97.5 เปิดรับสื่อหนังสือพิมพ์ ร้อยละ 70 เปิดรับสื่อนิตยสาร ส่วนสื่อโรงภาพยนตร์นั้นมียุคตัวอย่างเพียงร้อยละ 34

มณฑล หนูสีใส (2542) ศึกษาเรื่องการเปิดรับสื่อกับพฤติกรรมจริยธรรมของวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า การเปิดรับสื่อบุคคลซึ่งก็คือการเปิดรับข่าวสารผ่านตัวบุคคลโดยตรงไม่ได้ผ่านสื่อใดกับการเปิดรับสื่อมวลชนไม่มีความสัมพันธ์กัน ส่วนพฤติกรรมจริยธรรมตามประสบการณ์ตรงกับพฤติกรรมจริยธรรมหรือมีความสัมพันธ์ทางบวกและ พฤติกรรมจริยธรรมตามความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงกับพฤติกรรมจริยธรรมมีความสัมพันธ์ทางบวก

จากแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเปิดรับสื่อที่ได้รวบรวมมานั้นจะเห็นได้ว่ามีอิทธิพลอย่างมากต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในด้านต่าง ๆ ของมนุษย์ยิ่งถ้าเป็นวัยเด็กด้วยแล้ว หากมีการเปิดรับสื่อโดยไม่มีผู้ใหญ่คอยให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิด อาจก่อให้เกิดผลเสียอย่างมาก เช่น ถ้าเด็กได้เห็นการนำเสนอลักษณะการแสดงออกทางพฤติกรรมที่ก้าวร้าว รุนแรง ฆ่าชิงกันเป็นว่าเล่น ซึ่งในแง่จิตวิทยาแล้ว การที่บุคคลได้เห็นสิ่งเหล่านี้อยู่เสมอ ๆ จะทำให้เด็กเกิดความซาซน

เห็นเป็นเรื่องธรรมดาและซึมซับไปโดยไม่รู้ตัว เมื่อเกิดความไม่พอใจก็มักจะแสดงความก้าวร้าวได้ง่าย ๆ หรือการที่เด็กได้บริโภคสิ่งดีมีสาระ ก็จะช่วยพัฒนาความคิดและการเรียนรู้ได้เช่นกัน (อุไร สุมาริธรรม, 2545) และโดยเฉพาะอย่างยิ่งการแสดงออกทางการพูดของเด็กนั้น มาจากความคิดที่ถูกสั่งสมมา ทั้งจากครอบครัว โรงเรียน รวมถึงสื่อ ซึ่งถ้าหากถูกปล่อยปละละเลยจากผู้ใหญ่ก็จะทำให้เด็กไม่ทราบว่ามีสิ่งใดถูก-ผิด เช่น เด็กอาจจะใช้ภาษาที่ไม่สุภาพเนื่องจากดูละครโทรทัศน์ หรือเด็กอาจจะพูดไม่ชัดเจนแบบการแสดงตลก อย่างไรก็ตามถ้าเด็กได้บริโภคสิ่งดี ๆ ที่สื่อนำเสนอ ก็อาจส่งผลดีเช่นกัน เช่น เด็กได้ดูรายการ ทีวีว่าที่ อาจจะส่งผลทำให้เด็กอยากพัฒนาความสามารถในการพูดของตนเอง หรือถ้าเด็กคนใดอยากที่จะใช้ความสามารถผ่านทางรายการโทรทัศน์บ้าง ก็จะเป็นแรงกระตุ้นให้เด็กได้มีการฝึกฝนทักษะความสามารถของตนเองให้ดียิ่งขึ้น เพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง เมื่อสื่อมีบทบาทสำคัญ การศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็กนั้นจึงต้องมีการพิจารณาถึงบทบาทของการเปิดรับสื่อของเด็กจากการสำรวจทัศนคติของผู้ปกครอง และเพื่อจะตอบต่อคำถามนำวิจัยที่ 4 คือ

คำถามนำวิจัยที่ 4 ผู้ปกครองมีทัศนคติต่อบทบาทของการเปิดรับสื่อที่ต่างกันส่งผลให้ความสามารถในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็กแตกต่างกันอย่างไร

โดยสรุป ในบทนี้ ได้กล่าวถึง แนวคิด ทฤษฎี พัฒนาการของเด็กวัย 6-12 ปี พัฒนาการทางภาษาของเด็กวัย 6-12 ปี การพัฒนาบุคลิกภาพการพูดของเด็กวัย 6-12 ปี การพูดต่อหน้าชุมชน และปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็ก ซึ่งได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล บทบาทการสื่อสารภายในครอบครัว บทบาทของโรงเรียน และบทบาทของการเปิดรับสื่อ

สำหรับในบทต่อไป ผู้วิจัยจะนำเสนอระเบียบวิธีวิจัยของการศึกษา “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็กไทยอายุ 6-12 ปี”

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็กไทยอายุ 6 – 12 ปี” เป็นหนึ่งในชุดโครงการพัฒนาบุคลิกภาพการพูดของเด็กไทยอายุ 6-12 ปี ซึ่งประกอบไปด้วย การศึกษาเชิงวิจัยและการสื่อสารเชิงอวัจนะในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็กไทยอายุ 6-12 ปี แต่สำหรับการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็กนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ทั้งปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยการสื่อสารภายในครอบครัว ทัศนคติของผู้ปกครองต่อบทบาทของโรงเรียนและบทบาทของการเปิดรับสื่อ รวมถึงปัจจัยอื่นๆ ที่ส่งผลต่อความสามารถในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็กอายุ 6-12 ปีที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษา

ในบทที่ 2 ที่ผ่านมานั้นผู้วิจัยได้รวบรวม แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาสนับสนุนคำถามนำวิจัยและเพื่อเป็นการตอบคำถามนำวิจัยในครั้งนี้ โดยผู้วิจัยได้กำหนดระเบียบวิธีวิจัย ดังต่อไปนี้

รูปแบบการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยอาศัยแบบสอบถาม เป็นเครื่องมือหลักในการเก็บข้อมูล โดยมีการศึกษานำร่องก่อนออกแบบสอบถามจริง

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ปกครองของเด็กอายุ 6-12 ปี โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นกลุ่มผู้ปกครองของเด็กที่สมัครเข้าร่วม โครงการพัฒนาบุคลิกภาพการพูดต่อหน้าชุมชน

โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้กลุ่มผู้ปกครองเด็กที่สมัครใจเข้าร่วมโครงการจึงเป็นกลุ่มตัวอย่างแบบอาสาสมัคร (Volunteer Sampling) จำนวน 153 คน แบ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษานำร่อง จำนวน 43 คน และในการศึกษาจริงจำนวน 110 คน ซึ่งผู้วิจัยได้ขอความร่วมมือไปยังผู้ปกครองให้ผู้ที่พาเด็กเข้ามาทดสอบนั้นเป็นผู้ที่สามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กได้อย่างละเอียด เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วน สมบูรณ์ โดยเก็บข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามของ

กลุ่มผู้ปกครอง ในประเด็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็ก ทั้ง ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยการสื่อสารภายในครอบครัว ตลอดจนปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

3.2 การออกแบบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เนื่องจากการศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็กไทยอายุ 6 – 12 ปี” ครั้งนี้เป็นการศึกษาจากเด็กที่มาจากหลากหลายโรงเรียนรวมถึงผู้ปกครองของเด็กที่มีความแตกต่างกันในทุก ๆ ด้าน ดังนั้นเพื่อให้เกิดความเที่ยงตรงในการสร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลจริง ผู้วิจัยจึงได้ทำการวิจัยนำร่องกับกลุ่มตัวอย่างนำร่องโดยการใช้แบบสอบถามปลายเปิดกับผู้ปกครองเด็ก โดยจะมีเนื้อหาตามที่จะสามารถเก็บข้อมูลเกี่ยวกับประเด็นต่าง ๆ เพื่อตอบต่อคำถามนำวิจัยในแบบสอบถามสำหรับผู้ปกครอง

ในส่วนของแบบสอบถามผู้วิจัยแบ่งเป็น 4 ตอน ต่อไปนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของเด็กและผู้ปกครอง เพื่อสอบถามลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่างและข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อเก็บข้อมูลที่จะตอบคำถามนำวิจัยที่ 1

คำถามนำวิจัยที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลที่ต่างกันส่งผลให้ความสามารถในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็กแตกต่างกันอย่างไร

ในการตอบคำถามนำวิจัยที่ 1 เพื่อให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลส่งผลต่อความสามารถในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็ก ผู้วิจัยจึงตั้งคำถามในแบบสอบถามสำหรับผู้ปกครองเด็ก ในประเด็นคำถามต่อไปนี้

1.1 ข้อมูลส่วนบุคคลของเด็ก

1. ชื่อ
2. เพศ
3. อายุ/ ระดับชั้น
4. โรงเรียน /ประเภทโรงเรียน
5. สุขภาพ (แข็งแรง,มีโรคประจำตัว)

6. อุปนิสัย (กล้าแสดงออก, ขี้อาย, ร่าเริง, เก็บตัว)
7. ลักษณะเด่นเฉพาะตัว
8. ความสามารถพิเศษ/โอกาสในการแสดงความสามารถพิเศษ
9. เรียนพิเศษอะไรบ้าง/ผลการเรียน
10. ความสามารถในการพูด/โอกาสพูดในที่ชุมชน

1.2 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ปกครอง

1. ชื่อ
2. เพศ
3. ที่อยู่/เบอร์ติดต่อ
4. ระดับการศึกษาสูงสุด
5. อาชีพ/ระดับ/ตำแหน่ง/สถานที่ทำงาน
6. สถานภาพการสมรส
7. รายได้ของครอบครัวต่อเดือน
8. ความสัมพันธ์กับเด็ก (พ่อ/แม่/พี่/น้อง/ญาติ...)
9. ใครเป็นคนเลี้ยงเด็ก/ปัจจุบันเด็กอาศัยอยู่ใคร
10. ความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะในการพูดต่อหน้าชุมชน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทการสื่อสารภายในครอบครัว เพื่อเก็บข้อมูลที่จะตอบคำถามนำวิจัยที่ 2

คำถามนำวิจัยที่ 2 บทบาทการสื่อสารภายในครอบครัวที่ต่างกันส่งผลต่อความสามารถในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็กอย่างไร

ในการตอบคำถามนำวิจัยที่ 2 เพื่อให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทการสื่อสารภายในครอบครัว ผู้วิจัยจึงได้ตั้งคำถามในแบบสอบถามดังต่อไปนี้

1. ภายในครอบครัวมีการวางกฎระเบียบที่สมาชิกทุกคนต้องปฏิบัติตามหรือไม่อย่างไร
2. มีการเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงความคิดเห็นหรือไม่อย่างน้อยแค่ไหนและบุคคลใดในครอบครัวเป็นผู้เปิดโอกาส
3. ผู้ปกครองมีบทบาทอย่างไรในการส่งเสริมให้เด็กกล้าพูด/กล้าแสดงออก
4. กิจกรรมการแสดงออกในลักษณะใดที่ส่งเสริมให้เด็กทำ(ร้องเพลง, เต้นรำ, เล่นดนตรี, พิธีกร ฯลฯ)

5. ภาษาที่ใช้ในการสื่อสารภายในครอบครัว (ไทย, อังกฤษ, จีน, หลายภาษา)
6. หากเด็กมีความขัดแย้งหรือมีความคิดเห็นไม่สอดคล้องกับพ่อแม่หรือบุคคลอื่นในครอบครัว มีการจัดการกับความขัดแย้งดังกล่าวอย่างไรและเด็กมีโอกาสขอเหตุผลหรือคำชี้แจงหรือไม่อย่างไร
7. เวลาที่ถูกทำควมดี หรือทำความผิดพ่อแม่แสดงพฤติกรรมอย่างไรและการทำพฤติกรรมดังกล่าวเกิดขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่ออะไร
8. เด็กมีปัญหาในเรื่องของการพูดต่อหน้าชุมชนหรือไม่อย่างไร
9. บุคคลใดในครอบครัวเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมให้เด็กมีความสามารถในการพูดต่อหน้าชุมชน
10. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับบทบาทของการสื่อสารภายในครอบครัวส่งผลต่อความสามารถในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็ก

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติของผู้ปกครองต่อบทบาทของโรงเรียน เพื่อเก็บข้อมูลที่จะตอบคำถามนำวิจัยที่ 3

คำถามนำวิจัยที่ 3 ผู้ปกครองมีทัศนคติต่อบทบาทของโรงเรียนที่ต่างกันส่งผลให้ความสามารถในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็กแตกต่างกันอย่างไร

ในการตอบคำถามนำวิจัยที่ 3 เพื่อให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติของผู้ปกครองต่อบทบาทของโรงเรียนที่ส่งผลต่อความสามารถในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็ก ผู้วิจัยจึงได้ตั้งคำถามในแบบสอบถามดังต่อไปนี้

1. ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดกิจกรรมของโรงเรียนที่เด็กได้แสดงออก เช่น ร้องเพลง, เต้นรำ, การแข่งขันกีฬา ฯลฯ และ โอกาสในการเข้าร่วมกิจกรรมของเด็ก
2. ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดกิจกรรมของโรงเรียนที่เกี่ยวกับการแสดงความสามารถด้านการพูด เช่น พิธีกร , โต้วาที, พูดหน้าชั้นเรียน ฯลฯ และ โอกาสในการเข้าร่วมกิจกรรมของเด็ก
3. อุปนิสัยของเด็กที่โรงเรียน (กล้าแสดงออก, ชอบแสดงความคิดเห็น, ขี้อาย, เก็บตัว ฯลฯ)
4. กลุ่มเพื่อนมีกี่คน/ ลักษณะของเพื่อน (เรียบร้อย, ชุกชุน, ชอบพูดคุย, ชอบแสดงออก)
5. การพูดคุยของเด็กในห้องเรียนจากที่เคยมีโอกาสไปสังเกตหรือ ครูได้บอกมามากน้อยแค่ไหน

6. ครูได้มอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบในห้องเรียน เช่น หัวหน้าชั้น เลขาคูหาญ
 ฯลฯ ให้กับเด็กหรือไม่อย่างไร

7. ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อบทบาทของครูที่มีผลต่อความสามารถในการพูดต่อหน้า
ชุมชนของเด็ก

8. ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อบทบาทของเพื่อนที่มีผลต่อความสามารถในการพูดต่อ
หน้าชุมชนของเด็ก

9. ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อกิจกรรมของโรงเรียนที่มีผลต่อความสามารถในการพูด
ต่อหน้าชุมชนของเด็ก

10. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับบทบาทของโรงเรียนที่ส่งผลต่อความสามารถในการพูด
ต่อหน้าชุมชนของเด็ก

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติของผู้ปกครองต่อบทบาทของการเปิดรับสื่อ เพื่อเก็บ
ข้อมูลที่จะตอบคำถามนำวิจัยที่ 4

คำถามนำวิจัยที่ 4 ผู้ปกครองมีทัศนคติต่อบทบาทของการเปิดรับสื่อที่ต่างกันส่งผลให้
ความสามารถในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็กแตกต่างกันอย่างไร

ในการตอบคำถามนำวิจัยที่ 4 เพื่อให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติของผู้ปกครองต่อบทบาท
ของการเปิดรับสื่อ ผู้วิจัยจึงได้ตั้งคำถามในแบบสอบถามดังต่อไปนี้

1. สื่อใดที่เด็กเปิดรับมากที่สุด(โทรทัศน์,วิทยุ,หนังสือพิมพ์,นิตยสาร,ภาพยนตร์,
อินเทอร์เน็ต ฯลฯ)
2. ที่บ้านมีการติดตั้งเคเบิลทีวีหรือไม่
3. ประเภทรายการโทรทัศน์ที่สนับสนุนให้เด็กชม(การ์ตูน/ละคร/เกมโชว์/รายการเด็ก/ข่าว)
สาเหตุที่สนับสนุนให้ชมเพราะอะไร
4. ประเภทนิตยสารที่สนับสนุนให้เด็กอ่าน(การ์ตูน,วัยรุ่น,บันเทิง,เรื่องแปลกหรือเร้นลับ/
ท่องเที่ยว ฯลฯ) สาเหตุที่สนับสนุนให้อ่านเพราะอะไร
5. ประเภทของภาพยนตร์ที่สนับสนุนให้เด็กชม(ผจญภัย/แนวบู๊ แอคชั่น/แนวอวกาศ/แนว
รัก โรแมนติก/แนวชีวิต)สาเหตุที่สนับสนุนให้ชมเพราะอะไร
6. ประเภทของเว็บไซต์ที่สนับสนุนให้เด็กเข้าไป(บันเทิง/สำหรับเด็ก/เพื่อการศึกษา/ความรู้
ทั่วไป/ไม่จำกัด)สาเหตุที่สนับสนุนเพราะอะไร

7. ประเภทของเกม que เลือกให้เด็กเล่น(เสริมสร้างความจำ/ความคิด/ความไว)สาเหตุที่สนับสนุนเพราะอะไร
8. ท่านคิดว่าการเปิดรับสื่อส่งผลต่อความกล้าแสดงออกของเด็กหรือไม่อย่างไร
9. สื่อใดที่ท่านคิดว่ามีความสำคัญในการช่วยพัฒนาความสามารถในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็ก
10. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับบทบาทของการเปิดรับสื่อที่ส่งผลต่อความสามารถในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็ก

เมื่อได้ผลการศึกษาจากการศึกษานำร่องแล้ว ผู้วิจัยได้นำมาพัฒนาเป็นแบบสอบถามเพื่อที่จะใช้เป็นเครื่องมือหลักในการวิจัยต่อไป

3.3 การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็กไทยอายุ 6-12 ปี ครั้งนี้ เพื่อให้เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลการวิจัยมีความตรง(Validity) และความเที่ยง (reliability) ผู้วิจัยได้วางเป้าหมายเพื่อทดสอบเครื่องมือและปฏิบัติงาน ดังนี้

1. ดำเนินการวิจัยนำร่องครั้งที่ 1 โดยการทดสอบบุคลิกภาพการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็กไทยอายุ 6-12 ปี กลุ่มแรก จำนวน 6 คน ดำเนินกิจกรรมในช่วงเวลาครึ่งวัน เพื่อทดสอบเครื่องมือในการวิจัย (ได้แก่ แบบสอบถามก่อนและหลังพูดสำหรับเด็ก แบบสอบถามสำหรับผู้ปกครอง แบบประเมินการพูดสำหรับผู้ฟัง แบบประเมินการพูดสำหรับผู้วิจัย)
2. ดำเนินการวิจัยนำร่องครั้งที่ 2 โดยการทดสอบบุคลิกภาพการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็กไทยอายุ 6-12 ปี กลุ่มที่สอง จำนวน 9 คน ดำเนินกิจกรรมในช่วงเวลาครึ่งวัน เพื่อทดสอบเครื่องมือในการวิจัยซ้ำหลังจากได้ปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือในการวิจัยจากการทดสอบครั้งแรก
3. ดำเนินการวิจัยนำร่องครั้งที่ 3 เมื่อพบว่าเครื่องมือในการวิจัยมีความตรง (validity) และไม่มี การแก้ไข จึงนำไปใช้ในการทดสอบบุคลิกภาพการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็กไทยอายุ 6-12 ปี จำนวน 28 คน โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 จำนวน 11 คน กลุ่มที่ 2 จำนวน 10 คน และกลุ่มที่ 3 จำนวน 7 คน ในแต่ละกลุ่มใช้เวลาในการทำกิจกรรม ครึ่งวัน และนำผลการทดสอบไปทำการหาค่าความเที่ยง (reliability) ของเครื่องมือวิจัย

โดยการทดสอบค่าความเชื่อมั่น ผู้วิจัยได้ใช้การทดสอบค่าความเชื่อมั่น Alpha Coefficient ของ Cronbach ด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS for Windows สำหรับแบบสอบถาม

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ปกครองและเด็กที่เข้าร่วม โครงการ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.9858

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทการสื่อสารภายในครอบครัว มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.9215

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติของผู้ปกครองต่อบทบาทของโรงเรียน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.9431

ตอนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติของผู้ปกครองต่อบทบาทของการเปิดรับสื่อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.9616

รวมแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.9516 ซึ่งเป็นค่าความเชื่อมั่นที่สามารถนำไปเก็บข้อมูลจริงได้ นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้ขอความคิดเห็นจากผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการใช้ภาษา ความชัดเจน และความเหมาะสมของคำถาม รวมถึงขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาในส่วนที่บกพร่องเพื่อนำมาปรับปรุงก่อนนำไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 110 คน

4. ดำเนินการนำเครื่องมือในการวิจัยที่มีความเที่ยงและความตรง ไปใช้ในการทดสอบบุคลิกภาพการพูดต่อหน้าที่ชุมชนของเด็กไทยอายุ 6-12 ปี จำนวน 110 คน โดยแบ่งเป็น 10 กลุ่มเฉลี่ยกลุ่มละ 10 คน ในแต่ละกลุ่มใช้เวลาในการทำกิจกรรม ครึ่งวัน นำผลการทดสอบไปวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาข้อสรุปเป็นผลการศึกษาของโครงการวิจัยนี้

3.4 วิธีดำเนินการเก็บข้อมูล

เนื่องจากงานวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของชุดโครงการพัฒนาบุคลิกภาพการพูดของเด็ก ซึ่งโครงการนี้ได้ทำการเปิดรับสมัครเด็กมาเข้าร่วมโครงการ โดยผู้วิจัยได้ดำเนินกิจกรรมต่างๆเพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังนี้

1. คณะผู้วิจัยดำเนินการประชาสัมพันธ์โครงการทดสอบบุคลิกภาพการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็ก อายุ 6 – 12 ปี โดยรับสมัครเด็กที่สนใจเข้าร่วมโครงการ เป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การทดสอบนำร่อง เป็นการประชาสัมพันธ์ภายในหมู่คณะอาจารย์ นิสิต ผู้รู้จักคุ้นเคย เพื่อหาเด็กและผู้ปกครองที่สนใจเข้าร่วมโครงการทดสอบนำร่อง 43 คน เพื่อดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายตามข้อที่ 1-3 และ ระยะที่ 2 การทดสอบจริง เป็นการประชาสัมพันธ์ภายนอกผ่านสื่อต่างๆทางวิทยุ

โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ และเว็บไซต์ที่มีกลุ่มเป้าหมายเป็นเด็กและผู้ปกครองที่มีบุตร หลาน ในวัย 6 – 12 ปี จำนวน 110 คน เพื่อเชิญชวนเด็กและ/หรือ ผู้ปกครองที่สนใจพาเด็กเข้ารับการทดสอบ บุคลิกภาพในการพูดต่อหน้าทีชุมชน เพื่อดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายในข้อที่ 4 ซึ่งในหัวข้อ การศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็ก นั้นจะเก็บข้อมูลจากกลุ่ม ผู้ปกครอง ตามขั้นตอน ดังนี้

2. ในวันที่มีการดำเนินกิจกรรม คณะผู้วิจัยเชิญผู้ปกครองและเด็กเข้าห้องประชุมเพื่อชี้แจง วัตถุประสงค์และขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม จากนั้นแยกเด็กออกจากห้องประชุมเพื่อไปทำ กิจกรรมเตรียมความพร้อมก่อนการทดสอบ และขอให้ผู้ปกครองยังคงอยู่ในห้องประชุมเพื่อตอบ แบบสอบถามเกี่ยวกับ ปัจจัยส่วนบุคคล บทบาทของการสื่อสารภายในครอบครัว ทัศนคติต่อบทบาทของโรงเรียนและการเปิดรับสื่อ ที่มีผลต่อความสามารถในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็กในวัย 6 – 12 ปี หลังจากตอบแบบสอบถามเสร็จแล้ว จึงเชิญผู้ปกครองเข้าร่วมฟังการพูดและประเมิน การพูดของเด็กในฐานะผู้ฟัง

3. ในขณะที่ผู้ปกครองตอบแบบสอบถามอยู่ที่ห้องประชุม ทีมวิจัยจะพาเด็กที่จะเข้ารับการ ทดสอบมาห้องเตรียมความพร้อม โดยเริ่มแจกแบบสอบถามก่อนการทดสอบให้เด็กได้ทำเพื่อเก็บ ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของเด็กและข้อมูลเกี่ยวกับบุคลิกภาพการพูดของเด็ก จากนั้นให้เด็กเลือก อ่านนิทานจากหนังสือที่จัดเตรียมไว้ให้เพื่อเป็นการเตรียมข้อมูลด้านเนื้อหาสาระ จากนั้น รับประทานอาหารว่าง แล้วจึงพาเด็กที่พร้อมไปห้องทดสอบ ซึ่งในห้องจะมีผู้ปกครอง และกลุ่ม ผู้ฟังจำนวนทั้งสิ้น 31 คน ร่วมประเมินผลการพูด

4. หลังจากเด็กแต่ละคนทำการทดสอบการพูดเสร็จแล้ว ทีมผู้วิจัยจะพาเด็กมาที่ห้องประชุม เพื่อให้ตอบแบบสอบถามหลังการทดสอบ

5. จากขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมสรุปเป็นกำหนดการ (ดูในภาคผนวก ค)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูลและตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบคำถามนำวิจัยโดยแบ่งเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้ใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS for windows เวอร์ชัน 11.0 และแปลผลเพื่อหาค่าทางสถิติ (อ่านศิริชัย พงษ์วิชัย, 2546) ดังต่อไปนี้

1.1 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงบรรยาย (Descriptive Statistic) โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) และหาค่าร้อยละ (Percentage) จำแนกตามลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประเภทโรงเรียน สถานภาพ การสมรส รายได้ครอบครัว ตลอดจนหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่ออธิบายลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง

1.2 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) เป็นการทดสอบสมมติฐานที่ตั้งไว้ เพื่อตอบวัตถุประสงค์และคำถามนำวิจัย ดังนี้

คำถามนำวิจัยที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลส่งผลให้ความสามารถในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็กแตกต่างกันอย่างไร

เพศ

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1.1 คือ ความแตกต่างด้านเพศส่งผลให้ความสามารถด้าน

วจนภาษา (verbal) ในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็กแตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1.2 คือ ความแตกต่างด้านเพศส่งผลให้ความสามารถด้านอวจนภาษา

(non-verbal) ในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็กแตกต่างกัน

ตัวแปรอิสระ : เพศ

ตัวแปรตาม : ความสามารถทางด้านวจนภาษา (verbal) และอวจนภาษา (non-verbal)

สุขภาพ

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1.3 คือ ความแตกต่างด้านสุขภาพส่งผลให้ความสามารถด้านวจนภาษา

(verbal) ในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็กแตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1.4 คือ ความแตกต่างด้านสุขภาพส่งผลให้ความสามารถด้านอวจนภาษา

(non-verbal) ในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็กแตกต่างกัน

ตัวแปรอิสระ : สุขภาพ

ตัวแปรตาม : ความสามารถทางด้านวจนภาษา (verbal)และอวจนภาษา(non-verbal)

อุปนิสัย

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1.5 คือ ความแตกต่างด้านอุปนิสัยส่งผลให้ความสามารถด้านวจนภาษา (verbal)และอวจนภาษา(non-verbal) แตกต่างกัน

สำหรับตัวแปรด้านอุปนิสัยผู้วิจัย ได้เลือกอุปนิสัย 4 ลักษณะที่เด่นชัด ดังนี้

อุปนิสัยกล้าแสดงออก

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1.5.1 คือ ความแตกต่างด้านอุปนิสัยความกล้าแสดงออกส่งผลให้ความสามารถด้าน **วจนภาษา** (verbal) ในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็กแตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1.5.2 คือ ความแตกต่างด้านอุปนิสัยความกล้าแสดงออกส่งผลให้ความสามารถด้าน **อวจนภาษา** (non-verbal) ในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็กแตกต่างกัน

ตัวแปรอิสระ : อุปนิสัยกล้าแสดงออก

ตัวแปรตาม : ความสามารถทางด้านวจนภาษา (verbal)และอวจนภาษา(non-verbal)

อุปนิสัยขี้อาย

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1.5.3 คือ ความแตกต่างด้านอุปนิสัยขี้อายส่งผลให้ **วจนภาษา** (verbal)ในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็กแตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1.5.4 คือ ความแตกต่างด้านอุปนิสัยขี้อายส่งผลให้ความสามารถด้าน **อวจนภาษา** (non-verbal)ในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็กแตกต่างกัน

ตัวแปรอิสระ : อุปนิสัยขี้อาย

ตัวแปรตาม : ความสามารถทางด้านวจนภาษา (verbal)และอวจนภาษา(non-verbal)

อุปนิสัยร่าเริง

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1.5.5 คือ ความแตกต่างด้านอุปนิสัยร่าเริงส่งผลให้ความสามารถด้าน **วจนภาษา** (verbal)ในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็กแตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1.5.6 คือ ความแตกต่างด้านอุปนิสัยร่าเริงส่งผลให้ความสามารถด้าน **อวัจนภาษา** (non-verbal) ในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็กแตกต่างกัน

ตัวแปรอิสระ : อุปนิสัยร่าเริง

ตัวแปรตาม : ความสามารถทางด้านวัจนภาษา (verbal) และอวัจนภาษา (non-verbal)

อุปนิสัยเก็บตัว

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1.5.7 คือ ความแตกต่างด้านอุปนิสัยเก็บตัวส่งผลให้ความสามารถด้าน **วัจนภาษา** (verbal) ในการพูดต่อหน้าชุมชนแตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1.5.8 คือ ความแตกต่างด้านอุปนิสัยเก็บตัวส่งผลให้ความสามารถด้าน **อวัจนภาษา** (non-verbal) ในการพูดต่อหน้าชุมชนแตกต่างกัน

ตัวแปรอิสระ : อุปนิสัยเก็บตัว

ตัวแปรตาม : ความสามารถทางด้านวัจนภาษา (verbal) และอวัจนภาษา (non-verbal)

จากสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1.1 – 1.5 ใช้การวิเคราะห์ทางสถิติด้วยการทดสอบค่า t-Prob เพื่อวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย 2 กลุ่ม

โอกาสในการร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตร

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1.6 คือ เด็กที่มีโอกาสในการร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรในระดับความถี่ที่ต่างกันมีความสามารถด้าน **วัจนภาษา** (verbal) ในการพูดต่อหน้าชุมชนแตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1.7 คือ เด็กที่มีโอกาสในการร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรในระดับความถี่ที่ต่างกันมีความสามารถด้าน **อวัจนภาษา** (non-verbal) ในการพูดต่อหน้าชุมชนแตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1.6-1.7 ใช้การวิเคราะห์ทางสถิติด้วยการทดสอบค่า F-Prob เพื่อวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยหลายกลุ่ม (Kruskal Wallis Test) โดยได้ทำการตรวจสอบข้อมูลพบว่าข้อมูลมีการแจกแจงไม่ปกติ จึงเลือกใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแบบนอนพารามेटริก (One-way Analysis of Variance By Non-Parametric Method)

คำถามนำวิจัยที่ 2 บทบาทการสื่อสารภายในครอบครัวที่ต่างกันส่งผลต่อความสามารถในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็กอย่างไร

การสนับสนุนจากพ่อแม่

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2.1 คือ เด็กที่ได้รับการสนับสนุนจากพ่อแม่ในระดับที่ต่างกันมีความสามารถด้าน**วจนภาษา**(verbal)ในการพูดต่อหน้าชุมชนแตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2.2 คือ เด็กที่ได้รับการสนับสนุนจากพ่อแม่ในระดับที่ต่างกันมีความสามารถด้าน**อวจนภาษา**(non-verbal)ในการพูดต่อหน้าชุมชนแตกต่างกัน

ตัวแปรอิสระ : การสนับสนุนจากพ่อแม่

ตัวแปรตาม : ความสามารถทางด้านวจนภาษา (verbal)และอวจนภาษา(non-verbal)

โอกาสในการแสดงความคิดเห็นภายในครอบครัว

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2.3 คือ เด็กที่มีโอกาสในการแสดงความคิดเห็นในระดับที่ต่างกันมีความสามารถด้าน**วจนภาษา**(verbal)ในการพูดต่อหน้าชุมชนแตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2.4 คือ เด็กที่มีโอกาสในการแสดงความคิดเห็นในระดับที่ต่างกันมีความสามารถด้าน**อวจนภาษา**(non-verbal)ในการพูดต่อหน้าชุมชนแตกต่างกัน

ตัวแปรอิสระ : โอกาสในการแสดงความคิดเห็นภายในครอบครัว

ตัวแปรตาม : ความสามารถทางด้านวจนภาษา (verbal)และอวจนภาษา(non-verbal)

จากสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2.1-2.4 ใช้การวิเคราะห์ทางสถิติด้วยการทดสอบค่า F-Prob เพื่อวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยหลายกลุ่ม(Kruskal Wallis Test) โดยได้ทำการตรวจสอบข้อมูลพบว่าข้อมูลมีการแจกแจงไม่ปกติ จึงเลือกใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแบบนอนพาราเมตริก (One-way Analysis of Variance By Non-Parametric Method)

ภาษาที่ใช้สื่อสารภายในครอบครัว

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2.5 คือ ความแตกต่างด้านภาษาที่ใช้สื่อสารภายในครอบครัวส่งผลให้ความสามารถด้าน**วจนภาษา** (verbal) ในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็กแตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2.6 คือ ความแตกต่างด้านภาษาที่ใช้สื่อสารภายในครอบครัวส่งผลให้ความสามารถด้าน**อวจนภาษา** (non-verbal) ในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็กแตกต่างกัน

ตัวแปรอิสระ : ภาษาที่ใช้สื่อสารภายในครอบครัว

ตัวแปรตาม : ความสามารถทางด้านวจนภาษา(verbal)และอวจนภาษา(non-verbal)

จากสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2.5 – 2.6 ใช้การวิเคราะห์ทางสถิติด้วยการทดสอบค่า t-Prob เพื่อวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย 2 กลุ่ม

คำถามนำวิจัยที่ 3 ผู้ปกครองมีทัศนคติต่อบทบาทของโรงเรียนที่ต่างกันส่งผลให้ความสามารถในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็กแตกต่างกันอย่างไร

การเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนที่ช่วยส่งเสริมความกล้าแสดงออก

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3.1 คือ เด็กที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนที่ช่วยส่งเสริมความกล้าแสดงออกในระดับต่างกันมีความสามารถด้าน**วจนภาษา**(verbal) ในการพูดต่อหน้าชุมชนแตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3.2 คือ เด็กที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนที่ช่วยส่งเสริมความกล้าแสดงออกในระดับต่างกันมีความสามารถด้าน**อวจนภาษา** (non-verbal) ในการพูดต่อหน้าชุมชนแตกต่างกัน

ตัวแปรอิสระ : การเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนที่ช่วยส่งเสริมความกล้าแสดงออก

ตัวแปรตาม : ความสามารถทางด้านวจนภาษา (verbal)และอวจนภาษา(non-verbal)

ความสัมพันธ์ของเด็กกับครู

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3.3 คือ เด็กที่มีความสัมพันธ์กับครูในระดับต่างกันมีความสามารถด้าน**วจนภาษา**(verbal)ในการพูดต่อหน้าชุมชนแตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3.4 คือ เด็กที่มีความสัมพันธ์กับครูในระดับต่างกันมีความสามารถด้าน**อวจนภาษา**(non-verbal)ในการพูดต่อหน้าชุมชนแตกต่างกัน

ตัวแปรอิสระ : ความสัมพันธ์ของเด็กกับครู

ตัวแปรตาม : ความสามารถทางด้านวจนภาษา (verbal)และอวจนภาษา(non-verbal)

ความสัมพันธ์ของเด็กกับเพื่อน

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3.5 คือ เด็กที่มีความสัมพันธ์กับเพื่อนในระดับต่างกันมีความสามารถด้าน **วจนภาษา(verbal)**ในการพูดต่อหน้าชุมชนแตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3.6 คือ เด็กที่มีความสัมพันธ์กับเพื่อนในระดับต่างกันมีความสามารถด้าน **อวจนภาษา(non-verbal)**ในการพูดต่อหน้าชุมชนแตกต่างกัน

ตัวแปรอิสระ : ความสัมพันธ์ของเด็กกับเพื่อน

ตัวแปรตาม : ความสามารถทางด้านวจนภาษา (verbal)และอวจนภาษา(non-verbal)

การช่วยส่งเสริมจากครู

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3.7 คือ เด็กที่มีการช่วยส่งเสริมจากครูในระดับต่างกันมีความสามารถด้าน **วจนภาษา(verbal)**ในการพูดต่อหน้าชุมชนแตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3.8 คือ เด็กที่มีการช่วยส่งเสริมจากครูในระดับต่างกันมีความสามารถด้าน **อวจนภาษา(non-verbal)**ในการพูดต่อหน้าชุมชนแตกต่างกัน

ตัวแปรอิสระ : การช่วยส่งเสริมจากครู

ตัวแปรตาม : ความสามารถทางด้านวจนภาษา (verbal)และอวจนภาษา(non-verbal)

การช่วยส่งเสริมจากเพื่อน

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3.9 คือ เด็กที่มีการช่วยส่งเสริมจากเพื่อนในระดับต่างกันมีความสามารถด้าน **วจนภาษา(verbal)**ในการพูดต่อหน้าชุมชนแตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3.10 คือ เด็กที่มีการช่วยส่งเสริมจากเพื่อนในระดับต่างกันมีความสามารถด้าน **อวจนภาษา(non-verbal)**ในการพูดต่อหน้าชุมชนแตกต่างกัน

ตัวแปรอิสระ : การช่วยส่งเสริมจากเพื่อน

ตัวแปรตาม : ความสามารถทางด้านวจนภาษา(verbal)และอวจนภาษา(non-verbal)

จากสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3.1-3.10 ใช้การวิเคราะห์ทางสถิติด้วยการทดสอบค่า F-Prob เพื่อวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยหลายกลุ่ม(Kruskal Wallis Test) โดยได้ทำการตรวจสอบข้อมูลพบว่าข้อมูลมีการแจกแจงไม่ปกติ จึงเลือกใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแบบ นีออนพารามตริก (One-way Analysis of Variance By Non-Parametric Method)

คำถามนำวิจัยที่ 4 ผู้ปกครองมีทัศนคติต่อบทบาทของการเปิดรับสื่อที่ต่างกันส่งผลให้
ความสามารถในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็กแตกต่างกันอย่างไร

สำหรับข้อมูลเกี่ยวกับสื่อ นั้น ผู้วิจัยได้สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติของผู้ปกครองที่มีต่อ
บทบาทของการเปิดรับสื่อ โดยแบ่งเป็น 2 ประเด็นหลัก คือ 1) ปริมาณในการเปิดรับสื่อ และ 2) สื่อ
ที่เด็กเลือกเปิดรับมากที่สุด 3 อันดับแรก

ผลการวิจัย พบว่า สื่อที่กลุ่มตัวอย่างเลือกเปิดรับ 3 อันดับแรก ได้แก่ อันดับ 1 โทรทัศน์
อันดับ 2 ภาพยนตร์ และอันดับ 3 นิตยสาร ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้เลือก สื่อ 3 อันดับแรกที่มีการเปิดรับ
มากที่สุดและตั้งสมมติฐานและตัวแปร ดังนี้

ปริมาณการเปิดรับสื่อโทรทัศน์

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 4.1 คือ เด็กที่มีปริมาณการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ต่างกันมีความสามารถ
ด้าน **วจนภาษา**(verbal) ในการพูดต่อหน้าชุมชนแตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 4.2 คือ เด็กที่มีปริมาณการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ต่างกันมีความสามารถ
ด้าน **อวจนภาษา**(non-verbal) ในการพูดต่อหน้าชุมชนแตกต่างกัน

ตัวแปรอิสระ : ปริมาณการเปิดรับสื่อโทรทัศน์

ตัวแปรตาม : ความสามารถทางด้านวจนภาษา (verbal) และอวจนภาษา(non-verbal)

ปริมาณการเปิดรับสื่อภาพยนตร์

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 4.3 คือ เด็กที่มีปริมาณการเปิดรับสื่อภาพยนตร์ต่างกันมีความสามารถด้าน
วจนภาษา(verbal) ในการพูดต่อหน้าชุมชนแตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 4.4 คือ เด็กที่มีปริมาณการเปิดรับสื่อภาพยนตร์ต่างกันมีความสามารถด้าน
อวจนภาษา(non-verbal) ในการพูดต่อหน้าชุมชนแตกต่างกัน

ตัวแปรอิสระ : ปริมาณการเปิดรับสื่อภาพยนตร์

ตัวแปรตาม : ความสามารถทางด้านวจนภาษา (verbal) และอวจนภาษา(non-verbal)

ปริมาณการเปิดรับสื่อนิตยสาร

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 4.5 คือ เด็กที่มีปริมาณการเปิดรับสื่อนิตยสารต่างกันมีความสามารถ
ด้าน **วจนภาษา**(verbal) ในการพูดต่อหน้าชุมชนแตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 4.6 คือ เด็กที่มีปริมาณการเปิดรับสื่อนิตยสารต่างกันมีความสามารถ
ด้าน **อวจนภาษา**(non-verbal) ในการพูดต่อหน้าชุมชนแตกต่างกัน

ตัวแปรอิสระ : ปริมาณการเปิดรับสื่อวิทยุ

ตัวแปรตาม : ความสามารถทางด้านวิชาภาษา(verbal)และอวิชาภาษา(non-verbal)

จากสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 4.1-4.6 ใช้การวิเคราะห์ทางสถิติด้วยการทดสอบค่า F-Prob เพื่อวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยหลายกลุ่ม(Kruskal Wallis Test) โดยได้ทำการตรวจสอบข้อมูลพบว่าข้อมูลมีการแจกแจงไม่ปกติ จึงเลือกใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแบบนอนพารามेटริก (One-way Analysis of Variance By Non-Parametric Method)

ผู้วิจัยได้นำคะแนนความสามารถด้านวิชาภาษา(verbal) มาจากวิทยานิพนธ์ เรื่อง การสื่อสารเชิงวัจนะในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็กไทยอายุ 6-12 ปี โดย ปณิธา วรศาสตร์ (2547) และ คะแนนความสามารถด้านอวิชาภาษา(non-verbal)มาจากวิทยานิพนธ์เรื่อง การสื่อสารเชิงอวัจนะในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็กไทยอายุ 6-12 ปี โดย อมลิน ศิริสวัสดิ์ (2547) ซึ่งงานวิทยานิพนธ์ทั้ง 2 ชิ้น อยู่ในชุด โครงการวิจัยเกี่ยวกับงานวิทยานิพนธ์ชิ้นนี้

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากข้อคำตอบจากแบบสอบถามปลายเปิดสำหรับผู้ปกครอง โดยนำคำตอบที่ได้ มาประมวล จัดกลุ่ม จำแนกความถี่ และหาค่าร้อยละ ตามประเด็นดังนี้

1) ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่

- ความสามารถพิเศษของเด็ก
- ประสบการณ์ในการแสดงความสามารถพิเศษ
- วิชาที่เรียนพิเศษ(ด้านวิชาการ)
- วิชาที่เรียนพิเศษ(เพื่อเสริมความสามารถพิเศษ)
- ลักษณะเด่นเฉพาะตัว

2) บทบาทการสื่อสารภายในครอบครัว ได้แก่

- ปัญหาบุคลิกภาพการพูดและการแสดงออกของเด็ก
- จุดประสงค์ที่อยากเข้าร่วมโครงการ
- การวางกฎระเบียบที่สมาชิกทุกคนต้องปฏิบัติตาม
- การช่วยส่งเสริมให้บุตรหลานกล้าคิด พูด และแสดงออก

3) ทักษะคติของผู้ปกครองต่อบทบาทของโรงเรียน ได้แก่

- การมีส่วนร่วมกับกิจกรรมของโรงเรียน
- การรับรู้ข้อมูลถึงความสัมพันธ์ระหว่างบุตรหลานกับครู

- การรับรู้ข้อมูลถึงความสัมพันธ์ระหว่างบุตรหลานกับครู
  - พฤติกรรมที่เหมือนและแตกต่างของบุตรหลานที่โรงเรียนกับที่บ้าน
  - ความต้องการของผู้ปกครองต่อบทบาทของโรงเรียนในการส่งเสริมพัฒนาการของบุตรหลานให้กล้าคิด พุด และแสดงออก
- 4) **ทัศนคติของผู้ปกครองต่อบทบาทของการเปิดรับสื่อ ได้แก่**
- รายการโทรทัศน์ที่บุตรหลานชอบและผู้ปกครองสนับสนุน
  - นิยายสารที่บุตรหลานชอบและผู้ปกครองสนับสนุน
  - ภาพยนตร์ที่บุตรหลานชอบและผู้ปกครองสนับสนุน
  - เว็บไซต์ที่บุตรหลานชอบและผู้ปกครองสนับสนุน
  - เกมที่บุตรหลานชอบและผู้ปกครองสนับสนุน
  - เหตุผลในการสนับสนุน

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการเก็บข้อมูลมารวบรวมและนำข้อมูลที่ได้อธิบายผลการวิจัย โดยจะสรุปและวิเคราะห์ที่เป็นประเด็นสำคัญ เพื่อตอบคำถามนำวิจัย ซึ่งจะเป็นส่วนเสริมของการแปรผลที่จะนำเสนอในบทที่ 4 (ผลการวิจัย) และการอภิปรายผลในบทที่ 5 (สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ) ต่อไป เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์และชัดเจนยิ่งขึ้น

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็กไทยอายุ 6-12 ปี” เป็นหนึ่งในชุดโครงการพัฒนาบุคลิกภาพการพูดของเด็กไทยอายุ 6-12 ปี ซึ่งประกอบไปด้วย การศึกษาเชิงวิจนะและการสื่อสารเชิงวิจนะในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็กไทยอายุ 6-12 ปี ซึ่งในส่วนของ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็กนี้ ได้ใช้วิธีเก็บข้อมูล โดยการเก็บข้อมูลจากผู้ปกครองด้วยการใช้แบบสอบถาม สามารถสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้เป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล (เรียงตามลำดับคำถามนำวิจัย)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่าง

แสดงผลโดยการหาค่าแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) และค่าร้อยละ (Percentage) ซึ่งนำเสนอในตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 แสดงลักษณะทางประชากรกลุ่มตัวอย่าง(ผู้ปกครอง)

ลักษณะทางประชากรกลุ่มผู้ปกครอง (n = 153)	จำนวน	ร้อยละ
สถานภาพการสมรสของผู้ปกครอง		
หย่าร้าง	1	0.7
อยู่ด้วยกัน	102	66.7
แยกกันอยู่	1	0.7
อื่น ๆ	5	3.3
ไม่ระบุ	44	28.8
ระดับการศึกษาบิดา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	34	22.2
ปริญญาตรี	70	45.8

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ลักษณะทางประชากรกลุ่มผู้ปกครอง (n=153)	จำนวน	ร้อยละ
ระดับการศึกษาบิดา(ต่อ)		
สูงกว่าปริญญาตรี	42	27.5
ไม่ระบุ	7	6.4
ระดับการศึกษามารดา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	36	23.5
ปริญญาตรี	78	51.0
สูงกว่าปริญญาตรี	35	22.9
ไม่ระบุ	4	2.6
บุคคลที่เลี้ยงดูเด็ก		
พ่อ	8	5.2
แม่	29	19.0
พ่อและแม่	113	73.9
บุคคลอื่น	3	2.0
รายได้ครอบครัวเฉลี่ย		
10,000 – 20,000	23	15.0
20,001 – 30,000	14	9.2
30,001 – 40,000	5	3.3
40,001 – 50,000	20	13.1
50,001 – 60,000	14	9.2
60,001 – 70,000	5	3.3
70,001 ขึ้นไป	57	37.3
ไม่ระบุ	15	9.8

จากตารางที่ 4.1 จะเห็นได้ว่า สถานภาพการสมรสส่วนใหญ่ของผู้ปกครองที่พาเด็กมาเข้าร่วมโครงการ อยู่ด้วยกัน ร้อยละ 66.7 ระดับการศึกษาทั้งบิดาและมารดาอยู่ในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 45.8 และ 51.0 บุคคลที่เลี้ยงดูเด็กส่วนใหญ่เป็นทั้งพ่อและแม่ดูแลร่วมกัน ร้อยละ 73.9 รายได้ครอบครัวเฉลี่ยอยู่ที่ 70,000 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 37.3

ตารางที่ 4.2 แสดงลักษณะทางประชากรทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง(เด็ก)

ลักษณะทางประชากรกลุ่มเด็ก (n = 153)	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	71	46.4
หญิง	82	53.6
อายุ		
6	19	12.4
7	43	28.1
8	26	17.0
9	29	19.0
10	19	12.4
11	13	8.5
12	4	2.6
ระดับชั้น		
ป.1	38	24.8
ป.2	32	20.9
ป.3	36	23.5
ป.4	16	10.5
ป.5	21	13.7
ป.6	10	6.5
ประเภทโรงเรียน		
รัฐบาล	31	20.3
เอกชน	62	40.5
สังกัดกทม.	5	3.3
เครือสาธิต	52	34.0
นานาชาติ	3	2.0

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ลักษณะโรงเรียน	ชายล้วน	13	8.5
	หญิงล้วน	18	11.8
	สหศึกษา	122	79.7
ผลการเรียน	เกรด 3.5-4.0	102	66.7
	เกรด 3.0-3.49	30	19.6
	เกรด 2.5-2.99	8	5.2
	เกรดต่ำกว่า 2.5	6	3.9
	ไม่ระบุ	7	4.6

จากการแจกแบบสอบถามให้กับผู้ปกครองที่พาบุตรหลานมาร่วมโครงการพัฒนาบุคลิกภาพ การพูดจำนวนทั้งสิ้น 153 ชุด สามารถแบ่งเด็กที่สมัครเข้าร่วมโครงการเป็นเพศชาย 71 คน คิดเป็นร้อยละ 46.4 และเพศหญิง 82 คน คิดเป็นร้อยละ 53.6 ส่วนใหญ่เด็กอายุ 7 ปี คิดเป็นร้อยละ 28.1 รองลงมา อายุ 9 ปี คิดเป็นร้อยละ 19.0 ถัดไปอายุ 8 ปี คิดเป็นร้อยละ 17.0 และอายุ 6, 10, 11 และ 12 ปี ตามลำดับ เด็กที่เข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้น ป.1 คิดเป็นร้อยละ 24.8 รองลงมา คือ ป.3 (ร้อยละ 23.5) และ ป.2 (ร้อยละ 20.9) ถัดมาเป็นระดับชั้น ป.5, ป.4 และ ป.6 ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 40.5 ศึกษาอยู่ในโรงเรียนเอกชน รองลงมาศึกษาอยู่ในโรงเรียนเครือสาธิต (ร้อยละ 34.0) ถัดมาศึกษาอยู่ในโรงเรียนรัฐบาล (ร้อยละ 20.3) โรงเรียนส่วนใหญ่ของกลุ่มตัวเป็นสหศึกษา คิดเป็นร้อยละ 79.7 ผลการเรียนของเด็กส่วนใหญ่จากการสอบถามจากผู้ปกครองเด็กมีเกรดเฉลี่ยอยู่ในช่วง 3.5-4.0 คิดเป็นร้อยละ 66.7

4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลของงานวิจัยชิ้นนี้ ได้นำคะแนนเฉลี่ยความสามารถด้านวจนภาษา (verbal) และอวจนภาษา (non-verbal) ในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็กที่เข้าร่วมโครงการพัฒนาบุคลิกภาพการพูด มาจากงานวิจัย 2 ชิ้น คือ การสื่อสารเชิงวจนในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็กไทยอายุ 6-12 ปี (ปณิชากร วงศาสุลักษณ์, 2547) และ การสื่อสารเชิงอวจนในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็กไทยอายุ 6-12 ปี (อมลิน ศิริสวัสดิ์, 2547) โดยนำคะแนนดังกล่าว มาทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่าง คะแนนเฉลี่ยความสามารถทั้ง 2 ด้านกับปัจจัยด้านต่าง ๆ ตามสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

4.2.1 ผลการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลให้ความสามารถในการพูดต่อหน้า ชุมชนของเด็กแตกต่างกัน

เพศ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างมาทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของความสามารถทางด้านวจนภาษา(verbal)และอวจนภาษา(non-verbal)ของเพศชายและเพศหญิง โดยใช้การทดสอบค่าเฉลี่ยสำหรับ 2 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นอิสระต่อกัน (Independent Sample) ด้วยค่าสถิติ t-Prob ตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1.1 และ1.2 ดังแสดงผลในตารางที่ 4.3

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1.1 คือ ความแตกต่างด้านเพศส่งผลให้ความสามารถด้าน **วจนภาษา** (verbal) ในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็กแตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1.2 คือ ความแตกต่างด้านเพศส่งผลให้ความสามารถด้าน **อวจนภาษา** (non-verbal) ในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็กแตกต่างกัน

สมมติฐานทางสถิติ $H_0 : \mu_1 = \mu_2$

$H_1 : \mu_1 \neq \mu_2$

μ_1 หมายถึง ค่าเฉลี่ยความสามารถทางด้าน **วจนภาษา**และ**อวจนภาษา**ของเพศชาย

μ_2 หมายถึง ค่าเฉลี่ยความสามารถทางด้าน **วจนภาษา**และ**อวจนภาษา**ของเพศหญิง

ตารางที่ 4.3 แสดงการทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของ ความสามารถด้าน **วจนภาษา** (verbal) และ**อวจนภาษา** (non-verbal) ของเพศชายและเพศหญิง

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (n)	ด้าน วจนภาษา (verbal)			ด้าน อวจนภาษา (non-verbal)		
		ค่าเฉลี่ย (Mean)	SD	t-Prob	ค่าเฉลี่ย (Mean)	SD	t-Prob
เพศชาย	71	2.34	.631	.461	2.39	.492	.925
หญิง	82	2.41	.647		2.40	.563	

($\alpha=0.05$) การแปลความหมายค่าเฉลี่ย 1.00-1.75 ควรปรับปรุง ;1.76-2.50 พอใช้;2.51-3.25 ดี;3.26-4.00 ดีมาก

จากตารางที่ 4.3 ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ t-Prob ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า กลุ่มตัวอย่างเพศชายและเพศหญิงมีความสามารถด้าน **วจนภาษา**(verbal)และ**อวจนภาษา**(non-verbal) ในการพูดต่อหน้าชุมชนไม่แตกต่างกัน

สุขภาพ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างมาทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของความสามารถทางด้านวจนภาษา(verbal)และอวจนภาษา(non-verbal)ของเด็กที่มีสุขภาพแข็งแรงและมีโรคประจำตัว โดยใช้การทดสอบค่าเฉลี่ยสำหรับ 2 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นอิสระต่อกัน (Independent Sample) ด้วยค่าสถิติ t-Prob ตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1.3 และ 1.4 ดังแสดงผลในตารางที่ 4.4

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1.3 คือ ความแตกต่างด้านสุขภาพส่งผลให้ความสามารถด้าน **วจนภาษา** (verbal) ในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็กแตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1.4 คือ ความแตกต่างด้านสุขภาพส่งผลให้ความสามารถด้าน **อวจนภาษา** (non-verbal) ในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็กแตกต่างกัน

สมมติฐานทางสถิติ $H_0 : \mu_1 = \mu_2$

$H_1 : \mu_1 \neq \mu_2$

μ_1 หมายถึง ค่าเฉลี่ยความสามารถทางด้าน **วจนภาษา** และ **อวจนภาษา** ของเด็กที่มีสุขภาพแข็งแรง

μ_2 หมายถึง ค่าเฉลี่ยความสามารถทางด้าน **วจนภาษา** และ **อวจนภาษา** ของเด็กที่มีโรคประจำตัว

ตารางที่ 4.4 แสดงการทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของความสามารถด้าน **วจนภาษา**(verbal) และ **อวจนภาษา** (non-verbal) ของเด็กที่มีสุขภาพแข็งแรงและมีโรคประจำตัว

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (n)	ด้านวจนภาษา(verbal)			ด้านอวจนภาษา(non-verbal)		
		ค่าเฉลี่ย (Mean)	SD	t-Prob	ค่าเฉลี่ย (Mean)	SD	t-Prob
สุขภาพ แข็งแรง	134	2.37	.633	.761	2.42	.539	.185
มีโรคประจำตัว	19	2.42	.692		2.26	.452	

($\alpha=0.05$) การแปลความหมายค่าเฉลี่ย 1.00-1.75 ควรปรับปรุง ; 1.76-2.50 พอใช้; 2.51-3.25 ดี; 3.26-4.00 ดีมาก

จากตารางที่ 4.4 ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ t-Prob ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า เด็กที่มีสุขภาพแข็งแรงและเด็กที่มีโรคประจำตัวมีความสามารถด้าน **วจนภาษา**(verbal) และ **อวจนภาษา**(non-verbal) ในการพูดต่อหน้าชุมชนไม่แตกต่างกัน

อุปนิสัย ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างมาทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของความสามารถทางด้านวจนภาษา(verbal)และอวจนภาษา(non-verbal)ของเด็กที่มีอุปนิสัย กล้าแสดงออก จี้อาย ร่าเริง เก็บตัวและ เด็กที่ไม่มีอุปนิสัยดังกล่าว โดยใช้การทดสอบค่าเฉลี่ยสำหรับ 2 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นอิสระต่อกัน (Independent Sample) ด้วยค่าสถิติ t-Prob ตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1.5.1-1.5.8 ดังแสดงผลในตารางที่ 4.5

อุปนิสัยกล้าแสดงออก

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1.5.1 คือ ความแตกต่างด้านอุปนิสัยความกล้าแสดงออกส่งผลให้ความสามารถด้าน**วจนภาษา** (verbal) ในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็กแตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1.5.2 คือ ความแตกต่างด้านอุปนิสัยความกล้าแสดงออกส่งผลให้ความสามารถด้าน**อวจนภาษา** (non-verbal) ในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็กแตกต่างกัน

อุปนิสัยจี้อาย

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1.5.3 คือ ความแตกต่างด้านอุปนิสัยจี้อายส่งผลให้**วจนภาษา** (verbal) ในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็กแตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1.5.4 คือ ความแตกต่างด้านอุปนิสัยจี้อายส่งผลให้ความสามารถด้าน**อวจนภาษา** (non-verbal) ในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็กแตกต่างกัน

อุปนิสัยร่าเริง

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1.5.5 คือ ความแตกต่างด้านอุปนิสัยร่าเริงส่งผลให้ความสามารถด้าน**วจนภาษา** (verbal) ในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็กแตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1.5.6 คือ ความแตกต่างด้านอุปนิสัยร่าเริงส่งผลให้ความสามารถด้าน**อวจนภาษา** (non-verbal) ในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็กแตกต่างกัน

อุปนิสัยเก็บตัว

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1.5.7 คือ ความแตกต่างด้านอุปนิสัยเก็บตัวส่งผลให้ความสามารถด้าน**วจนภาษา** (verbal) ในการพูดต่อหน้าชุมชนแตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1.5.8 คือ ความแตกต่างด้านอุปนิสัยเก็บตัวส่งผลให้ความสามารถด้าน**อวจนภาษา** (non-verbal) ในการพูดต่อหน้าชุมชนแตกต่างกัน

สมมติฐานทางสถิติ $H_0 : \mu_1 = \mu_2$

$H_1 : \mu_1 \neq \mu_2$

μ_1 หมายถึง ค่าเฉลี่ยความสามารถทางด้าน**วจนภาษาและอวจนภาษา**ของเด็กที่มีอุปนิสัยกล้าแสดงออก/ขี้อาย/ร่าเริง/เก็บตัว

μ_2 หมายถึง ค่าเฉลี่ยความสามารถทางด้าน**วจนภาษาและอวจนภาษา**ของเด็กที่ไม่มีอุปนิสัยกล้าแสดงออก/ขี้อาย/ร่าเริง/เก็บตัว

ตารางที่ 4.5 แสดงการทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของความสามารถด้าน**วจนภาษา(verbal)** และ**อวจนภาษา (non-verbal)** ของเด็กที่มีอุปนิสัยกล้าแสดงออก/ขี้อาย/ร่าเริง/เก็บตัว และเด็กที่ไม่มีอุปนิสัยดังกล่าว

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (n)	ด้าน วจนภาษา(verbal)			ด้าน อวจนภาษา(non-verbal)		
		ค่าเฉลี่ย (Mean)	SD	t-Prob	ค่าเฉลี่ย (Mean)	SD	t-Prob
อุปนิสัยส่วนตัว							
1) กล้าแสดงออก							
กล้าแสดงออก	56	2.52	.687	.041	2.37	.572	.084
ไม่กล้าแสดงออก	97	2.30	.598		2.42	.498	
2) ขี้อาย							
ขี้อาย	57	2.26	.613	.084	2.37	.522	.588
ไม่ขี้อาย	96	2.45	.647		2.42	.536	
3) ร่าเริง							
ร่าเริง	78	2.38	.564	.914	2.41	.495	.784
ไม่ร่าเริง	75	2.37	.712		2.39	.567	
4) เก็บตัว							
เก็บตัว	9	2.33	.707	.826	2.11	.601	.093
ไม่เก็บตัว	144	2.38	.637		2.42	.522	

($\alpha=0.05$) การแปลความหมายค่าเฉลี่ย 1.00-1.75 ควรปรับปรุง ;1.76-2.50 พอใช้;2.51-3.25 ดี;3.26-4.00 ดีมาก

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ปัจจัยด้านอุปนิสัยส่วนตัว แบ่งเป็น 4 ด้าน ได้แก่ กล้าแสดงออก ขี้อาย ร่าเริง และเก็บตัว สรุปผลได้ดังนี้

ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ t-Prob ของอุปนิสัยกล้าแสดงออก ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า เด็กที่มีอุปนิสัยความกล้าแสดงออกและเด็กที่ไม่มีอุปนิสัยความกล้าแสดงออกมีความสามารถด้าน วจนภาษา(verbal)ในการพูดต่อหน้าชุมชนแตกต่างกัน แต่สำหรับด้านอวจนภาษา(non-verbal) ผลการ ทดสอบด้วยค่าสถิติ t-Prob ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า เด็กที่มีอุปนิสัยความกล้าแสดงออกและเด็กที่ ไม่มีอุปนิสัยความกล้าแสดงออกมีความสามารถด้านอวจนภาษา(non-verbal)ในการพูดต่อหน้าชุมชน ไม่แตกต่างกัน

ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ t-Prob ของอุปนิสัยขี้อาย ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า เด็กที่มี อุปนิสัยขี้อายและเด็กที่ไม่มีอุปนิสัยขี้อายมีความสามารถด้านวจนภาษา(verbal)และอวจนภาษา(non- verbal)ในการพูดต่อหน้าชุมชนไม่แตกต่างกัน

ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ t-Prob ของอุปนิสัยร่าเริง ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า เด็กที่มี อุปนิสัยร่าเริงและเด็กที่ไม่มีอุปนิสัยร่าเริงมีความสามารถด้านวจนภาษา(verbal)และอวจนภาษา(non- verbal)ในการพูดต่อหน้าชุมชนไม่แตกต่างกัน

ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ t-Prob ของอุปนิสัยเก็บตัว ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า เด็กที่มี อุปนิสัยเก็บตัวและเด็กที่ไม่มีอุปนิสัยเก็บตัวมีความสามารถด้านวจนภาษา(verbal) และอวจนภาษา (non-verbal)ในการพูดต่อหน้าชุมชนไม่แตกต่างกัน

โอกาสในการร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตร ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่าง มาทดสอบ สมมติฐานเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของความสามารถทางด้านวจนภาษา(verbal) และอวจนภาษา(non-verbal)ของเด็กที่มีโอกาสในการร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรในระดับความถี่ที่ ต่างกัน โดยใช้การทดสอบค่าเฉลี่ยสำหรับหลายกลุ่มตัวอย่าง ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนจำแนก ทางเดียวแบบนอนพารามตริก (One-way Analysis of Variance By Non-Parametric Method) ด้วย ค่าสถิติ F-Prob ตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1.6 และ 1.7 ดังแสดงผลในตารางที่ 4.6

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1.6 คือ เด็กที่มีโอกาสในการร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรในระดับความถี่ที่

ต่างกันมีความสามารถด้านวจนภาษา(verbal)ในการพูดต่อหน้าชุมชน
แตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1.7 คือ เด็กที่มีโอกาสในการร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรในระดับความถี่ที่

ต่างกันมีความสามารถด้านอวจนภาษา(non-verbal)ในการพูดต่อหน้า
ชุมชนแตกต่างกัน

สมมติฐานทางสถิติ H_0 : เด็กที่มีโอกาสในการร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรในระดับความถี่ที่ต่างกัน มีความสามารถด้าน **วจนภาษา(verbal)**และ**อวจนภาษา (non-verbal)**ในการพูดต่อหน้าชุมชนไม่แตกต่างกัน
 H_1 : มีค่าเฉลี่ยอย่างน้อย 2 กลุ่มที่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.6 แสดงการทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของความสามารถด้าน **วจนภาษา (verbal)** และ**อวจนภาษา (non-verbal)** ของเด็กที่มีโอกาสในการร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรในระดับความถี่ที่ต่างกัน

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (n)	ด้านวจนภาษา(verbal)				ด้านอวจนภาษา(non-verbal)				
		ค่าเฉลี่ย (Mean)	SD	Mean Rank	F-Prob	ค่าเฉลี่ย (Mean)	SD	Mean Rank	F-Prob	
โอกาสในการร่วม กิจกรรมเสริมหลักสูตร ไม่เคย	61	2.21	.609	65.97	.000	2.30	.527	69.45	.011	
	เคยบ้าง	79	2.42	.633		78.78	2.42	.496		77.62
	บ่อยครั้ง-เสมอ ๆ	12	3.00	.426		115.00	2.91	.577		104.96

($\alpha=0.05$)การแปลความหมายค่าเฉลี่ย 1.00-1.75 ควรปรับปรุง ;1.76-2.50 พอใช้;2.51-3.25 ดี;3.26-4.00 ดีมาก

จากตารางที่ 4.6 ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ F-Prob ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า เด็กที่มีโอกาสในการร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรในระดับความถี่ที่ต่างกันมีความสามารถด้าน **วจนภาษา (verbal)**และ**อวจนภาษา(non-verbal)**ในการพูดต่อหน้าชุมชนแตกต่างกัน

4.2.2 ผลการวิจัยเกี่ยวกับบทบาทการสื่อสารภายในครอบครัวที่ส่งผลให้ความสามารถในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็กแตกต่างกัน

การสนับสนุนจากพ่อแม่ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่าง มาทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของความสามารถทางด้าน **วจนภาษา(verbal)**และ**อวจนภาษา (non-verbal)**ของเด็กที่ได้รับการสนับสนุนจากพ่อแม่ในระดับที่ต่างกัน โดยใช้การทดสอบค่าเฉลี่ยสำหรับหลายกลุ่มตัวอย่าง ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนจำแนกทางเดียวแบบนีออนพารามตริก

(One-way Analysis of Variance By Non-Parametric Method) ด้วยค่าสถิติ F-Prob ตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2.1 และ 2.2 ดังแสดงผลในตารางที่ 4.7

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2.1 คือ เด็กที่ได้รับการสนับสนุนจากพ่อแม่ในระดับที่ต่างกันมี ความสามารถด้าน **วจนภาษา(verbal)** ในการพูดต่อหน้าชุมชนแตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2.2 คือ เด็กที่ได้รับการสนับสนุนจากพ่อแม่ในระดับที่ต่างกันมีความสามารถด้าน **อวจนภาษา(non-verbal)** ในการพูดต่อหน้าชุมชนแตกต่างกัน

สมมติฐานทางสถิติ H_0 : เด็กที่ได้รับการสนับสนุนจากพ่อแม่ในระดับที่ต่างกันมีความสามารถด้าน **วจนภาษา(verbal)** และ **อวจนภาษา(non-verbal)** ในการพูดต่อหน้าชุมชนไม่แตกต่างกัน

H_1 : มีค่าเฉลี่ยอย่างน้อย 2 กลุ่มที่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.7 แสดงการทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของความสามารถด้าน **วจนภาษา(verbal)** และ **อวจนภาษา(non-verbal)** ของเด็กที่ได้รับการสนับสนุนจากพ่อแม่ในระดับที่ต่างกัน

การสื่อสารภายในครอบครัว	จำนวน (n)	ด้านวจนภาษา(verbal)				ด้านอวจนภาษา(non-verbal)			
		ค่าเฉลี่ย	SD	Mean Rank	F-Prob	ค่าเฉลี่ย	SD	Mean Rank	F-Prob
การสนับสนุนของพ่อแม่ ไม่สนับสนุนเลย – สนับสนุนปานกลาง	38	2.21	.664	65.91	.193	2.29	.515	68.04	.363
สนับสนุนค่อนข้างมาก	56	2.45	.630	80.47		2.43	.535	78.02	
สนับสนุนมากที่สุด	56	2.43	.628	77.04		2.45	.537	78.04	

($\alpha=0.05$)การแปลความหมายค่าเฉลี่ย 1.00-1.75 ควรปรับปรุง ;1.76-2.50 พอใช้;2.51-3.25 ดี;3.26-4.00 ดีมาก

จากตารางที่ 4.7 ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ F-Prob ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า เด็กที่ได้รับการสนับสนุนจากพ่อแม่มากน้อยต่างกันมีความสามารถด้าน **วจนภาษา(verbal)** และ **อวจนภาษา(non-verbal)** ในการพูดต่อหน้าชุมชนไม่แตกต่างกัน

โอกาสในการแสดงความคิดเห็น ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่าง มาทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของความสามารถทางด้านวจนภาษา(verbal)และอวจนภาษา(non-verbal)ของเด็กที่มีโอกาสในการแสดงความคิดเห็นในระดับที่ต่างกัน โดยใช้การทดสอบค่าเฉลี่ยสำหรับหลายกลุ่มตัวอย่าง ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนจำแนกทางเดียวแบบนอนพารามตริก (One-way Analysis of Variance By Non-Parametric Method) ด้วยค่าสถิติ F-Prob ตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2.3 และ 2.4 ดังแสดงผลในตารางที่ 4.8

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2.3 คือ เด็กที่มีโอกาสในการแสดงความคิดเห็นในระดับที่ต่างกันมีความสามารถด้านวจนภาษา(verbal)ในการพูดต่อหน้าชุมชนแตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2.4 คือ เด็กที่มีโอกาสในการแสดงความคิดเห็นในระดับที่ต่างกันมีความสามารถด้านอวจนภาษา(non-verbal)ในการพูดต่อหน้าชุมชนแตกต่างกัน

สมมติฐานทางสถิติ H_0 : เด็กที่มีโอกาสในการแสดงความคิดเห็นในระดับที่ต่างกันมีความสามารถด้านวจนภาษา(verbal)ในการพูดต่อหน้าชุมชนไม่แตกต่างกัน
 H_1 : มีค่าเฉลี่ยอย่างน้อย 2 กลุ่มที่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.8 แสดงการทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของความสามารถด้านวจนภาษา(verbal) และอวจนภาษา (non-verbal) ของเด็กที่มีโอกาสในการแสดงความคิดเห็นในระดับที่ต่างกัน

การสื่อสารภายในครอบครัว	จำนวน (n)	ด้านวจนภาษา(verbal)				ด้านอวจนภาษา(non-verbal)			
		ค่าเฉลี่ย	SD	Mean Rank	F-Prob	ค่าเฉลี่ย	SD	Mean Rank	F-Prob
โอกาสในการแสดงความคิดเห็น ไม่มีโอกาสออกความคิดเห็น- ให้ออกความคิดเห็นปานกลาง	39	2.21	.570	65.44	.104	2.26	.498	66.99	.162
ให้ออกความคิดเห็นบ่อยครั้ง	58	2.45	.680	82.08		2.45	.535	79.86	
ให้ออกความคิดเห็นทุกครั้ง	56	2.43	.628	79.79		2.45	.537	81.01	

($\alpha=0.05$)การแปลความหมายค่าเฉลี่ย 1.00-1.75 ควรปรับปรุง ;1.76-2.50 พอใช้;2.51-3.25 ดี;3.26-4.00 ดีมาก

จากตารางที่ 4.8 ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ F-Prob ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า เด็กที่มีโอกาสในการแสดงความคิดเห็นมากน้อยต่างกันมีความสามารถด้านวัจนภาษา(verbal)และ อวัจนภาษา(non-verbal)ในการพูดต่อหน้าชุมชนไม่แตกต่างกัน

ภาษาที่ใช้สื่อสารภายในครอบครัว ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างมาทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของความสามารถทางด้านวัจนภาษา(verbal)และอวัจนภาษา(non-verbal)ของเด็กที่ใช้ 1 ภาษา และเด็กที่ใช้หลายภาษาในการสื่อสารภายในครอบครัว โดยใช้การทดสอบค่าเฉลี่ยสำหรับ 2 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นอิสระต่อกัน (Independent Sample) ด้วยค่าสถิติ t-Prob ตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2.5 และ 2.6 ดังแสดงผลในตารางที่ 4.9

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2.5 คือ ความแตกต่างด้านภาษาที่ใช้สื่อสารภายในครอบครัวส่งผลให้ความสามารถด้านวัจนภาษา (verbal)ในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็กแตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2.6 คือ ความแตกต่างด้านภาษาที่ใช้สื่อสารภายในครอบครัวส่งผลให้ความสามารถด้านอวัจนภาษา (non-verbal)ในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็กแตกต่างกัน

สมมติฐานทางสถิติ $H_0 : \mu_1 = \mu_2$

$H_1 : \mu_1 \neq \mu_2$

μ_1 หมายถึง ค่าเฉลี่ยความสามารถทางด้านวัจนภาษาและอวัจนภาษาของเด็กที่ใช้ 1 ภาษา

μ_2 หมายถึง ค่าเฉลี่ยความสามารถทางด้านวัจนภาษาและอวัจนภาษาของเด็กที่ใช้หลายภาษา

ตารางที่ 4.9 แสดงการทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของความสามารถด้านวัจนภาษา(verbal) และอวัจนภาษา (non-verbal) ของเด็กที่ใช้ 1 ภาษาและเด็กที่ใช้หลายภาษาในการสื่อสารภายในครอบครัว

ภาษาที่ใช้สื่อสารภายในครอบครัว	จำนวน (n)	ด้านวัจนภาษา(verbal)			ด้านอวัจนภาษา(non-verbal)		
		ค่าเฉลี่ย (Mean)	SD	t-Prob	ค่าเฉลี่ย (Mean)	SD	t-Prob
เด็กที่ใช้ 1 ภาษา	140	2.37	.627	.628	2.40	.520	.921
เด็กที่ใช้หลายภาษา	13	2.46	.776		2.38	.650	

($\alpha=0.05$)การแปลความหมายค่าเฉลี่ย 1.00-1.75 ควรปรับปรุง ;1.76-2.50 พอใช้;2.51-3.25ดี;3.26-4.00 ดีมาก

จากตารางที่ 4.9 ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ t-Prob ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า เด็กที่ใช้ภาษาเดียวและหลายภาษาในครอบครัวมีความสามารถด้านวจนภาษา(verbal)และอวจนภาษา(non-verbal)ในการพูดต่อหน้าชุมชนไม่แตกต่างกัน

4.2.3 ผลการวิจัยเกี่ยวกับทัศนคติของผู้ปกครองต่อบทบาทของโรงเรียนที่ส่งผลให้ความสามารถในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็กแตกต่างกัน

การเข้าร่วมกิจกรรมกับทางโรงเรียน ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่าง มาทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของความสามารถทางด้านวจนภาษา(verbal)และอวจนภาษา(non-verbal)ของเด็กที่มีการเข้าร่วมกิจกรรมกับทางโรงเรียนในระดับที่ต่างกัน โดยใช้การทดสอบค่าเฉลี่ยสำหรับหลายกลุ่มตัวอย่าง ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนจำแนกทางเดียวแบบนอนพารามเมตริก (One-way Analysis of Variance By Non-Parametric Method) ด้วยค่าสถิติ F-Prob ตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3.1 และ 3.2 ดังแสดงผลในตารางที่ 4.10

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3.1 คือ เด็กที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนที่ช่วยส่งเสริมความกล้าแสดงออกในระดับต่างกันมีความสามารถด้านวจนภาษา(verbal)ในการพูดต่อหน้าชุมชนแตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3.2 คือ เด็กที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนที่ช่วยส่งเสริมความกล้าแสดงออกในระดับต่างกันมีความสามารถด้านอวจนภาษา(non-verbal)ในการพูดต่อหน้าชุมชนแตกต่างกัน

สมมติฐานทางสถิติ H_0 : เด็กที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนที่ช่วยส่งเสริมความกล้าแสดงออกในระดับต่างกันมีความสามารถด้านวจนภาษา(verbal)

อวจนภาษา(non-verbal)ในการพูดต่อหน้าชุมชนไม่แตกต่างกัน

H_1 : มีค่าเฉลี่ยอย่างน้อย 2 กลุ่มที่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.10 แสดงการทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของความสามารถด้านวจนภาษา(verbal) และอวจนภาษา (non-verbal) ของเด็กที่มีการร่วมกิจกรรมกับทางโรงเรียนในระดับที่ต่างกัน

บทบาทของโรงเรียน	จำนวน (n)	ด้านวจนภาษา(verbal)				ด้านอวจนภาษา(non-verbal)			
		ค่าเฉลี่ย	SD	Mean Rank	F-Prob	ค่าเฉลี่ย	SD	Mean Rank	F-Prob
การเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมให้กล้าแสดงออก									
ไม่ส่งเสริมเลข-ส่งเสริมปานกลาง	52	2.23	.703	64.42	.134	2.27	.490	62.39	.053
ส่งเสริมค่อนข้างมาก	54	2.50	.575	78.94		2.48	.540	77.23	
ส่งเสริมมากที่สุด	37	2.43	.647	72.51		2.51	.559	77.86	

($\alpha = 0.05$)การแปลความหมายค่าเฉลี่ย 1.00-1.75 ควรปรับปรุง ; 1.76-2.50 พอใช้; 2.51-3.25ดี; 3.26-4.00 ดีมาก

จากตารางที่ 4.10 ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ F-Prob ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า เด็กที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนที่ช่วยส่งเสริมความกล้าแสดงออกในระดับต่างกันมีความสามารถด้านวจนภาษา(verbal)และอวจนภาษา(non-verbal) ในการพูดต่อหน้าชุมชนไม่แตกต่างกัน

ความสัมพันธ์ของเด็กกับครู ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่าง มาทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของความสามารถทางด้านวจนภาษา(verbal)และอวจนภาษา(non-verbal)ของเด็กที่มีความสัมพันธ์กับครูในระดับที่ต่างกัน โดยใช้การทดสอบค่าเฉลี่ยสำหรับหลายกลุ่มตัวอย่าง ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนจำแนกทางเดียวแบบนอนพารามตริก (One-way Analysis of Variance By Non-Parametric Method) ด้วยค่าสถิติ F-Prob ตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3.3 และ 3.4 ดังแสดงผลในตารางที่ 4.11

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3.3 คือ เด็กที่มีความสัมพันธ์กับครูในระดับต่างกันมีความสามารถด้านวจนภาษา(verbal)ในการพูดต่อหน้าชุมชนแตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3.4 คือ เด็กที่มีความสัมพันธ์กับครูในระดับต่างกันมีความสามารถด้านอวจนภาษา(non-verbal)ในการพูดต่อหน้าชุมชนแตกต่างกัน

สมมติฐานทางสถิติ H_0 : เด็กที่มีความสัมพันธ์กับครูในระดับต่างกันมีความสามารถด้าน
 วจนภาษา(verbal) อวจนภาษา(non-verbal)ในการพูดต่อหน้าชุมชนไม่
 แตกต่างกัน
 H_1 : มีค่าเฉลี่ยอย่างน้อย 2 กลุ่มที่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.11 แสดงการทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของ
 ความสามารถด้านวจนภาษา(verbal) และอวจนภาษา (non-verbal) ของเด็กที่มี
 ความสัมพันธ์กับครูในระดับที่ต่างกัน

บทบาทของโรงเรียน	จำนวน (n)	ด้านวจนภาษา(verbal)				ด้านอวจนภาษา(non-verbal)			
		ค่าเฉลี่ย	SD	Mean Rank	F-Prob	ค่าเฉลี่ย	SD	Mean Rank	F-Prob
ความสัมพันธ์กับครู ไม่สนิทเลย - สนิทปานกลาง	41	2.44	.634	80.99	.631	2.41	.547	78.11	.901
สนิทค่อนข้างมาก	64	2.33	.619	73.41		2.38	.519	74.90	
สนิทมากที่สุด	47	2.40	.681	76.79		2.43	.542	77.28	

($\alpha = 0.05$)การแปลความหมายค่าเฉลี่ย 1.00-1.75 ควรปรับปรุง ;1.76-2.50 พอใช้;2.51-3.25ดี;3.26-4.00 ดีมาก

จากตารางที่ 4.11 ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ F-Prob ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า เด็กที่มี
 ความสัมพันธ์กับครูมากน้อยต่างกันมีความสามารถด้านวจนภาษา(verbal) และอวจนภาษา (non-verbal)
 ไม่แตกต่างกัน

ความสัมพันธ์ของเด็กกับเพื่อน ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่าง มาทดสอบสมมติฐาน
 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของความสามารถทางด้านวจนภาษา(verbal)และอวจนภาษา
 (non-verbal)ของเด็กที่มีความสัมพันธ์กับเพื่อนในระดับที่ต่างกัน โดยใช้การทดสอบค่าเฉลี่ยสำหรับ
 หลายกลุ่มตัวอย่าง ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนจำแนกทางเดียวแบบนอนพารามตริก (One-way
 Analysis of Variance By Non-Parametric Method) ด้วยค่าสถิติ F-Prob ตาม สมมติฐานการวิจัยข้อที่
 3.5 และ 3.6 ดังแสดงผลในตารางที่ 4.12

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3.5 คือ เด็กที่มีความสัมพันธ์กับเพื่อนในระดับต่างกันมีความสามารถด้าน
 วจนภาษา(verbal)ในการพูดต่อหน้าชุมชนแตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3.6 คือ เด็กที่มีความสัมพันธ์กับเพื่อนในระดับต่างกันมีความสามารถด้าน
อวัจนภาษา(non-verbal)ในการพูดต่อหน้าชุมชนแตกต่างกัน

สมมติฐานทางสถิติ H_0 : เด็กที่มีความสัมพันธ์กับเพื่อนในระดับต่างกันมีความสามารถด้าน
วัจนภาษา(verbal) อวัจนภาษา(non-verbal)ในการพูดต่อหน้าชุมชนไม่
 แตกต่างกัน
 H_1 : มีค่าเฉลี่ยอย่างน้อย 2 กลุ่มที่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.12 แสดงการทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของความสามารถ
 ด้านวัจนภาษา(verbal) และอวัจนภาษา (non-verbal) ของเด็กที่มีความสัมพันธ์กับเพื่อนใน
 ระดับที่ต่างกัน

บทบาทของโรงเรียน	จำนวน (n)	ด้านวัจนภาษา(verbal)				ด้านอวัจนภาษา(non-verbal)			
		ค่าเฉลี่ย	SD	Mean Rank	F-Prob	ค่าเฉลี่ย	SD	Mean Rank	F-Prob
ความสัมพันธ์กับเพื่อน ไม่สนิทเลย - สนิทปานกลาง	35	2.54	.611	87.77	.094	2.43	.558	79.27	.698
สนิทค่อนข้างมาก	58	2.28	.643	69.38		2.36	.552	73.23	
สนิทมากที่สุด	59	2.39	.644	76.81		2.42	.498	78.07	

($\alpha = 0.05$)การแปลความหมายค่าเฉลี่ย 1.00-1.75 ควรปรับปรุง ;1.76-2.50 พอใช้;2.51-3.25ดี;3.26-4.00 ดีมาก

จากตารางที่ 4.12 ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ F-Prob ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่าเด็กที่มี
 ความสัมพันธ์กับเพื่อนมากน้อยต่างกันมีความสามารถด้านวัจนภาษา(verbal) และอวัจนภาษา (non-
 verbal) ไม่แตกต่างกัน

การช่วยส่งเสริมจากครู ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่าง มาทดสอบสมมติฐาน
 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของความสามารถทางด้านวัจนภาษา(verbal)และอวัจนภาษา
 (non-verbal)ของเด็กที่ได้รับการช่วยส่งเสริมจากครูในระดับที่ต่างกัน โดยใช้การทดสอบค่าเฉลี่ย
 สำหรับหลายกลุ่มตัวอย่าง ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนจำแนกทางเดียวแบบนอนพารามตริก
 (One-way Analysis of Variance By Non-Parametric Method) ด้วยค่าสถิติ F-Prob ตามสมมติฐานการ
 วิจัยข้อที่ 3.7 และ 3.8 ดังแสดงผลในตารางที่ 4.13

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3.7 คือ เด็กที่มีการช่วยส่งเสริมจากครูในระดับต่างกันมีความสามารถด้าน
วจนภาษา(verbal)ในการพูดต่อหน้าชุมชนแตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3.8 คือ เด็กที่มีการช่วยส่งเสริมจากครูในระดับต่างกันมีความสามารถด้าน
อวจนภาษา(non-verbal)ในการพูดต่อหน้าชุมชนแตกต่างกัน

สมมติฐานทางสถิติ H_0 : เด็กที่มีการช่วยส่งเสริมจากครูในระดับต่างกันมีความสามารถด้าน
วจนภาษา (verbal) อวจนภาษา(non-verbal)ในการพูดต่อหน้าชุมชน ไม่
 แตกต่างกัน

H_1 : มีค่าเฉลี่ยอย่างน้อย 2 กลุ่มที่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.13 แสดงการทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของ
 ความสามารถด้านวจนภาษา(verbal) และอวจนภาษา (non-verbal) ของเด็กที่ได้รับการ
 ช่วยส่งเสริมจากครูในระดับที่ต่างกัน

บทบาทของโรงเรียน	จำนวน (n)	ด้านวจนภาษา(verbal)				ด้านอวจนภาษา(non-verbal)			
		ค่าเฉลี่ย	SD	Mean Rank	F-Prob	ค่าเฉลี่ย	SD	Mean Rank	F-Prob
การช่วยส่งเสริมจากครู ไม่ช่วยเหลือ – ช่วยปานกลาง	25	2.36	.638	76.36	.266	2.36	.490	74.00	.857
	52	2.48	.671	84.03		2.42	.605	79.02	
	76	2.32	.616	72.40		2.39	.492	76.61	

($\alpha = 0.05$)การแปลความหมายค่าเฉลี่ย 1.00-1.75 ควรปรับปรุง ; 1.76-2.50 พอใช้; 2.51-3.25ดี; 3.26-4.00 ดีมาก

จากตารางที่ 4.13 ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ F-Prob ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า เด็กที่มีการ
 ช่วยส่งเสริมจากครูมากน้อยต่างกันมีความสามารถด้านวจนภาษา(verbal) และอวจนภาษา (non-verbal)
 ไม่แตกต่างกัน

การช่วยส่งเสริมจากเพื่อน ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่าง มาทดสอบสมมติฐาน
 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของความสามารถทางด้านวจนภาษา(verbal)และอวจนภาษา
 (non-verbal)ของเด็กที่ได้รับการช่วยส่งเสริมจากเพื่อนในระดับที่ต่างกัน โดยใช้การทดสอบค่าเฉลี่ย
 สำหรับหลายกลุ่มตัวอย่าง ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนจำแนกทางเดียวแบบนีออนพารามตริก

(One-way Analysis of Variance By Non-Parametric Method) ด้วยค่าสถิติ F-Prob ตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3.9 และ 3.10 ดังแสดงผลในตารางที่ 4.14

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3.9 คือ เด็กที่มีการช่วยส่งเสริมจากเพื่อนในระดับต่างกันมีความสามารถด้าน **วจนภาษา(verbal)** ในการพูดต่อหน้าชุมชนแตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3.10 คือ เด็กที่มีการช่วยส่งเสริมจากเพื่อนในระดับต่างกันมีความสามารถด้าน **อวจนภาษา(non-verbal)** ในการพูดต่อหน้าชุมชนแตกต่างกัน

สมมติฐานทางสถิติ H_0 : เด็กที่มีการช่วยส่งเสริมจากเพื่อนในระดับต่างกันมีความสามารถด้าน **วจนภาษา (verbal) อวจนภาษา(non-verbal)** ในการพูดต่อหน้าชุมชน **ไม่แตกต่างกัน**

H_1 : มีค่าเฉลี่ยอย่างน้อย 2 กลุ่มที่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.14 แสดงการทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของความสามารถด้านวจนภาษา(verbal) และอวจนภาษา (non-verbal) ของเด็กที่มีการช่วยส่งเสริมจากเพื่อนในระดับที่ต่างกัน

บทบาทของโรงเรียน	จำนวน (n)	ด้านวจนภาษา(verbal)				ด้านอวจนภาษา(non-verbal)			
		ค่าเฉลี่ย	SD	Mean Rank	F-Prob	ค่าเฉลี่ย	SD	Mean Rank	F-Prob
การช่วยส่งเสริมจากเพื่อน									
ไม่ช่วยเลย – ช่วยปานกลาง	39	2.46	.600	82.69	.230	2.44	.552	80.45	.806
ช่วยได้มาก	72	2.40	.664	78.94		2.39	.545	75.97	
ช่วยมากที่สุด	42	2.26	.627	68.39		2.38	.492	75.57	

($\alpha=0.05$)การแปลความหมายค่าเฉลี่ย 1.00-1.75 ควรปรับปรุง ;1.76-2.50 พอใช้;2.51-3.25 ดี;3.26-4.00 ดีมาก

จากตารางที่ 4.14 ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ F-Prob ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า เด็กที่มีการช่วยส่งเสริมจากเพื่อนมากน้อยต่างกันมีความสามารถด้านวจนภาษา(verbal) และอวจนภาษา(non-verbal) **ไม่แตกต่างกัน**

4.2.4 ผลการวิจัยเกี่ยวกับทัศนคติของผู้ปกครองต่อบทบาทของสื่อที่ส่งผลให้ ความสามารถในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็กแตกต่างกัน

สำหรับข้อมูลเกี่ยวกับสื่อ นั้น ผู้วิจัยได้สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติของผู้ปกครองที่มีต่อ
บทบาทของการเปิดรับสื่อ โดยแบ่งเป็น 2 ประเด็นหลัก คือ 1) สื่อที่เลือกเปิดรับมากที่สุด 3 อันดับแรก
และ 2) ปริมาณในการเปิดรับสื่อ

ตารางที่ 4.15 แสดงการเลือกเปิดรับสื่อของเด็กที่มาร่วม โครงการพัฒนาบุคลิกภาพการพูด

สื่อ (n=153)	เลือกเป็นอันดับ 1	เลือกเป็นอันดับ 2	เลือกเป็นอันดับ 3	รวม	ไม่ เลือก
โทรทัศน์	131	17	2	141	3
ภาพยนตร์	5	49	31	85	68
นิตยสาร	6	29	20	55	98
วิทยุ	-	30	15	45	108
หนังสือพิมพ์	-	8	36	44	109
อินเทอร์เน็ต	-	9	34	43	110

ผลการวิจัย พบว่า สื่อที่กลุ่มตัวอย่างเลือกเปิดรับ 3 อันดับแรก ได้แก่ อันดับ 1 โทรทัศน์ อันดับ
2 ภาพยนตร์ และอันดับ 3 นิตยสาร ดังนั้นผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการกลุ่มตัวอย่างมาทดสอบ
สมมติฐานเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของความสามารถทางด้านวจนภาษา(verbal)
และอวจนภาษา(non-verbal)ของเด็กที่มีการเปิดรับสื่อในปริมาณที่ต่างกัน โดยใช้การทดสอบค่าเฉลี่ย
สำหรับหลายกลุ่มตัวอย่าง ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนจำแนกทางเดียวแบบนอนพารามตริก
(One-way Analysis of Variance By Non-Parametric Method) ด้วยค่าสถิติ F-Prob เฉพาะ สื่อ 3 อันดับ
แรกที่กลุ่มตัวอย่างเลือกมากที่สุด โดยมีสมมติฐานการวิจัยและตารางแสดงผลตามลำดับ ดังนี้

ปริมาณการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ มีสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 4.1 และ 4.2 ดังแสดงผลใน
ตารางที่ 4.15

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 4.1 คือ เด็กที่มีปริมาณการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ต่างกันมีความสามารถ ด้าน
วจนภาษา(verbal)ในการพูดต่อหน้าชุมชนแตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 4.2 คือ เด็กที่มีปริมาณการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ต่างกันมีความสามารถ
ด้านอวัจนภาษา(non-verbal)ในการพูดต่อหน้าชุมชนแตกต่างกัน

สมมติฐานทางสถิติ H_0 : เด็กที่มีปริมาณการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ต่างกันมีความสามารถ ด้าน
วัจนภาษา(verbal) อวัจนภาษา(non-verbal)ในการพูดต่อหน้าชุมชนไม่
แตกต่างกัน
 H_1 : มีค่าเฉลี่ยอย่างน้อย 2 กลุ่มที่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.16 แสดงการทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของ
ความสามารถด้านวัจนภาษา(verbal) และอวัจนภาษา (non-verbal) ของ
เด็กที่เปิดรับสื่อโทรทัศน์ในปริมาณที่ต่างกัน

การเปิดรับสื่อ	จำนวน (n)	ด้านวัจนภาษา(verbal)				ด้านอวัจนภาษา(non-verbal)				
		ค่าเฉลี่ย	SD	Mean Rank	F-Prob	ค่าเฉลี่ย	SD	Mean Rank	F-Prob	
โทรทัศน์ (วันหยุด)	ไม่เปิดรับเลย – เปิดรับไม่เกิน 3 ชม.	61	2.39	.640	77.02	.802	2.38	.522	75.07	.160
	เปิดรับ 3-4 ชม.	48	2.31	.689	73.59		2.31	.512	70.40	
	เปิดรับมากกว่า 4 ชม. ขึ้นไป	43	2.44	.590	79.00		2.53	.550	85.34	
โทรทัศน์ (วันธรรมดา)	ไม่เปิดรับเลย- เปิดรับน้อยกว่า 1 ชม.	54	2.37	.681	76.75	.469	2.37	.560	75.87	.962
	เปิดรับไม่เกิน 3 ชม.	69	2.42	.628	80.38		2.41	.495	77.43	
	เปิดรับมากกว่า 3 ชม. ขึ้นไป	30	2.30	.596	69.68		2.43	.568	78.03	

($\alpha = 0.05$)การแปลความหมายค่าเฉลี่ย 1.00-1.75 ควรปรับปรุง ; 1.76-2.50 พอใช้; 2.51-3.25ดี; 3.26-4.00 ดีมาก

จากตารางที่ 4.16 ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ F-Prob ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่าเด็กที่มี
ปริมาณการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ต่างกันมีความสามารถด้านวัจนภาษา(verbal) และอวัจนภาษา (non-
verbal) ไม่แตกต่างกัน

ปริมาณการเปิดรับสื่อภาพยนตร์ มีสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 4.3 และ 4.5 ดังแสดงผลใน
ตารางที่ 4.17

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 4.3 คือ เด็กที่มีปริมาณการเปิดรับสื่อภาพยนตร์ต่างกันมีความสามารถด้าน
วจนภาษา(verbal)ในการพูดต่อหน้าชุมชนแตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 4.4 คือ เด็กที่มีปริมาณการเปิดรับสื่อภาพยนตร์ต่างกันมีความสามารถด้าน
อวจนภาษา(non-verbal)ในการพูดต่อหน้าชุมชนแตกต่างกัน

สมมติฐานทางสถิติ H_0 : เด็กที่มีปริมาณการเปิดรับสื่อภาพยนตร์ต่างกันมีความสามารถด้าน
วจนภาษา (verbal) อวจนภาษา(non-verbal)ในการพูดต่อหน้าชุมชนไม่
 แตกต่างกัน

H_1 : มีค่าเฉลี่ยอย่างน้อย 2 กลุ่มที่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.17 แสดงการทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของ
 ความสามารถด้านวจนภาษา(verbal) และอวจนภาษา (non-verbal) ของเด็กที่เปิดรับสื่อ
 ภาพยนตร์ในปริมาณที่ต่างกัน

การเปิดรับสื่อ	จำนวน (n)	ด้านวจนภาษา(verbal)				ด้านอวจนภาษา(non-verbal)			
		ค่าเฉลี่ย	SD	Mean Rank	F-Prob	ค่าเฉลี่ย	SD	Mean Rank	F-Prob
ภาพยนตร์ (วันหยุด)									
ไม่เปิดรับเลย	35	2.37	.690	65.97	.163	2.43	.608	69.20	.570
เปิดรับน้อยกว่า 1 ชม.	35	2.54	.611	76.89		2.46	.505	71.44	
เปิดรับมากกว่า 1 ชม. ขึ้นไป	64	2.33	.565	63.20		2.34	.511	64.41	
ภาพยนตร์ (วันธรรมดา)									
ไม่เปิดรับเลย	66	2.38	.602	64.27	.477	2.39	.551	65.04	.759
เปิดรับน้อยกว่า 1 ชม.	42	2.45	.705	71.07		2.38	.539	64.99	
เปิดรับมากกว่า 1 ชม. ขึ้นไป	23	2.35	.487	61.72		2.48	.511	70.61	

($\alpha = 0.05$)การแปลความหมายค่าเฉลี่ย 1.00-1.75 ควรปรับปรุง ;1.76-2.50 พอใช้;2.51-3.25ดี;3.26-4.00 ดีมาก

จากตารางที่ 4.17 ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ F-Prob ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่าเด็กที่มี
 ปริมาณการเปิดรับสื่อภาพยนตร์ต่างกันมีความสามารถด้านวจนภาษา(verbal) และอวจนภาษา (non-
 verbal) ไม่แตกต่างกัน

ปริมาณการเปิดรับสื่อนิเทศสาร มีสมมติฐานการวิจัยที่ 4.5 และ 4.6 ดังแสดงผลในตารางที่ 4.18

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 4.5 คือ เด็กที่มีปริมาณการเปิดรับสื่ออินเทอร์เน็ตต่างกันมีความสามารถด้าน **วจนภาษา(verbal)** ในการพูดต่อหน้าชุมชนแตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 4.6 คือ เด็กที่มีปริมาณการเปิดรับสื่ออินเทอร์เน็ตต่างกันมีความสามารถด้าน **อวจนภาษา(non-verbal)** ในการพูดต่อหน้าชุมชนแตกต่างกัน

สมมติฐานทางสถิติ H_0 : เด็กที่มีปริมาณการเปิดรับสื่ออินเทอร์เน็ตต่างกันมีความสามารถด้าน **วจนภาษา (verbal) อวจนภาษา(non-verbal)** ในการพูดต่อหน้าชุมชนไม่แตกต่างกัน

H_1 : มีค่าเฉลี่ยอย่างน้อย 2 กลุ่มที่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.18 แสดงการทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของความสามารถด้าน **วจนภาษา(verbal)** และ **อวจนภาษา (non-verbal)** ของเด็กที่มีการเปิดรับสื่อนิเทศสารในปริมาณที่ต่างกัน

การเปิดรับสื่อ	จำนวน (n)	ด้านวจนภาษา(verbal)				ด้านอวจนภาษา(non-verbal)			
		ค่าเฉลี่ย	SD	Mean Rank	F-Prob	ค่าเฉลี่ย	SD	Mean Rank	F-Prob
นิเทศสาร (วันหยุด)									
ไม่เปิดรับเลย	49	2.33	.516	60.58	.139	2.29	.500	57.52	.112
เปิดรับน้อยกว่า 1 ชม.	61	2.36	.708	64.38		2.48	.566	68.78	
เปิดรับมากกว่า 1 ชม. ขึ้นไป	19	2.63	.496	78.39		2.53	.513	72.16	
นิเทศสาร (วันธรรมดา)									
ไม่เปิดรับเลย	67	2.37	.599	62.34	.515	2.36	.542	60.74	.379
เปิดรับน้อยกว่า 1 ชม.	49	2.39	.671	65.07		2.47	.544	68.36	
เปิดรับมากกว่า 1 ชม. ขึ้นไป	12	2.58	.515	74.21		2.50	.522	69.75	

($\alpha = 0.05$) การแปลความหมายค่าเฉลี่ย 1.00-1.75 ควรปรับปรุง ; 1.76-2.50 พอใช้ ; 2.51-3.25 ดี ; 3.26-4.00 ดีมาก

จากตารางที่ 4.18 ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ F-Prob ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า เด็กที่มีปริมาณการเปิดรับสื่อ นิเทศสารต่างกันมีความสามารถด้านวัจนภาษา(verbal) และอวัจนภาษา(non-verbal) ไม่แตกต่างกัน

นอกจากนี้ ยังมีผลการวิจัยที่ได้การทดสอบค่าเฉลี่ยสำหรับ 2 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นอิสระต่อกัน (Independent Sample) โดยใช้ค่าสถิติ t-Prob และพบความแตกต่างของเด็กที่เลือกเปิดรับสื่อภาพยนตร์และสื่ออินเทอร์เน็ต กับ เด็กที่ไม่เปิดรับสื่อดังกล่าว ส่งผลทำให้ความสามารถด้านวัจนภาษา(verbal) และอวัจนภาษา(non-verbal) ในการพูดต่อหน้าชุมชนแตกต่างกัน ดังแสดงผลในตารางที่ 4.19

ตารางที่ 4.19 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของความสามารถด้านวัจนภาษา (verbal) และอวัจนภาษา (non-verbal) ของเด็กที่เลือกเปิดรับสื่อนิเทศสารและสื่ออินเทอร์เน็ต กับเด็กที่ไม่เปิดรับ

การเปิดรับสื่อ	จำนวน (n)	ด้านวัจนภาษา (verbal)			ด้านอวัจนภาษา(non-verbal)			
		ค่าเฉลี่ย (Mean)	SD	t-Prob	ค่าเฉลี่ย (Mean)	SD	t-Prob	
ภาพยนตร์	เปิดรับ	85	2.26	.657	.009	2.38	.556	.564
	ไม่เปิดรับ	68	2.53	.585		2.43	.498	
อินเทอร์เน็ต	เปิดรับ	43	2.35	.613	.715	2.23	.480	.011
	ไม่เปิดรับ	110	2.39	.651		2.46	.536	

($\alpha = 0.05$)การแปลความหมายค่าเฉลี่ย 1.00-1.75 ควรปรับปรุง ; 1.76-2.50 พอใช้; 2.51-3.25 ดี; 3.26-4.00 ดีมาก

จากตารางที่ 4.19 ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ t-Prob ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 เด็กที่มีปริมาณการเลือกเปิดรับสื่อภาพยนตร์กับเด็กที่ไม่เปิดรับมีความสามารถด้านวัจนภาษา(verbal) แตกต่างกัน ส่วนความสามารถด้านอวัจนภาษา(non-verbal) สำหรับเด็กที่เลือกเปิดรับสื่อภาพยนตร์นั้นเมื่อพิจารณาผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ t-Prob ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่าไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้ยังพบความแตกต่างของความสามารถด้านอวัจนภาษา(non-verbal) ของเด็กที่เลือกเปิดรับสื่ออินเทอร์เน็ตกับเด็กที่ไม่เปิดรับ ส่วนความสามารถด้านวัจนภาษา(verbal) ของเด็กที่เลือกเปิดรับสื่ออินเทอร์เน็ตกับเด็กที่ไม่เปิดรับ พบว่าไม่แตกต่างกัน

4.3 ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ

ผลการวิจัยเชิงคุณภาพเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิด ประกอบไปด้วย

- 1) คำถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล
- 2) คำถามเกี่ยวกับบทบาทการสื่อสารภายในครอบครัว
- 3) คำถามเกี่ยวกับทัศนคติของผู้ปกครองต่อบทบาทโรงเรียน
- 4) คำถามเกี่ยวกับทัศนคติของผู้ปกครองต่อบทบาทของการเปิดรับสื่อ

โดยผู้วิจัยได้นำคำตอบที่ได้มาประมวล จัดกลุ่ม จำแนกความถี่และหาค่าร้อยละ โดยเลือกเฉพาะคำตอบ 5 อันดับแรกที่มีผู้ตอบมากที่สุด ในแต่ละข้อคำถาม ดังต่อไปนี้

4.3.1 ผลการวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล

คำถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบไปด้วย ความสามารถพิเศษของเด็ก ประสบการณ์ในการแสดงความสามารถพิเศษ วิชาที่เรียนพิเศษ และ ลักษณะเด่นเฉพาะตัว

ตารางที่ 4.20 แสดงผลการวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล

คำถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล (n=153)	ร้อยละ
ความสามารถพิเศษของเด็ก	
อันดับ 1 ศิลปะ	24.18
อันดับ 2 วาดรูป	21.57
อันดับ 3 เปียโน	16.34
อันดับ 4 เต้น	11.76
อันดับ 5 ร้องเพลง	9.8
ประสบการณ์ในการแสดงความสามารถพิเศษ	
อันดับ 1 การแสดงงานโรงเรียน	12.42
อันดับ 2 การแข่งขันด้านศิลปะ	10.46
อันดับ 3 การแข่งขันกีฬาว่ายน้ำ การเล่นเปียโน และการเต้น	7.19
อันดับ 4 การร้องเพลง ไร่ไทย และการพูดต่อหน้าชุมชน	4.58
อันดับ 5 การประกวดนางนพมาศและการแสดงละครเวที	3.27

ตารางที่ 4.20 (ต่อ)

คำถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล (n=153)	ร้อยละ
วิชาที่เรียนพิเศษ(ด้านวิชาการ)	
อันดับ 1 ภาษาอังกฤษ	54.25
อันดับ 2 คณิตศาสตร์	36.6
อันดับ 3 ภาษาไทย	13.73
อันดับ 4 วิทยาศาสตร์	11.11
อันดับ 5 คอมพิวเตอร์	5.23
วิชาที่เรียนพิเศษ(เพื่อเสริมความสามารถพิเศษ)	
อันดับ 1 วาดรูป	40.52
อันดับ 2 ศิลปะ	30.1
อันดับ 3 เปียโน	20.92
อันดับ 4 เทควันโด	14.38
อันดับ 5 ร้องเพลง	9.8
ลักษณะเด่นเฉพาะตัว	
อันดับ 1 ชอบแสดงออก	13.07
อันดับ 2 ร่าเริง อารมณ์ดี	11.76
อันดับ 3 ช่างซักถาม ชอบตั้งข้อสังเกต อยากรู้อยากเห็น	10.46
อันดับ 4 กล้าพูด กล้าแสดงความคิดเห็น	9.8
อันดับ 5 มีความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ	5.88

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4.3.2 ผลการวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับบทบาทการสื่อสารภายในครอบครัว

คำถามเกี่ยวกับบทบาทการสื่อสารภายในครอบครัว ประกอบไปด้วย ปัญหาบุคลิกภาพการพูด และการแสดงออกของเด็ก จุดประสงค์ที่อยากเข้าร่วมโครงการ การวางกฎระเบียบที่สมาชิกทุกคนต้องปฏิบัติตาม การช่วยส่งเสริมให้บุตรหลานกล้าคิด พูด และแสดงออก

ตารางที่ 4.21 แสดงผลการวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับบทบาทการสื่อสารภายในครอบครัว

คำถามเกี่ยวกับบทบาทการสื่อสารภายในครอบครัว (n=153)	ร้อยละ
ปัญหาบุคลิกภาพการพูดและการแสดงออกของเด็ก	
อันดับ 1 ด้านบุคลิกภาพการพูด ได้แก่ การแสดงท่าทางและการพูดที่เหมาะสม	61.44
อันดับ 2 ขาดความเชื่อมั่น	13.73
อันดับ 3 ไม่กล้าพูดต่อหน้าชุมชน	13.07
อันดับ 4 พูดก้าวร้าวกับผู้ปกครอง พูดไม่มีหางเสียง พูดไม่ถูกกาลเทศะ	11.11
อันดับ 5 อยากให้กล้าแสดงออกทางความคิด	9.8
จุดประสงค์ที่อยากเข้าร่วมโครงการ	
อันดับ 1 ต้องการพัฒนาบุคลิกภาพให้ถูกต้องตามหลักการ	31.37
อันดับ 2 ต้องการหาประสบการณ์	9.8
อันดับ 3 ต้องการส่งเสริมให้กล้าแสดงออกมากขึ้น	8.5
อันดับ 4 ต้องการให้กล้าพูดต่อหน้าชุมชน	5.9
อันดับ 5 ต้องการให้มีความมั่นใจและมีความคิดเป็นของตัวเอง	5.23
การวางกฎระเบียบที่สมาชิกทุกคนต้องปฏิบัติตาม	
อันดับ 1 การจัดตารางกิจวัตรประจำวัน เช่น เวลาในการดูทีวี รับประทานอาหาร อาบน้ำ เข้านอน เล่นเกม เป็นเวลา	17
อันดับ 2 การวางกฎให้เด็กรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเอง ก่อนจะไปเล่น เช่น ทำการบ้านให้เรียบร้อยก่อนจะไปเล่นหรือดูทีวี	16.34
อันดับ 3 เก็บของให้เข้าที่หลังจากนำมาใช้ เช่น เก็บของเล่น เก็บจาน ฯลฯ	13.07
อันดับ 4 ทำงานบ้านที่ได้รับมอบหมาย	5.88
อันดับ 5 การรับประทานอาหารพร้อมกัน	4.58
ครอบครัวที่ไม่มีการวางกฎระเบียบเลย	22.88

ตารางที่ 4.21 (ต่อ)

คำถามเกี่ยวกับบทบาทการสื่อสารภายในครอบครัว (n=153)	ร้อยละ
การช่วยส่งเสริมให้บุตรหลานกล้าคิด พูด และแสดงออก	
อันดับ 1 ส่งเสริมให้บุตรหลานเข้าร่วมโครงการ กิจกรรม คอรัสฝึกอบรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติ โดยเฉพาะการฝึกพูด เพื่อพัฒนาทักษะได้อย่างถูกต้องจากผู้เชี่ยวชาญ	45.75
อันดับ 2 ส่งเสริมในสิ่งที่เด็กอยากทำและเป็นสิ่งที่ดีมีประโยชน์ทั้งกิจกรรมภายในและภายนอกโรงเรียน	25.49
อันดับ 3 การส่งเสริมจากครอบครัวโดยตรง ด้วยการวางรากฐานทั้งทางด้านทัศนคติ ความคิด สอนให้เข้าใจในเหตุและผล รู้ว่าสิ่งใดควรกระทำหรือไม่ควร รู้ว่าสิ่งใดควรพูดหรือไม่ควรพูดรวมถึงเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับเด็ก	13.07
อันดับ 4 เปิดโอกาสให้เด็กมีส่วนร่วมช่วยตัดสินใจและแสดงความคิดเห็น	11.11
อันดับ 5 การกล่าวชม เป็นกำลังใจ สร้างความเชื่อมั่น และเป็นที่ปรึกษา	7.19

4.3.3 ผลการวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับทัศนคติของผู้ปกครองต่อบทบาทของโรงเรียน

คำถามเกี่ยวกับทัศนคติของผู้ปกครองต่อบทบาทของโรงเรียน ประกอบไปด้วย การมีส่วนร่วมกับกิจกรรมของโรงเรียน การรับรู้ข้อมูลถึงความสัมพันธ์ระหว่างบุตรหลานกับครู การรับรู้ข้อมูลถึงความสัมพันธ์ระหว่างบุตรหลานกับเพื่อน พฤติกรรมที่เหมือนและแตกต่างของบุตรหลานที่โรงเรียนกับที่บ้าน และความต้องการของผู้ปกครองต่อบทบาทของโรงเรียนในการส่งเสริมพัฒนาการของบุตรหลานให้กล้าคิด พูด และแสดงออก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.22 แสดงผลการวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับทัศนคติของผู้ปกครองต่อบทบาทของโรงเรียน

คำถามเกี่ยวกับทัศนคติของผู้ปกครองต่อบทบาทของโรงเรียน	ร้อยละ
การมีส่วนร่วมกับกิจกรรมของโรงเรียน	
อันดับ 1 กิจกรรมทางด้านกีฬา	37.9
อันดับ 2 การแสดงนาฏศิลป์ไทย-สากล ร้องเพลงและดนตรี	26.8
อันดับ 3 กิจกรรมที่โรงเรียนจัดตามงานเทศกาลต่าง ๆ	22.22
อันดับ 4 งานประจำปีของโรงเรียน	16.34
อันดับ 5 การพูดในลักษณะต่าง ๆ เช่น การพูดหน้าชั้น การเป็นตัวแทนกล่าวคำขวัญ และการเป็นพิธีกร	14.38
การรับรู้ข้อมูลถึงความสัมพันธ์ระหว่างบุตรหลานกับครู	
อันดับ 1 การพูดคุยกับครูโดยตรง	41.83
อันดับ 2 การสังเกตพฤติกรรม	31.37
อันดับ 3 บุตรหลานเล่าให้ฟัง	18.95
อันดับ 4 ตามจากบุตรหลาน	10.46
อันดับ 5 ตามจากเพื่อนของบุตรหลาน	3.27
การรับรู้ข้อมูลถึงความสัมพันธ์ระหว่างบุตรหลานกับเพื่อน	
อันดับ 1 การสังเกตพฤติกรรม	41.83
อันดับ 2 การพูดคุยกับครูโดยตรง	26.14
อันดับ 3 บุตรหลานเล่าให้ฟัง	22.88
อันดับ 4 ตามจากเพื่อนของบุตรหลาน	22.22
อันดับ 5 ตามจากบุตรหลาน	18.3
พฤติกรรมที่เหมือนและแตกต่างของบุตรหลานที่โรงเรียนกับที่บ้าน	
พฤติกรรมที่เหมือน	
อันดับ 1 การช่างพูด ช่างคุย	13.73
อันดับ 2 พฤติกรรมร่าเริง	13.07
อันดับ 3 มีความรับผิดชอบต่อการเรียน กระตือรือร้น เอาใจใส่ในการทำงาน	10.46
อันดับ 4 พฤติกรรมเรียบร้อย	7.84
อันดับ 5 พฤติกรรมความกล้าแสดงออก	5.88

ตารางที่ 4.22 (ต่อ)

คำถามเกี่ยวกับทัศนคติของผู้ปกครองต่อบทบาทของโรงเรียน	ร้อยละ
พฤติกรรมที่แตกต่าง	
อันดับ 1 บุตรหลานไม่เชื่อฟังคำสั่งผู้ปกครองเวลาอยู่บ้านแต่เวลาอยู่โรงเรียนมีระเบียบวินัยเชื่อฟังครู	11.11
อันดับ 2 บุตรหลานมีพฤติกรรมเรียบร้อยไม่กล้าแสดงออกเมื่ออยู่โรงเรียน	7.19
อันดับ 3 บุตรหลานมีพฤติกรรมกล้าแสดงออก มีความเป็นผู้นำ ช่วยเหลือตัวเองได้ดีเมื่ออยู่โรงเรียน	5.23
อันดับ 4 พฤติกรรมความอดทนในการระงับความโกรธเมื่อเวลาอยู่โรงเรียนจะระงับอารมณ์โกรธได้ดีกว่า	2.61
อันดับ 5 พฤติกรรมความมีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่เมื่อเวลาอยู่โรงเรียน	1.31
ความต้องการของผู้ปกครองต่อบทบาทของโรงเรียนในการส่งเสริมพัฒนาการของบุตรหลานให้กล้าคิด พุดและ แสดงออก	
อันดับ 1 ต้องการให้โรงเรียนส่งเสริมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการฝึกปฏิบัติทางด้านการพูดต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการฝึกพูดหน้าชั้นอย่างสม่ำเสมอ การโต้ตอบ การอภิปราย พร้อมทั้งมีหลักสูตรการสอนทักษะการพูด มีแบบอย่างให้ดูและให้เด็กได้ฝึกปฏิบัติตาม	44.44
อันดับ 2 ต้องการให้โรงเรียนเปิดโอกาสให้เด็กทุกคนได้แสดงออกอย่างทั่วถึง	33.33
อันดับ 3 ต้องการให้เด็กมีโอกาสดูแลความคิดเห็นรวมถึงมีกิจกรรมให้เด็กแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทั้งภายในห้องเรียนและระหว่างห้องเรียน	8.50
อันดับ 4 ต้องการให้โรงเรียนจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กได้ฝึกทักษะการใช้ความคิด วิเคราะห์ในการพิจารณา และ กล้าตัดสินใจในปัญหาและเหตุการณ์ต่าง ๆ	4.5
อันดับ 5 ผู้ปกครองให้ความเห็นว่าโรงเรียนมีกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการให้บุตรหลานกล้าคิด พุดและแสดงออกอยู่แล้ว	3.92

4.3.4 ผลการวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับทัศนคติของผู้ปกครองต่อบทบาทของการเปิดรับสื่อ
 คำถามเกี่ยวกับทัศนคติของผู้ปกครองต่อบทบาทของการเปิดรับสื่อ ประกอบไปด้วย รายการ
 โทรทัศน์ ภาพยนตร์ นิตยสาร อินเทอร์เน็ต และเกมที่บุตรหลานชอบและผู้ปกครองสนับสนุนรวมถึง
 เหตุผลที่ผู้ปกครองสนับสนุน

ตารางที่ 4.23 แสดงผลการวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับทัศนคติของผู้ปกครองต่อบทบาทของการเปิดรับสื่อ

คำถามเกี่ยวกับทัศนคติของผู้ปกครองต่อบทบาทของการเปิดรับสื่อ			
บุตรหลานชอบ	ร้อยละ	ผู้ปกครองสนับสนุน	ร้อยละ
โทรทัศน์			
อันดับ 1 การ์ตูน	75.16	รายการสารคดี	33.33
อันดับ 2 ละคร	38.56	รายการเด็กและข่าว	24.18
อันดับ 3 รายการเด็ก	32.68	เกมโชว์	14.38
อันดับ 4 เกมโชว์	30.72	ชีวิตสัตว์และการ์ตูน	10.46
อันดับ 5 รายการข่าว	11.76	ละคร	9.8
นิตยสาร			
อันดับ 1 การ์ตูน	67.32	การ์ตูนแนวสร้างสรรค์	22.22
อันดับ 2 ชีวิตสัตว์	32.68	สารคดีและความรู้ทั่วไป	11.76
อันดับ 3 นิทาน	11.11	นิทานและชีวิตสัตว์	10.46
อันดับ 4 ท่องเที่ยว	9.8	ท่องเที่ยว	8.5
อันดับ 5 เรื่องแปลก /เร็นลับ	7.19	นิตยสารทุกประเภทเกี่ยวกับเด็ก	7.19
ภาพยนตร์			
อันดับ 1 แนวผจญภัย	57.52	การ์ตูน	18.3
อันดับ 2 แนวบู๊	30.72	ภาพยนตร์ทุกประเภทที่สร้างสรรค์	15.69
อันดับ 3 แนวอวกาศ	18.3	แนวผจญภัย	14.38
อันดับ 4 แนวรักโรแมนติก	14.38	สารคดี	11.11
อันดับ 5 การ์ตูน	11.11	ภาพยนตร์เล็ก	7.84

ตารางที่ 4.23 (ต่อ)

คำถามเกี่ยวกับทัศนคติของผู้ปกครองต่อบทบาทของการเปิดรับสื่อ			
บุตรหลานชอบ	ร้อยละ	ผู้ปกครองสนับสนุน	ร้อยละ
อินเทอร์เน็ต(เว็บไซต์)			
อันดับ 1 เกม	22.22	การศึกษา	20.26
อันดับ 2 สำหรับเด็ก	18.95	ความรู้ทั่วไป	15.03
อันดับ 3 ความรู้ทั่วไป	13.73	www.google.com	11.11
อันดับ 4 การศึกษา	13.07	สำหรับเด็ก	10.46
อันดับ 5 บันเทิง	11.76	เกมฝึกความรู้ ฝึกปฏิบัติ	8.5
เกม			
อันดับ 1 เกมใช้ความคิด	34.64	เกมใช้ความคิด	49.02
อันดับ 2 เกมต่อสู้	28.76	เกมความจำ	17.65
อันดับ 3 เกมความจำ	22.88	เกมที่สนับสนุนการเรียน	11.11
อันดับ 4 เกมผจญภัย	22.22	เกมผจญภัย	4.58
อันดับ 5 ชอบทุกเกม	3.92	ไม่สนับสนุนเลย	3.92

เหตุผลที่ผู้ปกครองสนับสนุน

โทรทัศน์

รายการสารคดี ผู้ปกครองสนับสนุนเพราะต้องการให้เด็กมีความรู้รอบตัว เปิดประสบการณ์ใหม่เพื่อให้เรียนรู้ในสิ่งที่ไม่เคยได้สัมผัสมาก่อน

รายการเด็ก ผู้ปกครองให้เหตุผลว่า ต้องการให้เด็กได้รับความรู้ เรื่องราวและเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับวัยของคนตลอดจนช่วยส่งเสริมความคิด จินตนาการให้มีพัฒนาการการเรียนรู้ที่รวดเร็วมากขึ้น

รายการข่าว ผู้ปกครองต้องการให้เด็กได้รับข่าวสารเพื่อให้ทันสถานการณ์ต่าง ๆ รวมถึงผู้ปกครองจะได้มีโอกาสซักชวนให้เด็กได้พูดคุยวิจารณ์เหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นว่าสิ่งไหนดีไม่ดียังไง

เกมโชว์ ในที่นี้ผู้ปกครองจะเน้นเกมโชว์ที่ให้ความรู้ และเป็นเกมที่ให้เด็กดู เช่น เกมทศกัณฐ์เด็ก เกมเศรษฐี เป็นต้น ซึ่งนอกจากเด็กจะได้รับความเพลิดเพลิน และได้ผ่อนคลายแล้วยังได้สาระความรู้ รวมถึงเด็กยังจะได้เห็นพฤติกรรมความสามารถของเด็กในวัยเดียวกันเป็นการกระตุ้นให้เด็กได้มีความกล้าแสดงออกมากขึ้น

รายการที่เกี่ยวกับชีวิตสัตว์ ผู้ปกครองต้องการให้เด็กได้เห็นรูปร่างลักษณะของสัตว์ประเภทต่าง ๆ ว่าเป็นอย่างไร สัตว์ประเภทไหนที่เป็นอันตรายหลีกเลี่ยงหรือสัตว์ประเภทไหนที่สามารถสัมผัสได้รวมถึงได้เรียนรู้ธรรมชาติของสัตว์ชนิดต่าง ๆ เป็นความรู้รอบตัว

การ์ตูน ภาพที่ผู้ปกครองสนับสนุนก็เพื่อให้เด็กได้ผ่อนคลาย และในปัจจุบันก็มีการ์ตูนหลายเรื่องที่ได้สอดแทรกสาระความรู้ที่เด็กควรทราบไว้มากมายซึ่งผู้ปกครองจะคัดเลือกการ์ตูนที่เหมาะสมกับวัยของเด็กแต่ละคน

ละคร ซึ่งในทีมนี่จะเป็นละครเด็ก ที่มีคุณค่าและให้ประโยชน์ มีการสอนเรื่องคุณธรรม/จริยธรรม ตัวอย่างละครประเภทนี้ก็คือ ละครวิทยุชนบทมหัศจรรย์ รวมถึงการดูละครประเภทอื่น ๆ ก็จะเป็นโอกาสที่ผู้ปกครองจะได้สอนให้เด็กได้มองดูชีวิตตัวละครต่าง ๆ ไว้เป็นประสบการณ์ชีวิต รวมถึงได้อธิบายให้เด็กได้มองเห็นในสิ่งถูก-ผิด เมื่อไปเจอกับปัญหาหรือสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจริงจะได้สามารถแก้ไขได้

นิตยสาร

การ์ตูนแนวสร้างสรรค์ ผู้ปกครองให้เหตุผลว่าต้องการปูพื้นฐานให้เด็กรักการอ่าน รู้สึกสนุกสนานเพลิดเพลิน ผ่อนคลายไปกับการอ่านหนังสือ ซึ่งในปัจจุบันมีการ์ตูนแนวสร้างสรรค์ออกมามากมาย ทั้งการ์ตูนเชิงประวัติศาสตร์ หรือการ์ตูนที่กล่าวถึงประวัตินุคคลสำคัญ รวมถึงการ์ตูนที่สอนความรู้ทางวิชาการเช่น การ์ตูนโคเรมอนสอนคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เป็นต้น ซึ่งจะทำให้เด็กได้ความรู้ที่เป็นประโยชน์และช่วยส่งเสริมด้านการเรียน

สารคดีและความรู้ทั่วไป เพื่อเพิ่มพูนความรู้ของเด็กนอกเหนือจากการเรียน

นิทาน นิทานสำหรับเด็กส่วนใหญ่จะมีคติสอนใจให้ข้อคิด ให้เด็กได้ปฏิบัติตาม

ชีวิตสัตว์ เป็นการเพิ่มความรู้ความเข้าใจให้ได้เรียนรู้ธรรมชาติของสัตว์ชนิดต่าง ๆ

ท่องเที่ยว ผู้ปกครองต้องการให้เด็กได้มีความรู้ ประสบการณ์เพิ่มเติมเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ ที่เด็กยังไม่เคยได้รู้ได้เห็นมาก่อน เป็นความรู้รอบตัวที่ควรทราบ

นิตยสารทุกประเภทที่เกี่ยวกับเด็ก สิ่งที่ผู้ปกครองต้องการก็คือ อยากให้เด็กสนุกกับการอ่าน รู้จักเลือกด้วยตัวเองจะได้รู้ว่าสิ่งไหนตนชอบไม่ชอบยังไง และนิตยสารสำหรับเด็กส่วนใหญ่จะสอดแทรกสาระความรู้ ความบันเทิงที่เหมาะสมกับวัยของเด็กอยู่แล้ว จึงอยากให้อิสระกับเด็กในการตัดสินใจเลือกสิ่งที่ตนชอบ

ภาพยนตร์

การ์ตูน ภาพยนตร์ที่ผู้ปกครองสนับสนุนก็คือ มีเนื้อหาสาระที่เหมาะสมกับวัยเด็กรวมถึงสอดคล้องกับคตินิยมต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ภาพยนตร์การ์ตูนของวอลท์ดิสนีย์ ผู้ปกครองจะสนับสนุนมากเป็นพิเศษเนื่องจากมักจะมีเรื่องราวที่เป็นประโยชน์ เช่น เรื่องราวเกี่ยวกับครอบครัวตัวการ์ตูนทั้งหลายซึ่งสามารถสอดคล้องเรื่องราวของความรัก ความผูกพันของสมาชิกภายในครอบครัวได้เป็นอย่างดี

ภาพยนตร์ทุกประเภทที่สรรสร้างให้สาระแง่คิด สิ่งสำคัญที่ผู้ปกครองให้ความเห็นไว้คือ ควรจะมีผู้ปกครองอยู่ด้วยขณะชม เพื่อที่จะได้มีโอกาสอธิบายว่าสิ่งใดดีไม่ดียังไง ควรจะเอาเป็นแบบอย่างหรือไม่

แนวผจญภัย สำหรับภาพยนตร์แนวผจญภัยนี้มักจะมีปัญหาต่าง ๆ เกิดขึ้นมากมายในแต่ละเรื่อง ผู้ปกครองจึงต้องการที่จะให้เด็กดูเพื่อที่จะได้นำมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันให้รู้จักวิธีแก้ไขปัญหาต่าง ๆ รู้จักวิธีการช่วยเหลือตัวเอง รวมถึงเป็นประสบการณ์ให้กับเด็กด้วย

สารคดี เพื่อที่จะให้เด็กได้มีความรู้เพิ่มเติม

ภาพยนตร์เด็ก เนื่องจากผู้ปกครองเห็นว่า มีเรื่องราวที่เหมาะสมกับวัย ไม่มีความรุนแรง อีกทั้งยังช่วยให้เด็กได้รับความบันเทิงและผ่อนคลายอีกด้วย

อินเทอร์เน็ต(เว็บไซต์)

การศึกษา ทั้งนี้เพื่อที่จะเป็นประโยชน์ทางการศึกษาและเสริมความรู้เพิ่มเติมจากที่เรียน ความรู้ทั่วไป เพื่อให้เด็กมีโลกทัศน์ที่กว้างขึ้นซึ่งไม่เพียงแต่เรื่องราวภายในประเทศเท่านั้นแต่เป็นเรื่องราวของสิ่งที่น่าสนใจจากทั่วโลกซึ่งเป็นประโยชน์อย่างมาก

www.google.com สำหรับ google นี้เป็นเว็บไซต์ที่ได้รับความนิยมมาก ในการเข้าไปค้นหาข้อมูลต่าง ๆ ที่อยากทราบทุกเรื่อง ซึ่งผู้ปกครองเองก็ได้สนับสนุนให้บุตรหลานเข้าไปเว็บไซต์นี้เพื่อเป็นประโยชน์ทางการศึกษา เช่น การทำรายงาน การบ้านต่าง ๆ เป็นต้น

สำหรับเด็ก ผู้ปกครองให้เหตุผลว่าเพื่อให้เด็กได้ความรู้ที่เหมาะสมกับวัย และไม่เสี่ยงภัยต่อข้อมูลที่เป็นอันตรายเพราะสื่ออินเทอร์เน็ตเป็นสื่อที่เปิดกว้าง ดังนั้นอาจไม่ปลอดภัยเมื่อเวลาที่เด็กไปเข้าเว็บไซต์อื่น ๆ ขณะที่ไม่มีผู้ปกครองดูแล

เกมความรู้ มีกฏปฏิบัติ ทั้งนี้เพื่อฝึกให้เด็กได้ใช้ความคิด มีปฏิภาณไหวพริบมากขึ้นแต่ที่สำคัญ ควรจะควบคุมให้เล่นในปริมาณที่เหมาะสม เพื่อไม่ให้เด็กติดจนเกินไป

เกม

เกมใช้ความคิด เป็นเกมที่เป็นประโยชน์สามารถนำมาใช้ในชีวิตประจำวันได้ และยังฝึกทักษะสมองในการคิดแก้ปัญหา

เกมความจำ เพื่อเป็นการฝึกความจำ

เกมที่สนับสนุนการเรียนรู้ เช่น เกมคณิตศาสตร์ เกมภาษาอังกฤษ ฯลฯ เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ทางอื่นไม่ทำให้เด็กเบียดเบียนไปจากการอ่านหนังสือ หรือ เรียนโดยตรง

เกมผจญภัย ผู้ปกครองต้องการให้เด็กได้ฝึกการคิด การวางแผนรวมถึงรู้จักแก้ปัญหาด้วยตัวเอง

ไม่สนับสนุนเลย เนื่องจากว่าผู้ปกครองกลัวเด็กจะติดเกมจนเกินไป

จากผลการวิเคราะห์ผลการศึกษาเพื่อหาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็กไทยอายุ 6-12 ปี สามารถสรุปได้ ดังนี้

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถด้านวจนภาษา(verbal) และอวจนภาษา(non-verbal) ในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็กไทยอายุ 6-12 ปี

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถด้านวจนภาษา (verbal) ในการพูดต่อหน้าชุมชน ได้แก่

- ปัจจัยส่วนบุคคล คือ อุปนิสัยส่วนตัวด้านความกล้าแสดงออก และ โอกาสในการร่วม กิจกรรมเสริมหลักสูตรในด้านโอกาสในการพูด

- บทบาทของสื่อ คือ การเปิดรับสื่อภาพยนตร์

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถด้านอวจนภาษา(non-verbal) ในการพูดต่อหน้าชุมชน ได้แก่

- ปัจจัยส่วนบุคคล คือ โอกาสในการร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรด้านโอกาสในการพูด

- บทบาทของสื่อ คือ การเปิดรับสื่ออินเทอร์เน็ต

จากผลการศึกษาที่ได้จากการวิจัยนี้ ผู้วิจัยจะนำเสนอการอภิปรายผลการวิจัย ข้อจำกัด และข้อเสนอแนะในบทต่อไป

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็กไทยอายุ 6-12 ปี” เป็นหนึ่งในชุดโครงการพัฒนาบุคลิกภาพการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็กไทยอายุ 6-12 ปี ซึ่งประกอบไปด้วย การสื่อสารเชิงวัจนะในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็กไทยอายุ 6-12 ปี ศึกษาโดย ปณิธาร วงศาสุลักษณ์ (2547) และการสื่อสารเชิงอวัจนะในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็กไทยอายุ 6-12 ปี ศึกษาโดย อมลิน ศิริสวัสดิ์ (2547) ในส่วนของการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็กนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ปัจจัยส่วนบุคคล บทบาทการสื่อสาร ภายในครอบครัว ทักษะคิดของผู้ปกครองต่อบทบาทของโรงเรียน และ ทักษะคิดของผู้ปกครองต่อบทบาทของการเปิดรับสื่อของเด็กที่ส่งผลต่อความสามารถในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็ก

งานวิจัยนี้ เป็นงานวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยอาศัยแบบสอบถาม เป็นเครื่องมือหลักในการเก็บข้อมูล โดยมีการศึกษานำร่องก่อนออกแบบสอบถามจริง ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ กลุ่มผู้ปกครองของเด็ก ที่เข้ามาสมัครโครงการพัฒนาบุคลิกภาพการพูดต่อหน้าชุมชน จำนวน 153 คน

เนื่องจากการศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็กไทยอายุ 6 – 12 ปี” ครั้งนี้เป็นการศึกษาจากเด็กที่มาจากหลากหลายโรงเรียนรวมถึงผู้ปกครองของเด็กที่มีความแตกต่างกันในทุก ๆ ด้าน ดังนั้นเพื่อให้เกิดความเที่ยงตรงในการสร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลจริง ผู้วิจัยจึงได้ทำการวิจัยนำร่องกับกลุ่มตัวอย่างนำร่องโดยใช้แบบสอบถามปลายเปิดกับผู้ปกครองเด็ก โดยจะมีเนื้อหาตามที่จะสามารถเก็บข้อมูลเกี่ยวกับประเด็นต่าง ๆ เพื่อตอบต่อคำถามนำวิจัยในแบบสอบถามสำหรับผู้ปกครอง

วิธีดำเนินการวิจัย

คณะผู้วิจัยเริ่มจากการดำเนินการประชาสัมพันธ์โครงการทดสอบบุคลิกภาพการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็กอายุ 6 – 12 ปี โดยรับสมัครเด็กที่สนใจเข้าร่วมโครงการ เป็น 2 ระยะ คือ

ระยะที่ 1: การทดสอบนำร่อง เป็นการประชาสัมพันธ์ภายในหมู่คณะอาจารย์ นิสิต ผู้รู้จักคุ้นเคย เพื่อหาเด็กและผู้ปกครองที่สนใจเข้าร่วมโครงการทดสอบนำร่อง จำนวน 43 คน

ระยะที่ 2: การทดสอบจริง เป็นการประชาสัมพันธ์ภายนอกผ่านสื่อต่างๆทั้งทางวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ และเว็บไซต์ที่มีกลุ่มเป้าหมายเป็นเด็กและผู้ปกครองที่มีบุตรหลาน ในวัย 6 – 12 ปี จำนวน 110 คน เพื่อเชิญชวนเด็กและ/หรือ ผู้ปกครองที่สนใจพาเด็กเข้ารับการทดสอบบุคลิกภาพ ในการพูดต่อหน้าที่ชุมชน ซึ่งในหัวข้อการศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการพูดต่อหน้า ชุมชนของเด็ก นั้นจะเก็บข้อมูลจากกลุ่มผู้ปกครอง โดยในวันที่มีการดำเนินกิจกรรม คณะผู้วิจัยเชิญ ผู้ปกครองและเด็กเข้าห้องประชุมเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์และขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม จากนั้น แยกเด็กออกจากห้องประชุมเพื่อไปทำกิจกรรมเตรียมความพร้อมก่อนการทดสอบ และขอให้ ผู้ปกครองยังคงอยู่ในห้องประชุมเพื่อตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ ปัจจัยส่วนบุคคล ,บทบาทของการ สื่อสารภายในครอบครัว,ทัศนคติต่อบทบาทของโรงเรียนและการเปิดรับสื่อที่ส่งผลต่อความสามารถในการพูดต่อหน้าที่ชุมชนของเด็กในวัย 6 – 12 ปี หลังจากตอบแบบสอบถามเสร็จแล้ว จึงเชิญผู้ปกครองรับประทานอาหารว่างและเข้าร่วมฟังการพูดและประเมินการพูดของเด็กในฐานะ ผู้ฟัง ซึ่งในขณะที่ผู้ปกครองตอบแบบสอบถามอยู่ที่ห้องประชุม ทีมวิจัยจะพาเด็กที่จะเข้ารับการ ทดสอบมาห้องเตรียมความพร้อม โดยเริ่มแจกแบบสอบถามก่อนการทดสอบให้เด็กได้ทำเพื่อเก็บ ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของเด็กและข้อมูลเกี่ยวกับบุคลิกภาพการพูดของเด็ก จากนั้นให้เด็กเลือก อ่านนิทานจากหนังสือที่จัดเตรียมไว้ให้เพื่อเป็นการเตรียมข้อมูลด้านเนื้อหาสาระ จากนั้น รับประทานอาหารว่าง แล้วจึงพาเด็กที่พร้อมไปห้องทดสอบ ซึ่งในห้องจะมีผู้ปกครอง และกลุ่ม ผู้ฟังจำนวนทั้งสิ้นประมาณ 30 คน ร่วมประเมินผลการพูดและ หลังจากดำเนินกิจกรรมต่างๆและทำ การทดสอบเสร็จแล้ว คณะผู้วิจัยจะนำผลการทดสอบมา วิเคราะห์และสรุปผลเป็นปัจจัยต่างๆ ที่มี ผลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพการพูดของเด็ก ตามลำดับคำถามนำวิจัย

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 ปัจจัยส่วนบุคคล

ตัวแปรด้านปัจจัยส่วนบุคคลที่พบว่ามีผลทำให้ความสามารถด้านวจนภาษา(verbal) และอวจนภาษา(non-verbal)ในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็กแตกต่างกัน ($\alpha=.05$) ได้แก่ อุปนิสัย ด้านความกล้าแสดงออกและโอกาสในการร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตร โดยที่อุปนิสัยด้านความกล้า แสดงออก ส่งผลให้ความสามารถด้านวจนภาษา(verbal) แตกต่างกัน กล่าวคือ เด็กที่มีอุปนิสัยด้าน ความกล้าแสดงออกมีแนวโน้มที่จะมีความสามารถด้านวจนภาษา(verbal) ในการพูดต่อหน้าชุมชน สูงกว่าเด็กที่ไม่มีอุปนิสัยด้านความกล้าแสดงออก ส่วน ปัจจัยด้านโอกาสในการร่วมกิจกรรมเสริม หลักสูตรของเด็กในระดับความถี่ที่ต่างกันก็ส่งผลให้ความสามารถด้านวจนภาษา(verbal)และอวจน ภาษา(non-verbal)ในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็กแตกต่างกัน กล่าวคือ เด็กที่มีโอกาสในการร่วม

กิจกรรมเสริมหลักสูตรมากกว่ามีแนวโน้มที่จะมีความสามารถทั้งทางด้านวจนภาษา(verbal) และอวจนภาษา(non-verbal) ในการพูดต่อหน้าชุมชนสูงกว่าเด็กที่มีโอกาสในการร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรน้อยกว่า

นอกจากนี้ ไม่ว่าจะเป็ น ปัจจัยส่วนบุคคล ด้านเพศ และสุขภาพ อุปนิสัยส่วนตัวด้านอื่นๆ ไม่พบความแตกต่างของความสามารถด้านวจนภาษา(verbal)และอวจนภาษา(non-verbal)ในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็ก

ปัจจัยส่วนบุคคลด้านอุปนิสัยส่วนตัวของเด็กในด้านความกล้าแสดงออกนั้นที่พบว่าส่งผลให้เด็กมีความสามารถด้านวจนภาษา(verbal) ในการพูดต่อหน้าชุมชนแตกต่างกัน ซึ่งถ้าพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยทั้งความสามารถด้านวจนภาษา(verbal)และอวจนภาษา(non-verbal) พบว่า เด็กที่มีอุปนิสัยกล้าแสดงออกก็มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่า และจากการให้ข้อมูลของผู้ปกครองก็ยิ่งพบว่า เด็กส่วนใหญ่มีลักษณะเด่นเฉพาะตัวคือ ชอบการแสดงออก อย่างไรก็ตาม ปัจจัยด้านโอกาสในการร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรของเด็ก ส่งผลให้ความสามารถด้านวจนภาษา(verbal) และอวจนภาษา(non-verbal) ในการพูดต่อหน้าชุมชนแตกต่างกัน ซึ่งจากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพนั้นแม้จะพบว่าเด็กชอบการแสดงออก แต่สำหรับประสบการณ์ในการแสดงความสามารถพิเศษนั้น พบว่าเด็กส่วนใหญ่เคยแสดงในงานโรงเรียน ซึ่งได้แก่ การร้องเพลง เต้นรำ เล่นดนตรี รำไทย ฯลฯ ซึ่งส่วนใหญ่แล้วไม่ใช่ประสบการณ์การแสดงความสามารถพิเศษด้านการพูด ดังนั้นจากผลการวิจัยที่เปรียบเทียบเด็กที่มีโอกาสในการร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรมากน้อยต่างกัน ซึ่งในที่นี้ก็คือ โอกาสในการพูด จึงพบความแตกต่างของเด็กที่มีโอกาสในการพูดมากน้อยต่างกันมีความสามารถด้าน วจนภาษา(verbal) และอวจนภาษา(non-verbal) ในการพูดต่อหน้าชุมชนแตกต่างกัน($\alpha=.05$)

จากผลการวิจัยด้าน ปัจจัยส่วนบุคคลจึงตอบต่อคำถามนำวิจัยที่ 1 คือ ปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลให้ความสามารถในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็ก อายุ 6-12 ปี แตกต่างกัน คือ อุปนิสัยส่วนตัวในด้านความกล้าแสดงออก และการมีโอกาสนในการร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรด้านการพูด

5.1.2 บทบาทการสื่อสารภายในครอบครัว

จากผลการวิจัย ปัจจัยด้านบทบาทการสื่อสารภายในครอบครัว ไม่พบความแตกต่างของความสามารถด้านวจนภาษา(verbal)และอวจนภาษา(non-verbal)ในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็ก ไม่ว่าจะเป็ นระดับการสนับสนุนของพ่อแม่ที่แตกต่างกัน ระดับการเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงความคิดเห็นที่แตกต่างกันรวมถึงการใช้ภาษาสื่อสารภายในครอบครัวระหว่างเด็กที่ใช้ภาษาเดียวกับเด็กที่ใช้หลายภาษา

อย่างไรก็ตาม จากการสอบถามข้อมูลผู้ปกครอง ได้ทราบว่า ปัญหาบุคลิกภาพการพูดของเด็กที่ผู้ปกครองอยากให้แก้ไขมากเป็นอันดับ 1 ของเด็ก คือ การที่เด็กไม่กล้าแสดงออกต่อหน้าคน

จำนวนมาก ไม่กล้าเจรจาหักทาบกับคนแปลกหน้า ขี้อาย พูดเสียงเบาหรือไม่กล้าพูด ส่วนจุดประสงค์ที่ผู้ปกครองพาเด็กมาเข้าร่วมโครงการพัฒนาบุคลิกภาพอันดับ 1 คือ ต้องการพัฒนาบุคลิกภาพให้ถูกต้องตามหลักการ กฎระเบียบที่ครอบครัวส่วนใหญ่วางไว้มากที่สุด คือ การจัดทำตารางกิจวัตรประจำวันสำหรับสิ่งที่ผู้ปกครองส่วนใหญ่จะช่วยส่งเสริมบุตรหลานให้กล้าคิด พูด และแสดงออก ด้วยการพาเข้าร่วมโครงการ กิจกรรม คอร์สฝึกอบรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการฝึกปฏิบัติโดยเฉพาะอย่างยิ่งการฝึกพูด เพื่อที่จะได้พัฒนาทักษะ ความรู้ที่ถูกต้องจากผู้เชี่ยวชาญ

จากผลการวิจัยด้านบทบาทการสื่อสารภายในครอบครัว จึงตอบคำถามนำวิจัยที่ 2 คือ บทบาทการสื่อสารภายในครอบครัวไม่ส่งผลต่อความสามารถในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็กอายุ 6-12 ปี

5.1.3 ทักษะของผู้ปกครองต่อบทบาทของโรงเรียน

ผลการวิจัยทักษะของผู้ปกครองต่อบทบาทการสื่อสารภายในโรงเรียนที่ส่งผลต่อความสามารถด้านวัจนภาษา(verbal) และอวัจนภาษา(non verbal)ในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็กพบว่า ไม่มีปัจจัยใดเลยที่ส่งผลให้ความสามารถด้านวัจนภาษา(verbal) และอวัจนภาษา(non-verbal) ในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็กแตกต่างกัน

ส่วนประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมกับทางโรงเรียนของเด็กส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมทางด้านกีฬา ไม่ว่าจะเป็นกีฬาภายในโรงเรียน ระหว่างโรงเรียน การทำหน้าที่ต่าง ๆ ที่แตกต่างกันไป ทั้งนักกีฬาประเภทต่าง ๆ เซียร์ลิตเตอร์ คริมเมเยอร์ ฯลฯ วิธีการที่ผู้ปกครองส่วนใหญ่รับทราบความสัมพันธ์ระหว่างบุตรหลานกับครูนั้นผู้ปกครองส่วนใหญ่รับทราบด้วยการพูดคุยกับครูโดยตรง รวมถึงการที่ครูแจ้งให้ทราบเองสำหรับความสัมพันธ์ของบุตรหลานกับเพื่อนสังเกตพฤติกรรมของบุตรหลานทั้งเวลาอยู่ที่บ้านและสังเกตเมื่อเวลาอยู่ที่โรงเรียนเวลาไปรับ-ส่ง รวมถึงการที่ได้บุตรหลานได้รับคัดเลือกให้เป็นตัวแทนห้องในการทำกิจกรรมต่าง ๆ นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้สอบถามถึง พฤติกรรมที่เหมือนและแตกต่างของบุตรหลานที่โรงเรียนกับที่บ้านตามที่ครูได้รายงานหรือจากที่ผู้ปกครองได้เคยสังเกตซึ่งพฤติกรรมที่เหมือน อันดับ 1 ได้แก่ การช่างพูด ช่างคุย ส่วนพฤติกรรมที่แตกต่าง อันดับ 1 ได้แก่ การที่บุตรหลานไม่เชื่อฟังคำสั่งของผู้ปกครองเวลาอยู่บ้านแต่เวลาอยู่โรงเรียนมีระเบียบวินัยเชื่อฟังครู สำหรับความต้องการของผู้ปกครองต่อบทบาทของโรงเรียนในการส่งเสริมพัฒนาการของบุตรหลานให้กล้าคิด พูดและแสดงออกนั้น ส่วนใหญ่มีความต้องการให้โรงเรียนส่งเสริมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการฝึกปฏิบัติทางการพูดต่าง ๆ ไม่ว่าจะ

จะเป็นการฝึกพูดหน้าชั้นอย่างสม่ำเสมอ การโต้ว่าที่ การอภิปราย พร้อมทั้งมีหลักสูตรการสอนทักษะการพูด มีแบบอย่างให้ดูและให้เด็กได้ฝึกปฏิบัติตาม

จากผลการวิจัยด้านบทบาทของโรงเรียน สามารถตอบต่อคำถามนำวิจัยที่ 3 คือ ผู้ปกครองมีทัศนคติต่อบทบาทของโรงเรียนที่ต่างกันไม่ส่งผลให้ความสามารถด้านวจนภาษา(verbal)และอวจนภาษา(non-verbal) ในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็กแตกต่างกัน

5.1.4 ทัศนคติของผู้ปกครองต่อบทบาทของสื่อ

ผลการวิจัยทัศนคติของผู้ปกครองต่อบทบาทของสื่อที่ส่งผลต่อความสามารถด้านวจนภาษา(verbal) และอวจนภาษา(non verbal)ในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็ก พบว่า เด็กที่มีปริมาณการเปิดรับสื่อ โทรทัศน์,ภาพยนตร์,และนิตยสารที่แตกต่างกัน ส่งผลให้ความสามารถด้านวจนภาษา(verbal) และอวจนภาษา(non verbal)ในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็กไม่แตกต่างกัน สำหรับผลวิจัยของเด็กที่มีการเลือกเปิดรับสื่อภาพยนตร์เปรียบเทียบกับเด็กที่ไม่เปิดรับ ส่งผลให้ความสามารถด้านวจนภาษา(verbal) ในการพูดต่อหน้าชุมชนแตกต่างกัน กล่าวคือ เด็กที่เลือกเปิดรับสื่อภาพยนตร์ มีแนวโน้มที่จะมีความสามารถด้านวจนภาษา(verbal)ในการพูดต่อหน้าชุมชนต่ำกว่าเด็กที่ไม่เปิดรับ ส่วนเด็กที่มีการเลือกเปิดรับสื่ออินเทอร์เน็ต เปรียบเทียบกับเด็กที่ไม่เปิดรับ ส่งผลให้ความสามารถด้านอวจนภาษา(non verbal) ในการพูดต่อหน้าชุมชนแตกต่างกัน กล่าวคือ เด็กที่เลือกเปิดรับสื่ออินเทอร์เน็ตมีแนวโน้มที่จะมีความสามารถด้านอวจนภาษา(non-verbal) ในการพูดต่อหน้าชุมชนต่ำกว่าเด็กที่ไม่เปิดรับ

สำหรับรายการโทรทัศน์ที่บุตรหลานชอบดูอันดับ 1 คือ การ์ตูนส่วนรายการโทรทัศน์ที่ผู้ปกครองสนับสนุนอันดับ 1 คือ รายการสารคดี เพราะต้องการให้เด็กมีความรู้รอบตัว เปิดประสบการณ์ใหม่เพื่อให้เรียนรู้ในสิ่งที่ไม่เคยได้สัมผัสมาก่อน ประเภทนิตยสารที่บุตรหลานชอบอันดับ 1 ได้แก่ การ์ตูน ส่วนนิตยสารที่ผู้ปกครองสนับสนุนอันดับ 1 คือ การ์ตูนแนวสร้างสรรค์ โดยผู้ปกครองให้เหตุผลว่าต้องการปูพื้นฐานให้เด็กรักการอ่าน รู้สึกสนุกสนานเพลิดเพลิน ผ่อนคลายไปกับการอ่านหนังสือ ซึ่งในปัจจุบันมีการ์ตูนแนวสร้างสรรค์ออกมามากมาย ทั้งการ์ตูนเชิงประวัติศาสตร์ หรือการ์ตูนที่กล่าวถึงประวัติบุคคลสำคัญ รวมถึงการ์ตูนที่สอนความรู้ทางวิชาการ เช่น การ์ตูนโดเรมอนสอนคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เป็นต้น ซึ่งจะทำให้เด็กได้ความรู้ที่เป็นประโยชน์และช่วยส่งเสริมด้านการเรียน ภาพยนตร์ที่บุตรหลานชอบเป็นอันดับ 1 คือภาพยนตร์แนวผจญภัย ส่วนภาพยนตร์ที่ผู้ปกครองสนับสนุนอันดับ 1 ได้แก่ ภาพยนตร์การ์ตูน สาเหตุที่ผู้ปกครองสนับสนุนก็คือ มีเนื้อหาสาระที่เหมาะสมกับวัยเด็กรวมถึงสอดแทรกคติสอนใจต่าง ๆ

โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ภาพยนตร์การ์ตูนของวอลต์ดิสนีย์ ผู้ปกครองจะสนับสนุนมากเป็นพิเศษ เนื่องจากมักจะมีเรื่องราวที่เป็นประโยชน์ เช่น เรื่องราวเกี่ยวกับครอบครัวตัวการ์ตูนทั้งหลายซึ่งสามารถสอดแทรกเรื่องราวของความรัก ความผูกพันของสมาชิกภายในครอบครัวได้เป็นอย่างดี สำหรับประเภทเว็บไซต์ที่บุตรหลานชอบเข้าไปเป็นอันดับ 1 คือ เกมและเว็บไซต์ที่ผู้ปกครองสนับสนุนเป็นอันดับ 1 คือ เพื่อการศึกษาทั้งนี้เพื่อที่จะเป็นประโยชน์ทางการศึกษาและเสริมความรู้เพิ่มเติมจากที่เรียน ประเภทของเกมที่บุตรหลานชอบอันดับ 1 ได้แก่ เกมที่ใช้ความคิดและประเภทของเกมที่ผู้ปกครองสนับสนุนเป็นอันดับ 1 คือ เกมที่ใช้ความคิด โดยผู้ปกครองให้เหตุผลว่าเป็นเกมที่เป็นประโยชน์สามารถนำมาใช้ในชีวิตประจำวันได้ และยังฝึกทักษะสมองในการคิดแก้ปัญหา

จากผลการวิจัย ด้านบทบาทของการเปิดรับสื่อ สามารถตอบต่อคำถามนำวิจัยที่ 4 คือ การเปิดรับสื่อในปริมาณที่ต่างกันไม่ส่งผลต่อความสามารถในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็กอายุ 6-12 ปี แต่การเลือกเปิดรับสื่อภาพยนตร์และสื่ออินเทอร์เน็ตส่งผลให้ความสามารถในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็กอายุ 6-12 ปี แตกต่างกัน โดยการเลือกเปิดรับสื่อภาพยนตร์ส่งผลต่อความสามารถด้านวัจนภาษา(verbal)และการเลือกเปิดรับสื่ออินเทอร์เน็ตส่งผลต่อความสามารถด้านอวัจนภาษา(non-verbal)

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็กไทยอายุ 6-12 ปี” นี้ เป็นหนึ่งในชุดโครงการวิจัยเรื่องการพัฒนาบุคลิกภาพการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็กไทยอายุ 6-12 ปี สำหรับวัตถุประสงค์ของโครงการที่ได้ชี้แจงให้ผู้ปกครองทราบ คือ ต้องการให้เด็กฝึกพัฒนาความสามารถในการพูดต่อหน้าชุมชนทั้งทางด้านวัจนภาษาหรือการเลือกใช้ถ้อยคำประโยคต่าง ๆ ในการพูด และด้านอวัจนภาษาคือการแสดงลีลาท่าทางที่เหมาะสมประกอบการพูด เช่น การใช้มือประกอบ การใช้สายตา และการเคลื่อนไหวร่างกาย เป็นต้น ซึ่งเมื่อเด็กได้รับการปูพื้นฐานทักษะที่ดีในการพูดต่อหน้าชุมชนไม่เพียงแต่เด็กจะมีการพัฒนาความสามารถเฉพาะทางด้าน การพูดเท่านั้น การแสดงออกต่อหน้าชุมชนในลักษณะอื่น ๆ ก็มีการพัฒนาไปในทางที่ดีขึ้นด้วย รวมถึงยังช่วยให้เด็ก กล้าคิดและแสดงออกอย่างเหมาะสม นั่นคือ มีวิจารณญาณในการคิดไตร่ตรองคว่ำสิ่งไหนถูกหรือผิด เพราะปัจจุบันมีมลพิษแวดล้อมมากมายไม่ว่าจะเป็น สื่อ บุคคล แวดล้อม ตลอดจนสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เด็กต้องเผชิญโดยลำพัง เพราะเมื่อเวลาที่เด็กออกจากบ้านไป เราไม่สามารถควบคุมดูแลได้ตลอดเวลา หรือเด็กอาจต้องพบเจอกับสถานการณ์ที่ทำให้สับสน เช่น แม่สอนลูกว่าการโกหกเป็นสิ่งไม่ดี แต่เวลามีโทรศัพท์มาแม่กลับให้ลูกบอกว่า “แม่ไม่อยู่” หรือ

พอสอนลูกว่าการสูบบุหรี่ไม่ดีต่อสุขภาพแต่พอสูบเป็นประจำทุกวัน ด้วยสาเหตุนี้จึงทำให้โครงการพัฒนาบุคลิกภาพการพูดของเด็กมีวัตถุประสงค์ที่จะสอดแทรกสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้เข้าไปด้วย นั่นคือทำให้เด็กรู้ว่าการกระทำใดที่เหมาะสมโดยฝึกให้เด็กได้ใช้วิจารณญาณในการคิด ไตร่ตรองถึงเหตุและผลของการกระทำใด ๆ ก็ตาม ซึ่งเด็กจะสามารถวางตัวหรือปรับตัวได้ในทุกสถานการณ์ ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำปัจจัยในด้านต่าง ๆ ของเด็ก ทั้งปัจจัยส่วนบุคคล บทบาทการสื่อสารภายในครอบครัว บทบาทของโรงเรียน และบทบาทของสื่อมาศึกษาวิเคราะห์ดูว่าปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อความสามารถในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็ก

ปัจจัยส่วนบุคคล

เพศ จากการศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล ด้านเพศพบว่าปัจจัยดังกล่าวไม่ส่งผลต่อความสามารถในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็กนั้นซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิชรา เรืองคารกานนท์ (2547) ที่พบว่าเด็กผู้หญิงวัยเรียนโดยรวมมีค่าเฉลี่ยของระดับเชาวน์ปัญญาสูงกว่าเพศชายซึ่งพบความแตกต่างระหว่างเพศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ($P < 0.05$) (สำหรับพัฒนาการทางการพูดหรือพัฒนาการทางภาษานั้นตามทฤษฎีทางจิตวิทยา (สุชา จันทน์เอม, 2543) จะจัดอยู่ในพัฒนาการทางสติปัญญา ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำความสามารถด้านการพูดมาเปรียบเทียบกับพัฒนาการทางสติปัญญาหรือเชาวน์ปัญญา) อย่างไรก็ตาม เมื่อวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยความสามารถทั้งทางด้านวจนภาษา(verbal) และอวจนภาษา(non - verbal) พบว่า เพศหญิงมีคะแนนเฉลี่ยที่สูงกว่า (ดังแสดงในตารางที่ 4.3) ทั้งนี้จะเป็นเพราะว่า เด็กผู้หญิงส่วนใหญ่จะมีการแสดงออกที่เห็นเด่นชัด ไม่ว่าจะเป็นการพูดจา การแสดงท่าทางต่าง ๆ เมื่อผสมผสานกับบุคลิกการพูดจึงทำให้เห็นถึงความสามารถอย่างชัดเจน

สุขภาพ ในด้านสุขภาพนั้นแม้ว่าจะไม่พบความแตกต่างระหว่างเด็กที่มีสุขภาพดีและเด็กที่มีโรคประจำตัว แต่พบผลที่น่าสนใจคือ คะแนนเฉลี่ยของความสามารถด้านวจนภาษาของเด็กที่มีโรคประจำตัวสูงกว่าเด็กที่มีสุขภาพแข็งแรง แต่สำหรับความสามารถด้านอวจนภาษา(non - verbal) เด็กที่มีสุขภาพแข็งแรงได้คะแนนเฉลี่ยสูงกว่าเด็กที่มีโรคประจำตัว ดังนั้นจึงอาจสรุปได้ว่า เด็กที่มีสุขภาพแข็งแรงนั้นสามารถที่จะแสดงสีหน้า ท่าทาง การแสดงออกทางอวจนภาษา(non - verbal) ได้ดีกว่า ส่วนเด็กที่มีโรคประจำตัวนั้น แม้จะแสดงท่าทางได้ไม่ดีเท่าเด็กที่มีสุขภาพแข็งแรงแต่ก็มีความสามารถด้านวจนภาษา(verbal) ในส่วนของการใช้ถ้อยคำ การลำดับความคิด ฯลฯ ได้ดี

ปัจจัยส่วนบุคคลด้านอุปนิสัยส่วนตัวนั้น พบว่า ความกล้าแสดงออกนั้นส่งผลให้ความสามารถในการพูดต่อหน้าชุมชนด้านวจนภาษา(verbal) แตกต่างกัน ซึ่งเด็กที่มีอุปนิสัยความกล้าแสดงออกนั้นมีคะแนนเฉลี่ยของความสามารถด้านวจนภาษา(verbal)สูงกว่าเด็กที่ไม่มีอุปนิสัยด้านนี้(ดังแสดงในตารางที่ 4.5) และถึงแม้ว่าความสามารถด้านอวจนภาษา(non - verbal) ของเด็กที่มีอุปนิสัยความกล้าแสดงออกไม่แตกต่างกัน แต่คะแนนเฉลี่ยในด้านอวจนภาษา(non - verbal)ของเด็กที่มีอุปนิสัยความกล้าแสดงออกก็อยู่ในระดับที่สูงกว่า รวมถึงอุปนิสัยด้านอื่น ๆ ก็มีระดับ

คะแนนเฉลี่ยของความสามารถทั้งด้านวัจนภาษา(verbal) และอวัจนภาษา(non – verbal) เป็นไปตามลักษณะที่ควรจะเป็น ได้แก่อุปนิสัยขี้อาย เด็กที่มีอุปนิสัยขี้อายก็จะมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถด้านวัจนภาษา(verbal)และอวัจนภาษา(non – verbal) อยู่ในระดับที่ต่ำกว่าเด็กที่ไม่มีอุปนิสัยขี้อาย ส่วนเด็กที่มีอุปนิสัยร่าเริงก็จะมีระดับคะแนนเฉลี่ยความสามารถทั้ง 2 ด้านอยู่ในระดับที่สูงกว่าเด็กที่ไม่มีอุปนิสัยร่าเริง และเด็กที่มีอุปนิสัยเก็บตัว ก็จะมีคะแนนเฉลี่ยของความสามารถทั้ง 2 ด้านต่ำกว่าเด็กที่ไม่มีอุปนิสัยเก็บตัว(ดังแสดงในตารางที่ 4.5)

ถึงแม้ว่าคะแนนความสามารถในการพูดของเด็กที่ออกมาจะตรงตามลักษณะที่ควรจะเป็น แต่ผลการทดสอบค่าทางสถิติไม่นับพบว่ามีแตกต่าง อาจเนื่องมาจากหลายสาเหตุ ไม่ว่าจะเป็นจำนวนกลุ่มตัวอย่างน้อยเกินไป เด็กมีช่วงเวลาในการแสดงความสามารถที่สั้นเกินไป ซึ่งเด็กบางคนก็ยังไม่พร้อมเท่าที่ควรทำให้คะแนนความสามารถที่ออกมาใกล้เคียงกันมาก รวมถึงการให้ข้อมูลของผู้ปกครองอาจบิดเบือนจากความเป็นจริง ซึ่งผู้ปกครองอาจไม่ได้ตั้งใจแต่พฤติกรรมของเด็กเมื่ออยู่ที่บ้านและที่โรงเรียนหรือสถานที่อื่น ๆ แตกต่างกันไป ทำให้ผู้ปกครองไม่ทราบถึงอุปนิสัยที่แท้จริงของเด็ก เมื่อเป็นเช่นนี้ จึงทำให้ผลการทดสอบดังกล่าวไม่พบค่าความแตกต่าง ทั้งนี้ควรจะใช้วิธีการสังเกตพฤติกรรมเด็กอย่างใกล้ชิด รวมถึงเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงความสามารถเพื่อแสดงศักยภาพที่แท้จริงออกมา เพื่อพิสูจน์ให้เห็นว่าอุปนิสัยส่วนตัวในลักษณะต่าง ๆ ที่เด็กมีนั้นส่งผลต่อความสามารถในการพูดต่อหน้าชุมชนมากน้อยเพียงใด

โอกาสในการร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตร ในด้านโอกาสในการร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรนั้นพบว่า เด็กที่มีโอกาสในการร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่แตกต่างกันมีความสามารถด้านวัจนภาษา(verbal)และอวัจนภาษา(non – verbal) แตกต่างกันไป ทั้งนี้เด็กที่จะมีโอกาสร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรมากก็มาจากหลายปัจจัย เช่น ปัจจัยด้านฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม เด็กที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมดีก็จะมีโอกาสร่วมกิจกรรมต่าง ๆ มากกว่าซึ่งนอกเหนือไปจากกิจกรรมที่จัดขึ้นในโรงเรียนเท่านั้น จากงานวิจัยของ นิชรา เรื่องดารกานนท์ (2547) ที่พบว่าปัจจัยด้านรายได้ครอบครัว มีความสัมพันธ์กับสติปัญญาของเด็กวัยเรียน ซึ่งการวิจัยในครั้งนี้ พบว่ากลุ่มอย่างส่วนใหญ่มีรายได้ครอบครัวดี (ดังแสดงในตาราง 4.1) ดังนั้นจึงไม่สามารถเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างครอบครัวที่มีรายได้ดีและไม่ดี ได้อย่างชัดเจน

บทบาทการสื่อสารภายในครอบครัว

จากโครงการพัฒนาบุคลิกภาพการพูดของเด็กที่จัดขึ้น ผู้ปกครองบางคนอาจจะเห็นว่า เมื่อเด็กอยู่ที่บ้านเป็นเด็กช่างพูด ช่างคุย หรือแม้แต่อยู่ที่โรงเรียนคุณครูก็บอกว่าคุยเก่งแต่ทำไมเมื่อให้ออกมาพูดต่อหน้าชุมชน ถึงทำได้ไม่ดี หรือ เด็กบางคนอาจจะมึนสับสนที่เรียบร้อย ไม่ค่อยพูด เมื่ออยู่ที่บ้าน แต่เมื่อออกมาอยู่ในสถานการณ์ต่อหน้าชุมชนกลับทำได้ดี ทั้งนี้เป็นไปได้ว่าเมื่อเด็กอยู่ต่อหน้าผู้ปกครองจะรู้สึกเกร็ง ไม่กล้าแสดงออก ซึ่งก็อาจสืบเนื่องมาจากปัจจัยด้านการอบรมเลี้ยงดูของ

ครอบครัวเป็นสำคัญ ซึ่งจากการวิจัยของ เกลิมพล (2521)(อ้างถึงใน ลัดดา เหมาะสุวรรณและคณะ ,2547) ที่ศึกษาการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน พบว่า การอบรมเลี้ยงดูมีความสัมพันธ์กับระดับสติปัญญา เด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมากเท่าใดก็จะมีระดับสติปัญญาสูงเท่านั้น และงานวิจัยของ เบญจพรและคณะ(2541) (อ้างถึงใน ลัดดา เหมาะสุวรรณและคณะ,2547) ที่ได้ทบทวนงานวิจัยการอบรมเลี้ยงดูเด็กในประเทศไทย พบว่า การเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความคิดสร้างสรรค์ ความภาคภูมิใจในตนเอง และการปรับตัวได้ดีของเด็ก

ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการวิจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็ก พบว่า การอบรมเลี้ยงดูบุตรหลานส่วนใหญ่ใช้วิธีการอบรมเลี้ยงดูบุตรด้วยวิธีรักและสนับสนุน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเพ็ญแข(2536) (อ้างถึงในลัดดา เหมาะสุวรรณและคณะ ,2547) ได้ศึกษารูปแบบการอบรมเลี้ยงดูบุตรของบิดามารดาในเขตกรุงเทพมหานครกับระดับความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กและเยาวชน พบว่าบิดามารดากลุ่มตัวอย่างส่วนมากใช้วิธีการอบรมเลี้ยงดูบุตรด้วยวิธีรักและสนับสนุน และแบบใช้เหตุผล ซึ่งไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูกับระดับความสามารถในการแก้ปัญหาของกลุ่มตัวอย่าง

จากงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น เราสามารถมองเห็นสาเหตุที่ทำให้เด็กแสดงความสามารถแตกต่างออกไปจากที่ผู้ปกครองคาดหวังไว้ ไม่ว่าจะเป็นในทางบวกหรือทางลบ ยกตัวอย่างเช่น เมื่อเวลาอยู่บ้าน เด็กที่ถูกปิดกั้นไม่ให้แสดงออก หรือผู้ปกครองไม่เปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น และเมื่อไรก็ตามที่เด็กแสดงความคิดเห็นก็จะถูกผู้ใหญ่ตำหนิว่าไม่มีมารยาท ทำให้เด็กเกิดความกลัวไม่กล้าที่จะแสดงออกทั้งด้านความคิด การพูดและพฤติกรรม ดังนั้นเมื่อเวลาที่เด็กไม่ได้อยู่ต่อหน้าผู้ปกครอง เด็กจะมีความรู้สึกสบายใจมากขึ้นและสามารถแสดงออกได้อย่างเต็มที่ ในกรณีนี้ จะพบเห็นได้มากในสังคมไทยเนื่องจากพื้นฐานวัฒนธรรมไทย เด็กจะต้องเชื่อฟังเคารพผู้ใหญ่ ซึ่งแตกต่างจากวัฒนธรรมตะวันตกที่เด็กสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่ จึงเห็นได้ว่าเด็กฝรั่งกล้าแสดงออกมากกว่าเด็กไทย

แต่กรณีส่วนใหญ่ที่พบจากโครงการพัฒนาบุคลิกภาพการพูดของเด็กนี้ เด็กส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่มีการเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย และให้ความรัก ความสนับสนุนเต็มที่ ในการแสดงออก เพราะเพียงแคผู้ปกครองตัดสินใจพาเด็กมาร่วมโครงการนี้ ก็สามารถจะวัดได้แล้วว่าผู้ปกครองให้ความรักและความใส่ใจบุตรหลานอยากที่จะให้เขามีพัฒนาการในการคิด พูดและแสดงออกในทางที่ดีขึ้น ถึงแม้ว่าผู้ปกครองจะมีจุดประสงค์แตกต่างกันไปในการพามาเข้าร่วมโครงการ แต่จุดประสงค์หลักก็คือต้องการให้เด็กมีพัฒนาการทางการพูดที่ดียิ่งขึ้น และยังสามารถเชื่อได้ว่าผู้ปกครองให้ความรักและการสนับสนุนอย่างเต็มที่ รวมถึงมีความเป็นประชาธิปไตยภายในครอบครัว ซึ่งวัดได้จากคำถามในแบบสอบถาม ที่ถามถึงพฤติกรรมของผู้ปกครองว่าเมื่อเด็ก

ได้ทำความดีมีการกล่าวชมหรือไม่ คำตอบ 100 % คือ มีการกล่าวชมเพื่อเป็นกำลังใจให้กับเด็ก นอกจากนี้ยังถามถึงในกรณีที่เด็กทำความผิดผู้ปกครองให้โอกาสอธิบายเหตุผลหรือไม่ คำตอบ 100 % คือ ให้โอกาสอธิบายเหตุผล อย่างไรก็ตามหากคำตอบนี้เป็นจริง แสดงให้เห็นว่า การอบรมเลี้ยงดูเด็กภายในครอบครัวมีความเป็นประชาธิปไตย ให้อิสระในการออกความคิดเห็น รวมถึงรับฟังข้อเสนอแนะ ทำให้เด็กมีกำลังใจที่จะเสนอข้อคิดเห็นและความต้องการของตน และทำให้เกิดสัมพันธภาพที่ดียิ่งขึ้นภายในครอบครัว

ยังมีอีกกรณีหนึ่งคือ เด็กที่ไม่กล้าแสดงออกเพราะไม่มีผู้ปกครองมาให้กำลังใจ เด็กเหล่านี้จะถูกเลี้ยงดูเป็นอย่างดี และมีผู้ปกครองคอยให้กำลังใจอย่างใกล้ชิดมาโดยตลอด ไม่ว่าจะทำอะไรก็แล้วแต่จะมีผู้ปกครองช่วยเหลือเสมอ ซึ่งเมื่อต้องมาเจอสถานการณ์ที่ต้องเผชิญกับเหตุการณ์ต่าง ๆ แต่เพียงผู้เดียวก็อาจเป็นสาเหตุที่ทำให้เด็กแสดงออกได้ไม่ดี เนื่องจากว่าโครงการพัฒนาบุคลิกภาพการพูดของเด็กที่จัดขึ้น เป็นการรับสมัครเด็กที่หลากหลาย เด็กมาจากต่างครอบครัว ต่างโรงเรียน ประกอบกับประสบการณ์ของเด็กก็แตกต่างกัน และเด็กจะต้องมาเจอสถานการณ์ที่มีคนแปลกหน้าถึง 30 คนมานั่งฟัง ซึ่งเด็กบางคนอาจกล้าพูดหรือไม่กล้าทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยดังกล่าวข้างต้น

การเตรียมพร้อมของเด็กด้วยการสนับสนุนจากผู้ปกครองก็นับว่าเป็นสาเหตุสำคัญ เช่น ก่อนจะพาเด็กมาร่วมโครงการ ผู้ปกครองของเด็กบางคนอาจจะบอกให้เด็กได้เตรียมพร้อมมาก่อน หรือบางคนก็ถูกบังคับออกมาทำให้ไม่เต็มใจอยากจะทำกิจกรรม จึงทำให้ความสามารถที่เด็กแสดงออกมาแตกต่างกัน ทั้งนี้ไม่ได้ขึ้นอยู่กับพื้นฐานดั้งเดิมของแต่ละคนเท่านั้น เด็กบางคนอาจเป็นเด็กเรียนดี แต่ไม่สามารถแสดงออกต่อหน้าชุมชนได้ดี หรือเด็กบางคนมีอุปนิสัยเป็นเด็กเก็บตัวแต่กลับแสดงออกต่อหน้าชุมชนได้ดี

จากการวิเคราะห์บทบาทการสื่อสารภายในครอบครัว พบว่า เด็กที่ได้รับการสนับสนุนของพ่อแม่และการเปิดโอกาสให้เด็กแสดงความคิดเห็นในระดับที่แตกต่างกัน มีความสามารถในการพูดต่อหน้าชุมชนไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้การพูดต่อหน้าชุมชนไม่เพียงแต่ต้องอาศัยการช่วยส่งเสริมจากครอบครัวเท่านั้น ขึ้นอยู่กับการฝึกฝน ประสบการณ์ รวมถึงสถานการณ์ขณะพูดก็ล้วนส่งผลต่อความสามารถในการพูดต่อหน้าชุมชนทั้งสิ้น

ทัศนคติของผู้ปกครองต่อบทบาทของโรงเรียน

การวิเคราะห์ทัศนคติของผู้ปกครองต่อบทบาทของโรงเรียน พบว่า ไม่มีปัจจัยใดเลยที่ส่งผลให้ความสามารถด้านวจนภาษา(verbal)และอวจนภาษา(non-verbal) ในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็กแตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากข้อจำกัดของการวิจัยทำให้ไม่สามารถไปสังเกตพฤติกรรมของเด็กได้โดยตรง ผู้วิจัยจึงใช้วิธีสอบถามทัศนคติของผู้ปกครองต่อบทบาทของโรงเรียน ซึ่งการให้

ข้อมูลของผู้ปกครองนั้นค่อนข้างจำกัด เพราะผู้ปกครองบางคนไม่ได้เลี้ยงดูบุตรหลานด้วยตัวเอง หรือบางคนก็ให้ข้อมูลเฉพาะในด้านบวกเนื่องจากกลัวว่า บุตรหลานจะมีภาพพจน์ที่ไม่ดี

นอกจากนี้ยังมีปัจจัยอื่น ๆ ที่ทำให้เด็กมีความสามารถด้านวัจนภาษา(verbal)และอวัจนภาษา(non-verbal) ในการพูดต่อหน้าชุมชนแตกต่างกัน เช่น การที่เด็กเคยได้รับเลือกให้เป็นผู้นำ มีหน้าที่ความรับผิดชอบในห้องเรียนต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น หัวหน้าห้อง เหนรัญญิก ตัวแทนกลุ่มในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ฯลฯ ซึ่งจากผลการวิจัยในครั้งนี้ไม่พบความแตกต่างของเด็กที่เคยเป็นผู้นำและเด็กที่ไม่เคยแต่เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยความสามารถด้านวัจนภาษา(verbal) และอวัจนภาษา(non-verbal) พบว่าเด็กที่เคยได้รับคัดเลือกให้เป็นผู้นำนั้นมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถทั้ง 2 ด้านสูงกว่าเด็กที่ไม่เคยได้รับคัดเลือก (เด็กที่เคยได้รับคัดเลือก: verbal = 2.41, non-verbal=2.41 ; เด็กที่ไม่เคยได้รับคัดเลือก: verbal=2.32, non-verbal=2.39) นอกจากนี้จากการสอบถามข้อมูลจากผู้ปกครองยังพบว่าปัญหาส่วนใหญ่ที่เกิดขึ้นจากโรงเรียนนั้น คือ การเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงออกไม่ทั่วถึง เด็กที่เคยมีโอกาสได้ร่วมกิจกรรมการแข่งข่อย ๆ ก็จะได้รับโอกาสนั้นอยู่เสมอ ส่วนเด็กที่ไม่เคยคุณครูก็จะมองข้ามและไม่เปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงออก ทำให้เด็กขาดกำลังใจ และขาดประสบการณ์ที่ดี หรือการที่เด็กทำผิดพลาดและถูกคุณครูตำหนิก็จะทำให้เด็กไม่อยากจะแสดงออกอีกในโอกาสต่อไป ดังนั้นการส่งเสริมให้เด็กกล้าคิด พูดและแสดงออกนั้น ไม่ใช่มาจากปัจจัยครอบครัวเท่านั้น บทบาทของโรงเรียนถือเป็นส่วนสำคัญที่มีผลต่อพัฒนาการความสามารถของเด็กในด้านต่าง ๆ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งการที่เด็กจะฝึกฝนให้มีความสามารถในการพูดต่อหน้าชุมชนได้เป็นอย่างดีนั้น โรงเรียนถือเป็นสนามฝึกซ้อมที่สำคัญสำหรับเด็กในวัยเรียนรวมถึงการช่วยส่งเสริมและให้กำลังใจจากครูและเพื่อน ที่จะช่วยเสริมสร้างประสบการณ์ที่ดีทำให้เด็กอยากที่จะพัฒนาต่อไป

ทัศนคติของผู้ปกครองต่อบทบาทของสื่อ

จากการวิเคราะห์ทัศนคติของผู้ปกครองต่อบทบาทของสื่อ พบว่า ปริมาณการเปิดรับสื่อที่แตกต่างกันทั้งโทรทัศน์ ภาพยนตร์ และนิตยสาร ไม่พบความแตกต่างกันของความสามารถในการพูดต่อหน้าชุมชน ในขณะที่งานวิจัยของนิชรา เรื่องการกานนท์ (2547) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อสติปัญญาของเด็กวัยเรียนและวัยรุ่น พบว่า ปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้เด็กที่มีระดับเชาวน์ปัญญาต่ำ ซึ่งหนึ่งในนั้น ก็คือ จำนวนชั่วโมงการดูโทรทัศน์น้อย นอกจากนี้ยังพบความแตกต่างของความสามารถด้านวัจนภาษา (verbal) ของเด็กที่เลือกเปิดรับสื่อภาพยนตร์และเด็กที่ไม่เลือกเปิดรับสื่อนี้เลยโดยเด็กที่ไม่เลือกเปิดรับมีคะแนนเฉลี่ยของความสามารถในการพูดสูงกว่าเด็กที่มีการเปิดรับสื่อภาพยนตร์ ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า การที่เด็กในวัย 6-12 ปีนี้มีการเปิดรับสื่อภาพยนตร์นั้นเป็นสิ่งที่ดีและมีประโยชน์สามารถเพิ่มพูนความรู้รอบตัวต่าง ๆ ในมากมาย หากแต่ต้องอยู่ในความดูแลของผู้ปกครอง ซึ่งถ้าผู้ปกครองไม่คัดสรรสื่อที่เหมาะสมกับวัยของเด็กก็จะทำให้เด็กมีอัตราเสี่ยงต่อการ

บริบทสิ่งที่ไร้สาระไม่ได้พัฒนาทักษะความรู้ต่าง ๆ และเสียเวลาโดยเปล่าประโยชน์ เช่นเด็กบางคนคิดภาพยนตร์การ์ตูน ทำให้ไม่ยอมทำกิจกรรมอื่น ๆ ขาดการพัฒนาไปในทางที่ดีขึ้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้ปกครองควรให้ความสำคัญดูแลบุตรหลานอย่างใกล้ชิด นอกจากนี้พบความแตกต่างของความสามารถด้านอวัจนภาษา(non-verbal) ของเด็กที่เลือกเปิดรับสื่ออินเทอร์เน็ตกับเด็กที่ไม่เลือกเปิดรับสื่อนี้เลย เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยความสามารถทั้ง 2 ด้าน ของเด็กที่เลือกเปิดรับสื่ออินเทอร์เน็ตกับเด็กที่ไม่เลือกพบว่าเด็กที่เลือกมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถสูงกว่าเด็กที่ไม่ได้เลือกตามความเห็นของผู้วิจัยเด็กที่มีการเปิดรับสื่ออินเทอร์เน็ตมากจะขาดปฏิสัมพันธ์กับคนรอบข้าง เนื่องจากไม่มีการพูดจาสื่อสารใดใด ดังนั้นเป็นไปได้ว่าเด็กจะมีทักษะในการแสดงกิริยาท่าทางที่แสดงความมั่นใจ หรือการสื่อสารให้บุคคลรอบข้างได้เข้าใจในสิ่งที่ตนต้องการยังไม่ดีเท่าที่ควร ซึ่งตรงข้ามกับเด็กที่มีการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ เด็กเหล่านั้นจะให้เห็นตัวอย่างพฤติกรรมการแสดงออกตลอดจนเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่จะสั่งสมเป็นประสบการณ์ ซึ่งเด็กสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ได้ดีและไม่ว่าจะเป็นด้านบวกหรือลบ ก็จะทำให้เด็กซึมซับ และพัฒนาตัวเองในด้านทักษะการแสดงออกอย่างชัดเจน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับคำแนะนำและการปลูกฝังจากครอบครัวเป็นสำคัญ

จากโครงการพัฒนาบุคลิกภาพที่ผ่านมา พบว่า เด็กหลายคนเกิดประสบการณ์ที่ดีในการแสดงออกต่อหน้าชุมชนและอยากที่จะมาร่วมกิจกรรมอีก ทั้งนี้มาจากหลายสาเหตุ แต่จุดประสงค์หลักของโครงการนั้น ทีมผู้วิจัยต้องการที่จะให้เด็กทุกคนมีประสบการณ์ที่ดีออกไป ดังนั้นไม่ว่าเด็กจะกล้าพูด กล้าแสดงออกหรือไม่ก็ตาม ทางทีมผู้วิจัยจะมีการช่วยสนับสนุนผลักดันให้เด็กสามารถแสดงออกได้ เช่น การเปลี่ยนจากคำถามยากให้ง่ายขึ้น การชวนคุยให้เด็กเกิดความรู้สึกสบายใจ เป็นการลดความกดดันให้กับเด็กซึ่งเป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยกระตุ้นให้เด็กสามารถแสดงออกได้อย่างเต็มที่ ประกอบกับการสร้างบรรยากาศที่เป็นกันเอง เช่น การที่ผู้ฟังมีสีหน้ายิ้มแย้ม ช่วยสร้างบรรยากาศที่เป็นมิตรก็ถือเป็นการให้กำลังใจ ทำให้เด็กกล้าที่จะแสดงความสามารถมากขึ้น แต่เด็กบางคนถูกวางโปรแกรมมา เช่นเคยชินกับการท่องจำ หรือฝึกซ้อมบทพูดก่อน ทั้งนี้เป็นไปได้ว่าปกติแล้วเคยเป็นผู้นำในการกล่าววาจาหรือพูด นำสวดมนต์ ประกวดอ่านกลอน คำขวัญต่าง ๆ ฯลฯ เมื่อเวลาแสดงออกต่อหน้าชุมชน จึงขาดความเป็นธรรมชาติ หรือเด็กบางคนก็ใช้วิธีการท่องจำบทพูดมาเลย ซึ่งความจริงแล้วเป็นการดีที่เด็กมีการเตรียมพร้อม ถ้าเด็กสามารถพูดในสิ่งที่ท่องจำมาได้หมดเค้าจะรู้สึกประสบความสำเร็จ แต่ข้อเสีย คือ ถ้าเด็กลืมบทพูดก็จะไม่สามารถพูดต่อไปได้ ซึ่งต่างจากเด็กที่ออกมาพูดจากความเข้าใจ ไม่ว่าจะเจอสถานการณ์ใดเด็กจะสามารถพูดต่อไปได้มากกว่าเด็กที่ใช้วิธีท่องจำ

การวิจัยครั้งนี้ยังพบว่า มี ปัจจัยอื่นที่ส่งผลต่อความสามารถในการพูดของเด็กไม่ว่าจะเป็นปัจจัยเกี่ยวกับสถานการณ์แวดล้อมขณะนั้นซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญอย่างยิ่งเพราะจากการจัดกิจกรรมสามารถสังเกตเห็นได้ว่าถ้าในรอบกิจกรรมใดก็ตามที่มีเด็กที่อยู่ในระเบียบวินัยมีความพร้อมที่จะทำกิจกรรมไม่ร้องไห้แง เด็กส่วนใหญ่ในรอบนั้นก็จะสามารถทำกิจกรรมผ่านไป

อย่างราบรื่น แต่ถ้ารอบไปไหนมีเด็กที่ร้องไห้แงก็จะมียุติเด็กอีกหลาย ๆ คนที่อแงไปตาม ๆ กัน ทั้งนี้รวมถึงความสนิทสนมใกล้ชิดของเด็กในแต่ละกลุ่มที่มาด้วย ซึ่งเด็กบางกลุ่มผู้ปกครองมีการนัดแนะให้มาในรอบเดียวกันเนื่องจากรู้จักกันมาก่อน หรือเรียนโรงเรียนเดียวกัน ในขณะที่เด็กบางกลุ่มต่างคนต่างมาไม่รู้จักกันเลย

ปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนส่งผลต่อความสามารถในการพูดทั้งสิ้น ซึ่งเป็นไปได้ทั้งในแง่บวกและแง่ลบ ในแง่บวกคือ เด็กกลุ่มที่รู้จักกันมาก่อนจะชวนกันซักซ้อมบทพูดก่อนจะไปทำการทดสอบ ส่วนในแง่ลบคือ กลุ่มเด็กที่รู้จักกันมาก่อนหน้านี้พากันเล่นอย่างสนุกสนานจนลืมบทพูดหรือไม่ได้เตรียมตัวเลยก็มี หรือบางคนก็ขาดความมั่นใจ ต้องให้พี่ น้อง หรือเพื่อนที่มาด้วยกันไปอยู่เป็นเพื่อน ช่วยเป็นกำลังใจถึงจะกล้าพูด

ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการที่กลุ่มเด็กรู้จักกันมาก่อน เช่น เมื่อเห็นเพื่อนออกมาร้องเพลง ก็ร้องเพลงตามกันไปหมด หรือเพื่อนไม่ยอมพูดก็ไม่ยอมพูดเหมือนกัน บางคนเห็นเพื่อนพูดแค่เพียงแนะนำตัวอย่างเดียวก็ทำตามบ้าง ทั้งที่ความจริงแล้วเด็กบางคนเตรียมบทพูดมา มีความพร้อมที่จะพูดแต่ไม่พูดเพราะอยากทำตามเพื่อน จึงทำให้เด็กไม่ได้แสดงศักยภาพที่แท้จริงของตัวเองออกมา ทั้งนี้ปัจจัยด้านการจัดกลุ่มเด็ก เป็นข้อจำกัดของการวิจัยที่ผู้วิจัยไม่สามารถจะเลือกจัดเด็กที่ไม่เคยรู้จักกันมาก่อนให้อยู่ในกลุ่มเดียวกันได้ครบทุกกลุ่ม จึงใคร่ขอเสนอแนะไว้สำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

อย่างไรก็ดีผลจากการสังเกตเด็กทั้ง 2 กลุ่ม ทำให้เห็นเด่นชัดว่า เด็กที่ไม่รู้จักกันมาก่อนเลยนั้น กลับแสดงความสามารถที่แท้จริงออกมาได้ดีกว่าเพราะ เด็กต่างคนต่างก็มีสมาธิ ในการเตรียมตัวฝึกซ้อม ไม่เลียนแบบใคร ไม่ตามเพื่อน มีความคิดเป็นของตัวเองมากกว่า ส่วนเด็กที่มาพร้อมกับกลุ่มเพื่อนที่คุ้นเคยนั้น ก็จะรู้สึกได้ถึงความสนุกสนานที่ได้มาเล่นกับเพื่อนเท่านั้น ไม่ทันได้คิดคำนึงว่าตนมาทำกิจกรรมอะไร แต่ถึงอย่างไรก็ตามเด็กเหล่านี้ก็มีทัศนคติที่ดี จากโครงการนี้ ซึ่งถือเป็นจุดประสงค์หนึ่งของโครงการที่ต้องการปลูกฝังสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ในเบื้องต้นก่อนดังที่กล่าวมาแล้วในตอนต้น

นอกจากสถานการณ์แวดล้อมเกี่ยวกับกลุ่มเด็กที่มาจะมีผลต่อความสามารถในการพูดแล้วการจัดระเบียบให้กับผู้ปกครองที่พาเด็กมาร่วมกิจกรรมก็นับว่ามีผลเช่นกัน เพราะจากการจัดกิจกรรมนั้น ในช่วงของการศึกษานำร่อง คณะผู้วิจัยได้เปิดโอกาสให้กับผู้ปกครองไปดูบุตรหลานของตนแสดงความสามารถได้ในห้องที่มีการทดสอบ ผลปรากฏว่ามีเด็กบางคน ไม่ยอมพูดหรือพูดไม่ได้เมื่อเห็นผู้ปกครองของตน แต่เมื่อทำการปรับเปลี่ยนรูปแบบโดยห้ามไม่ให้ผู้ปกครองดูก็จะเห็นได้ว่าเด็กอยู่ในระเบียบวินัยและยอมทำตามกฎเกณฑ์มากขึ้น ต่อมาในช่วงของการจัดกิจกรรมครั้งหลัง คณะผู้วิจัยได้จัดให้มีการฉายทีวีวงจรปิดให้ผู้ปกครองได้ดูการแสดงความสามารถของเด็กเนื่องจากสถานที่ในการจัดกิจกรรมครั้งหลังนั้นแออัดอันทัดที่จะทำได้ จึงเกิดความเป็นระเบียบมากขึ้นและได้รับความพอใจจากทุกฝ่ายทั้งผู้ที่มาเข้าร่วมกิจกรรมและทีมผู้จัดกิจกรรมด้วย

ทั้งนี้ การเลือกสถานที่ในการจัดกิจกรรมจึงเป็นอีกประเด็นหนึ่งที่นับได้ว่าควรคำนึงถึงเป็นอย่างยิ่ง เพราะส่งผลต่อประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมในหลาย ๆ ด้าน ทั้งในส่วนของเด็กที่สามารถจะแสดงศักยภาพออกมาได้อย่างเต็มที่ เพราะไม่ทราบว่าผู้ปกครองกำลังดูอยู่ หรือในส่วนของผู้ปกครองเองก็สามารถที่จะให้ข้อมูลบุตรหลานของตัวเองได้มากขึ้น เนื่องมาจากว่าผู้ปกครองบางคนไม่เคยมีโอกาสดูบุตรหลานของตนเองแสดงความสามารถทางด้านนี้มาก่อนเลย เมื่อต้องตอบคำถามในแบบสอบถามที่เป็นการถามถึงข้อมูลเกี่ยวกับความสามารถในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็ก ผู้ปกครองจึงไม่สามารถให้ข้อมูลได้ แต่ภายหลังจากผู้ปกครองได้ดูการแสดงความสามารถของบุตรหลานตนเองเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ก็สามารถให้ข้อมูลและตอบคำถามได้ตรงตามประเด็นมากขึ้นและยังป้องกันการให้ข้อมูลเท็จได้วิธีหนึ่ง

โดยจากการสังเกตของผู้วิจัย ก่อนหน้าที่เด็กจะเริ่มแสดงความสามารถนั้นผู้ปกครองก็จะทำการตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับตัวเด็ก ซึ่งในบางครั้งผู้ปกครองก็จะให้ข้อมูลเด็กเฉพาะในแง่ดีเท่านั้น แต่พอเด็กออกมาแสดงความสามารถไม่เพียงแต่ผู้ปกครองจะเห็นความสามารถของบุตรหลานตนเอง ผู้ปกครองท่านอื่นก็ได้เห็นด้วยเช่นกัน ซึ่งก็เหมือนกับมีสักจิตยานคนอื่นรับรู้ด้วย จึงทำให้ผู้ปกครองเด็กให้ข้อมูลเพิ่มเติมและยอมให้ข้อมูลในแง่ลบเพราะความสามารถที่เด็กแสดงออกมาหรือสิ่งที่เด็กพูดนั้นสามารถที่จะบอกได้ว่าเด็กมีความสามารถแค่ไหนและเด็กคิดอย่างไร รวมถึงผู้ปกครองเองก็อยาก让孩子ได้รับการแก้ไขปัญหาด้วยวิธีการที่ถูกต้องด้วย

แต่การจัดกิจกรรมในลักษณะนี้ต้องได้รับการยินยอมจากผู้ปกครองทุกท่านเพื่อไม่ให้เป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคล ซึ่งในช่วงก่อนเริ่มกิจกรรมคณะผู้วิจัยก็ได้มีการชี้แจงรายละเอียดการทำกิจกรรมพร้อมทั้งมีการขออนุญาตทำการบันทึกวิดีโอเทปพร้อมทั้งถ่ายทอดทีวีวงจรปิด โดยมีหนังสือขออนุญาตผู้ปกครองเพื่อเป็นหลักฐานยืนยันความสมัครใจ ซึ่งผู้ปกครองทุกท่านก็ให้ความยินยอมและให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ทั้งนี้หากในรอบใดมีผู้ปกครองคนใดคนหนึ่งไม่ยินยอมก็จะต้องมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบกิจกรรมคือให้ผู้ปกครองเข้ามาดูบุตรหลานของตนทีละคนซึ่งต้องขึ้นอยู่กับความสมัครใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรมด้วย

จากผลการวิจัยเมื่อพิจารณาปัจจัยทั้ง 4 ด้านตามวัตถุประสงค์การวิจัย ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล บทบาทการสื่อสารภายในครอบครัว บทบาทของโรงเรียนและบทบาทของสื่อ ตามความเห็นของผู้วิจัย ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็ก มากที่สุด คือ ปัจจัยส่วนบุคคลด้านโอกาสในการร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพราะการที่เด็กจะมีความสามารถในการพูดต่อหน้าชุมชนได้ดีนั้น ต้องอาศัยประสบการณ์การเรียนรู้ ยิ่งเด็กมีประสบการณ์มากเท่าไร ก็จะทำให้ความตื่นเต้น วิดกกังวล หรือที่เรียกว่าอาการประหม่าเวทิลดลง ไม่ว่าเด็กจะเจอสถานการณ์ใดก็ตามเด็กจะสามารถแก้ไขสถานการณ์เฉพาะหน้า ได้ดีกว่าเด็กคนอื่น เพราะสถานการณ์ที่เด็กจะต้องเจอในการพูดต่อหน้าชุมชนแต่ละครั้งนั้นย่อมแตกต่างกันไป ตามบริบทแวดล้อมต่าง ๆ ทั้ง สถานที่ ผู้ฟัง หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นในแต่ละครั้ง ดังนั้นหากเด็กมีโอกาสฝึกฝนบ่อยก็จะทำให้

ความสามารถในการพูดต่อหน้าชุมชนพัฒนาได้ช้ากว่าเด็กที่มีโอกาสในการพูดมากกว่า เด็กบางคน นอกจากจะไม่รู้สึกล้วนแล้วยังมีรู้สึกมีความสุข สนุกสนาน ที่ได้ทำกิจกรรมอยู่บนเวที ซึ่งสิ่งที่ตามก็คือเด็กสามารถแสดงออกได้อย่างเป็นธรรมชาติ ไม่รู้สึกเกร็ง ซึ่งจะทำให้มีสมาธิในการพูดมากขึ้น และสามารถจดจำเรื่องราวที่จะพูดได้ไม่ติดขัด ส่งผลให้การพูดประสบความสำเร็จในที่สุด

ดังนั้นการที่จะแสดงออกต่อหน้าชุมชนได้ดี ประสบการณ์เป็นสิ่งสำคัญ ผู้ปกครองควรจะหาโอกาสพาเด็กไปร่วมกิจกรรม บ่อย ๆ หรือ ทางโรงเรียน ควรจะมีการส่งเสริมให้เด็กได้แสดงออกอย่างทั่วถึง รวมถึงการที่让孩子มีโอกาสเปิดรับสื่อต่าง ๆ ที่จะสามารถกระตุ้นให้เด็กรู้สึกอยากแสดงออก เช่น รายการโทรทัศน์ หนังสือหรือนิตยสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับเด็ก รวมถึงสื่ออื่น ๆ ที่ผู้ปกครองพิจารณาแล้วว่าเหมาะสมกับวัยของเด็ก ทั้งนี้ไม่ว่าจะเป็นการกระตุ้นด้วยวิธีใดก็ตาม ผู้ปกครองควรถามความสมัครใจของเด็กด้วยเพราะถ้าเด็กถูกบังคับหรือฝืนใจให้ทำ อาจส่งผลทำให้เด็กรู้สึกไม่ชอบและไม่อยากที่จะทำกิจกรรมนั้นอีกต่อไป ถ้าหากในชั้นเริ่มต้นเด็กไม่มีความรู้สึกชอบทางด้าน การพูดเลย ผู้ปกครองก็ควรที่จะเลือกใช้ชีวิตกระตุ้นทางอ้อมแบบค่อยเป็นค่อยไป เช่น พาไปดูเด็กคนอื่นทำกิจกรรมบ่อย ๆ 让孩子มีการเปิดรับสื่อต่าง ๆ ผ่านหูผ่านตา สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้จะทำให้เด็กมีโอกาสซึมซับ และอยากที่จะพัฒนาตัวเองต่อไป ซึ่งอาจจะช้ากว่าเด็กที่มีความต้องการที่จะแสดงออกอยู่แล้ว แต่ก็ยังดีกว่าเด็กที่ถูกปล่อยปละละเลย ซึ่งพัฒนาการของเด็กจะดีได้นั้นนอกจากตัวเด็กเองจะฝึกฝนพัฒนาตนเองแล้วต้องควบคู่ไปกับสภาพแวดล้อมของเด็กด้วย ไม่ว่าจะเป็นครอบครัวซึ่งก็หมายถึง บุคคลแวดล้อมภายในครอบครัวที่ต้องช่วยกันส่งเสริม สนับสนุนคอยให้กำลังใจเด็กอยู่ตลอดเวลา ในส่วนของ โรงเรียนซึ่งเป็นสถาบันที่ต้องพัฒนาความรู้ความสามารถของเด็ก ก็ควรมีการจัดกิจกรรมทั้งในและนอกหลักสูตรเพื่อส่งเสริมให้เด็กได้มีพัฒนาการความสามารถอย่างเต็มที่ รวมถึงการช่วยเหลือสนับสนุนทั้งจากครูและเพื่อน ในส่วนของการเปิดรับสื่อที่นับว่ามีอิทธิพลมากต่อพัฒนาการความสามารถของเด็กที่เป็นไปได้ทั้งในแง่บวกและแง่ลบ จึงควรอยู่ในความดูแลของผู้ปกครอง รวมถึงความรับผิดชอบของสังคม องค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน ซึ่งต่างฝ่ายต่างก็ต้องช่วยกันดูแลควบคุมเพื่อเด็กจะได้เปิดรับสื่อที่ส่งเสริมแต่พฤติกรรมในทางบวก และเพื่อให้เด็กมีโอกาสพัฒนาความรู้ความสามารถอย่างเต็มที่จากความร่วมมือของทุกฝ่าย ซึ่งไม่เพียงแต่ความสามารถด้านการพูดต่อหน้าชุมชนเท่านั้น พัฒนาการด้านความคิด หรือ พฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมก็จะได้รับการพัฒนาไปพร้อม ๆ กัน ส่งผลให้เด็กไทยมีศักยภาพและความสามารถในด้านต่าง ๆ ที่สมบูรณ์แบบทัดเทียมอารยประเทศ

5.3 ข้อจำกัดและข้อเสนอแนะในการวิจัย

ในการศึกษานี้แม้ว่าจะได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ แต่เพื่อให้การศึกษาดียิ่งขึ้น ควรจะศึกษาในลักษณะ ดังนี้

1. การศึกษาในด้านปัจจัยส่วนบุคคลควรได้มีการศึกษา ปัจจัยด้านอื่น ๆ เช่นฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของเด็ก การศึกษาอุปนิสัยใจคอของเด็กด้วยการสังเกตอย่างใกล้ชิด เป็นต้น
2. การศึกษาในด้านบทบาทของครอบครัว ควรศึกษาถึงบทบาทของบุคคลแวดล้อมที่อยู่ภายในครอบครัวนอกเหนือไปจากพ่อแม่ ผู้ปกครอง รวมถึงการศึกษาสภาพแวดล้อมที่เด็กอาศัยอยู่ ซึ่งล้วนส่งผลต่อพฤติกรรม การพูด คิด และแสดงออก
3. การศึกษาในด้านบทบาทของโรงเรียนเป็นการสอบถามถึงทัศนคติของผู้ปกครองเท่านั้น ดังนั้นเพื่อให้ได้ข้อมูลที่แท้จริงจึงจำเป็นต้องศึกษาต่อไปในอนาคต ทั้งนี้จะต้องศึกษาจากโรงเรียนโดยตรง ไม่ว่าจะเป็นบทบาทของครูและเพื่อน ซึ่งควรจะมีการสัมภาษณ์ครูผู้สอน สังเกตพฤติกรรมเด็กที่โรงเรียน รวมถึงพิจารณาเทคนิควิธีการสอนเกี่ยวกับการพูดต่อหน้าชุมชนของโรงเรียน
4. การศึกษาในด้านบทบาทของสื่อ เป็นการสอบถามถึงทัศนคติของผู้ปกครองเด็กเช่นกัน ซึ่งอาจทำให้ข้อมูลเกี่ยวกับการเปิดรับสื่อของเด็กบางส่วนอาจบิดเบือนจากความเป็นจริง ดังนั้นเพื่อให้ได้ข้อมูลที่แท้จริงมากขึ้น ควรจะได้มีการสอบถามจากเด็กโดยตรง รวมถึงการศึกษารoles บทบาทของสื่อในด้านอื่น ๆ นอกเหนือจากปริมาณการเปิดรับสื่อ เช่น การเข้าถึงหรือความเข้าใจสารจากสื่อของเด็ก และสื่อที่มีอิทธิพลส่งผลให้เด็กเกิดการเลียนแบบพฤติกรรม เป็นต้น
5. วิธีการตั้งคำถามในแบบสอบถาม ควรจะมีการตั้งประเด็นคำถามทางอ้อม (indirect question) ด้วย เพื่อให้ได้คำตอบที่เป็นข้อเท็จจริงมากขึ้น

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กฤตยา กฤษภาวุฒิ. การศึกษาเปรียบเทียบสังคมประกิด และบุคลิกภาพของบุตรที่มีบิดามารดามีระดับการศึกษาต่างกัน. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2513

เกษม สิริสัมพันธ์. “การสื่อสารมวลชน ความหมาย และอิทธิพล.” สื่อสารมวลชนและการประชาสัมพันธ์ (2508) : 70-72.

กัลยา แก่นไฉน. ความสัมพันธ์ระหว่างสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนกับทัศนคติของมารดาเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดู. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต แผนกวิชาจิตวิทยา คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2514.

กำธร จ่างทอง. สุขภาพจิตและการพัฒนาตน. นครศรีธรรมราช: สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช, 2541.

จันทร์จิรา อาภาเขต. ความสามารถในการสื่อสารของผู้หญิงไทยที่ทำงานในบริษัทข้ามชาติอเมริกัน. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต สาขาชาวาทวิทยา ภาควิชา วาทวิทยาและสื่อสารการแสดง คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.

จันทิภา ลิ้มปิเจริญ. ความสามารถในการรู้จักค่าและเข้าใจค่าของนักเรียนอนุบาลในจังหวัดภูเก็ต. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต สาขาประถมศึกษา ภาควิชา ประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.

จันทิมา พรหมโชติกุล. วาทกรรม. สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530.

จารุวรรณ กันทะนิตย์. ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับสื่อมวลชนกับทัศนคติต่อเรื่องรักร่วมเพศ. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต ภาควิชา การประชาสัมพันธ์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2531.

ชลทิพย์ อัสวกาญจน์. การสื่อสารของผู้บังคับบัญชาเพื่อสร้างการยอมรับจากผู้บังคับบัญชาที่มีอายุโสมมากกว่าในองค์กรไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชา ภาควิชา วาทยุทธศาสตร์และสื่อสารการศึกษาคณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.

ณัฐวุฒิ ศรีกัตัญญ. รูปแบบการดำเนินชีวิต พฤติกรรมการเปิดรับสื่อ และพฤติกรรมการบริโภคสินค้า ของเจนเนอร์เรชั่นวายในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขา การโฆษณา ภาควิชา การประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.

ถัน แพเพชร. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูเด็กกับความคิดสร้างสรรค์และความเกรงใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร, 2516.

ถิรนนท์ อนวัชศิริวงศ์. พฤติกรรมการสื่อสารทางการศึกษา. เอกสารชุดวิชา หน่วยที่ 11 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช สาขาวิชานิเทศศาสตร์

นพมาศ อึ้งพระ(ธีรเวคิน). ทฤษฎีบุคลิกภาพและการปรับตัว. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2546.

นวม สงวนทรัพย์. วาทศิลป์. สภาการศึกษามหาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยพระพุทธศาสนา ในพระบรมราชูปถัมภ์, 2517

นิชรา เรืองคารกานนท์. โครงการวิจัย พัฒนาการองค์รวมของเด็กไทย: ปัจจัยคัดสรรด้านครอบครัวและการอบรมเลี้ยงดู โดยคัดดาเหมาะสมและคณะ เล่ม 7 :พัฒนาการและเชาวน์ปัญญาของเด็กไทย. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, เมษายน 2547.

นิพนธ์ ทิพย์ศรีนิมิต. หลักการพูด. ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2544.

นิตารัตน์ ทองอุปการ. ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวและทัศนคติต่อเรื่องเพศของวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขา นิเทศศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2538.

บุญศิริ มีสำราญ. รูปแบบการสื่อสารในครอบครัวที่ใช้ระบบการเรียนการสอนแบบโฮมสคูล.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขา นิเทศศาสตร์พัฒนาการ
ภาควิชา การประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.

ปณิธา วรศาสตร์. การสื่อสารเชิงวัฒนธรรมในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็กไทยอายุ 6-12 ปี.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขา วาทยาศาสตร์ ภาควิชา วาทยาศาสตร์และสื่อสารการแสดง
คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.

ประยูรศรี สุยะสุนานนท์. จิตวิทยาพัฒนาการ. กรุงเทพฯ: ภาควิชาจิตวิทยาแนะแนว
คณะวิชาครุศาสตร์ วิทยาลัยจันทระเกษม, 2521.

ประสงค์ ราชณสุข. การพูดเพื่อประสิทธิผล. กรุงเทพฯ: ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก
คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528.

ปรียา หิรัญประดิษฐ์. ปัญหาการสอนทักษะพูดในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขา มัธยมศึกษา ภาควิชา มัธยมศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520.

พัชนี เขยจรรยา และ ประทุม ฤกษ์กลาง. รูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวและการเปิดรับ
สื่อมวลชนของเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานคร. AMIC (Asian Mass Communication
Research and Information Center), 2531.

เพ็ญจันทร์ สุนทรจารย์. ความสามารถในการพูดของเด็กก่อนวัยเรียน. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต สาขา ประถมศึกษา ภาควิชา ประถมศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.

มณฑล หนูสีใส. การเปิดรับสื่อกับพฤติกรรมจริยธรรมของวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขา นิเทศศาสตร์พัฒนาการ ภาควิชา
การประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.

มาณวิกา ตันติสุกฤต. ศิลปการพูดในที่ชุมชน. ภาควิชาการสื่อสารมวลชน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2541.

รัชณี กิติพรชัย. ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูในด้านความเข้มงวด การลงโทษ กับความคิดสร้างสรรค์ของบุตร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาจิตวิทยา คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2515.

ลัดดา เหมาะสุวรรณ และคณะ. โครงการวิจัย พัฒนาการองค์รวมของเด็กไทย: ปัจจัยคัดสรรด้านครอบครัวและการอบรมเลี้ยงดู โดยลัดดา เหมาะสุวรรณและคณะ เล่ม 1 :เด็กไทยวันนี้เป็นอยู่อย่างไร. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, เมษายน 2547.

ลัดดา เหมาะสุวรรณ และคณะ. โครงการวิจัย พัฒนาการองค์รวมของเด็กไทย: ปัจจัยคัดสรรด้านครอบครัวและการอบรมเลี้ยงดู โดยลัดดา เหมาะสุวรรณและคณะ เล่ม 2 :เครื่องมือและระเบียบวิธีวิจัย. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, เมษายน 2547.

วสันต์ พงศ์ประดิษฐ์. พลังพูด พลังเพิ่ม. กรุงเทพฯ:สำนักพิมพ์ บூค แบนด์, 2545.

วัชรภรณ์ สอนองคุณ . ความสามารถในการใช้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาการศึกษาไทย ภาควิชามัธยมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.

วารินทร์ ม่วงสุวรรณ. ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูลูกแบบให้ความรัก แบบควบคุม ความเอื้อเฟื้อ และวินัยทางสังคม. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร , 2517.

วาริศา พลายบัว . รูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัว การเปิดรับสื่อมวลชนและทัศนคติต่อสถานภาพสตรีของนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขา นิเทศศาสตร์พัฒนาการ ภาควิชา การประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2532.

วินิจ เกตุจำ. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ กับความคิดสร้างสรรค์
ความเป็นผู้นำและความวิตกกังวลของนักเรียนชั้น ม.ศ.3 ในจังหวัดสุโขทัย. วิทยานิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร , 2515

วิรัช ลภีรัตนกุล. วาทนิเทศและวาทศิลป์ หลักทฤษฎีและวิธีปฏิบัติยุคสหัฐวรรษใหม่. กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,2543.

ศิริกุล อิศรานุรักษ์ ถวัลย์ เนียมทรัพย์. โครงการวิจัย พัฒนาการองค์รวมของเด็กไทย: ปัจจัยคัดสรร
ด้านครอบครัวและการอบรมเลี้ยงดู โดยคัดดา เหมาะสุพรรณและคณะ เล่ม 5 :การอบรม
เลี้ยงดูเด็กของครอบครัวไทย. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย,เมษายน 2547.

ศรีธรรม ธนะภูมิ. พัฒนาการทางอารมณ์และบุคลิกภาพ. กรุงเทพฯ:ชวนพิมพ์,2535.

ศรียา นิยมธรรม ประภัสร นิยมธรรม. พัฒนาการทางภาษา. กรุงเทพฯ:โรงพิมพ์เฟื่องอักษร,2519.

ศรีเรื่อน แก้วกังวล. จิตวิทยาเด็กที่มีลักษณะพิเศษ. กรุงเทพฯ:สำนักพิมพ์ ชาวบ้าน,2546.

สมิต สัจฉกร. การพูดต่อชุมชน. กรุงเทพฯ:สำนักพิมพ์สายธาร,2547.

สมจิต ชิวปรีชา. วาทวิทยา. กรุงเทพฯ:สำนักพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,2540.

สมพงษ์ ดิวพัฒน์. ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดู ความเชื่อมั่นในตนเอง และความรู้สึก
รับผิดชอบ. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร , 2517.

สวนิต ยมาภัย ถิรนนท์ อนวัชศิริวงศ์. หลักการพูดขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: เบลโล่การพิมพ์,2538.

สาวตรี จันท์สวัสดิ์. การศึกษาการตอบสนองงานศิลปะโดยการพูดของนักเรียนในโรงเรียน
ประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต สาขาประถมศึกษา ภาควิชา ประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2538.

สุชา จันทน์เอม. จิตวิทยาเด็ก. กรุงเทพฯ:บริษัทโรงพิมพ์ ไทยวัฒนาพานิช จำกัด,2543.

สุโท เจริญสุข. จิตวิทยาพัฒนาการเด็กและวัยรุ่น. กรุงเทพฯ:สำนักพิมพ์ โอเดียนสโตร์,2520.

สุมน อยู่สิน . พฤติกรรมการสื่อสารและการผสมกลมกลืนเข้ากับวัฒนธรรมไทย ศึกษาเฉพาะ
กลุ่มชาวจีนในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาการ
ประชาสัมพันธ์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.

สุเมธ แสงนิมน์นวล. พูดอย่างไรให้สัมฤทธิ์ผล. กรุงเทพฯ:สำนักพิมพ์ บิ๊ก แบนด์,2545.

สุรางค์ ไคว์ตระกูล. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ:บริษัทด้านสุทธาการพิมพ์ จำกัด,2544.

อมลิน ศิริสวัสดิ์. การสื่อสารเชิงอวัจนะในการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็กไทยอายุ 6-12 ปี.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขา วาทยาศาสตร์ ภาควิชา วาทยาศาสตร์และสื่อสารการแสดง
คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,2547.

อัญชลี อภัยปรปักษ์ . การศึกษาพฤติกรรมการใช้ภาษาและท่าทางประกอบการพูดภาษาไทยของ
นักศึกษาสายวิชาคหกรรมศาสตร์ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 สถาบัน
เทคโนโลยีราชมงคล. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาภาษาไทย
ภาควิชา มัธยมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.

อารีพร อำนวยกิจเจริญ. ปัจจัยบุคลิกภาพและการเลี้ยงดูของครอบครัวของวัยรุ่นที่มีอิทธิพลต่อการ
ชม”ฟรีคอนเสิร์ต”ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะวารสาร
ศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,2533.

อุทุมพร จามรมาน. ทฤษฎีการวัดทางจิตวิทยา. กรุงเทพฯ:ห้างหุ้นส่วนจำกัด ฟินนี่พับบลิชซิ่ง,
2537.

อุไร สุมาวีธรรม. จิตวิทยาการแนะแนวเด็กวัยรุ่น. คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช,
2545.

ภาษาอังกฤษ

Chaffee S.H. , Mcleod J.M. and Wackman D.B., “ Family Communication Patterns and Adolsent Political Participation ,” in Socialization to Politics : A Reader, ed.Jack Dannis , New York : John Wiley & Sons , 1973.

Kantor, David and Lehr William . Inside the Family . New York:Harper&Row,1976.

Klapper , Joseph T. The Effects of Mass Communication. New York : The Free Press,1960.

Rogers, Everett M. , and Shoemaker , F . Floyd Communication of Innovation ,1971.

Rush, Michael , and Athoff, Phillip. Introduction to Political Sociology. Great Britain : Western Printing Serviced Press , 1971.

Schramm , Wilbur. Mass Media and National Development. California : Stanford University Press, 1964.

Wright , Charles R. Mass Communication : A Sociological Perspective. New York : Random House , 1975.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามผู้ปกครอง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โครงการพัฒนาบุคลิกภาพการพูดสำหรับเด็กอายุ 6-12 ปี

แบบสอบถามสำหรับผู้ปกครอง

คำชี้แจง

1) แบบสอบถามฉบับนี้ สำหรับผู้ปกครองที่สามารถให้ข้อมูลที่ถูกต้องเกี่ยวกับพัฒนาการพฤติกรรมและ บุคลิกภาพของเด็กที่พามาเข้าร่วม โครงการเท่านั้น ในกรณีที่ผู้ปกครองที่บุตรหลานของท่านมาแต่ไม่สามารถให้ข้อมูลได้ชัดเจนและถูกต้อง ขอได้โปรดแจ้งผู้รับผิดชอบโครงการเพื่อส่งแบบสอบถามนี้ไปยังผู้ปกครองของเด็กที่สามารถให้ข้อมูลที่ถูกต้อง เหมาะสมได้ ทั้งนี้เพื่อประโยชน์สูงสุดสำหรับเด็ก

2) แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ขอรับทราบข้อมูลเกี่ยวกับบุตรหลานและการสื่อสารภายในครอบครัวของท่านเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรที่จะใช้ในการพัฒนาบุคลิกภาพการพูดแก่บุตรหลานของท่านให้เหมาะสมกับความต้องการของท่านมากที่สุด

3) คณะผู้ดำเนินโครงการ ขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามและหากท่านมีข้อสงสัยประการใดเกี่ยวกับข้อคำถาม สามารถสอบถามเพื่อความเข้าใจที่ถูกต้อง และเพื่อให้ท่านสามารถให้ข้อมูลที่ชัดเจนที่สุด อันจะเป็นประโยชน์สำหรับบุตรหลานของท่านต่อไปในการพัฒนา

4) ข้อมูลที่ได้รับจากท่านในครั้งนี้จะนำมาใช้ในการศึกษาวิจัยเพื่อการพัฒนาหลักสูตรที่จะจัดอบรมให้กับบุตรหลานของท่าน อันเป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท สาขาวิชาวาทวิทยา คณะนิเทศศาสตร์ เท่านั้น จะไม่มีการเปิดเผยหรืออ้างอิงข้อมูลส่วนบุคคลใด ๆ ไม่ว่าจะเป็นของท่านหรือของบุตรหลานท่านกับบุคคล หน่วยงาน และ องค์กรอื่น ๆ ใด ๆ ทั้งสิ้น ผลการศึกษาในครั้งนี้จะนำมาซึ่งประโยชน์ในการศึกษาและประโยชน์สำหรับบุตรหลานของท่านเท่านั้น

5) แบบสอบถามฉบับนี้ประกอบด้วย 4 ตอน (จำนวน 7 หน้า) ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ปกครองและบุตรหลานที่เข้าร่วมโครงการ

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทการสื่อสารภายในครอบครัวของบุตรหลานที่เข้าร่วมโครงการ

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อบทบาทของโรงเรียนของบุตรหลานที่เข้าร่วมโครงการ

ตอนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อบทบาทของการเปิดรับสื่อของบุตรหลานที่เข้าร่วมโครงการ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ปกครองและเด็กที่เข้าร่วมโครงการ

1.1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ปกครอง

1. ชื่อ .....

2. เพศ ชาย หญิง

3. ที่อยู่.....

เบอร์โทรศัพท์ที่ติดต่อได้ บ้าน .....มือถือ .....

4. ความสัมพันธ์กับบุตรหลาน พ่อ แม่ อื่น ๆ (ระบุ).....

5. ท่านสามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการและบุคลิกภาพของบุตรหลาน ได้มากน้อยเพียงใด

น้อยที่สุด	1	2	3	4	5	มากที่สุด
------------	---	---	---	---	---	-----------

6. ท่านเป็นผู้เลี้ยงดูหรือสังเกตเห็นพัฒนาการการเจริญเติบโตทางร่างกายและการแสดงออกทางพฤติกรรมของบุตรหลานที่ ท่านพามาเข้าโครงการใช่หรือไม่

ใช่ ไม่ใช่

7. ในกรณีที่ไม่ใช่ โปรดระบุชื่อบุคคลที่สามารถให้ข้อมูลในส่วนนี้ได้กับเด็ก

ชื่อ .....ความสัมพันธ์.....

เบอร์โทรศัพท์ที่สามารถติดต่อได้ .....

8. หากท่านเป็นผู้ที่จะสามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับบุตรหลานได้เป็นอย่างดี โปรดตอบคำถามในตอน 1.2

1.2 ข้อมูลส่วนบุคคลของบุตรหลาน

1. ชื่อ.....ชื่อเล่น.....
2. เพศ ชาย หญิง
3. อายุ _____ ปี ระดับชั้น _____
4. โรงเรียน .....ที่อยู่.....
ประเภทของโรงเรียน
4.1 รัฐบาล เอกชน สังกัดกทม. เครื่องสาริต นานาชาติ
4.2 โรงเรียนชายล้วน โรงเรียนหญิงล้วน โรงเรียนสหศึกษา
5. ประวัติบิดามารดา
5.1 ประวัติบิดา อายุ _____ มีอาชีพ.....รายได้ต่อเดือน.....
ระดับการศึกษา..... ตำแหน่ง/หน้าที่การงาน.....
5.2 ประวัติมารดา อายุ _____ มีอาชีพ.....รายได้ต่อเดือน.....
ระดับการศึกษา..... ตำแหน่ง/หน้าที่การงาน.....
6. บุคคลที่เลี้ยงดูเด็กที่เข้าโครงการ
 พ่อ แม่ พ่อและแม่
 บุคคลอื่น ๆ (โปรดระบุความสัมพันธ์).....
ดูแลเด็กมาตั้งแต่เด็กอายุ _____
ปัจจุบันท่าน อายุ _____ ระดับการศึกษา.....
อาชีพ.....ตำแหน่ง/หน้าที่การงาน.....
รายได้ต่อเดือน.....
เป็นผู้อุปการะค่าใช้จ่ายเด็ก ใช่ ไม่ใช่
7. สุขภาพของบุตรหลาน แข็งแรง มีโรคประจำตัว โปรดระบุ.....
8. อุปนิสัย กล้าแสดงออก ขี้อาย ร่าเริง เก็บตัว อื่น ๆ โปรดระบุ.....
9. เกรดเฉลี่ยผลการเรียนของบุตรหลานในเทอมที่ผ่านมา.....
10. ความสามารถพิเศษของเด็ก และโอกาสในการแสดงความสามารถดังกล่าวมากน้อยแค่ไหน
10.1 ความสามารถพิเศษ โอกาสในการแสดงความสามารถ (ตามที่ระบุแต่ละข้อ)
1)..... น้อยที่สุด 1 2 3 4 5 มากที่สุด
2)..... น้อยที่สุด 1 2 3 4 5 มากที่สุด
3)..... น้อยที่สุด 1 2 3 4 5 มากที่สุด

10.2 ประสิทธิภาพในการแสดงความสามารถพิเศษ

.....
.....
.....

11. บุตรหลานของท่านเรียนพิเศษอะไรบ้าง(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- วิชาเรียน(ระบุ).....
 กีฬา(ระบุ).....
 ศิลปะ(ระบุ).....
 ดนตรี(ระบุ)..... ร้องเพลง นาฏศิลป์ (ไทย/สากล)
 อื่น ๆ(ระบุ).....

12. บุตรหลานเคยมีโอกาสดูต่อหน้าคนจำนวนมากหรือไม่

- ไม่เคย เคยบ้าง บ่อยครั้ง เสมอ ๆ

13. ท่านคิดว่าบุตรหลานของท่านมีความสามารถในการแสดงออกทางความคิด พูดและพฤติกรรมดีอย่างน้อยเพียงใด

น้อยที่สุด   1   2   3   4   5   มากที่สุด

14. ท่านคิดว่าบุตรหลานของท่านมีลักษณะเด่นเฉพาะตัวอย่างไรบ้าง

.....
.....
.....

15. ท่านคิดว่าบุตรหลานของท่านมีปัญหาในการแสดงออกทางความคิด พูด และพฤติกรรมมาก น้อยเพียงใด

น้อยที่สุด   1   2   3   4   5   มากที่สุด

16. หากท่านรู้สึกว่าการแสดงออกของบุตรหลานของท่านมีปัญหาในการแสดงออกทางความคิด พูด และพฤติกรรม โปรดระบุปัญหาที่ท่านอยากให้บุตรหลานของท่านได้รับการแก้ไข

- 1).....
2).....
3).....

17. หากท่านคิดว่าบุตรหลานของท่าน**ไม่ได้มีปัญหา**ในการแสดงออกทางความคิด พูด และพฤติกรรมใด ๆ ท่านมีจุดมุ่งหมายหรือมีความประสงค์อย่างไรที่**ให้**บุตรหลาน**เข้าร่วม**โครงการพัฒนาบุคลิกภาพการพูดสำหรับเด็กใน**ครั้งนี้**

.....
.....
.....

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทการสื่อสารภายในครอบครัว

1. ภายในครอบครัวมีการวางกฎระเบียบที่สมาชิกทุกคนต้องปฏิบัติตามหรือไม่

ไม่มี

มี (โปรดยกตัวอย่าง).....

บุตรหลานของท่านที่**เข้าร่วม**โครงการปฏิบัติตามหรือไม่

.....

2. ในฐานะที่ท่านใกล้ชิดกับบุตรหลานท่านคิดว่าท่าน**ได้ให้**โอกาสเด็กในการแสดงความคิดเห็น**น้อย**เพียงใด

น้อยที่สุด 1 2 3 4 5 มากที่สุด

อย่างไรโปรดยกตัวอย่าง.....

.....

3. ท่านคิดว่าท่านมีส่วนในการส่งเสริมหรือสนับสนุนให้บุตรหลานมีความกล้าแสดงออก**น้อย**เพียงใด

น้อยที่สุด 1 2 3 4 5 มากที่สุด

อย่างไรโปรดยกตัวอย่าง.....

.....

4. ภาษาที่ใช้ในการสื่อสารภายในครอบครัว

ไทย อังกฤษ จีน อื่น ๆ (ระบุ)..... หลายภาษา(ระบุภาษา).....

5. เวลาที่บุตรหลาน**มีความ**คิดเห็น**ไม่ตรงกัน**กับท่าน ท่าน**ได้เปิด**โอกาสให้บุตรหลานอธิบายหรือชี้แจงเหตุผล**มาก**น้อยเพียงใด

น้อยที่สุด 1 2 3 4 5 มากที่สุด

6. เวลาที่บุตรหลาน**ทำความ**ผิด ท่าน**ได้ให้**โอกาสบุตรหลานของท่านอธิบายเหตุผลหรือไม่

ให้

ไม่ให้

อย่างไรโปรดยกตัวอย่าง.....

.....

8. เวลาที่บุตรหลาน**ทำความ**ดี ท่าน**ได้กล่าวชม** ส่งเสริมหรือสนับสนุนหรือไม่

กล่าวชม

ไม่ได้กล่าวชม

อย่างไรโปรดยกตัวอย่าง.....

9. ใครในครอบครัวเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมให้บุตรหลาน กล้าคิด พูด และแสดงออก

.....
.....

10. ในอนาคตท่านคิดว่าจะมีส่วนช่วยส่งเสริมให้บุตรหลานของท่านกล้าคิด พูดและแสดงออกอย่างไรบ้าง

.....
.....

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อบทบาทของโรงเรียนของบุตรหลานที่เข้าร่วมโครงการ

1. ท่านคิดว่า โรงเรียนของบุตรหลานท่านมีกิจกรรมต่าง ๆ ที่ส่งเสริมให้บุตรหลาน ได้แสดงออกมากน้อยเพียงใด

น้อยที่สุด 1 2 3 4 5 มากที่สุด

2. บุตรหลานของท่านได้มีส่วนร่วมกิจกรรมของโรงเรียนอะไรบ้าง

- 1).....
2).....
3).....

3. การเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าวส่งเสริมให้บุตรหลานมีพัฒนาการในการกล้าแสดงออกมากน้อยเพียงใด

น้อยที่สุด 1 2 3 4 5 มากที่สุด

4. บุตรหลานของท่านเคยได้รับการแต่งตั้งให้เป็นตัวแทนในการรับผิดชอบหน้าที่ต่าง ๆ ของชั้นเรียนที่จะต้องมีบทบาทการแสดงออกในที่สาธารณะหรือต่อหน้าคนจำนวนมากหรือไม่

เคย ไม่เคย

5. บุตรหลานของท่านมีความสัมพันธ์กับเพื่อนและสามารถเข้ากับเพื่อนได้ดีมากน้อยเพียงใด

น้อยที่สุด 1 2 3 4 5 มากที่สุด

ท่านทราบข้อมูลหรือสังเกตจากพฤติกรรมของบุตรหลานท่านอย่างไรบ้าง

.....

6. บุตรหลานของท่านมีความสัมพันธ์กับครูและสามารถเข้ากับครูได้ดีมากน้อยเพียงใด

น้อยที่สุด 1 2 3 4 5 มากที่สุด

ท่านทราบข้อมูลหรือสังเกตจากพฤติกรรมของบุตรหลานท่านอย่างไรบ้าง

.....

7. พฤติกรรมของบุตรหลานที่โรงเรียนตามที่ครูได้รายงานหรือจากที่ท่าน ได้เคยสังเกตมีลักษณะเหมือนหรือแตกต่างกับ พฤติกรรมที่บ้านหรือไม่

พฤติกรรมที่เหมือนเช่น.....

พฤติกรรมที่ไม่เหมือน เช่น.....

8. ท่านคิดว่าเพื่อนมีส่วนในการช่วยส่งเสริมให้บุตรหลานของท่านกล้าคิด พูดและแสดงออก มากน้อยเพียงใด

น้อยที่สุด 1 2 3 4 5 มากที่สุด

9. ท่านคิดว่าครูมีส่วนในการช่วยส่งเสริมให้บุตรหลานของท่านกล้าคิด พูดและแสดงออกมากน้อยเพียงใด

น้อยที่สุด 1 2 3 4 5 มากที่สุด

10. ท่านอยากให้โรงเรียนส่งเสริมพัฒนาการของบุตรหลานให้กล้าคิด พุดและ แสดงออกอย่างไรบ้าง

.....
.....
.....

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อบทบาทของการเปิดรับสื่อของบุตรหลานที่เข้าร่วมโครงการ

1. บุตรหลานของท่านใช้เวลาในการเปิดรับสื่อต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด (ในแต่ละวัน)

วันธรรมดา

ประเภทสื่อ	ไม่เปิดรับเลย	น้อยกว่า 1 ชม.	1-2 ชม.	3-4 ชม.	มากกว่า 4 ชม.
1) โทรทัศน์					
2) วิทยุ					
3) หนังสือพิมพ์					
4) นิตยสาร					
5) ภาพยนตร์					
6) อินเทอร์เน็ต					
7) อื่น ๆ (ระบุ)					

วันหยุด

ประเภทสื่อ	ไม่เปิดรับเลย	น้อยกว่า 1 ชม.	1-2 ชม.	3-4 ชม.	มากกว่า 4 ชม.
1) โทรทัศน์					
2) วิทยุ					
3) หนังสือพิมพ์					
4) นิตยสาร					
5) ภาพยนตร์					
6) อินเทอร์เน็ต					
7) อื่น ๆ (ระบุ)					

2. ที่บ้านมีการติดตั้งเคเบิลทีวีหรือไม่   ติดตั้ง   ไม่ได้ติดตั้ง
3. ประเภทของรายการโทรทัศน์ที่บุตรหลานชอบดู(เช่น การ์ตูน/ละคร/เกมโชว์/รายการเด็ก/ข่าว ฯลฯ) .....
4. ประเภทของรายการโทรทัศน์ที่ท่านสนับสนุนให้บุตรหลานดู
.....
เพราะ.....
5. ประเภทนิตยสารที่บุตรหลานของท่านชอบ(เช่น การ์ตูน, วัยรุ่น, บันเทิง, เรื่องแปลกหรือเร้นลับ, ทองเที่ยว, ชีวิตสัตว์ ฯลฯ) .....
6. ประเภทของนิตยสารที่ท่านสนับสนุนให้บุตรหลานอ่าน
.....
เพราะ.....
7. ประเภทของภาพยนตร์ที่บุตรหลานของท่านชอบดู(เช่น แนวผจญภัย, แนววี๊ แอคชั่น, แนวอวกาศ , แนวรักโรแมนติก , แนวชีวิต ฯลฯ) .....
8. ประเภทของภาพยนตร์ที่ท่านสนับสนุนให้บุตรหลานชม
.....
เพราะ.....
9. ประเภทของเว็บไซต์ที่บุตรหลานชอบเข้าไป(เช่น บันเทิง, สำหรับเด็ก, เพื่อการศึกษา, ความรู้ทั่วไป, ไม่จำกัด) .....
10. ประเภทของเว็บไซต์ที่ท่านสนับสนุนให้บุตรหลานเข้าไป
.....
เพราะ.....
11. ประเภทของเกมที่บุตรหลานชอบเล่น (เช่น เกมต่อสู้ เกมผจญภัย เกมที่ต้องใช้ความคิด ความจำ ฯลฯ) .....
12. ประเภทของเกมที่ท่านสนับสนุนให้บุตรหลานเล่น
.....
เพราะ.....
13. จากที่ท่านได้สังเกตบุตรหลานของท่าน ท่านคิดว่าสื่อใดที่มีความสำคัญในการช่วยพัฒนาความสามารถในการแสดงออก ของบุตรหลานของท่าน ได้มากที่สุด (กรุณาใส่หมายเลขเรียงลำดับตามความสำคัญ 3 อันดับแรก)
_____	โทรทัศน์	_____	นิตยสาร
_____	วิทยุ	_____	ภาพยนตร์
_____	หนังสือพิมพ์	_____	อินเทอร์เน็ต
_____	อื่น ๆ		

***** ขอขอบพระคุณในความร่วมมือของท่านอย่างสูง *****

ภาคผนวก ข

หนังสือยินยอมให้บุตรหลานเข้าร่วมทดสอบบุคลิกภาพการพูด

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หนังสือยินยอมให้บุตรหลานเข้าร่วมทดสอบบุคลิกภาพการพูด

โครงการพัฒนาบุคลิกภาพการพูดสำหรับเด็ก อายุ 6-12 ปี

ข้าพเจ้า นาย/นาง/น.ส. ....

ผู้ปกครองของ ด.ช./ด.ญ. ....

ยินดีให้ ด.ช./ด.ญ. ....

เข้าร่วมทดสอบบุคลิกภาพการพูด และถ่ายวีดิทัศน์การพูด เพื่อใช้ในการศึกษาวิจัย
โครงการพัฒนาบุคลิกภาพการพูด โดยคณะผู้วิจัย จะนำไปใช้ในการศึกษาวิจัยเพื่อการ
พัฒนาหลักสูตรที่จะจัดอบรมให้กับบุตรหลานของท่าน อันเป็นส่วนหนึ่งของโครงการ
วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท สาขาวิชาอาทวิทยา คณะนิเทศศาสตร์เท่านั้น จะไม่มีการ
เปิดเผยหรืออ้างอิงข้อมูลส่วนบุคคลใด ๆ ไม่ว่าจะเป็นของท่านหรือของบุตรหลานท่าน
กับบุคคล หน่วยงาน และองค์กรอื่น ๆ ใด ๆ ทั้งสิ้น ผลการศึกษาในครั้งนี้จะนำมาซึ่ง
ประโยชน์ในการศึกษาและประโยชน์สำหรับบุตรหลานของท่านเท่านั้น

ลงชื่อ.....
( )

อาจารย์ผู้รับผิดชอบโครงการ

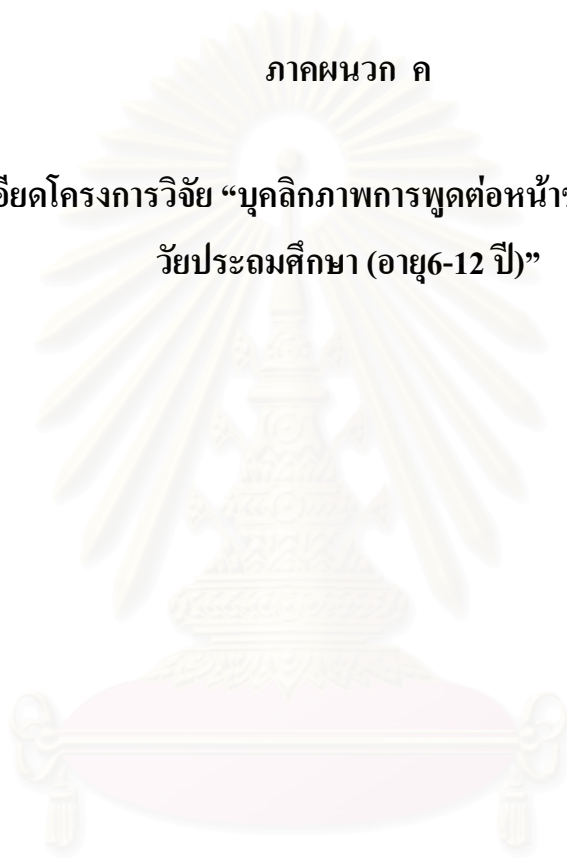
ลงชื่อ.....
( )

ผู้ปกครอง

ภาคผนวก ค

รายละเอียดโครงการวิจัย “บุคลิกภาพการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็กไทย
วัยประถมศึกษา (อายุ6-12 ปี)”

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โครงการวิจัย “บุคลิกภาพการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็กไทยวัยประถมศึกษา (อายุ6-12 ปี)”

ผู้รับผิดชอบโครงการ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นงลักษณ์ ศรีอัญญาพร เจริญงาม
อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการ
ภาควิชาชาวาทวิทยาและสื่อสารการแสดง
คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
โทร. 0-2218-2188; 0-1684-9698
2. นางสาวปณิธาร วงศาสุลักษณ์
นิสิตปริญญาโทสาขาชาวาทวิทยา ภาควิชาชาวาทวิทยาและสื่อสารการแสดง
คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
โทร. 0-1775-4333
3. นางสาวพิมพ์วิชรา วจนะพุกกะ
นิสิตปริญญาโทสาขาชาวาทวิทยา ภาควิชาชาวาทวิทยาและสื่อสารการแสดง
คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
โทร. 0-6302-4288
4. นางสาวอมลิน ศิริสวัสดิ์
นิสิตปริญญาโทสาขาชาวาทวิทยา ภาควิชาชาวาทวิทยาและสื่อสารการแสดง
คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
โทร. 0-6542-1037

ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ

6 เดือน (พฤศจิกายน 2547 – เมษายน 2548)

หลักการและเหตุผล

บุคลิกภาพการพูดนับเป็นเรื่องสำคัญ ที่ต้องมีการพัฒนากันตั้งแต่ในวัยเด็ก เพราะวัยเด็กเป็นวัยที่เริ่มมีการเรียนรู้ และพัฒนาอย่างรวดเร็ว หากเด็กได้รับการเรียนรู้และพัฒนาบุคลิกภาพการพูดอย่างถูกต้อง ก็จะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีบุคลิกภาพการพูดที่ดี ซึ่งเป็นบันไดและกุญแจสำคัญสู่ความสำเร็จในการทำงานและประกอบอาชีพต่อไปในอนาคต

การพูดต่อหน้าชุมชนถือได้ว่าเป็นทักษะการสื่อสารอย่างหนึ่งที่ทำทายความสามารถของบุคคลในการถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดและศักยภาพของบุคคลต่อหน้าคนหมู่มากให้ได้รับรู้และประเมินคุณค่า ซึ่งจะส่งผลถึงโอกาสในการนำเสนอตนเองให้เป็นที่รู้จักและนิยมชมชอบในสังคม

ซึ่งการพัฒนาทักษะการพูดในผู้ใหญ่พบว่า ปัญหาส่วนใหญ่เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในวัยเด็กที่ไม่ได้รับการใส่ใจดูแลหรือแก้ไข ส่งผลให้ติดเป็นนิสัย เช่น การพูดอักษระควบกล้ำไม่ชัดเจน การพูดเร็วเกินไป ซ้ำเกินไป พูดไม่เต็มปากเต็มคำ พูดติด ๆ ขัด ๆ มีความผิดปกติเกี่ยวกับอวัยวะในการพูด ทำให้ออกเสียงไม่ชัด เป็นต้น หรือปัญหาจากการขาดความมั่นใจในลักษณะการพูดของตนเอง เนื่องจากถูกล้อเลียน ถูกวิจารณ์รุนแรงจนรู้สึกอาย ส่งผลให้เกิดเป็นความรู้สึกที่ขาดความเชื่อมั่นในภาพลักษณ์ของตนเอง มาจนโต ปัญหาดังกล่าวหากไม่ได้รับการแก้ไขหรือกระตุ้นให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องในการสร้างบุคลิกภาพที่ดีในการพูด จะทำให้เด็กขาดความเชื่อมั่นในการพูด โดยเฉพาะต่อหน้าคนหมู่มาก ไม่สามารถอธิบายหรือนำเสนอตนเองได้อย่างชัดเจนและสง่างาม

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น เพื่อให้เราสามารถพัฒนาบุคลิกภาพการพูดต่อหน้าที่ชุมชนของเด็กไทยได้อย่างถูกต้องและสามารถพัฒนาต่อเนื่องได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างยั่งยืน คณะผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะเริ่มศึกษาปัญหาและแนวทางในการพัฒนาบุคลิกภาพการพูดต่อหน้าที่ชุมชนของเด็กตั้งแต่วัยประถม อายุระหว่าง 6 – 12 ปี ซึ่งเป็นวัยที่มีพัฒนาการด้านภาษาในการพูดอย่างรวดเร็ว มีความคิดสร้างสรรค์ในการประดิษฐ์ด้วยคำสำนวน และสร้างบุคลิกภาพการพูดของตนเอง

วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. เพื่อศึกษาลักษณะทั่วไปของบุคลิกภาพการพูดต่อหน้าที่ชุมชนของเด็กไทยอายุ 6-12 ปี
2. เพื่อศึกษาปัญหาบุคลิกภาพการพูดต่อหน้าที่ชุมชนของเด็กไทยอายุ 6-12 ปี
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการพูดต่อหน้าที่ชุมชนของเด็กไทยอายุ 6-12 ปี
4. เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาการพูดต่อหน้าที่ชุมชนของเด็กไทย อายุ 6-12 ปี

เป้าหมายของโครงการ

คณะผู้วิจัยจะดำเนินการทดสอบบุคลิกภาพการพูดต่อหน้าที่ชุมชนของเด็กไทยอายุ 6-12 ปี จำนวนทั้งสิ้น 150 คน โดยมีเป้าหมายในการปฏิบัติงานดังนี้

1. ดำเนินการวิจัยนำร่องครั้งที่ 1 โดยการทดสอบบุคลิกภาพการพูดต่อหน้าที่ชุมชนของเด็กไทยอายุ 6-12 ปี กลุ่มแรก จำนวน 10 คน ดำเนินกิจกรรมในช่วงเวลาครึ่งวัน เพื่อทดสอบเครื่องมือในการวิจัย (ได้แก่ แบบสอบถามก่อนและหลังพูดสำหรับเด็ก แบบสอบถามสำหรับผู้ปกครอง แบบประเมินการพูดสำหรับผู้ฟัง แบบประเมินการพูดสำหรับผู้วิจัย)
2. ดำเนินการวิจัยนำร่องครั้งที่ 2 โดยการทดสอบบุคลิกภาพการพูดต่อหน้าที่ชุมชนของเด็กไทยอายุ 6-12 ปี กลุ่มที่สอง จำนวน 10 คน ดำเนินกิจกรรมในช่วงเวลาครึ่งวัน เพื่อทดสอบเครื่องมือในการวิจัยซ้ำหลังจากได้ปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือในการวิจัยจากการทดสอบ

ครั้งแรก

3. ดำเนินการวิจัยนำร่องซ้ำ (หากจำเป็น) จนกว่าเครื่องมือในการวิจัยจะมีความตรง (validity) ที่ไม่มีการแก้ไข จึงนำไปใช้ในการทดสอบบุคลิกภาพการพูดต่อหน้าที่ชุมชนของเด็กไทย อายุ 6-12 ปี จำนวน 30 คน โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มละ 10 คน ในแต่ละกลุ่มใช้เวลาในการทำกิจกรรม ครึ่งวัน และนำผลการทดสอบไปทำการหาค่าความเที่ยง (reliability) ของเครื่องมือวิจัย
4. ดำเนินการนำเครื่องมือในการวิจัยที่มีความเที่ยงและความตรง ไปใช้ในการทดสอบบุคลิกภาพการพูดต่อหน้าที่ชุมชนของเด็กไทยอายุ 6-12 ปี จำนวน 100 คน โดยแบ่งเป็น 10 กลุ่ม กลุ่มละ 10 คน ในแต่ละกลุ่มใช้เวลาในการทำกิจกรรม ครึ่งวัน นำผลการทดสอบไปวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาข้อสรุปเป็นผลการศึกษาของโครงการวิจัยนี้

วิธีดำเนินการกิจกรรม

คณะวิจัยจะดำเนินการกิจกรรมต่างๆเพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังนี้

1. คณะผู้วิจัยดำเนินการประชาสัมพันธ์โครงการทดสอบบุคลิกภาพการพูดต่อหน้าที่ชุมชนของเด็กอายุ 6 – 12 ปี โดยรับสมัครเด็กที่สนใจเข้าร่วมโครงการ เป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1: การทดสอบนำร่อง

จะเป็นการประชาสัมพันธ์ภายในหมู่คณะอาจารย์ นิสิต ผู้รู้จักคุ้นเคย เพื่อหาเด็กและผู้ปกครองที่สนใจเข้าร่วมโครงการทดสอบนำร่อง 50 คน เพื่อดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายในข้อที่ 1-3

ระยะที่ 2: การทดสอบจริง

จะเป็นการประชาสัมพันธ์ภายนอกผ่านสื่อต่างๆทางวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ และเว็บไซต์ที่มีกลุ่มเป้าหมายเป็นเด็กและผู้ปกครองที่มีบุตร หลาน ในวัย 6 – 12 ปี จำนวน 100 คน เพื่อเชิญชวนเด็กและ/หรือ ผู้ปกครองที่สนใจพาเด็กเข้ารับการทดสอบบุคลิกภาพในการพูดต่อหน้าที่ชุมชน เพื่อดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายในข้อที่ 4

2. ในวันที่มีการดำเนินการกิจกรรม คณะผู้วิจัยเชิญผู้ปกครองและเด็กเข้าห้องประชุมเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์และขั้นตอนการดำเนินการ จากนั้นแยกเด็กออกจากห้องประชุมเพื่อไปทำกิจกรรมเตรียมความพร้อมก่อนการทดสอบ และขอให้ผู้ปกครองยังคงอยู่ในห้องประชุมเพื่อตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของครอบครัวที่มีผลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพการพูดต่อหน้าที่ชุมชนของเด็กในวัย 6 – 12 ปี หลังจากตอบแบบสอบถามเสร็จแล้ว จึงเชิญผู้ปกครองรับประทานอาหารว่างและเข้าร่วมฟังการพูดและประเมินการพูดของเด็กในฐานะผู้ฟัง

3. ในขณะที่ผู้ปกครองตอบแบบสอบถามอยู่ที่ห้องประชุม ทีมวิจัยจะพาเด็กที่จะเข้ารับการทดสอบมาห้องเตรียมความพร้อม โดยเริ่มแจกแบบสอบถามก่อนการทดสอบให้เด็กได้ทำเพื่อเก็บข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของเด็กและข้อมูลเกี่ยวกับบุคลิกภาพการพูดของเด็ก จากนั้นให้เด็กเลือกอ่านนิทานจากหนังสือที่จัดเตรียมไว้ให้เพื่อเป็นการเตรียมข้อมูลด้านเนื้อหาสาระ จากนั้นรับประทานอาหารว่าง แล้วจึงพาเด็กที่พร้อมไปห้องทดสอบ ซึ่งในห้องจะมีผู้ปกครอง และกลุ่มผู้ฟังจำนวนทั้งสิ้นประมาณ 30 คน ร่วมประเมินผลการพูด
4. หลังจากเด็กแต่ละคนทำการทดสอบการพูดเสร็จแล้ว ทีมผู้วิจัยจะพาเด็กมาที่ห้องประชุม เพื่อให้ตอบแบบสอบถามหลังการทดสอบ แล้วจึงกลับไปฟังเพื่อน ๆ พูดที่ห้องทดสอบจนสิ้นสุดเวลาในการดำเนินกิจกรรม
5. จากขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมสรุปเป็นกำหนดการ โดยสังเขปดังนี้

ช่วงเช้า

9.00 - 9.15	ลงทะเบียน
9.15 - 9.30	ผู้ปกครองและเด็กพร้อมกันที่ห้องประชุม เพื่อฟังคำชี้แจงการดำเนินกิจกรรม
9.30 - 10.15	ผู้ปกครองและเด็กแยกห้องเพื่อดำเนินกิจกรรมแต่ละส่วนดังนี้
ผู้ปกครอง	- ทำแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของครอบครัวที่มีผลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพการพูดของเด็ก
เด็ก	- ทำแบบสอบถามให้ข้อมูลเกี่ยวกับบุคลิกภาพการพูดของตนเอง - เลือกอ่านนิทานจากหนังสือที่จัดเตรียมไว้เพื่อเตรียมตัวด้านเนื้อหาสาระ
10.15 - 10.30	รับประทานอาหารว่าง
10.30 - 12.00	- การทดสอบบุคลิกภาพการพูดต่อหน้าที่ชุมชนของเด็กวัย 6 - 12 ปี - เด็กทำแบบสอบถามหลังการทดสอบ (post-test)

ช่วงบ่าย

13.00 - 13.15	ลงทะเบียน
13.15 - 13.30	ผู้ปกครองและเด็กพร้อมกันที่ห้องประชุม เพื่อฟังคำชี้แจงการดำเนินกิจกรรม
13.30 - 14.15	ผู้ปกครองและเด็กแยกห้องเพื่อดำเนินกิจกรรมแต่ละส่วนดังนี้
ผู้ปกครอง	- ทำแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของครอบครัวที่มีผลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพการพูดของเด็ก
เด็ก	- ทำแบบสอบถามให้ข้อมูลเกี่ยวกับบุคลิกภาพการพูดของตนเอง (pre-test) - เลือกอ่านนิทานจากหนังสือที่จัดเตรียมไว้เพื่อเตรียมตัวด้านเนื้อหาสาระ
14.15 - 14.30	รับประทานอาหารว่าง

14.30 – 16.00

- การทดสอบบุคลิกภาพการพูดต่อหน้าที่ชุมชนของเด็กวัย 6 – 12 ปี
- เด็กทำแบบสอบถามหลังการทดสอบ (post-test)

6. ในการทดสอบบุคลิกภาพการพูดของเด็กจะทดสอบความสามารถในการพูดเชิงวัจนะ (หมายถึง การใช้ภาษาและเสียง ในการสื่อความ) และจะทดสอบความสามารถในการพูดเชิงอวัจนะ (หมายถึง การใช้ภาษาท่าทาง การใช้สายตา การแสดงออกทางสีหน้า การเคลื่อนไหวร่างกาย ในระหว่างการพูด) นอกจากนี้จะทดสอบความสามารถในการลำดับความคิดในการพูดอย่างสมเหตุสมผล และความสามารถในการสร้างอารมณ์ร่วมกับผู้ฟัง
7. หลังจากดำเนินกิจกรรมต่างๆและทำการทดสอบเสร็จแล้ว คณะผู้วิจัยจะนำผลการทดสอบมาวิเคราะห์และสรุปผลดังนี้
  - ลักษณะทั่วไปเกี่ยวกับบุคลิกภาพการพูดของเด็ก
  - ปัญหาด้านต่างๆเกี่ยวกับบุคลิกภาพการพูดของเด็ก
  - ปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพการพูดของเด็ก
8. ผลการศึกษาจากข้อ 7 จะนำมาเป็นแนวทางในการสัมภาษณ์ ผู้เชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเด็ก เช่น ครูอาจารย์โรงเรียนในระดับประถมศึกษา แพทย์และพยาบาลด้านจิตเวชเด็ก นักวาทบำบัด และนักจิตวิทยาเด็ก เป็นต้น และผลของการสัมภาษณ์จะนำมาสรุปเป็นแนวทางในการพัฒนาบุคลิกภาพการพูดของเด็กไทยวัย 6 – 12 ปี ต่อไป

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษาวิจัย เรื่อง “บุคลิกภาพการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็กไทยวัยประถม (อายุ6-12 ปี)” มีดังนี้

1. เป็นข้อมูลสำหรับผู้ปกครองเด็กให้สามารถเข้าใจปัญหา สาเหตุ และแนวทางในการพัฒนาบุคลิกภาพการพูดต่อหน้าชุมชนของเด็ก
2. เป็นข้อมูลสำหรับครู อาจารย์และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเด็กในวัยประถมศึกษา สามารถนำไปพัฒนาหลักสูตร และกิจกรรมการเรียนการสอน การพูดต่อหน้าชุมชนในระดับประถมศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น
3. เป็นข้อมูลสำหรับองค์กร สถาบัน ของรัฐและเอกชน ที่มีความสนใจในการจัดหลักสูตรอบรมพัฒนาบุคลิกภาพการพูดของเด็ก ให้ได้มาตรฐานและถูกต้องตามหลักวิชาการ
4. เป็นข้อมูลพื้นฐานในการศึกษาวิจัยการพัฒนาบุคลิกภาพการพูดของเด็กในวัยประถมศึกษา และสามารถต่อยอดการศึกษาวิจัยการพัฒนาบุคลิกภาพการพูดของเด็กในวัยมัธยมศึกษา และเยาวชนในระดับอุดมศึกษา จนถึงการพัฒนาบุคลิกภาพการพูดของผู้ใหญ่วัยทำงานในสาขาอาชีพต่างๆ

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวพิมพ์วิชรา วัจนะพุกกะ เกิดเมื่อวันที่ 20 ตุลาคม 2522 ที่กรุงเทพมหานคร สำเร็จ
การศึกษาระดับปริญญาตรี ภาควิชาศิลปะการแสดง คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนคร
รินทรวិโรฒ ประสานมิตร ปีการศึกษา 2544 และเข้าศึกษาต่อใน ระดับ ปริญญาโท สาขา
วาทวิทยา ภาควิชาวาทวิทยาและสื่อสารการแสดง คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ในปีการศึกษา 2546 สำเร็จการศึกษาในปี 2547

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย